

EESTI KUNSTIAKADEEMIA
Kunstikultuuri teaduskond
Muinsuskaitse ja konserveerimise osakond

Anita Jõgiste

**EESTI MÕISAHOONETE PUITPÕRANDATE ja
PÕRANDALIISTUDE INVENTEERIMISANKEEDID
ning
TÜPOLOOGILISED TABELID**

Juhendaja: Oliver Orro MA
Konsultant: Vahur Kõrbe

Tallinn 2016

Köite koosseis

Sissejuhatus

Üldandmed

Inventeerimisankeetide ülesehituse tutvustus

Tüpoloogiliste tabelite ülesehituse tutvustus

LISA 1: Eesti mõisahoonete puitpõrandate ja põrandaliistude inventeerimisankeetid

LISA 2: Eesti mõisahoonete puitpõrandate tüpoloogilised tabelid

Kasutatud allikate loetelu

Kasutatud interneti allikate loetelu

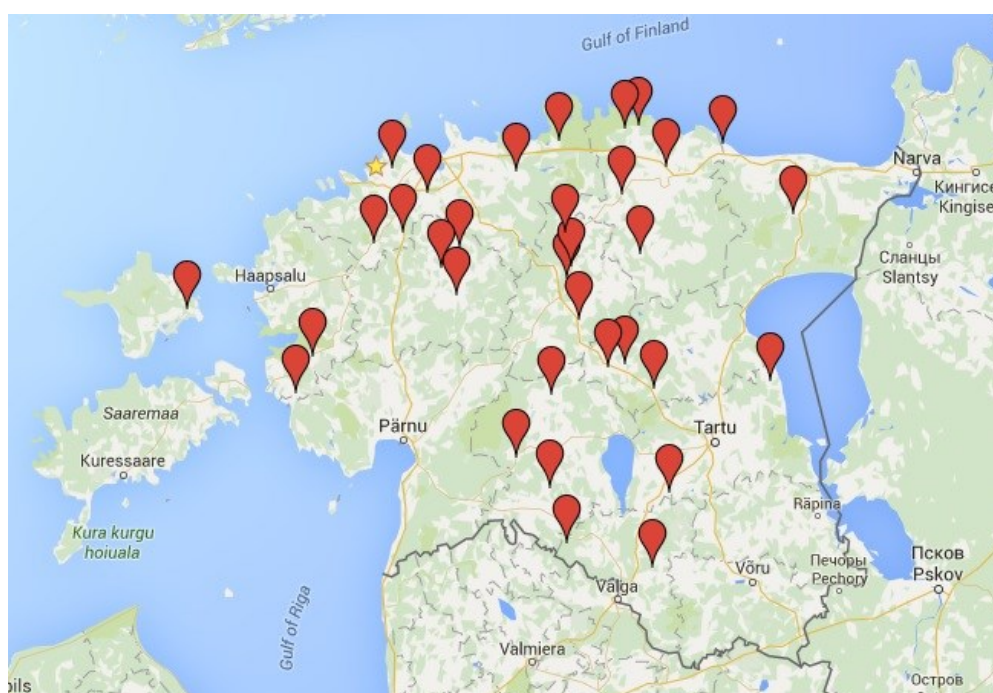
SISSEJUHATUS

Üldandmed

Käesolevad mõisahoonete puitpõrandate ja põrandaliistude inventeerimisankeetid ning tüpoloogilised tabelid on koostatud magistritöö „Eesti mõisahoonete ajaloolised puitpõrandad: stiililine ülevaade ning restaureerimisproblematika“ lisadena.

Töö autor seadis magistritöö üheks eesmärgiks inventeerida 30 Eesti rüütlimõisa peahoone ajalooliseid puitpõrandaid. Külastatavate mõisahoonete valimi koostamiseks vaadati läbi muinsuskaitse eritingimused ning ajaloolised õiendid mõisahoonete kohta, mille ehituslik seisund lubas eeldada ajalooliste puitpõrandate olemasolu. Muinsuskaitse eritingimuste ja mõisahoonete ajalooliste õiendite põhjal selgus, et käesoleval hetkel võib ajaloolisi parkettpõrandaid leida vähemalt 50 mõisa peahoonest. Mõisaaegseid laudpõrandaid on võrreldes parkettpõrandatega palju rohkem säilinud ning neid võib leida peaaegu igast paremini säilinud mõisa peahoonest.

Reiside käigus tutvuti üle-eestiliselt 33 mõisa peahoone ajalooliste puitpõrandatega. Inventeerimiste käigus külastati Harjumaa, Hiiumaa, Ida-Virumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Läänemaa, Lääne-Virumaa, Raplamaa, Tartumaa, Viljandimaa ja Valgamaa mõisaid. Üheteistkümnest üheksa maakonna mõisahooneid sai autor külastada muinsuskaitse inspektorite kaasabil. Harjumaa, Hiiumaa ja Jõgevamaa mõisahooneid külastas autor iseseisvalt.

Inventeerimiste käigus külastatud mõisad märgituna Google Maps Eesti kaardile.

Puitpõrandate inventeerimiseks valiti mõisahooned, mille interjöörides olid säilinud nii laudpõrandad kui ka parkettpõrandad.

Mõisakülastuste eesmärgiks oli dokumenteerida ajalooliste puitpõrandate seisukord ning tutvuda põrandate kujunduslike ja konstruktsiooniliste eripäradega. Võrdlusmaterjali kogumiseks ajaloolised puitpõrandad mõõdistati ja pildistati. Täiendavalt võeti põrandaliistudelt profiilid.

Mõisakülastuste käigus inventeeriti põrandad ruumides, millele oli külastuse ajal vaba sissepääs. Põrandaid polnud võimalik dokumenteerida ruumides, kus toimus õppetöö või mida kasutati haigete hooldamiseks. Mitmed ruumid olid lukustatud. Lisaks eelkirjeldatule mõjutas mõisahoonete puitpõrandate dokumenteerimise ulatust ning põhjalikkust ka objektidel viibimise piiratud aeg. Põrandate inventeerimisankeetidele on märgitud lisaks muinsuskaitse eritingimustest leiduva info põhjal ka dokumenteerimata jäänud laudpõrandad.

Inventeerimiste käigus koguti andmeid 100 parkett- ja 109 laudpõranda kohta. Profiile võeti 42 põrandaliistult.

Mõisahoonete puitpõrandate inventeerimised viidi läbi ajavahemikul 08.10.2014–11.09.2015.

Inventeerimisankeetide ülesehituse tutvustus

Puitpõrandate inventeerimise käigus koguti andmeid 209 puitpõranda kohta. Inventeeritud puitpõrandate põhjal koostati 159 inventeerimisankeeti, kusjuures mõisahoonetes säilinud samasugused puitpõrandad dokumenteeriti ühe ankeedina.

Mõisahoonete puitpõrandate inventeerimisankeetid on järjestatud maakondade kaupa tähestikulises järjekorras alustades hoones leiduvatest parkettpõrandatest ja lõpetades laudpõrandatega.

Ankeetid sisaldavad mõisate plaane, põrandate dateeringut, kirjeldust, ülevaadet põrandate olukorrast ja varasematest restaureerimistest ning illustratiivset materjali fotode ja joonistena.

Ankeetide illustratiivse materjalina on üldjuhul kasutatud autori fotosid (va fotod nr 37, 61, 84, 85, 90, 91, 102, 103) ja skemaatilisi jooniseid (va joonised nr 16, 62, 63, 109, 110). Kui põrandate detailide mõõdud on üldjuhul esitatud põrandate kirjeldustes, siis keerukamate mustritega parkettpõrandate puhul on detailide mõõdud märgitud täiendavatele fotodele. Kõik mõõdud on antud millimeetrites. Lisaks on töö autor parema arusaadavuse eesmärgil teinud skemaatilised joonised mustrisse laotud laudpõrandatest.

Kollased ja lillad riskülikud inventeerimisankeetidele lisatud mõisate plaanidel tähistavad ankeetides kirjeldatud põrandate paiknemist hoone ruumides. Kollaste riskülikutega on tähistatud parkettpõrandad ning lillade riskülikutega laudpõrandad. Roheliste riskülikutega on märgitud dokumenteerimata jäänud ajalooliste laudpõrandate paiknemine. Punaste riskülikutega on markeeritud dokumenteeritud põrandaliistude paiknemine.

Põrandate dateerimisel on tuginetud mõisahoonete ajaloolistele õienditele ja muinsuskaitse eritingimustele. Teabe puudumisel on töö autor dateerimisel tuginenud stiilikriitilistele hinnangutele ja dateeringud on nendel juhtudel märgistatud punase tärniga.

Põrandaid kirjeldavates ülevaadetes on autor määranud koos magistritöö konsultandi Vahur Kõrbega puitpõrandate puiduliike.

Puitpõrandate restaureerimisalast teavet on saadud peamiselt mõisahoonete restaureerimistöde muinsuskaitse aruannetest. Info puudumisel on restaureerimistöde kirjeldamisel tuginetud objektidel teostatud vaatlustele ja vestlustele muinsuskaitse inspektorite ning hoone valdajatega.

Inventeerimiskaartidel on kirjeldatud lisaks mõisa-aegsetele puitpõrandatele ka ajalooliste parkettide eeskujul rekonstrueeritud parkette.

Tüpoloogiliste tabelite ülesehituse tutvustus

Inventeeritud puitpõrandate põhjal vormistati puitpõrandate tüpoloogilised tabelid, mis annavad ülevaate erinevatest ajastutest säilinud sarnase kujundusliku ülesehitusega Eesti mõisahoonete ajaloolistest puitpõrandatest. Tüpoloogilised tabelid koostati nii erinevate mustritüüpidega parkettpõrandatest kui ka maalingutega ja mustrisse laotud laudpõrandatest.

Parkettpõrandate tüpoloogilised tabelid on järjestatud alustades kõige levinumatest parketimustritest.

**LISA 1: EESTI MÕISAHOONETE PUITPÕRANDATE ja
PÕRANDALIISTUDE INVENTEERIMISANKEEDID**

Inventeerimisankeedid

Harjumaa

Anija mõis - kaardid nr 1–7

Kernu mõis - kaart nr 8

Kolga mõis - kaardid nr 9–17

Riisipere mõis - kaardid nr 18–20

Saku mõis - kaardid nr 21–23

Vääna mõis - kaardid nr 24–29

Hiumaa

Suuremõisa mõis - kaardid nr 30–37

Ida-Virumaa

Kalvi mõis - kaardid nr 38–39

Mäetaguse mõis - kaardid nr 40–42

Jõgevamaa

Lustivere mõis - kaardid nr 43–53

Puurmani mõis - kaardid nr 54–61

Uue-Põltsamaa mõis - kaardid nr 62–67

Järvamaa

Albu mõis - kaart nr 68

Koigi mõis - kaart nr 69–71

Koordi mõis - kaardid nr 72–77

Roosna-Alliku mõis - kaardid nr 78–82

Läänemaa

Lihula mõis - kaardid nr 83–90

Vatla mõis - kaardid nr 91–95

Lääne-Virumaa

Arkna mõis - kaardid nr 96–102

Kiltsi mõis - kaart nr 103

Sagadi mõis - kaardid nr 104–107

Udriku mõis - kaardid nr 108–110

Vihula mõis - kaart nr 111

Raplamaa

Alu mõis - kaardid nr 112–113

Härgla mõis - kaardid nr 114–118

Kehtna mõis - kaardid nr 119–123

Tartumaa

Alatskivi mõis - kaardid nr 124–133

Uderna mõis - kaardid nr 134–137

Valgamaa

Sangaste mõis - kaart nr 138

Taagepera mõis - kaardid nr 139–141

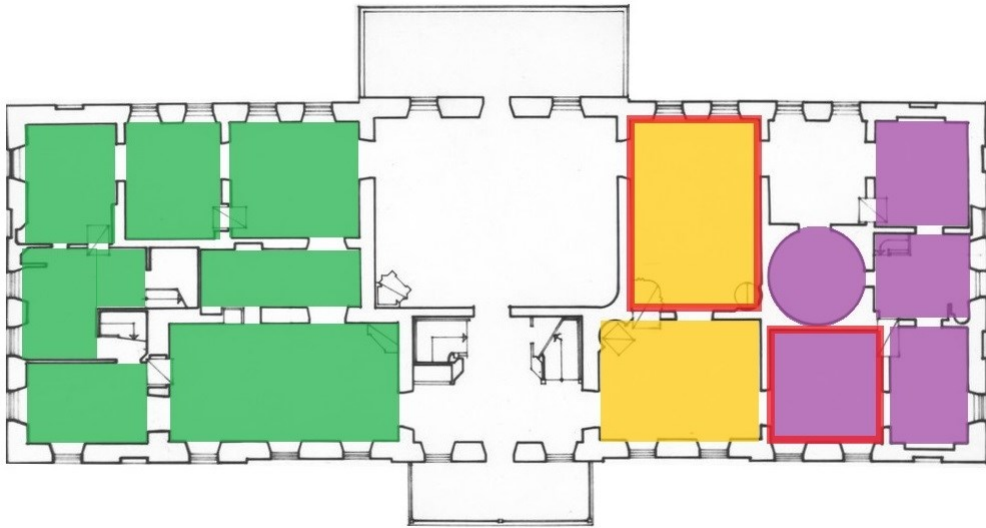
Viljandimaa

Olustvere mõis - kaardid nr 142–146

Suure-Kõpu mõis - kaardid nr 147–151

Õisu mõis - kaardid nr 152–159

Täiendavad selgitused

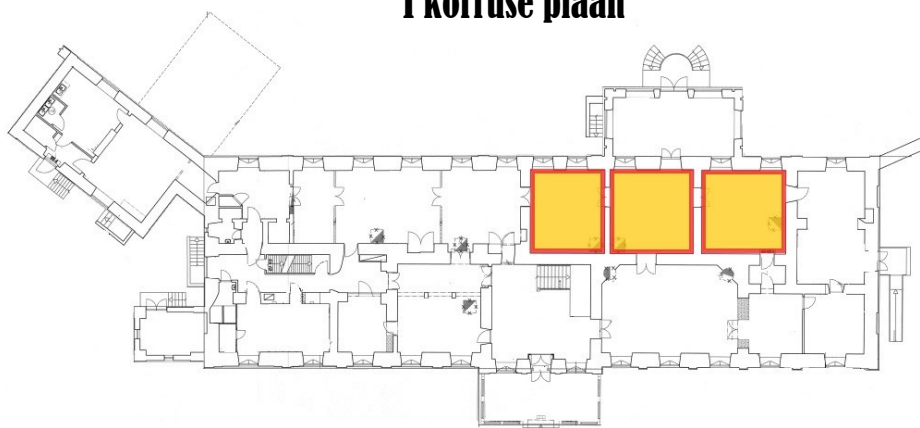
- Parkettpõrand
- Laudpõrand
- Põrandaliist
- Dokumenteerimata jäänud laudpõrand

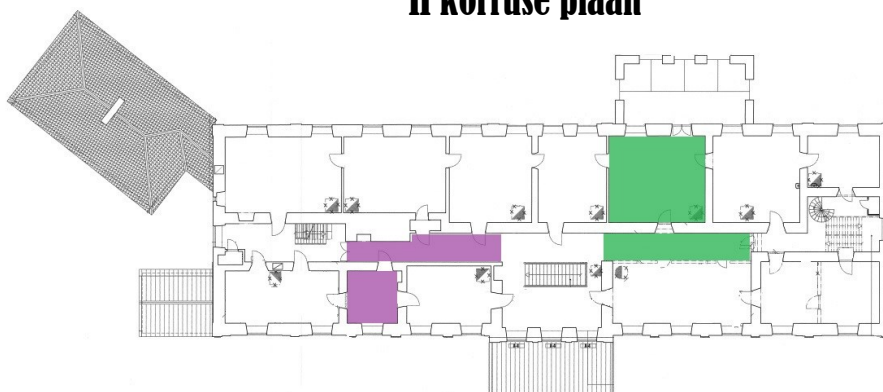
Anija mõisa härrastemaja

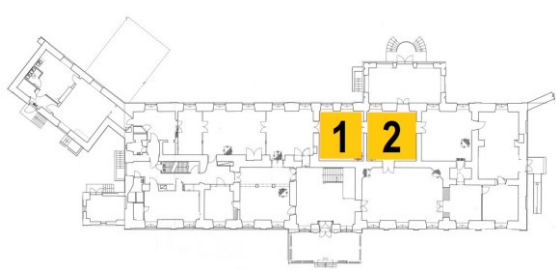
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korruse plaan

II korruse plaan

OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 1
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 17.07.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool* Härrastemaja valmis 1800.–1802. aastatel ¹		

FOTOD

1. Ruum nr 1 vaade

2. Ruum nr 1 parketi detailvaade

3. Ruum nr 2 vaade

4. Ruum nr 2 parketi detailvaade

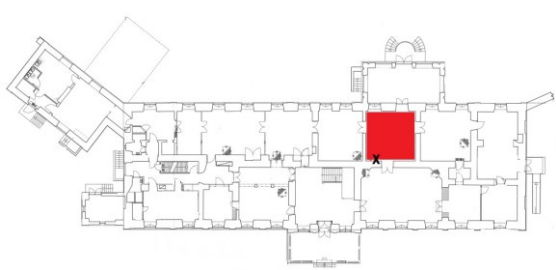
PÕRANDA KIRJELDUS

Esimese korruse kahes ruumis on säilinud diagonaalruudustikmustris parkett. Ruudukujulised tahvlid on 173x173 mm suurused ning 8 mm paksused. Tahvlid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti ning on liimitud laudadest aluspõrandale. Ruum nr 2 on säilinud kahe erineva profiiliga põrandaliistud (vt kaart nr 2, 3). Ka ruumis nr 1 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 4).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

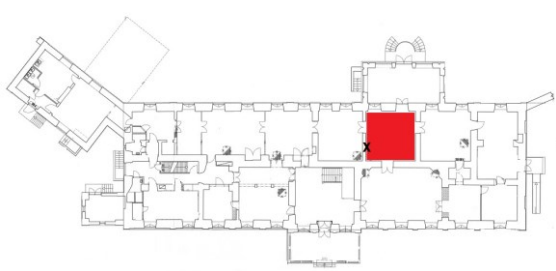
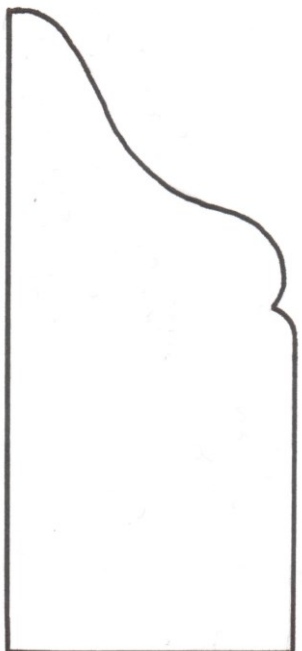
Parkettpõrandaid pole varasemalt restaureeritud. Mõlema ruumi parkettpõrandad on värvitud õlivärviga. Värvist kulunud parketitahvlid on pragunenud, paiguti on muutunud tahvlite kuju.

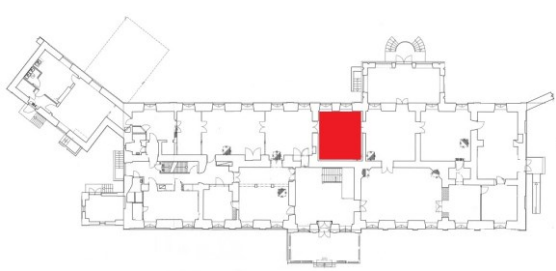

¹M. Ernesaks, Anija mõisa ajaloolis-architektuurne õiend. Muinsuskaitseameti arhiiv (edaspidi MKA), s A-3794, lk 14.

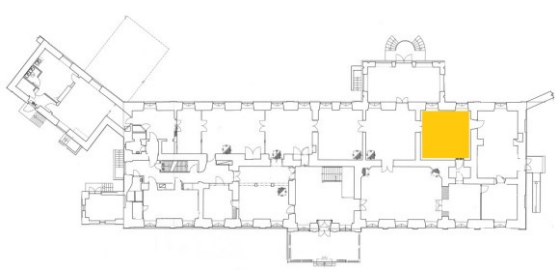

OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 2
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 17.07.2015

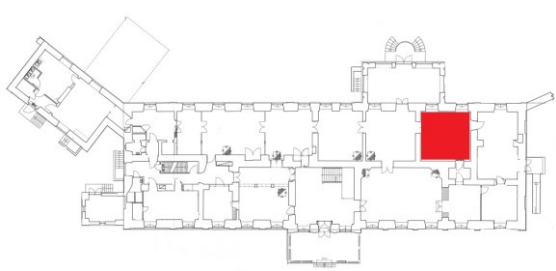
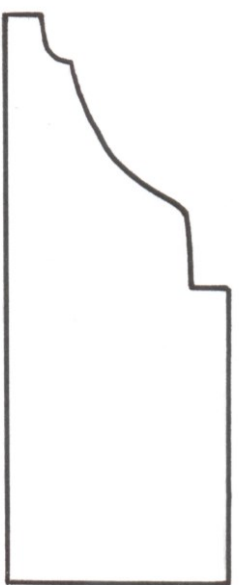
PÕRANDALIISTU PROFIIIL

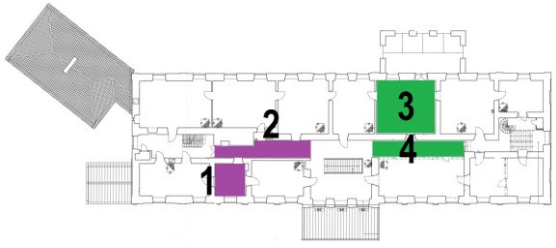

<p>OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Esimene korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 3</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.</p>		<p>KUUPÄEV 17.07.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

<p>OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Esimene korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 4</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.</p>		<p>KUUPÄEV 17.07.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 5
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 17.07.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool* Härrastemaja valmis 1800.–1802. aastatel		
FOTOD		
		
5. Ruumi vaade.	6. Parketi detailvaade.	
PÕRANDA KIRJELDUS		
Ruumi põrandat katab põimikmusteris parkett. Parketimuster moodustub 230x230 mm suurustest diagonaalse puidusüüga ruudukujulistest tahvlitest, mida raamivad 460x230 mm suurused põimuvad lipid. Lipid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 6).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED		
Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parketilipid ja -tahvlid on ruumide sisekliima muutuste tõttu pragunenud ning osaliselt aluspõranda küljest lahti. Parketti on mingil ajahetkel parandatud: lippide vahelised praod on täidetud puitliistudega ning hävinud parketilipid on asendatud vineerplaatidega. Parkett on kaetud õlivärviga.		

OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 6
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud põimikmusteris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 17.07.2015
PÕRANDALIISTU PROFIIIL 		

OBJEKT Anija mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 7
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 17.07.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja valmis 1800.–1802. aastatel		

FOTOD

7. Ruumi nr 1 vaade.

8. Ruum nr 1 laudpõrand.

9. Ruum nr 2 vaade.

10. Ruum nr 2 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Laudpõrandad on säilinud neljas teise korruse ruumis. Ruum nr 1 on osaliselt säilinud 375–415 mm laiused põrandalauad, ruum nr 2 põrandat katavad 235–250 mm laiused lauad.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

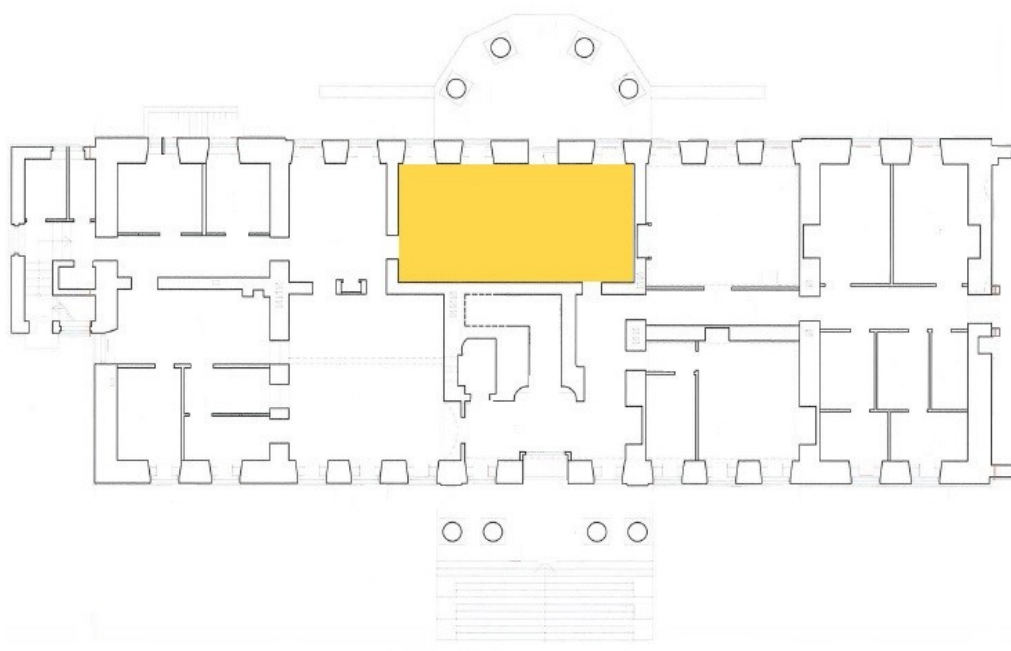
Põrandaid ei ole varasemalt restaureeritud. Laudpõrandatesse on kulunud käigurajad. Hävinud laudu on hilisemal perioodil asendatud kitsamate laudadega. Põrandad on viimistletud õlivärviga

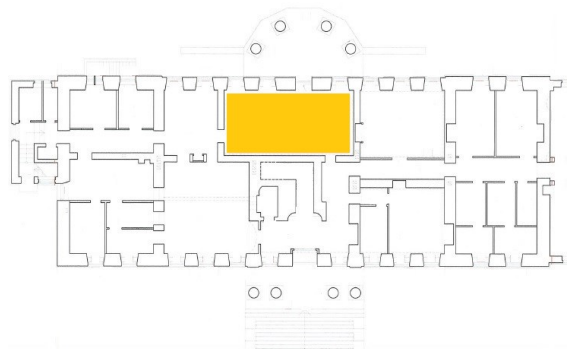

Kernu mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõranda paiknemine hoone plaanil

I korruse plaan

OBJEKT Kernu mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 8
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 10.08.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* 18. sajandist pärinev härrastemaja ehitati ümber 1810.–1813. aastatel ²		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>11. Ruumi vaade.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>12. Parketi detailvaade.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Saali põrandat katab põimikmustris parkett. Parketi muster moodustub suurematest ruutudest, mille jagavad neljaks väiksemaks ruuduks kaks ristuvat lippi. Suuremad ruudud on ääristatud põimivate liistudega.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Parketti pole varasemalt restaureeritud. Parkett on üldiselt heas seisukorras, leidub vaid üksikuid mehhaanilisi kahjustusi. Põrand on kaetud lakikihiga.		

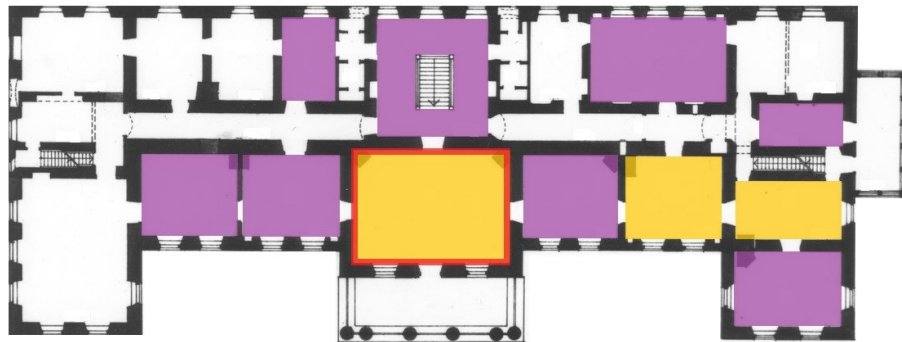
² E. Kangilaski, Kernu mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-1395, lk 22.

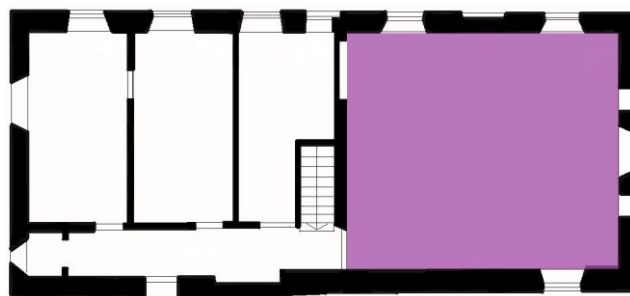
Kolga mõisa härrastemaja

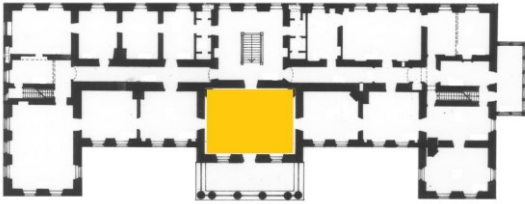

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistu paiknemine hoone plaanidel

II korrus

III korrus

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 9
PÕRANDA TÜÜP Intarsiamotiividega parkett		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 19. sajandi teine pool* Härrastemaja valmis erinevate ehitusetaapidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehend. ³ Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. ⁴ 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid ⁵		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-end;"> <div style="text-align: center;"> <p>13. Saali vaade.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>14. Saali intarsiamotiividega parkettpõranda fragment.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Saalis on kaasajal vaadeldavad uued põrandatalad ja põranda täitematerjal. Taladele on asetatud ajalooliselt saali kõrvalruumi põrandat katnud parketikilbid (vt kaart nr 11). Vanadelt Kolga mõisa interjööri-fotodelt selgub, et algselt kattis mõisa peasaali suursugune vaheliistude ja intarsiatehnikas tähtmotiividega parkett. Ornamentide detailid olid valmistatud mustast ja naturaalsest tammest. ⁶ Parketi detailid on olnud liimitud laudadest aluspõrandale. Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 10).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Tähtmotiiviga intarsia-parketist on säilinud vaid kahele puitlauale liimitud fragment.		

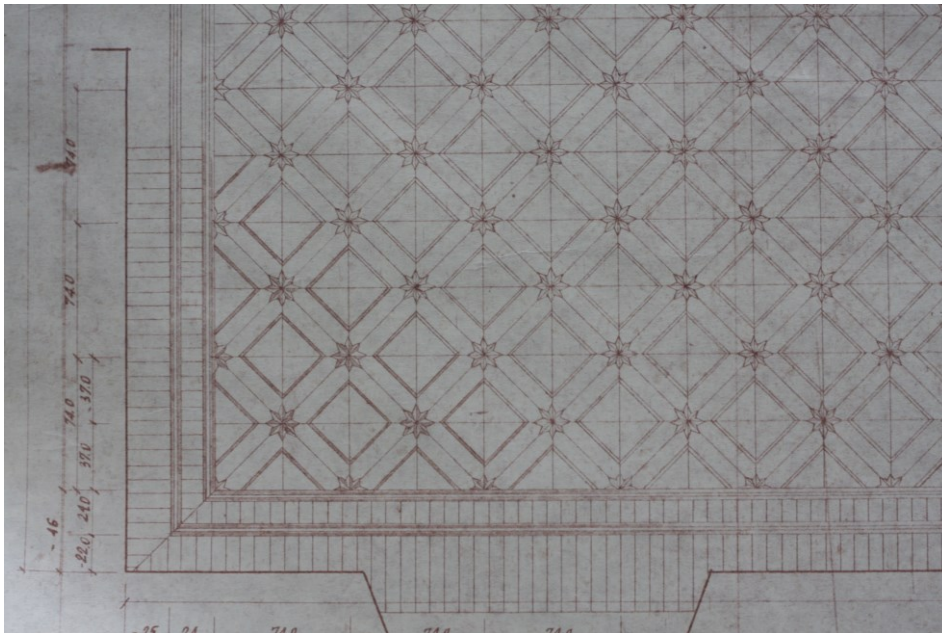
³ E. Kangiaski, Kolga mõisa ajalooline õiend. MKA, s P-3362, lk 16.

⁴ Samas, lk 21.

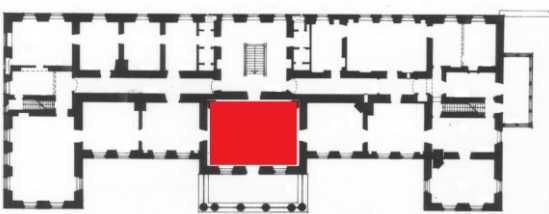
⁵ Samas, lk 26.

⁶ A. Kukkur, Kolga mõisa peahoone. Restaureeritavate ruumide põrandate katted. MKA, s P-1629, lk 4.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

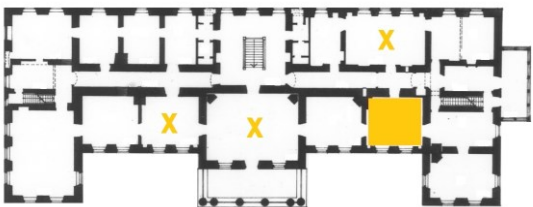
16. Detailvaade Kolga mõisa saali parkettpõranda ülesmõõtmisjoonisest. A. Kukkur, Kolga mõisa peahoone. Tööjoonised teostatavate restaureerimistöde kohta. MKA, s P-1445, lk 3.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 10
MÄRKUSED Põrandaliist paikneb ruumis, mille põrandat kattis intarsiatehnikas tähtmotiividega parkett.		KUUPÄEV 15.07.2015

PÕRANDALIISTU PROFIL

25. Põrandaliist

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 11
PÕRANDA TÜÜP (Kilp)parkett		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja valmis erinevate ehitusetaapidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehend. Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid		

FOTOD

17. Parketikilp.

18. Parketikilbi alusraami tagantvaade.

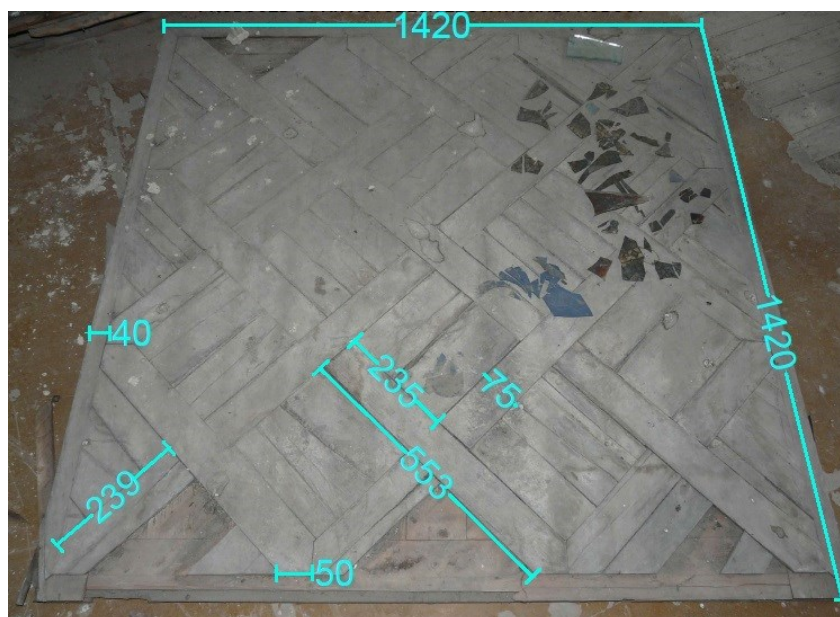

19. Kõrvalruumides ladustatud parketikilbid.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kilpparkett on käesoleval hetkel ruumi põrandalt eemaldatud ning ladustatud kolmes teise korruse ruumis. Ruumis (*plaanil märgitud kollase ruuduga*) paiknenud parkett kannab nimetust *Parquet de Versailles*. Parketikilbid on 1420x1420 mm suurusel. Kilpe kattev parketmuster moodustub diagonaalselt ristuvatest lippidest, mille vahel asetsevad diagonaalsuunaliselt paigutatud ruudukujulised tahvlid. Puitdetailid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Muustrisse laotud lipid ja tahvlid on 5 mm paksused ning liimitud 60 mm laiusele alusraamile. Kilbid on olnud algselt ühendatud alusraami soontesse liimitud veederliistudega.

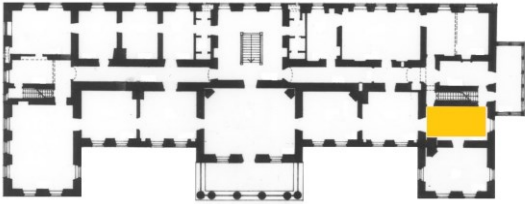
DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

20. Mõõtudega parketikilp.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti pole varem restaureeritud. Parketikilpid on halvas seisukorras: kilpe katvad parketilipid ja -tahvlid on kulunud, liigniiskuse mõjul deformeerunud, kilbi alusraami küljest lahti ning valguse mõjul dekoloreerunud.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 12
PÕRANDA TÜÜP (Kilp)parkett		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja valmis erinevate etappidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehand. Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid		

FOTOD

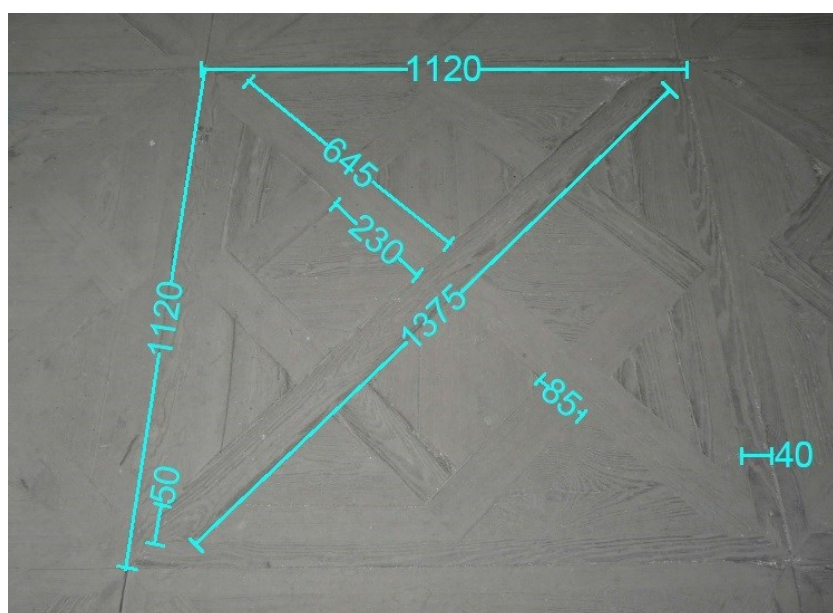

27. Ruumi vaade

28. Parketi detailvaade

PÕRANDA KIRJELDUS

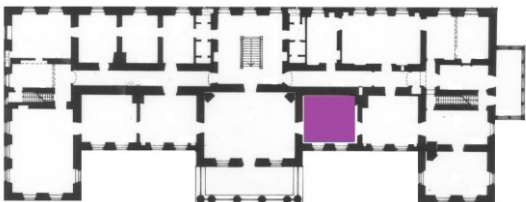
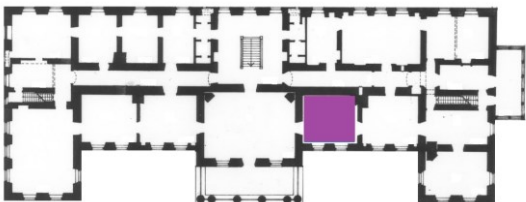
Ruumi põrandat katab kilpparkett, mille muster moodustub ristuvatest diagonaalsetest lippidest. Diagonaalsete lippide vahele on asetatud neli diagonaalsuunalist ruudukujulist parketitahvlit. Parketimuster on 18-19. sajandil Euroopas levinud parketimustri Chartreuse modifikatsioon. Tahvlid ja lipid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

29. Mõõtudega parketikilp.

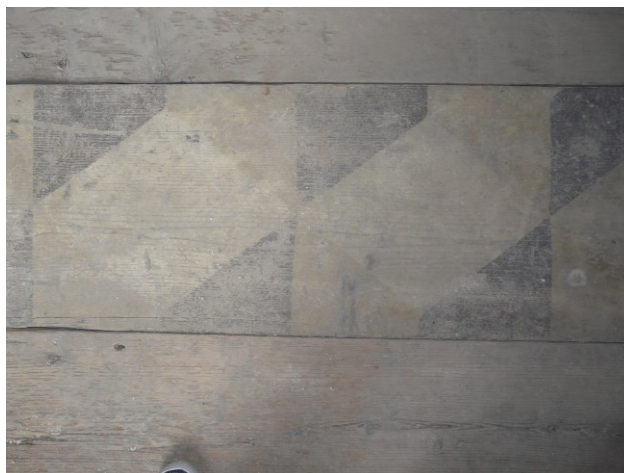
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti pole varasemalt restaureeritud. Parkett on saanud liigniiskuse mõjul kannatada: paisunud parketilipid on muutunud kumeraks ning lõõnud osaliselt alusraami küljest lahti. Sisekliima muutuste tõttu on parketilippide vahele tekkinud praod. Parkett on määrdunud ning kaetud paksu tolmukihiga.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 13
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING 18. sajandi teine pool* Härrastemaja valmis erinevate ehitusetaapidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehand. Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid		

FOTOD

21. Ruumi vaade.

22. Maalinguga põrandalaud.

23. Põrandalauad.

24. Põrandalauad on olnud ühendatud salapulkadega.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab maalingutega laudpõrand. Põrandalauad on käesoleval hetkel taladelt eemaldatud. Põrandalauad on keskmiselt 6500 mm pikkused ning 45 mm paksused, laudade laius varieerub 265–325 mm.

Põrandalauadele on maalitud geomeetiline, optilist illusiooni tekitav trompe-l'œil maaling. Maalingumuster moodustub helekollastest rombidest, mida ääristavad pruunid ja ookratoonid sik-sak mustriks väljavenitatud rombidega.

Maalitud põrandalauade seas erineb üks laud oma maalingustruult ülejäänud laudadest. Arvatavasti on tegemist maalinguvälja ääristanud põrandalauaga. Lauad on olnud omavahel ühendatud salapulkadega.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

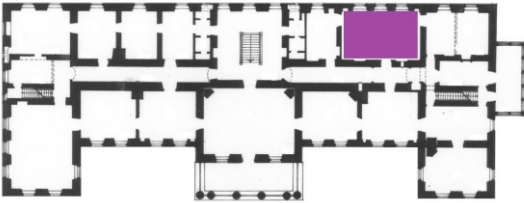
25. Põrandalaudade maalingumuster.

26. Põrandavälja raamiva friislaua maalingumuster.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandalaudu pole varasemalt restaureeritud. Põrandalaud on heas seisukorras ning suuremate kahjustusteta. Kõige halvemini on säilinud põrandalaudu kattev maaling, mis on paiguti täielikult kulunud.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 14
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING Võimalik, et laudpõrand pärineb 1765.–68. aastatest, mil hoone ehitati kahekorruseliseks ^{7*} Härrastemaja valmis erinevate ehitusetaapidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehand. Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid		

FOTOD

30. Eerungnurkadega seinäärsed friislauad. Foto: G. Ots

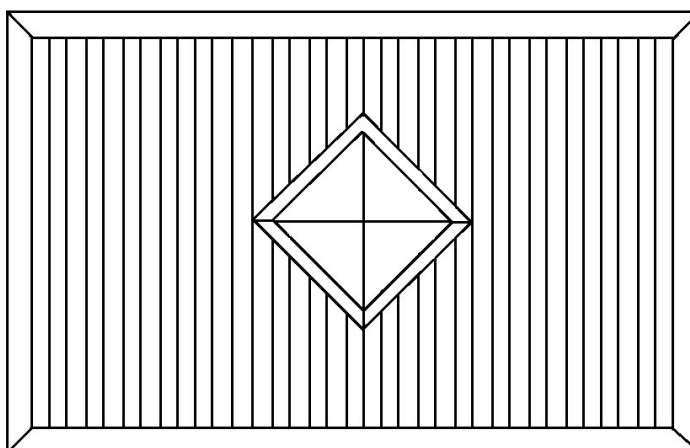

31. Detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis paikneb muustrisse laotud laudadest põrand. Põranda keskele moodustub põrandalauadest diagonaalsuunalisel paiknev ruut (vt foto nr 31). Ruudu diagonaalid on 1240x1240 mm pikkused. Ülejäänud põrandapind on kaetud 290–330 mm laiuste laudadega. Ruumi põrandat raamivad eerungnurkadega 490 mm laiused friislauad.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

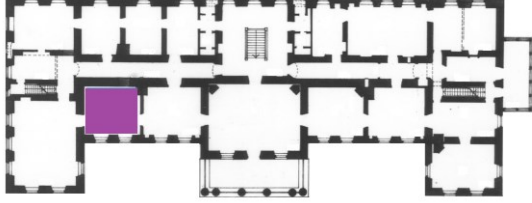
32. Põrandalauade paiknemise skeem.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandat ei ole varasemalt restaureeritud. Laudpõrand oli inventeerimise hetkel vaid osaliselt avatud ning on suuremas osas kaetud laudpõranda külge naelutatud saepuruplaatidega.

Vanad põrandalauad on kõmmeldunud, pragunenud ning kaetud tolmukihiga

⁷ E. Kangilaski, Kolga mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3362, lk 33.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 15
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING Võimalik et laudpõrand pärineb 1765.–68. aastatest, mil hoone ehitati kahekorruseliseks* Härrastemaja valmis erinevate ehitusetaapidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehand. Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid		

FOTOD

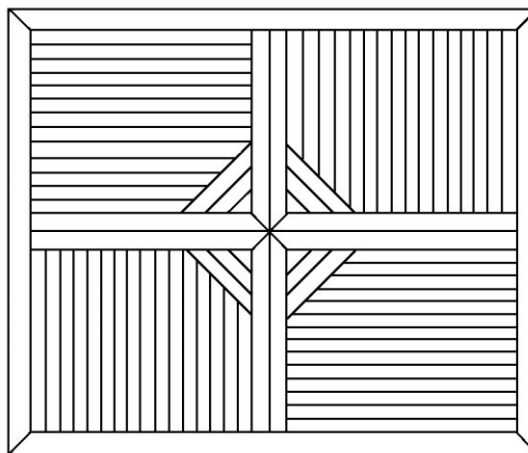

33. Ruumi vaade.

34. Ristimotiiv põranda keskel.

PÕRANDA KIRJELDUS

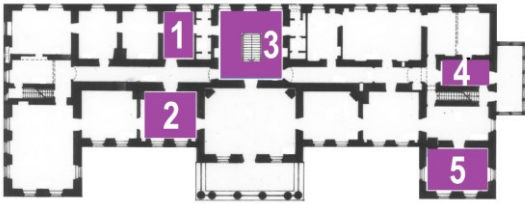
Ruumis on säilinud muustrisse laotud laudadest põrand, mis oli inventeerimise hetkel kaetud hilisema laudpõranda ning saepuruplaatidega. Põranda mustri kujundavad põranda keskelgedelt kokku jooksvad kolmnurkotstega lauad, mis moodustavad risti kujutise. Rist jagab põrandavälja neljaks sektoriks, mida täidavad diagonaalselt paigutatud põrandalauad. Põrandalauad on 225–240 mm laiused.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

35. Põrandalaudade paiknemise skeem.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandat ei ole varasemalt restaureeritud. Põrandalauad on üldiselt heas seisukorras, leidub mehhaanilisi kahjustusi.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 16
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING Võimalik, et osad laudpõrandatest võivad pärineda 1765.–68. aastatest, mil hoone ehitati kahekorruseliseks* Härrastemaja valmis erinevate ehitusetaapidena. 1642. aastal valmis algne hoone kehand. Uus peakorpus ehitati 1765. aastal. 19. sajandi esimestel kümnenditel ehitati hoonele juurde külgmised risaliidid		

FOTOD

36. Ruum nr 2 laudpõrand.

37. Trepikoda (ruum nr 3) laudpõrand. Foto: G. Ots

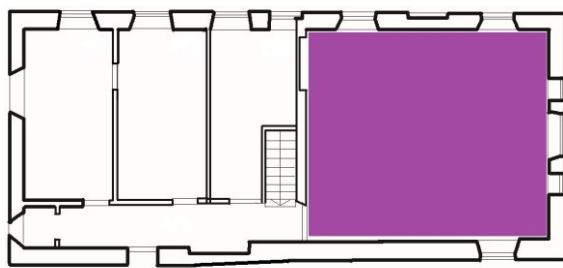
38. Ruum nr 5 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Viies teise korruse ruumis on säilinud 250–290 mm laiustest laudadest põrandad. Võimalik, et ruumide laudpõrandad on paigaldatud erinevatel ajahetkedel. Laudpõrandaid võrreldes ilmneb nende erinev kulumisaste. Tõenäoliselt asub üks vanimatest laudpõrandadest teise korruse trepiruumis. Trepiruumi põrandalauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandaid pole varasemalt restaureeritud. Põrandalauad on kulunud ning hoone heitliku sisekliima tõttu muutnud osaliselt oma kuju. Ruumide nr 1, 4 ja 5 põrandad on kaetud hilisemate laudpõrandatega.

OBJEKT Kolga mõis, Harjumaa Kolmas korrus	PAIKNEMINE PLAANIL	KAART NR 17
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 15.07.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool Härrastemajale liideti 1820. aastatel eenduvad risaliidid, mille mahus paikneb ka vaadeldav ruum ⁸		

FOTOD

39. Ruum nr 1 vaade.

40. Ruum nr 2 vaade.

41. Sepistatud nael laudpõrandas.

PÕRANDA KIRJELDUS

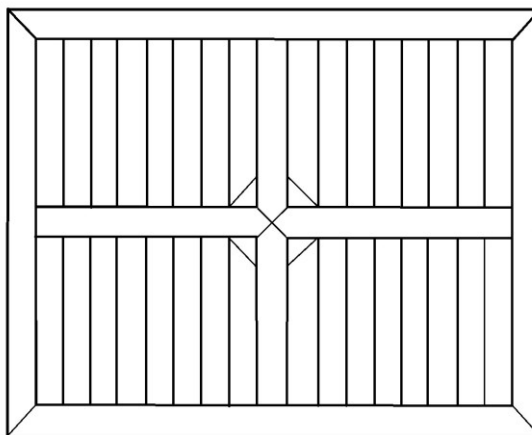
Kolmanda korruse kahes ruumis on säilinud mustriisse seatud laudadest põrand. Põranda keskelgedelt jooksevad kokku neli 430 mm laiust kolmnurkotstega põrandalauda, mis moodustavad põranda keskele risti kujutise. Risti ääristavad 560x560x780 mm suurused laudadest lõigatud kolmnurgad. Rist jagab põrandavälja neljaks sektoriks, kus paiknevad 405–430 mm laiused lauad. Põrand on seinte äärest raamitud 490 mm laiuste eerungisse lõigatud friislaudadega.

Lauad on u 45 mm paksused ning kinnitatud laagidele sepistatud naelttega.

Põrandat poolitab hilisem vahesein.

⁸ H. Üprus, Kolga mõisa peahoone. Ajalooline õiend. MKA, s P-915 lk 14.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

42. Põrandalauade paiknemise skeem.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandat ei ole varasemalt restaureeritud. Põrandalauad on kulunud, kõmmeldunud ning pragunenud.

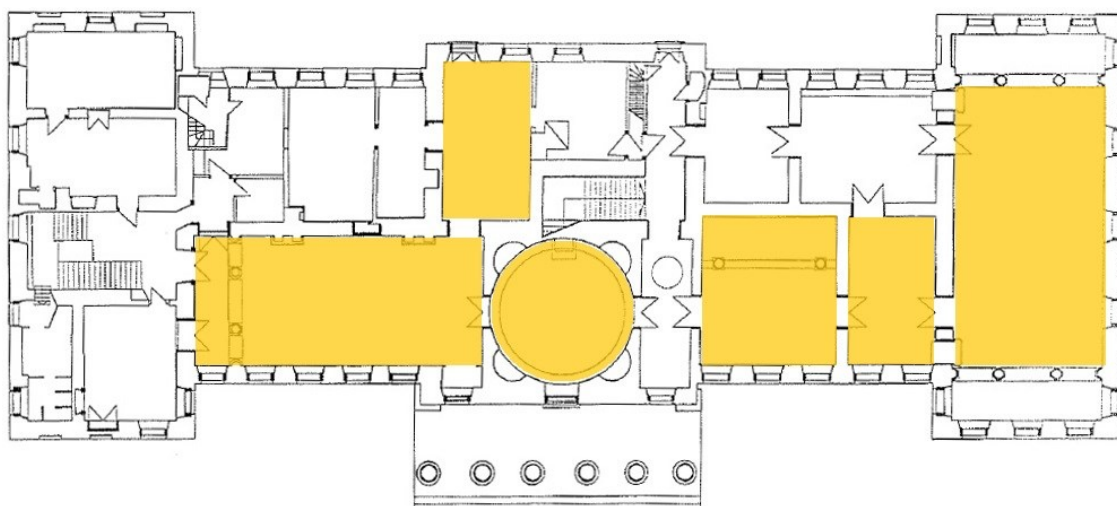
Põrand on kaetud õlivärviga.

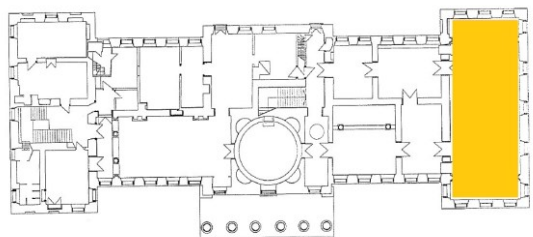

Riisipere mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

II korrus

OBJEKT Riisipere mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 18
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 24.05.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja valmis 1818.–1821. aastatel ⁹		

FOTOD

43. Saali vaade.

44. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

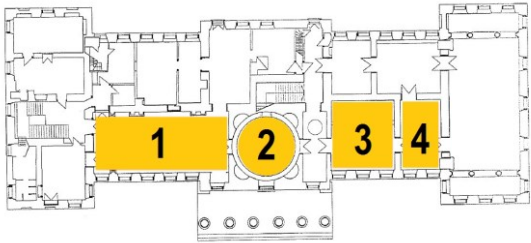
Saalis on säilinud diagonaalruudustikmusteris parkett. Käesoleval hetkel on parkett kaetud nõukogudeaegse kalasabamustris parketiga.

Parketi muster moodustub diagonaalselt paiknevatest 405x405 mm suurustest ruutudest, mis on üksteisest eraldatud ristuvate 890x75 mm suuruste lippidega. Keskised ruudud moodustuvad neljast kolmnurksest parketitahvlist, mis asetsevad üksteise puidusüü suhtes risti. Tahvlid ning lipid on u 6 mm paksused.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti pole varasemalt restaureeritud ning see on halvas seisukorras. Parketil on suured niiskuskahjustused: tahvlid ja lipid on deformeerunud, pragunenud ning väiksemate tükkidena põranda küljest lahti. Parkett on kaetud hilisema parketi kinnitusnaeltega.

⁹ J. Maiste, Riisipere mõis. Ajalooline õiend. Köide I. MKA, s A-1347, lk 23.

OBJEKT Riisipere mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 19
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 24.05.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja valmis 1818.–1821. aastatel		

FOTOD

45. Ruum nr 1. Hilisema parketi all on säilinud vana parkett.

46. Ruum nr 2. Hilisema parketi all on säilinud vana parkett.

47. Ruum nr 3 parkett.

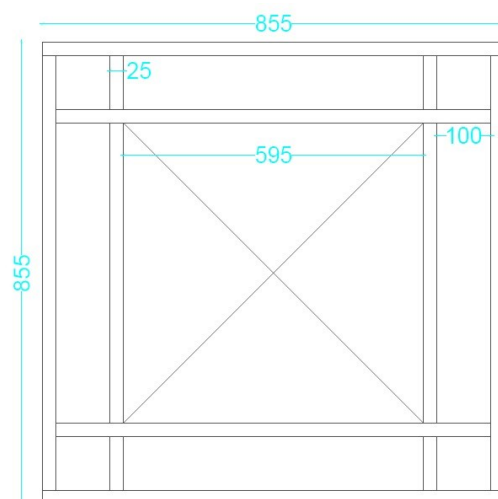

48. Ruum nr 4 parkett.

PÕRANDA KIRJELDUS

Teise korruse neljas anfilaadselt paiknevas ruumis on säilinud ruudustikmustris parkett. Läbi nelja ruumi jooksva parketi muster moodustub 595x595 mm suurustest ruutudest, mida ääristavad 595x25 mm ja 1465x25 mm suurused liistud. Ruudud koosnevad neljast kolmnurksest tahvlist. Ristuvad liistud moodustavad kesksete ruutude nurkadesse 100x100 mm suurused väiksemad ruudud. Parketi puitdetailid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Tahvlid ja liistud on u 7 mm paksused.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

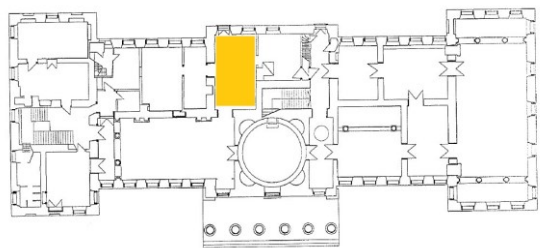

49. Parketi mustrijoonis.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti pole varasemalt restaureeritud. Nelja ruumi parkettpõrandast on säilinud kõige paremini ruum nr 3 parkett (vt foto nr 47). Rotundis ja selle kõrval asuvas saalis on põrand kaetud hilisema kalasabamustris parketiga.

Ajalooline parkett on halvas seisukorras. Lipid ja tahvlid on paiguti kaotanud oma kuju, pragunenud, murdunud ning väiksemate tükkidena põranda küljest lahti. Parkett on määrdunud ning kaetud paksu liiva ja tolmu kihiga.

OBJEKT Riisipere mõis, Harjumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 20
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 24.05.2015
DATEERING 19. sajand* Härrastemaja valmis 1818.–1821. aastatel		

FOTOD

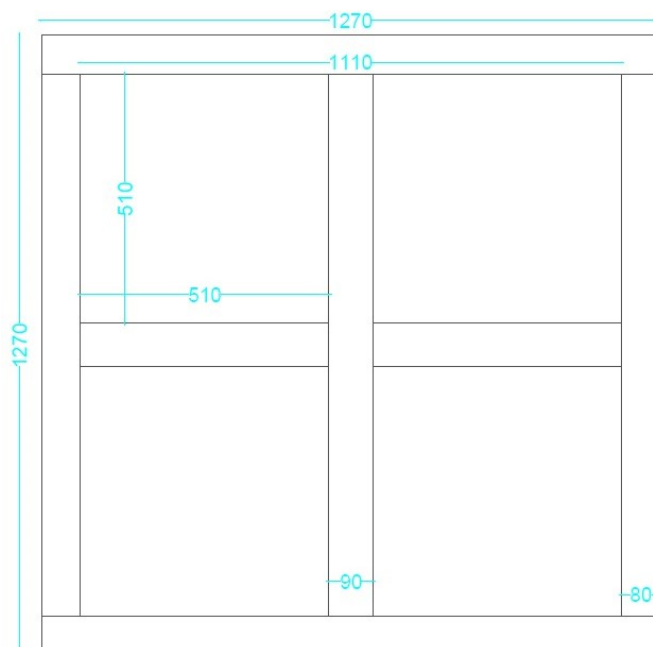

50. Ruumi vaade

51. Parketi detailvaade

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud ruudustikmuustris parkett. Kordumuster kujuneb 1100x1100 mm suurustest ruutudest, mille keskele on asetatud kaks ristuvat 80 mm laiust lippi. Lipid jagavad ruudu neljaks sektoriks. Ruutu raamivad 1270x80 mm laiused liistud. Parketi puitdetailid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

52. Parketi mustrijoonis.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

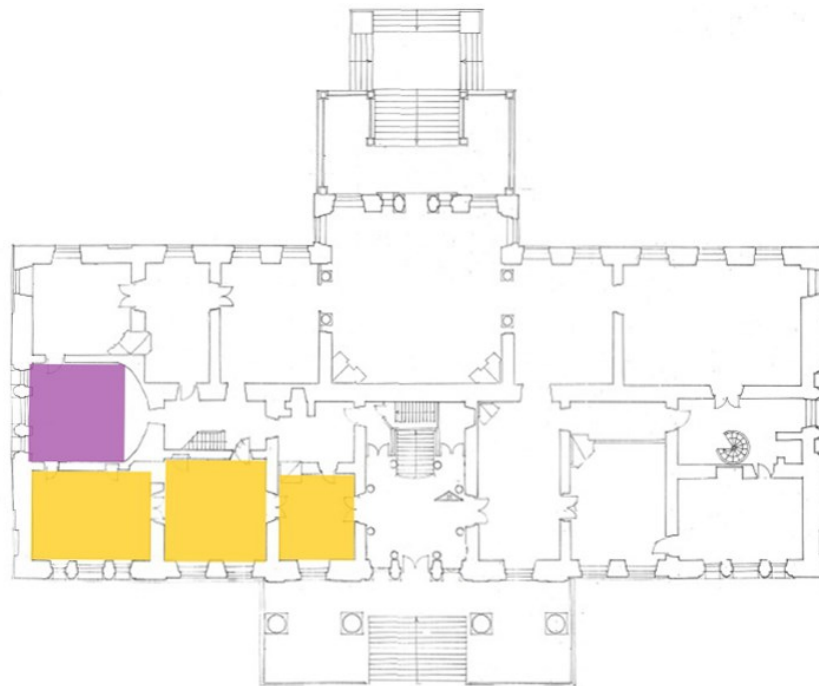
Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parkett on liigniiskuse mõjul paisunud, pragunenud, määrdunud, kaetud tolmu ja liiva kihiga.

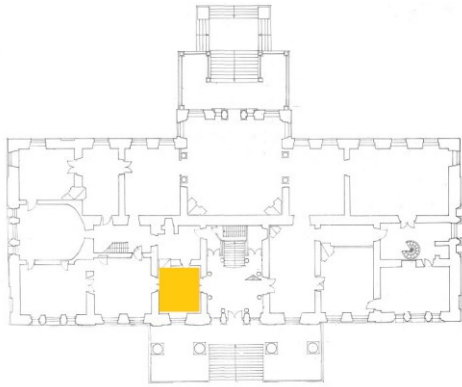

Saku mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

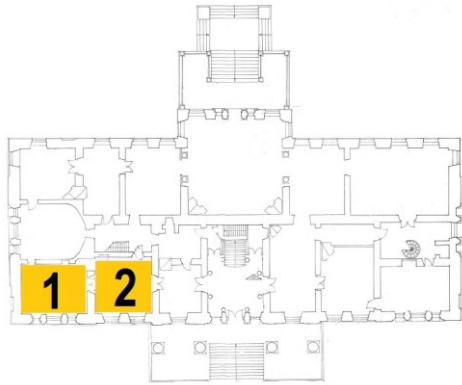
I korrus

OBJEKT Saku mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 21
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 21.07.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool (nimetatud perioodil uuendati osaliselt härrastemaja interjööre) ¹⁰ Härrastemaja valmis 1825.–1830. aastatel ¹¹		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div data-bbox="331 595 691 1066"> <p style="text-align: center;">53. Ruumi vaade.</p> </div> <div data-bbox="710 595 1339 1066"> <p style="text-align: center;">54. Parketi detailvaade.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumi põrandat katab kalasabamustris tammeparkett, mis koosneb 260x130 mm suurustest lippidest.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Parkett on heas seisukorras ning suuremate kahjustusteta. Esineb üksikuid mehhaanilisi kahjustusi. Parkett on õlitatud.		

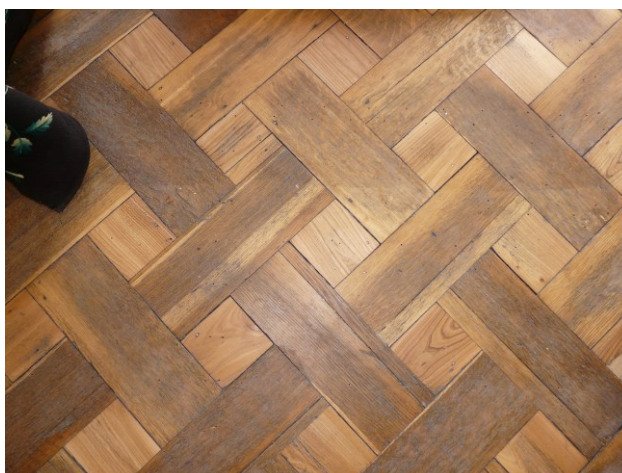
¹⁰ M. Männisalu, Saku mõis. Ajalooline õiend. MKA, A-251, lk 34.

¹¹ Samas, lk 23.

OBJEKT Saku mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 22
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 21.07.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik* Härrastemaja valmis 1825.–1830. aastatel		

FOTOD

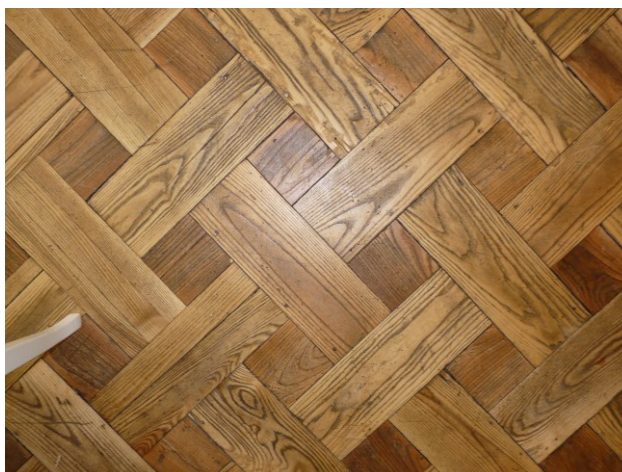

55. Ruum nr 1 vaade.

56. Ruum nr 1 parketi detailvaade.

57. Ruumi nr 2 vaade.

58. Ruum nr 2 parketi detailvaade.

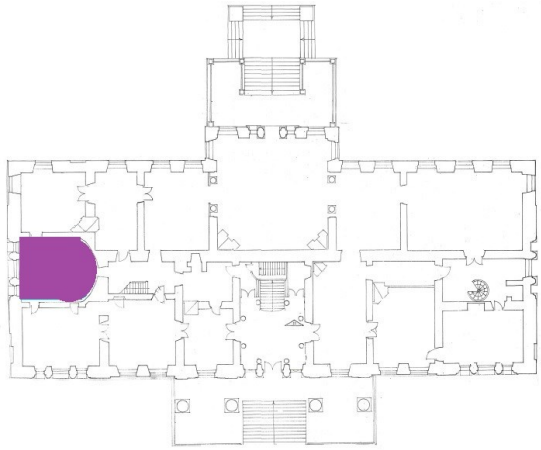

PÕRANDA KIRJELDUS

Kahes esimese korruse ruumis on säilinud korvpunutismustris parkettpõrandad. Parketimuster moodustub 115x115 mm suurustest rööbiti paigutatud tahvlitest, mida raamivad põimuvad 365x135 mm suurused lipid. Parketi puitdetailid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti.

Parkett nr 2 on valmistatud saarepuidust.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett on heas seisukorras ning suuremate kahjustusteta. Esineb üksikuid mehhaanilisi kahjustusi. Parkett on õlitatud.

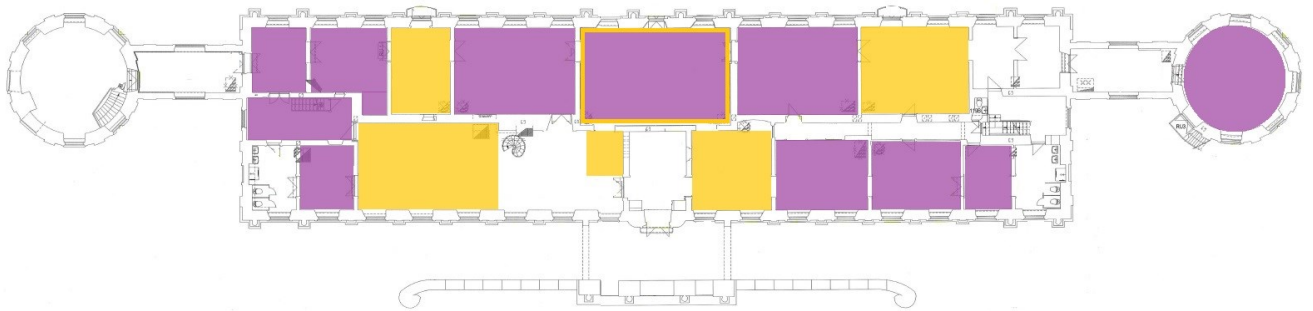
OBJEKT Saku mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 23
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 21.07.2015
DATEERING 19. sajand* Härrastemaja valmis 1825.–1830. aastatel		
FOTOD <p data-bbox="686 1115 1005 1146">59. Ruumis säilinud laudpõrand.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumi põrandat katab 200–235 mm laiustest laudadest põrand.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Laudpõrandat pole varasemalt restaureeritud. Põrandalauad on kergelt kõmmeldunud ning kaetud lakikihiaga.		

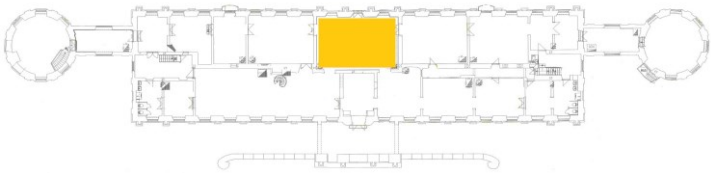

Väana mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

I korrus

OBJEKT Vääna mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 24
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 01.09.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp – 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja ehitamist alustati 1784. aastal ¹²		

FOTOD

60. Saali vaade

61. Detailvaade saali põrandat katnud parketist. Foto: E. Põlgast

PÕRANDA KIRJELDUS

Saalis paiknes ajalooliselt kuuest ringikujulisest põmikornamendist koosnev parkett, mis eemaldati aluspõrandalt hoone restaureerimistöde käigus.

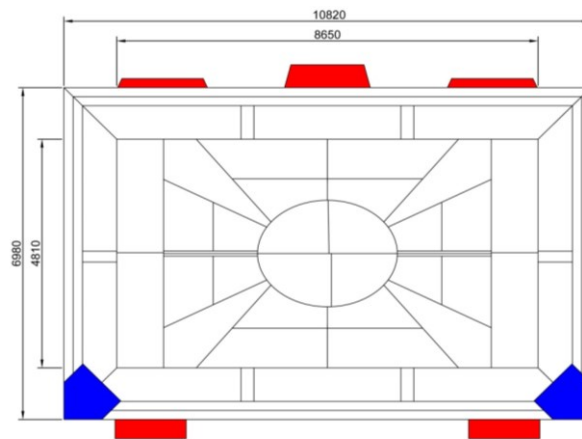
Parkettpõranda mustreer moodustus ringikujulistest põmikornamentidest, mida ühendasid kaheksanurksed väiksemad tähed. Parketi mustriväli oli ääristatud tähemustris bordüüri, millest seinapool paiknes lihtne lippidest koosnev friis.¹³ Parketi all oli säilinud põrandalaagidele naelutatud kilpidest valmistatud aluslaudis. Aluslaudise keskele moodustus neljast kilbist valmistatud ovaal, millest kulgesid ruumi nurkadesse laienevad kilbid.¹⁴ Eemaldatud parketi alt tuli välja varasem laudpõrand.

¹² S. Mäeväli, Vääna mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-2485, lk 12.

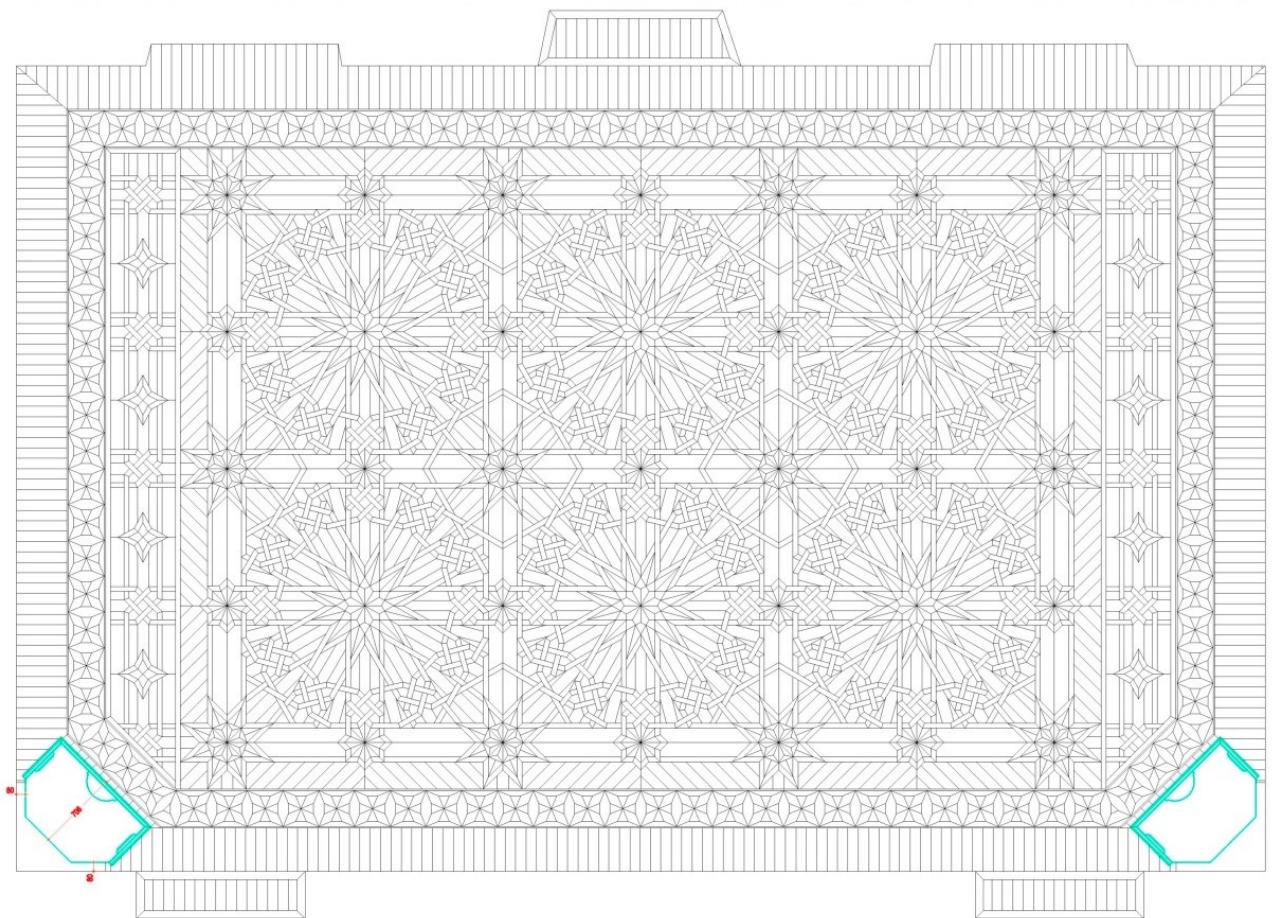
¹³ Samas, lk 12.

¹⁴ Samas, lk 24.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

62. Aluslaudise konstruktsioon. Joonis: E. Põlgast

63. Saali parkettpõranda ülesmöödistusjoonis. Joonis: N. Rohtla

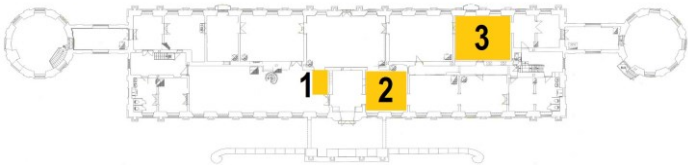
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Alates 2014. aastal alanud mõisa peahoones restaureerimistöode käigus eemaldati kulunud parkett põrandalt. Kuna peasaali parkett oli väga halvas seisukorras, otsustati osa originaalparketist restaureerida seinal eksponeeritava 2,2x2,8 m suuruse moodulina.¹⁵ Mooduli valmistamiseks eemaldati parketi detailid aluspõrandalt. Eemaldatud parketitükid puhastati mustusest, katkised detailid parandati. Restaureeritud parketidetallid liimiti uuele alusraamile ning töödeldi vahaga.¹⁶

Parketimooduli restaureeris lõputööna Tartu Kõrgema Kunstikooli tudeng Edvin Põlgast.

¹⁵ E. Põlgast, Väana mõisa saali parketi restaureerimine ja eksponeerimine. Lõputöö. Tartu Kõrgem Kunstikool, Mööbliosakond. Tartu, 2015, lk 19.

¹⁶ Samas, lk 21.

OBJEKT Vääna mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 25
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 01.09.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik. Nimetatud perioodil uuendati härrastemaja interjööre ¹⁷ Härrastemaja ehitamist alustati 1784. aastal		

FOTOD

64. Ruum nr 1 parketi detailvaade.

65. Ruum nr 2 parketi detailvaade.

66. Ruum nr 3 parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kolmes esimese korruse ruumis on vaadeldavad rombistikmustris parketpõrandad. Ruumides nr 2 ja nr 3 parkettide rombikujuliste tahvlite ääred on 300 mm pikkused. Ruum nr 1 parketi kilbid on mõnevõrra suuremad – rombide ääred on 340 mm pikkused.

Ruumide nr 2 ja 3 parkette ääristavad 1195x115 mm suurused friislauad. Ruum nr 1 parketti raamivad u 1100x230 mm suurused friislauad.

Parketkilbid paiknevad üksteise puidusüü suhtes risti ning on liimitud 275–300 mm laiustele põrandalauadadele.

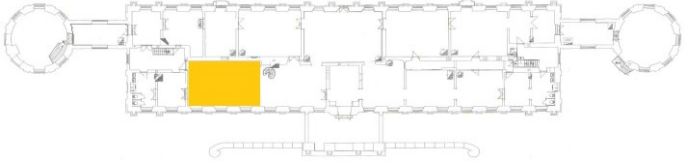
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Ruum nr 3 parketi näol on tegemist mõisahoones ainukesena säilinud rombistikmustris originaalparketiga. 2015. aasta restaureerimistöde käigus otsustati teise korruse trepiruumi originaalparketist säilitada väike mustrikordusega lõik.¹⁸

Uued parkettpõrandad (vt foto nr 65, 66) on rekonstrueeritud ruumis paiknenud parkettide eeskujul.

¹⁷ S. Mäeväli, Vääna mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-2485 lk 21.

¹⁸ N. Rohtla, suuline vestlus autoriga, 01.09.2015. Märkmed autori valduses.

OBJEKT Vääna mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 26
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 01.09.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik. Nimetatud perioodil uuendati härrastemaja interjööre Härrastemaja ehitamist alustati 1784. aastal		

FOTOD

67. Ruumi vaade.

68. Originaalparkett.

69. Parketi detailvaade.

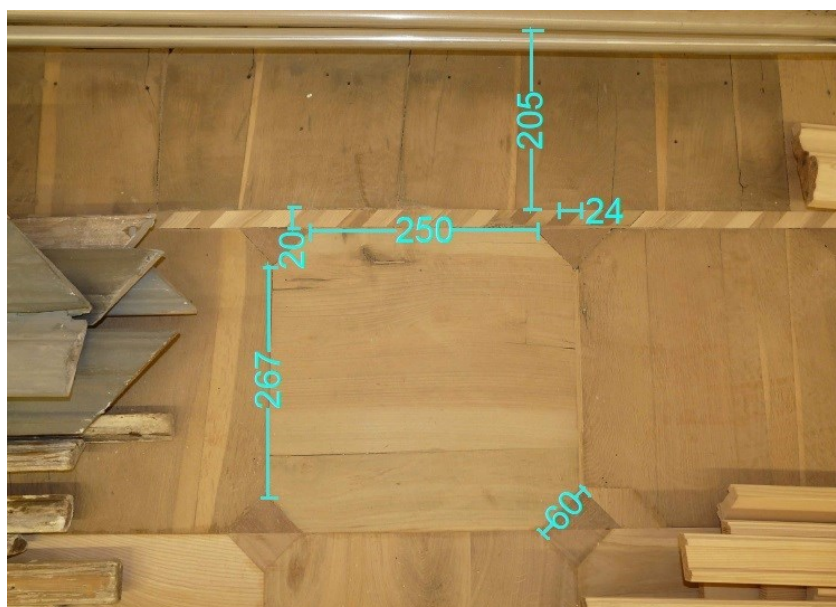
PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandal on osaliselt eksponeeritud ruudustikmustris originaalparkett. Parketimuster moodustub ruudukujulistest parketitahvlitest, mille nurkadesse on asetatud rööbiti paiknevad väiksemad ruudukujulised tahvlid. Parkett on valmistatud kolmest erinevast puiduliigist. Parketitahvlid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Tumedast puidust rööbiti paigutatud tahvlite puidusüü kulgeb ülejäänud parketi suhtes diagonaalselt.

Ruudustikmustris parketivälja raamib kitsas vahevöö, mis on kaunistatud diagonaalselt paigutatud väikeste rombikujuliste detailidega.

Vahevööst seinapool paikneb u 200 mm pikkustest tahvlitest friis. Tahvlite laius varieerub 225–300 mm.

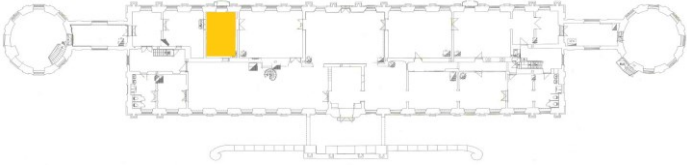
DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

70. Mõõtudega detailvaade.

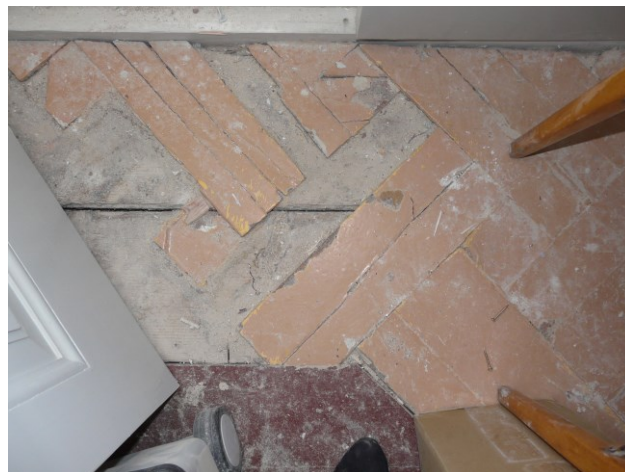
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett restaureeriti 2015. aastal toimuvate restaureerimistöde käigus. Ruumi põhjapoolses küljes on eksponeeritud lõik ajaloolisest parketist. Ülejäänud parkett on rekonstrueeritud originaali eeskujul. Võrreldes vana ja rekonstrueeritud parketti, on näha, et originaalparketi tahvlid on erineva suurusega. Seevastu uue parketi tahvlid on valmistatud ühes mõõdus. Sellest tulenevalt on vana ja uue parketi ühildamisel tekkinud nihe mustrikorduses.

OBJEKT Vääna mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 27
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 01.09.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik. Nimetatud perioodil uuendati härrastemaja interjööre Härrastemaja ehitamist alustati 1784. aastal		

FOTOD

73. Parketi detailvaade.

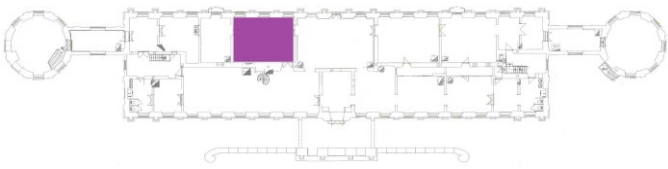

74. Parkett on liimitud laudadest aluspõrandale.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud poole põranda ulatuses korvpunutismustris parkett. Parketmuster moodustub 105x105 mm suurustest ruudukujulistest tahvlitest, mida raamivad põimuvad 440x220 mm suurused ristkülikukujulised lipid. Paketi puitdetailid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Tahvlid ja lipid on u 7 mm paksused ning kleebitud laudadest aluspõrandale.

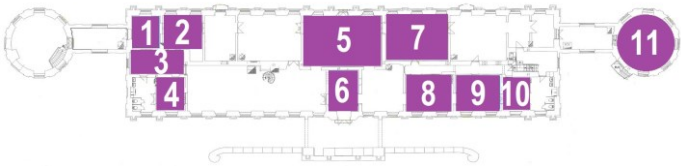
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett ei kuulunud 2015. aasta restaureerimistöde käigus taastamisele. Parkett on kulunud ning halvas seisukorras: parketitahvlid on niiskusolude muutumisel pragunenud ning osaliselt aluspõranda küljest lahti.

OBJEKT Vääna mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 28
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 01.09.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp – 19. sajandi algus ¹⁹ Härrastemaja ehitamist alustati 1784. aastal		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>71. Ruumi vaade.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>72. Aaderatud põrandalauad.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumis avastati uuringute käigus 19. sajandi esimesest poolest pärineva parketi alt aaderatud põrandalauad. ²⁰ Põrandalauadade laius on 200–235 mm. Põrandalauadadele on maalitud põimitud parketimuster. Maalitud parketilipid on aaderdatud, kusjuures lippidele maalitud puidusüü on üksteise suhtes risti, jättes ehtsa parketi mulje. Aaderdus on maalitud põrandalaudu katvale heledale pahtlikihile kollase ja pruuni värviga. N. Rohtla sõnul on maalingukihi all säilinud veel mõned õlivärvikihid, mis viitab asjaolule, et parketiimitatsiooniga maalingumuster ei ole põrandalauadade algne viimistluskiht.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Aaderdatud põrandalauad restaureeriti 2015. aastal toimuvate restaureerimistöde käigus. Kulunud põrandalaudu on osaliselt plommitud.		

¹⁹ N. Rohtla, suuline vestlus autoriga, 1.09.2015. Märkmed autori valduses.

²⁰ Sama.

OBJEKT Vääna mõis, Harjumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 29
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 01.09.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp* Härrastemaja ehitamist alustati 1784. aastal		

FOTOD

75. Vaade ruumile.

76. Ruum nr 5 laudpõrand.

77. Edelapoolne rotund (ruum nr 9).

78. Ruum nr 9 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Esimese korruse üheteistkümnes ruumis on säilinud ajaloolised laudpõrandad. Kõikide ruumide põrandalaudade laiused jäävad vahemikku 300–345 mm. Lauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega.

Ruum nr 5 laudadest põrandavälja raamivad kaks eerungisse lõigatud friislaudade rida.

Mõisahoone edelapoolse rotundi laudpõrandat raamivad akna orvadesse paigaldatud ülejäänud põrandalaudadest ristiselt paiknevad lauad.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

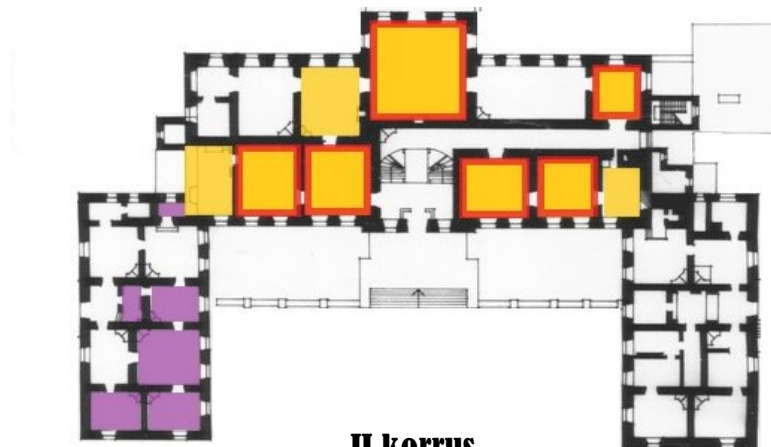
Põrandad restaureeriti 2015. aasta restaureerimistöode käigus. Laudpõrandad on puhastatud, lihvitud ja osaliselt plommitud. Laudade vahelised praod on kititud. Põrandad on õlitatud.

Suuremõisa mõisa härrastemaja

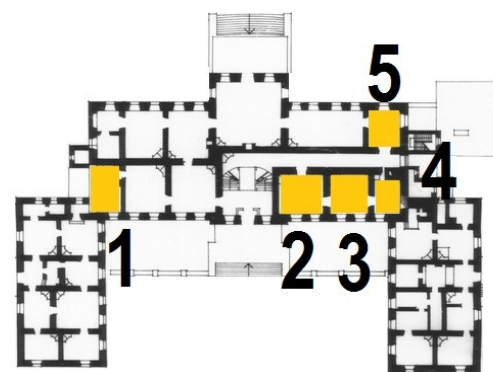
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus

II korrus

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 30
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 08.10.2014
DATEERING 20. sajandi algus. Mõisa interjööri uuendati 20. sajandi esimestel kümnenditel, mis lubab eeldada, et parketid on paigaldatud samal perioodil ²¹ Hoone peakorpus valmis 1760. aastatel. Tiibhooned pärinevad 1772. aastast.		

FOTOD

79. Ruum nr 1 parkettpõrand.

80. Ruum nr 2 parkettpõrand.

81. Ruum nr 3 parkettpõrand.

82. Ruum nr 4 parkettpõrand.

²¹ Suuremõisa loss, <http://suuremoisa-loss.eu/cms/index.php/ee/lossi-lugu/loss>, (vaadatud 25.08.2015).

83. Ruum nr 5 parkettpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Härrastemaja viies anfilaaselt paiknevas esimese korruse ruumis on säilinud tammepuidust diagonaaluudustikmustriga parkettpõrandad. Diagonaaluudustik moodustub 250x250 mm suurustest tahvlitest, mis on paigutatud põrandale üksteise puidusüü suhtes risti.

Mööda seina perimeetrit jookseb 15 mm laiune mustast tammest, pikikiuga vaheliist. Seina ääres paiknevad nurkades eerungisse lõigatud erilaiusest lippidest valmistatud friisid.

Parketitahvlid ja lipid on liimitud otse laudadest aluspõrandale.

Ruumides nr 2, 3, 5 on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 33).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Inventeerimise hetkel oli parkett kõikides ruumides kulunud ning pikalt hooldamata. Parkett oli määrdunud ja valguse mõjul dekoloreerunud.

Kahjustunud ja hävinud tahvleid ning lippe oli hilisemal perioodil asendatud uutega. Uued tahvlid olid naelutatud aluspõrandale.

Kahes ruumis olid parketid kaetud paksu õlivärvi kihiga (vt foto nr 80 ja nr 82), teistes ruumides on parkettide viimistluskiht peaaegu täielikult kulunud.

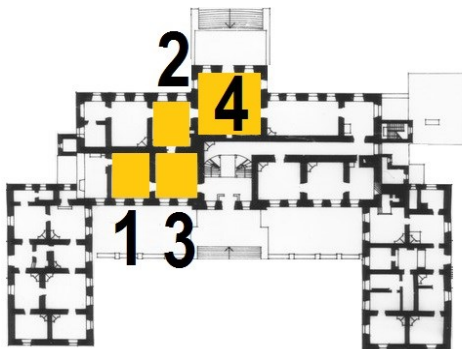
2015. aastast alanud restaureerimistöode käigus restaureeriti ka esimese korruse parkettpõrandad. Parkettpõrandad lihviti, puuduolevad või katkised parketitahvlid asendati uutega.

84. Parketi restaureerimine. Foto: T. Tiidor

85. Parketi detailvaade. Foto: T. Tiidor

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 31
PÕRANDA TÜÜP (Kilp)parkett		KUUPÄEV 08.10.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Hoone peakorpus valmis 1760. aastatel. Tiibhooned pärinevad 1772. aastast.		

FOTOD

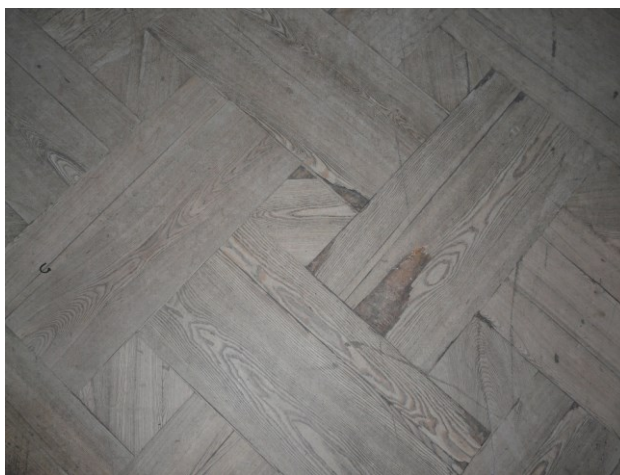

86. Ruum nr 1.

87. Ruum nr 2 parketi detailvaade.

88. Ruum nr 4 parkett.

89. Ruum nr 4 parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Neljas esimese korruse ruumis on säilinud korvpunetismustris kilpparkett. Parketikilbid on kaetud u 5 mm paksuste spoonlehtedega, mis on liimitud kilpide alusraamidele. Põimikmuster kujuneb neljast omavahel põimitud 700x355 mm suurusest kilbist, mille keskele on paigutatud ruudukujuline 180x180 mm suurune kilp. Parketikilbid paiknevad üksteise puidusüü suhtes risti.

Ruumides ne 1,3,4 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 32).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Inventeerimishetkel 2014. aasta sügisel polnud parkettpõrandaid veel restaureeritud. Kilbid olid ruumide sisekliima muutuste tõttu pragunenud, parketikilpe kattev spoon oli kulunud või puudus täielikult.

Kilpparkett oli kõige halvemas seisus esimese korruse saalis (ruum nr 4), kus põrand oli liigse niiskuse tõttu osaliselt pehkinud.

Alates 2015. aastast toimuvate restaureerimistöde käigus restaureeriti ka ruumide parkettpõrandad. Restaureerimistöde käigus avastati saali (ruum nr 4) kilpparketi alt eerungisse lõigatud laudadest põrand.

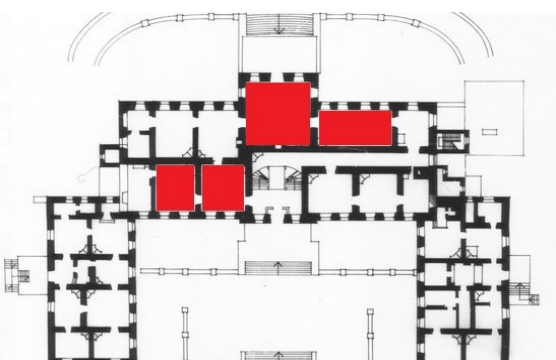

90. Saali kilpparketi all on säilinud laudpõrand. Foto: D. Lukas

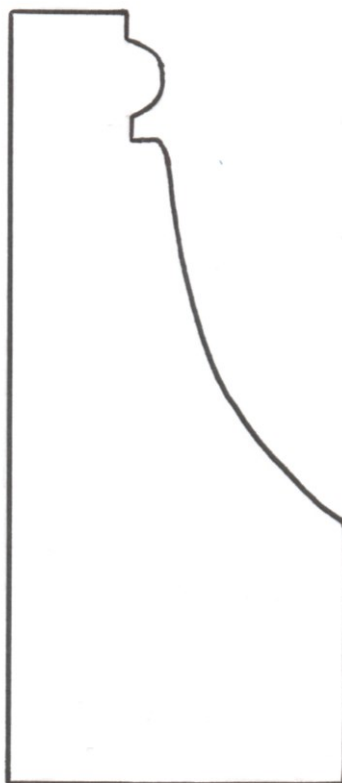

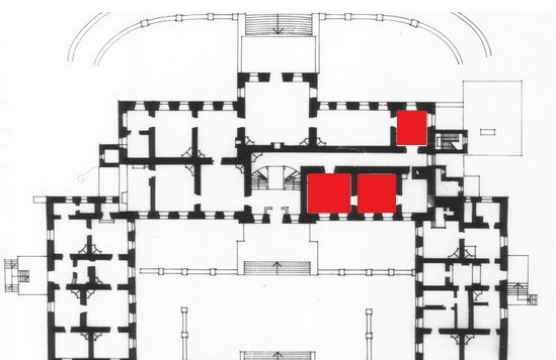
91. Parketkilbi alusraamile löödud tähis "PO". Foto: D. Lukas

Põrandalt eemaldatud parketkilpide alusraamidele oli löödud tähised „PO“.

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 32
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad neljas esimese korruse ruumis säilinud parkettpõrandaid. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 08.10.2014

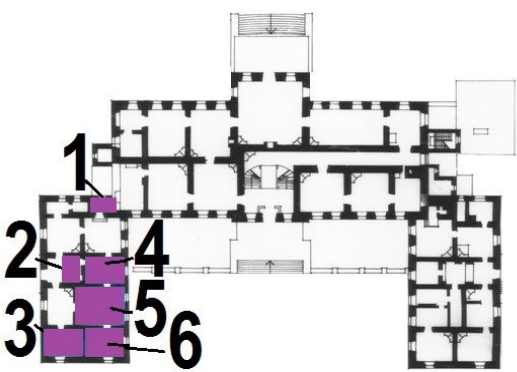
PÕRANDALIISTU PROFII

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 33
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad kolmes esimese korruse ruumis säilinud parkettpõrandaid. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 08.10.2014

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 34
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 08.10.2014
DATEERING 18. sajandi lõpp* Hoone peakorpus valmis 1760. aastatel. Tiibhooned pärinevad 1772. aastast.		

FOTOD

92. Ruum nr 1 põrand.

93. Ruum nr 2 põrand.

94. Ruum nr 3 põrand.

95. Ruum nr 4 põrand.

96. Ruum nr 5 põrand.

97. Ruum nr 6 põrand.

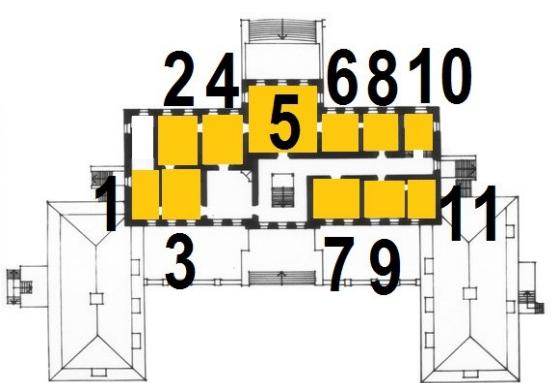
PÕRANDA KIRJELDUS

Mõisa põhjapoolse tiibhoone esimese korruse kuues ruumis on säilinud laudpõrandad.

Kõikide põranda laudade laius jääb vahemikku 250–320 mm. Ruum nr 1 laudpõrandas on vaadeldavad laagidesse löödud sepistatud naelad.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Inventeerimishetkel olid kuuest ajaloolisest laudpõrandast viis kaetud mitmete õlivärvi kihtidega. Selle tulemusena kattis põrandaid paks värvikoorik, mis oli ruumide sisetemperatuuri muutuste tulemusel pragunenud. Kitsas vahe ruumis paiknev põrand nr 1 oli kaetud õhukese, tugevasti kulunud lakikihiga.

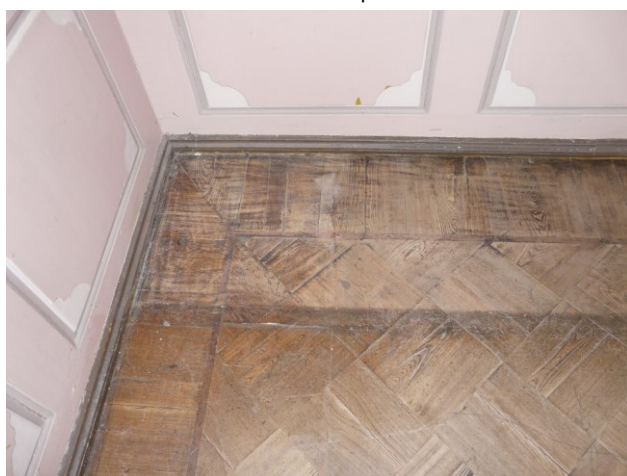
OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 35
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 08.10.2014
DATEERING 20. sajandi algus. Mõisa interjööri uuendati 20. sajandi esimestel kümnenditel, mis lubab eeldada, et parketid on paigaldatud samal perioodil Hoone peakorpus valmis 1760. aastatel. Tiibhooned pärinevad 1772. aastast.		

FOTOD

98. Ruum nr 1 parkett.

99. Ruum 2 parketi detailvaade.

100. Ruum nr 3 parketi detailvaade.

101. Ruum nr 4 parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kümnes teise korruse ruumis on säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandad. Samasugused parkettpõrandad on säilinud ka esimese korruse viies ruumis.

Ruumide põrandaid katavad 250x250 mm suurused tahvlid, mis paiknevad ükstseise puidusüü suhtes risti.

Mööda seina perimeetrit jookseb 15 mm laiune vaheliist, millest seinapool paikneb lippidest friis.

Lipid ja tahvlid on liimitud laudadest aluspõrandale.

Erinevalt esimesest korrusest, on teise korruse ruumide uste orvade vahel säilinud 110x110 mm ruudukujulistest tahvlitest ning vaheliistudega eraldatud ruudumustriga parketiväljad (vt pilt nr 101).

Ruumides nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11 on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 36).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkettpõrandad olid inventeerimishetkel kulunud ning pikalt hooldamata. Ruumide sisekliima muutuste tõttu olid osad lipid ja tahvlid pragunenud. Hävinud tahvleid oli hilisemal perioodil asendatud uutega, mis olid kinnitatud aluspõrandale naeltega.

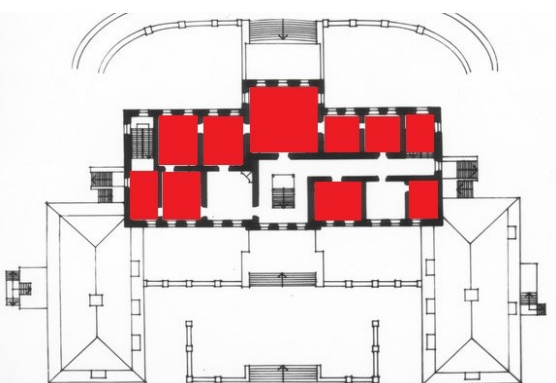

102. Parketi restaureerimine. Foto: T. Tiidor

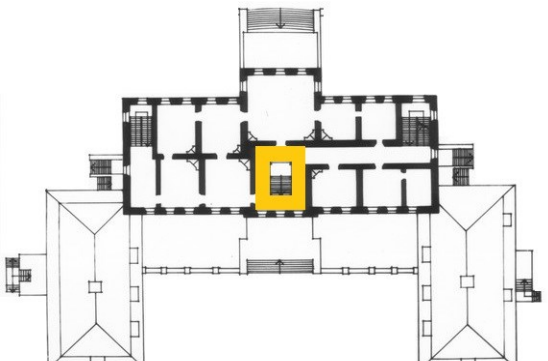
103. Parketi restaureerimine. Foto: T. Tiidor

2015. aastast alanud restaureerimistöde käigus restaureeriti ka teise korruse parkettpõrandad. Parkettpõrandad lihviti, puuduolevad või katkised parketitavlid asendati uutega.

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 36
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad kümnes teise korruse ruumis säilinud parkettpõrandaid. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 08.10.2014

PÕRANDALIISTU PROFII

OBJEKT Suuremõisa mõis, Hiiumaa. Teine korrus, trepikoda	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 37
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 08.10.21015
DATEERING 20. sajandi algus. Mõisa interjööri uuendati 20. sajandi esimestel kümnenditel, mis lubab eeldada, et parketid on paigaldatud samal perioodil Hoone peakorpus valmis 1760. aastatel. Tiibhooned pärinevad 1772. aastast.		

FOTOD

104. Ruumi vaade.

105. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Teise korruse trepikojas on säilinud diagonaalruudustikustris tammepuidust parkett. Oma välisilmelt sarnaneb parkett esimese ja teise korruse diagonaalruudustikus parkettpõrandatega. Parketihvliid on 170x170 mm suurused ning asetatud üksteise puidusüü suhtes risti.

Mööda seina perimeetrit jooksevad 15 mm laiused pikikiuga vaheliistud, mis eraldavad mustrilist põrandavälja seinaga piirnevatest 280 mm pikkustest friisliipidest.

Parketihvliid ja -lipid on liimitud aluspõrandale.

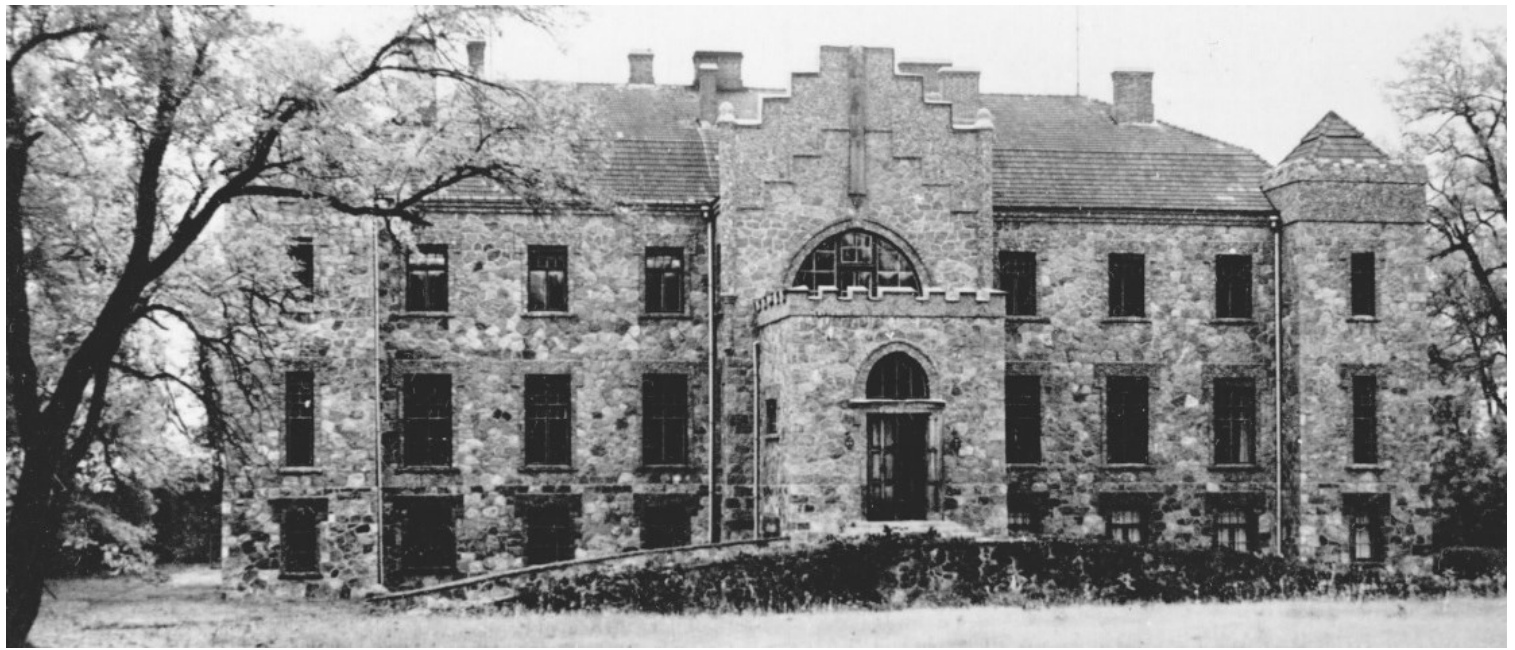
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Trepikoja parkettpõrand oli inventeerimishetkel pikalt hooldamata. Lisaks kulumisele olid parketilippide vahele tekkinud kuni 5 mm laiused praod.

Parketti oli osaliselt parandatud- näiteks oli aluspõrandast eemaldunud vaheliist naelutatud uuesti põranda külge. Paiguti hävinud parketihvliite alt oli paljastunud laiadest laudadest aluspõrand.

2015. aastal restaureeriti trepikoja parkettpõrand. Parkett puhastati hilisematest viimistluskihtidest. Purunenud parketihvliid asendati uutega ning viimistleti.

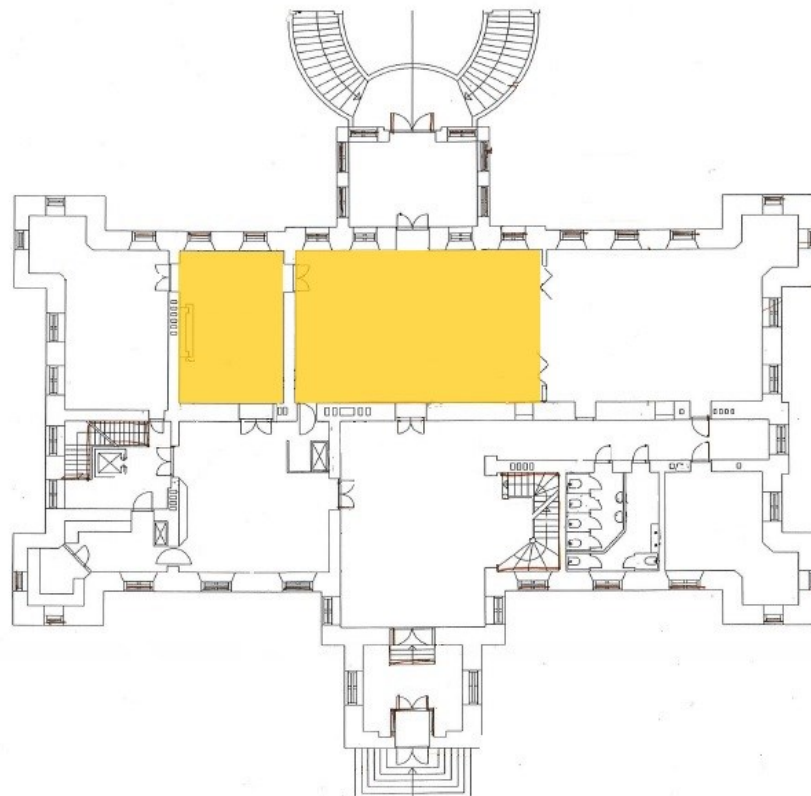

 106. Detailvaade osaliselt restaureeritud parkettpõrandast.
 Foto: T. Tiidor

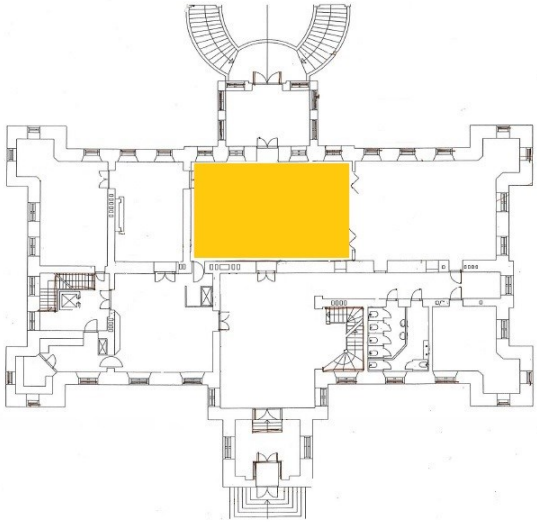

Kalvi mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

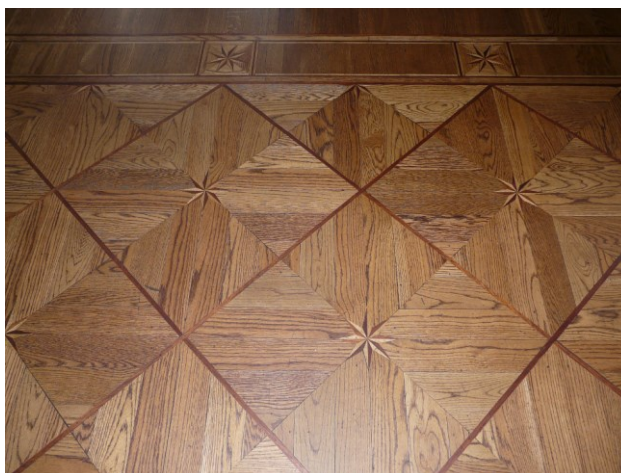
I korrus

OBJEKT Kalvi mõis, Ida-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 38
PÕRANDA TÜÜP Intarsiaparkett		KUUPÄEV 05.05.2015
ORIGINAALPARKETI DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1910.–1913. aastatel ²²		

FOTOD

107. Saali vaade.

108. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab 2001.–2002. aastatel toimunud restaureerimistöde käigus originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud intarsiaparkett.²³

Saali originaalparkett oli valmistatud kolmest eri tooni puiduliigist.²⁴ Parketi puitdetailid olid liimitud aluspõrandale. Parketimustri kujundavad ristuvatest vaheliistudest moodustuvad ruudud. Iga ruut koosneb neljast ruudukujulisest parketitahvlist, mille keskel on seitsmeharuline täht kahest eri tooni puidust.

Mustrilist põrandapinda ääristab tähemotiivide ja vaheliistudega bordüür.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

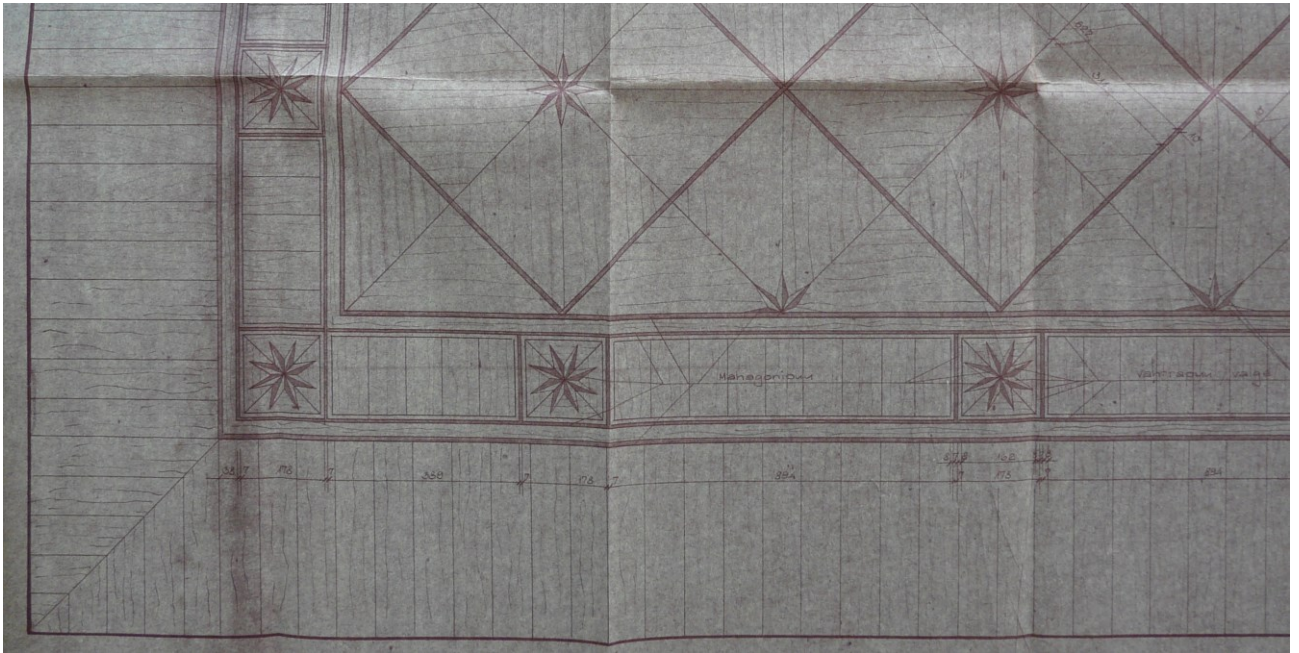
Saali põrandat katab originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud intarsiaparkett. Parkett on heas seisukorras. Parkett on õlitatud.

²² M. Männisalu, Kalvi mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-2142, lk 35.

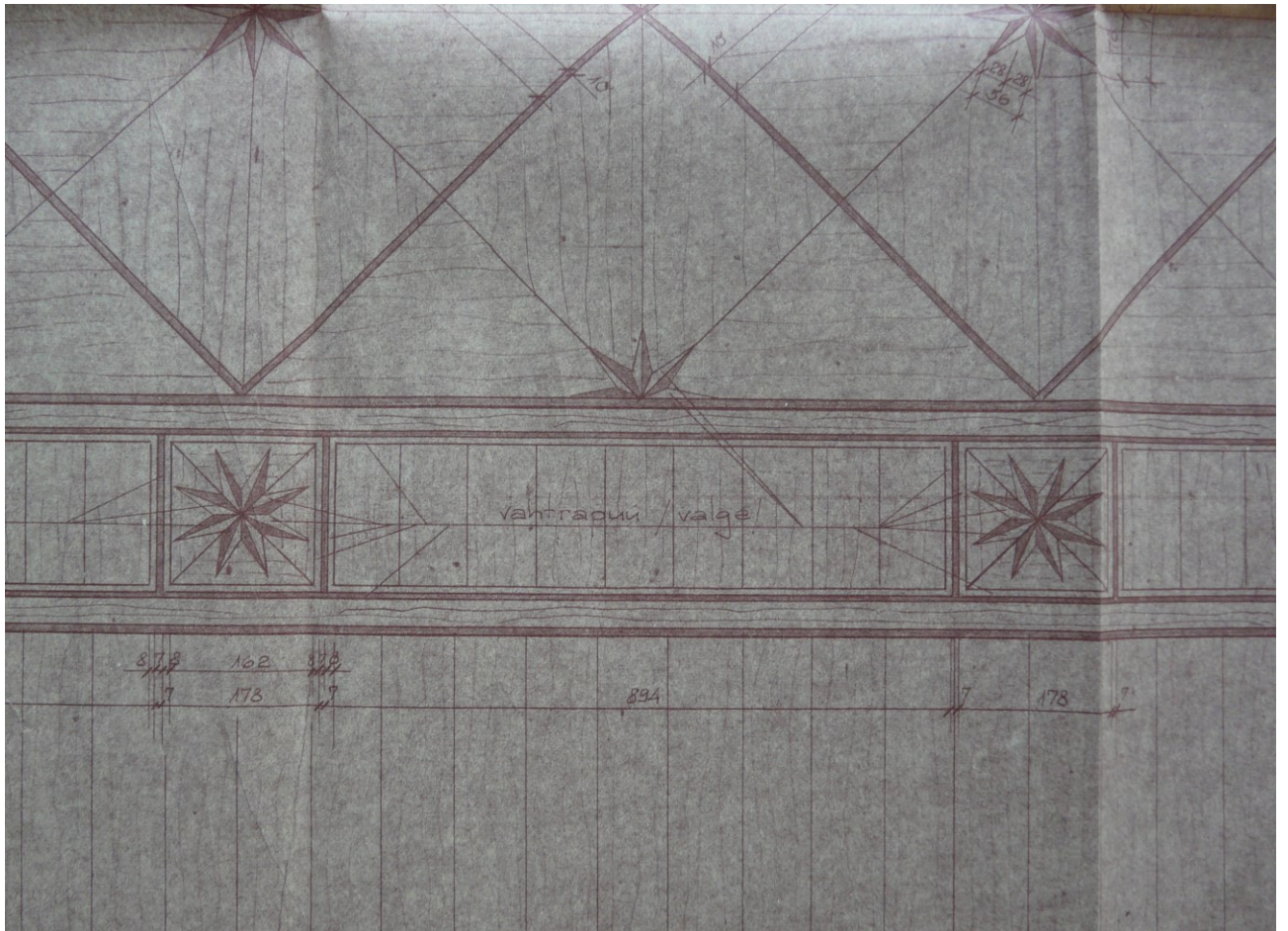
²³ M.Keskküla, Kalvi mõisa peahoone restaureerimistöde aruanne. MKA, s A-4857, lk 91.

²⁴ A.Kukkur, Kalvi mõisa arhitektuur-ehitusliku osa tööjoonised. Saali parketi taastamise tööjoonised. MKA, s P-2005, lk 3.

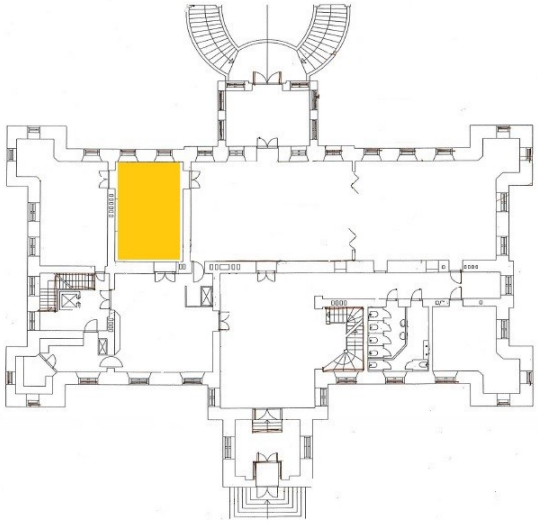
DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

109. Detailvaade Kalvi mõisa saali parketi taastamise tööjoonistest. A. Kukkur, Kalvi mõisa peahoone. Saali parketi taastamise tööjoonised. MKA, s P-2005, lk 5.

110. Detailvaade Kalvi mõisa saali parketi taastamise tööjoonistest. A. Kukkur, Kalvi mõisa peahoone. Saali parketi taastamise tööjoonised. MKA, s P-2005, lk 5.

OBJEKT Kalvi mõis, Ida-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 39
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 05.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1910.–1913. aastatel		

FOTOD

111. Ruumi vaade.

112. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kaminaruumi põrand on kaetud põimikmustris tammeparketiga. Diagonaalsuunaliselt asetatud 240x240 mm suuruseid parketitahvleid raamivad 315x75 mm suurused omavahel põimuvad lipid. Parketiväli on raamitud 65 mm laiuse lippidest vahevööga, mis on ääristatud 10 mm laiuste vaheliistudega. Mustrilist parkeivälja raamib 220x65 mm suurustest lippidest eerungnurkadega friis.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Kaminasaali põrandat katab mõisahoone ainuke täielikult säilinud originaalparkett. 2001. aastal toimusid hoones restaureerimistööd, mille käigus parkett restaureeriti.²⁵ Restaureerimistöde alguses läbi viidud põranduuringute käigus selgus, et parketi aluspõrand oli halvas seisukorras. Uue aluspõranda ehitamiseks parkett eemaldati ning paigutati seejärel tagasi vineeralusele. Töö käigus purunenud parketilipid asendati uutega.²⁶

²⁵ M Keskküla, Kalvi mõisa peahoone restaureerimistööde aruanne. MKA, s A-4857, lk 90.

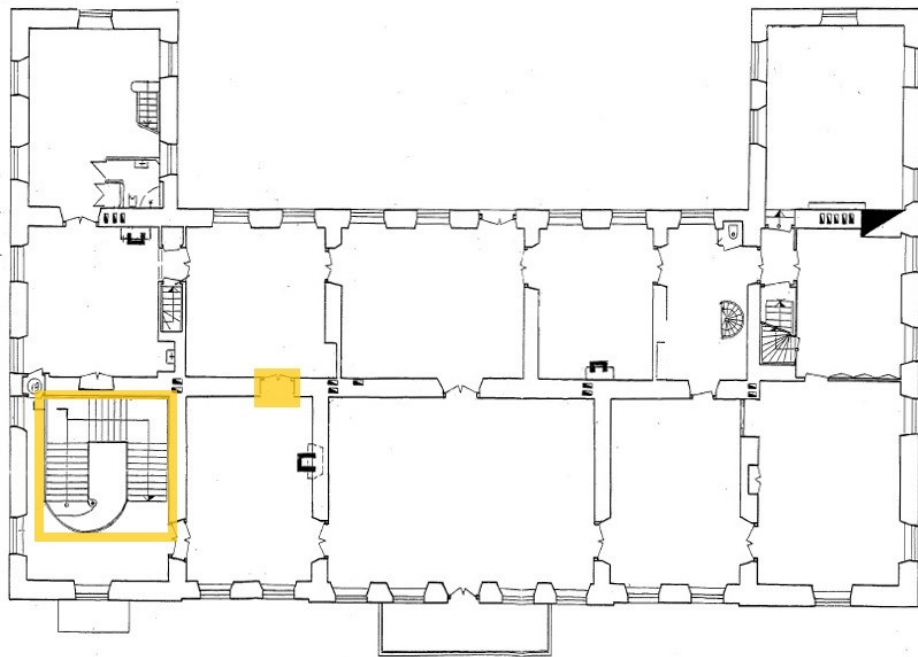
²⁶ Samas.

Mäetaguse mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

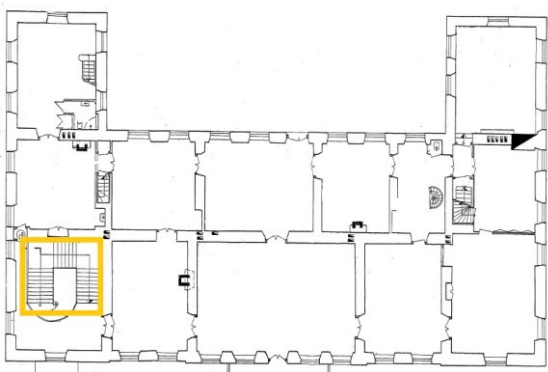
I korrus

OBJEKT Mäetaguse mõis, Ida-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 40	
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 05.05.2015	
DATEERING 19. sajandi lõpp Härrastemaja historitsistlikud interjöörid pärinevad 1890. aastate ümberehitusest ²⁷ Peahoone valmis 1796. aastal. ²⁸ Oma lõpliku kuju sai hoone 1820. ja 1890. aastate ümberehituste ajal			
FOTOD			
			
113. Ruumi vaade.	114. Originaalparketi detailvaade.		
PÕRANDA KIRJELDUS			
Ruumi ukseorvas on säilinud osa originaalparketist. Ukseorva katavad 125x125 mm suurused diagonaalselt paigutatud ruudukujulised parketitahvlid. Tahvlite puidusüü jookseb üksteise suhtes risti. Diagonaalruudustikus välja ääristavad 20 mm laiused punakaspruunid liistud.			
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED			
Ukseorva kattev parkett on puhastatud ning lakitud.			

²⁷ A. Hein, Mäetaguse mõis. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2494 , lk 16.

²⁸ Samas, lk 22.

OBJEKT Mäetaguse mõis, Ida-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 42
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 05.05.2015
DATEERING 19. sajandi lõpp Härrastemaja historitsistlikud interjöörid pärinevad 1890. aastate ümberehitusest ²⁹ Peahoone valmis 1796. aastal. Oma lõpliku kuju sai hoone 1820. ja 1890. aastate ümberehituste ajal		

FOTOD

115. Paraadtrepiviide.

116. Parketiga kaetud trepipedest.

117. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Hoone peatrepi podestid on kaetud 220x230 mm suuruste saarepuidust parketitahvlitega. Tahvlite diagonaalselt jooksev puidusüü moodustab trepipedestile ruudustiku.

Parketti raamib kaks 4 mm laiust tumedamat liistu (*vt pilt nr 103*), mis on omakorda ääristatud 80 mm laiuste liistudega.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti pole varasemalt restaureeritud. Parketitahvlid on kulunud ning pragunenud. Trepipedesti nurkades on parketitahvlite paksus 5 mm, keskosas 2 mm.

Kahjustunud on parketivälja raamivad liistud, mis on osaliselt aluspõranda küljest lahti ja murdunud.

Parkett on kaetud lakikihiga

²⁹A. Hein, Mäetaguse mõis. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2494, lk 16.

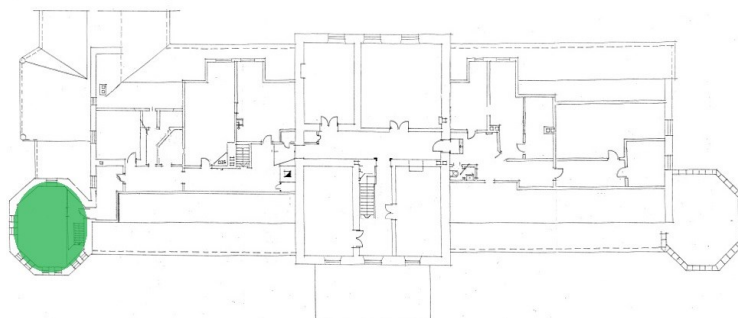
Lustivere mõisa härrastemaja

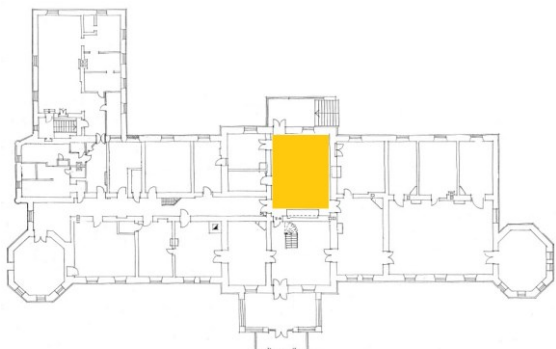
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus

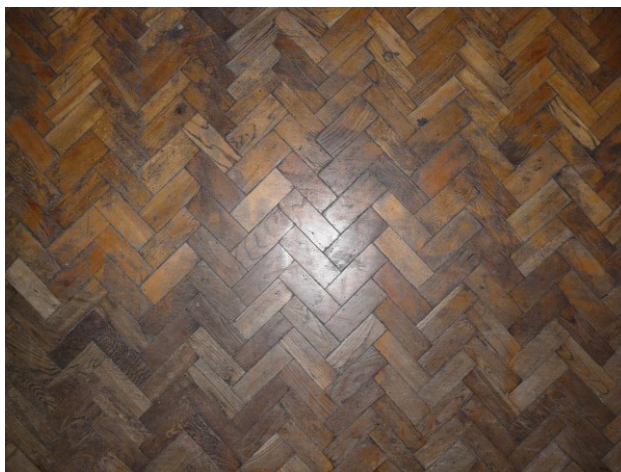
II korrus

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 43
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1871.–1881. aastatel ³⁰		

FOTOD

118. Ruumi vaade.

119. Parketi detailvaade.

120. Parketiga kaetud ukseorv.

121. Parketiga kaetud ukseorv.

PÕRANDA KIRJELDUS

Põrand on kaetud kalasabamustris parketiga. Parketilipid on 150 mm pikkused, kuid lippide laius varieerub 50-72 mm. Ruumi uste orvad on kerge astega ning on kaetud mustriliste parketiväljadega. Kõrvalsaali viiva ukse orv on kaetud kalasabamustris parketiväljaga (vt foto nr 120), vastasoleva ukse orva katavad ruudukujulised 125x125 mm suurused tahvlid (vt foto nr 121).

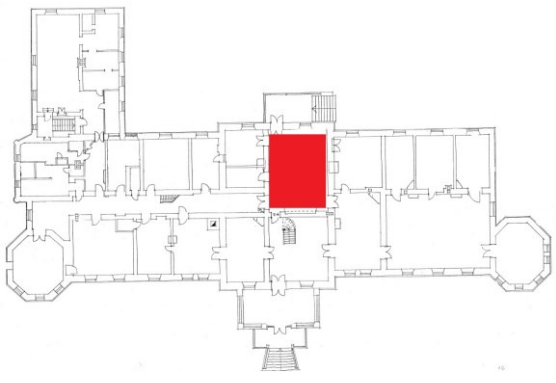
Ruumis on säilinud vana põrandalist (vt kaart nr 44)

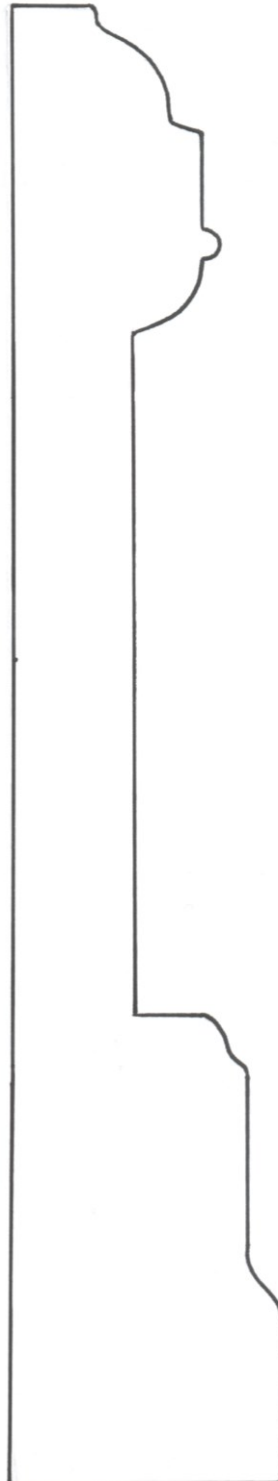
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

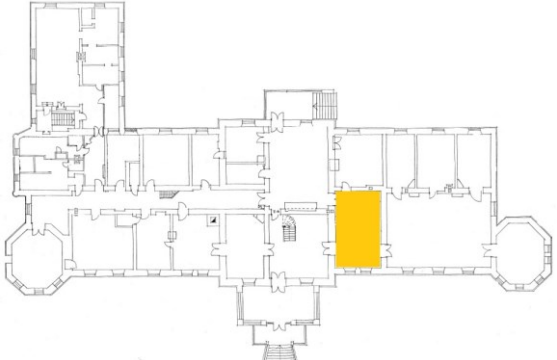
Parketti ei ole varasemalt restaureeritud ning on hooldamata. Siiski on parkett suhteliselt heas seisukorras, puudvad praod ning lipid on säilinud tervetena. Parkett on mingil ajahetkel kaetud lakiga, kuid lakk on käidavamates kohtades kulunud. Põrand on hetkel kaetud osaliselt vaibaga.

Kõige halvemas seisus on parketiga kaetud ukseorvad, mille detailid on pragunenud.

³⁰ O. Suuder, Lustivere mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-7569, lk 1.

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 44
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud kalasabamustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 20.04.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

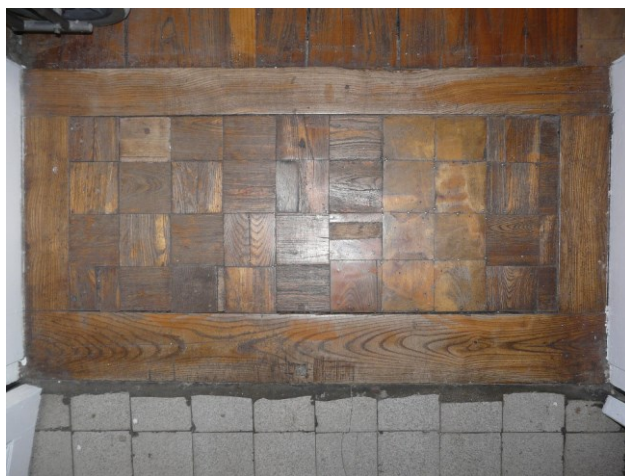
OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 45
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		

FOTOD

122. Ruumi vaade.

123. Parketi detailvaade.

124. Parketiga kaetud ukseorv.

PÕRANDA KIRJELDUS

Põrand on kaetud diagonaalruudustikustris tammeparketiga. Ruudukujulised tahvlid on 250x250 mm suurused.

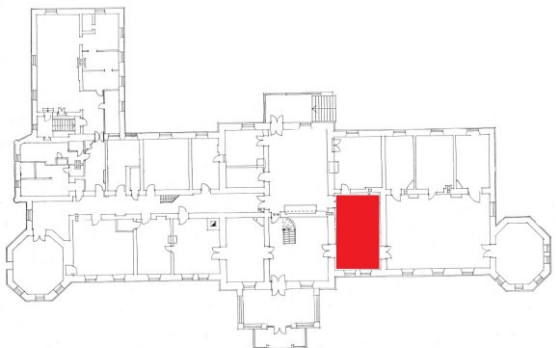
Diagonaalruudustikus parketivälja raamib 15 mm laiune mustast tammest liist. Vaheliistu ja seina vahel paikneb 450 mm pikkustest ning erilaiuses (100–150 mm) saarepuidust lippidest friis. Friisliid on parketi nurkades lõigatud eeringisse. Ruumi ukseorvad on kaunistatud ruudustikumustris parketiväljadega. Ruudukujulised tahvlid on 125x125 mm suurused.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 46).

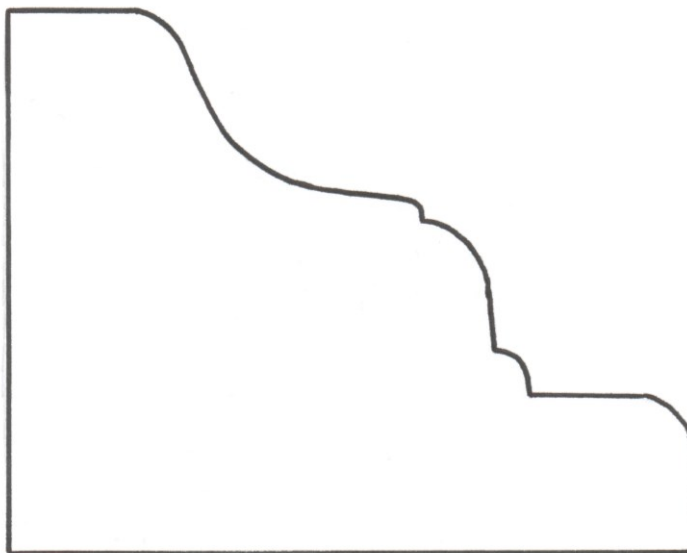
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

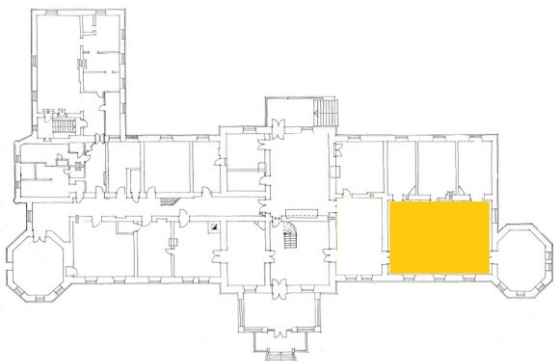
Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parkett on kulunud ning kogu põranda ulatuses leidub erinevaid mehhaanilisi kahjustusi. Ruumide niiskusolude muutumise tõttu on enamik parketitahvlitest pragunenud ning murdunud. Osaliselt on välja vahetatud seina ja liistu vahele jäävaid parketilippe.

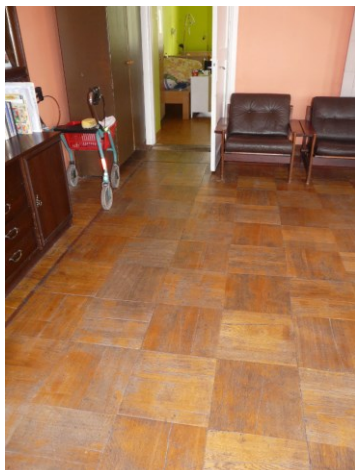
Parkett on määrdunud ning pleekinud. Parkett on küll mingil ajahetkel lakitud, kuid nüüdseks on lakikiht tugevasti kulunud.

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 46
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 20.04.2015

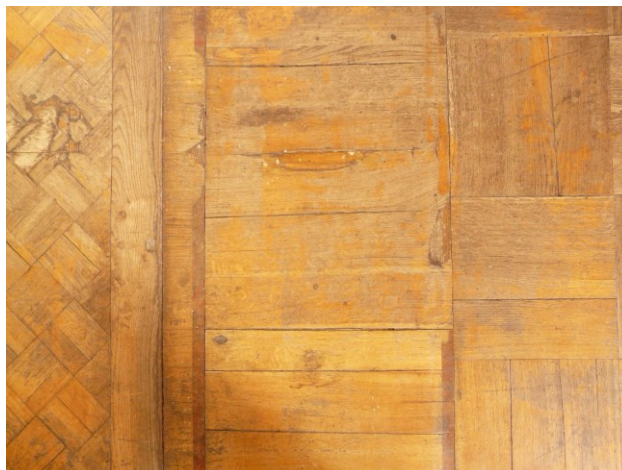
PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 47
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		

FOTOD

125. Saali vaade.

126. Parketi detailvaade.

127. Ukseorvas paiknev parkett.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrand on kaetud 355x355 mm suuruste ruudukujuliste parketitahvlitega. Tahvlid on paigutatud põrandale maleruudustikuna. Mustrilist põrandavälja raamib 410 mm pikkuste ning erilaiuste lippidega friis. Friislipid on parketi nurkades lõigatud eerungisse.

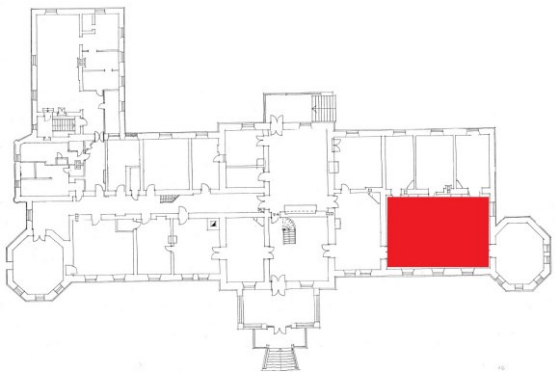
Erinevalt teiste ruumide põrandatest ei eralda ruudustikus mustrivälja ja friislippe vaheliist. Vaheliistu efekt on tekitatud paari millimeetri paksuse spooni riba kleepimisega parketi friislippidele.

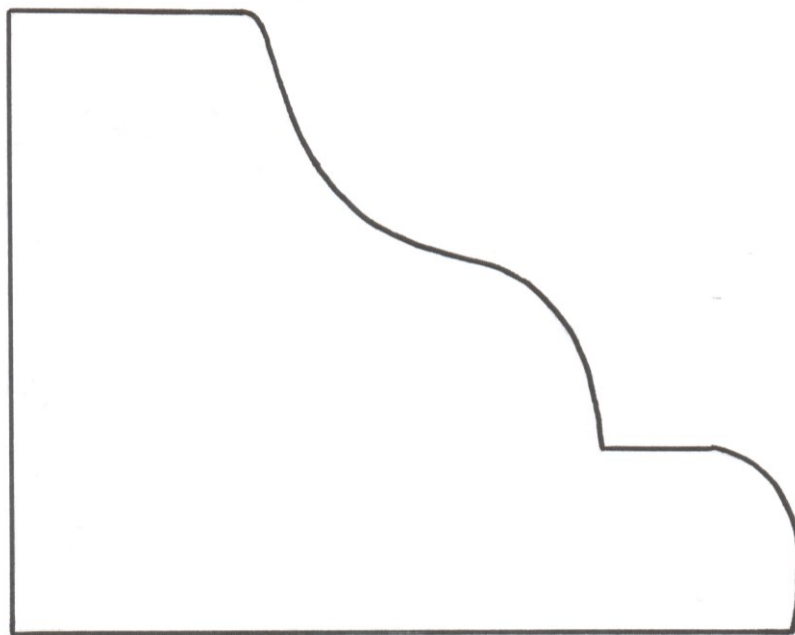
Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 48).

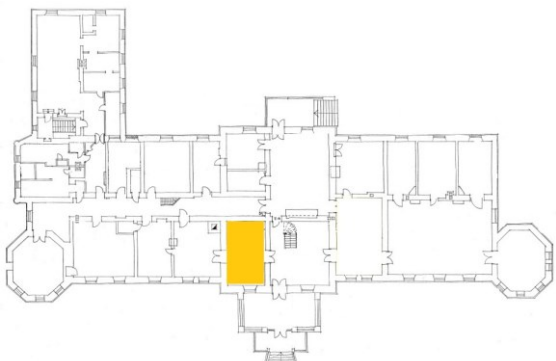
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parkett on kulunud ning ruumi sisekliima muutuste tõttu on parketitahvlid pragunenud. Paiguti on parketitahvlid deformeerunud ning kuivanud väiksemaks ning nende vahele on tekkinud kuni 5 mm praod. Parkett on valguse mõjul dekoloreerunud.

Mingil ajahetkel on ruumi parkett lakitud.

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 48
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikmusteris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 20.04.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 49
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		

FOTOD

128. Vaade parketi mustriväljale.

129. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab diagonaalruudustikmustris parkett. Ruudukujulised parketitahvlid on 125x125 mm suurused. Ruudustikuga kaetud põrandavälja ääristab 15 mm paksune mustast tammest vaheliist. Parketi seinapoolne osa on kaetud 440 mm pikkuste erinevates laiustes saarepuidust friisilippidega. Parketitahvlid ja lipid on liimitud aluspõrandale.

Vestibüüli viiva ukse orv on ülejäänud parketist kerge astega ning kaetud ruudustikmustris dekoratiivväljaga. Ukseorvas paiknevad ruudukujulised parketitahvlid on 100x100 mm suurused.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 50).

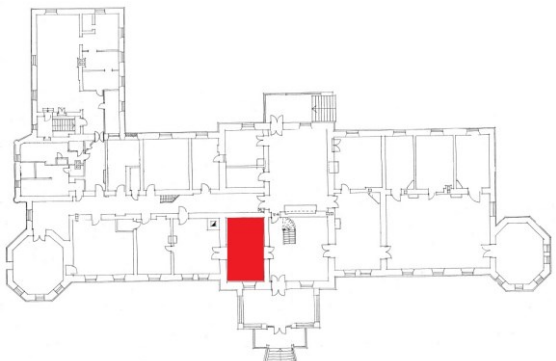
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

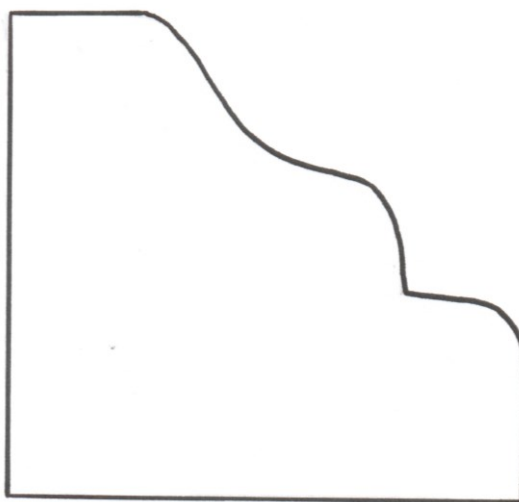
Parketti ei ole varem restaureeritud ning see on hooldamata. Ruumi sisekliima muutused on põhjustanud parketitahvlite pragunemise. Kõige halvemas seisukorras parketitahvlid paiknevad kütetorustiku läheduses.

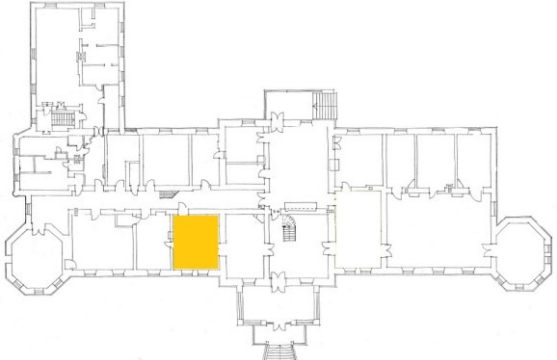
Parketti on käepäraste vahendutega parandatud: kadunud ruudukujulisi parketitahvleid on asendatud vineerplaadikestega, mis on löödud naeltega aluspõranda külge.

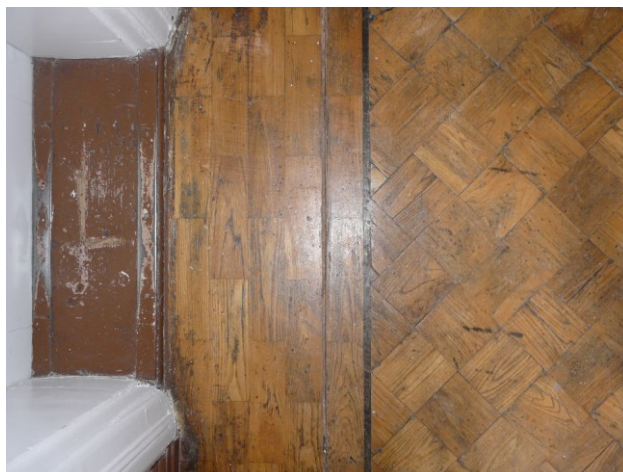
Parkett on määrdunud ning valguse mõjul dekoloreerunud.

Parketti on mingil ajahetkel lakitud.

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 50
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 20.04.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 51
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		

FOTOD

130. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab diagonaalruudustikmustris parkett, mis sarnaneb kõrvalruumi parketiga, kuid millel on muustriväljaga ristipideses suunas paigutatud lippidest friis (*vt kaart nr 49*). Ruudukujulised parketitahvlid on 125x125 mm suurused. Diagonaalruudustikus parketivälja ümbritseb mööda seina perimeetrit jooksev 15 mm laiune vaheliist. Vaheliistu ja seina vahel paikneb 240x60 mm suurustest lippidest friis. Friislipid on lõigatud põranda nurkades eerungisse.

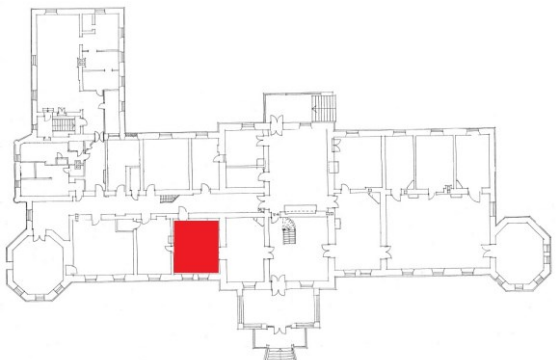
Ruumis on säilinud vana põrandaliist (*vt kaart nr 52*).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

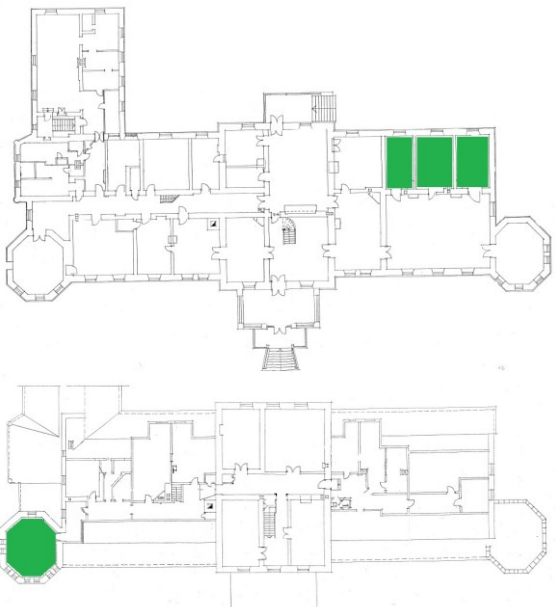
Parkett ei ole varasemalt restaureeritud. Parkett on kulunud ning osaliselt on kadunud algpärased lipid ja tahvlid. Hävinud detailid on asendatud vineerplaadikestega.

Ruumi sisekliima muutuste tõttu on lipid paiguti pragunenud. Lisaks leidub kogu parketi ulatuses väiksemaid kulumisest tingitud kahjustusi. Parkett on määrdunud ning valguse mõjul dekoloreerunud.

Parkett on lakitud.

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 52
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 20.04.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Lustivere mõis, Jõgevamaa Esimene ja teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 53
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		
PÕRANDA KIRJELDUS Mõisahoonel kolmes esimese korruse ruumis on säilinud laudpõrandad. ³¹ Teisel korrusel on laudpõrand säilinud põhjapoolses tornis. ³²		

³¹ O. Suuder, Lustivere mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-7569, lk 8.

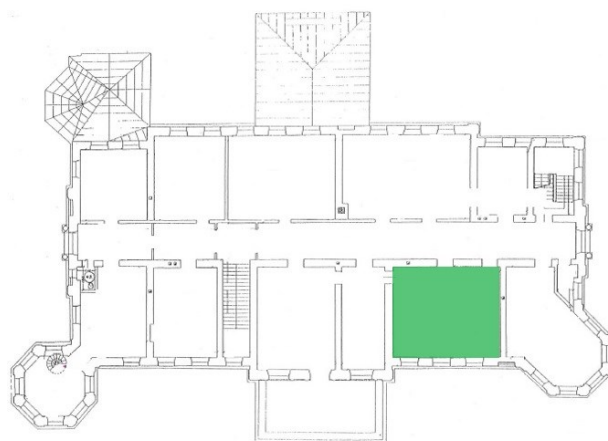
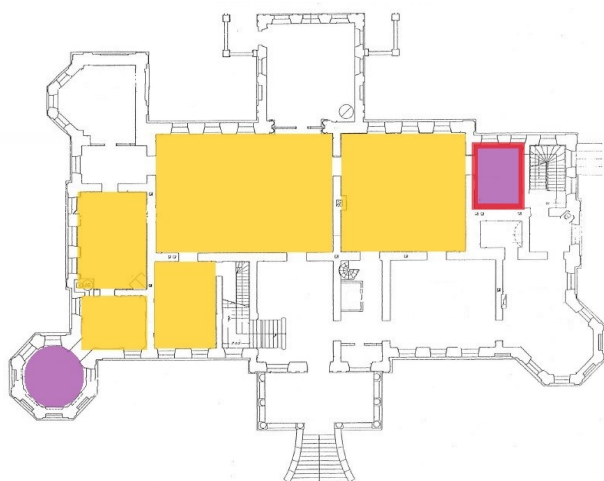
³² Samas.

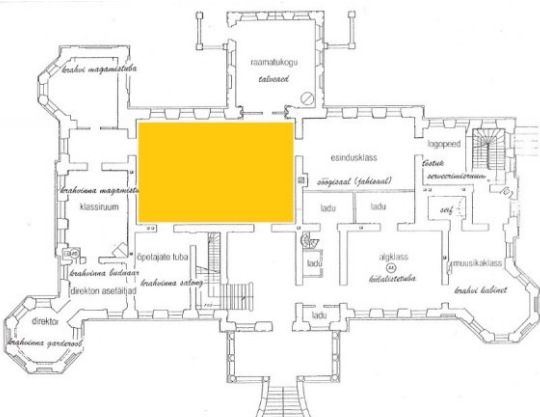

Puurmani mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus ja II korrus

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 54
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1864. aastaks ³³		

FOTOD

131. Saali vaade.

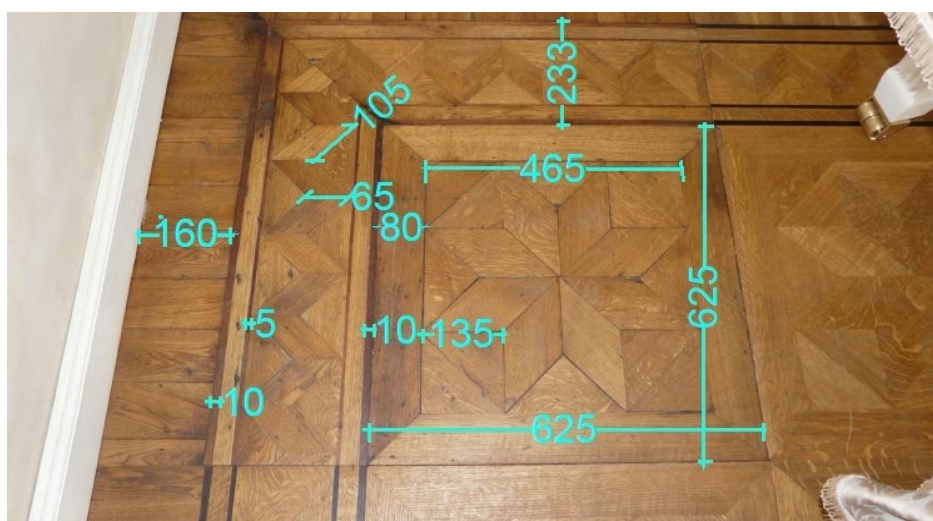

132. Detailvaade saali parketist. Nurgas on eksponeeritud osa saali originaalparketist.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrand on kaetud tähemustris tammepuidust parketiga. Parketi kordumuster moodustub ruutudest, mille keskele on laotud tähemotiiv. Ruutu raamivad eerungnurkadega liistud.

Mustrilist põrandavälja ääristab sik-sak mustrisse laotud rombikujulistest lippidest bordüür, mis külgneb tumedamast puidust vaheliistudega. Mustrilist parketivälja raamib 240 cm pikkustest lippidest friis. Lipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

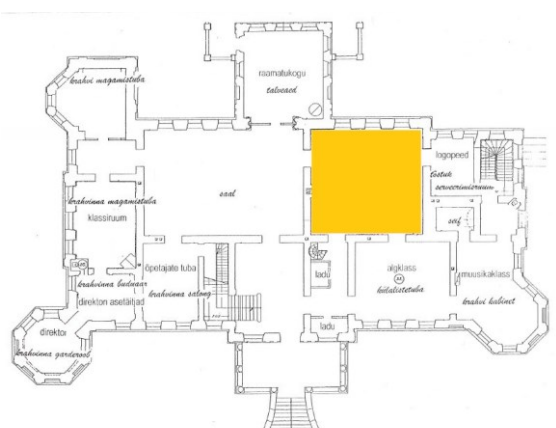
133. Mõõtudega detailvaade

³³ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remont-restaureerimise muinsuskaitse järelvalve aruanne. MKA, s A-9618, lk 4.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

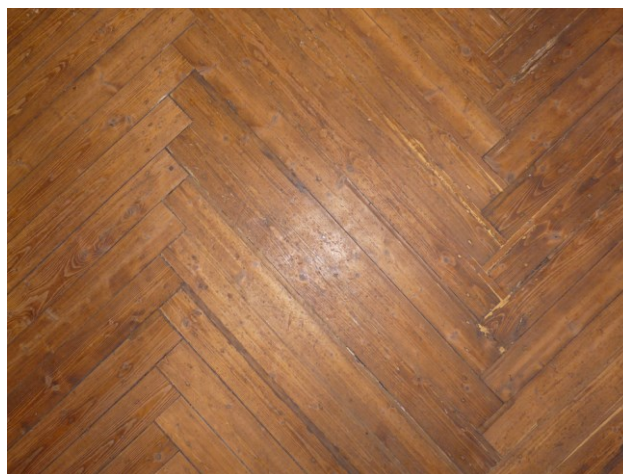
Saali parkettpõrand on rekonstrueeritud originaalparketi eeskujul. Ruumi kirdepoolses nurgas on eksponeeritud osa originaalparketist (vt foto nr 132). Ülejäänud originaalparkett on säilitatud uue rekonstrueeritud parkettpõranda all.³⁴

³⁴ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remont-restaureerimise muinsuskaitse järelvalve aruanne. MKA, s A-9618, lk 9.

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 55
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1860. aastate teisel poolel		

FOTOD

134. Saali vaade.

135. Parketi detailvaade.

136. Seinaäärse parketi detailvaade.

137. Põhjapoolse seina ääres paiknev parkett.

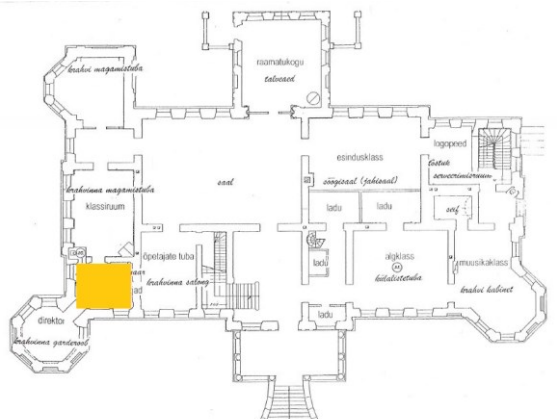
PÕRANDA KIRJELDUS

Kunagise jahisaali põrandat katab kuusepuidust parkett. Kalasabamustrisse seatud lipid on 1310x105 mm suurused. Parketti ääristab seinast 410 mm kaugusel mööda seina perimeetrit jooksev 25 mm paksune vaheliist. Seina ja vaheliistu vahele on friisina paigutatud tammepuidust parketilipid (vt foto nr 136). Ruumi põhjapoolse seina äärde on paigutatud bordüür, mis koosneb (vt foto nr 137) 290x680 mm suurustest kilpidest. Kilbi moodustavad 440 mm laiused pikilipid, mille otstesse on paigutatud 120 mm laiused ristilipid.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett restaureeriti 2011. aastal. Parketilippide vahelised praod on täidetud põrandakitiga ning kulunud parketilippe on paiguti plommitud. Parkett on õlitatud.³⁵

³⁵ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remont-restaureerimise muinsuskaitse järelvalve aruanne. MKA, s A-9618, lk 13.

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 56
PÕRANDA TÜÜP Parkett	KUUPÄEV 20.04.2015	
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1860. aastate teisel poolel		

FOTOD

138. Ruumi vaade.

139. Parketi detailvaade.

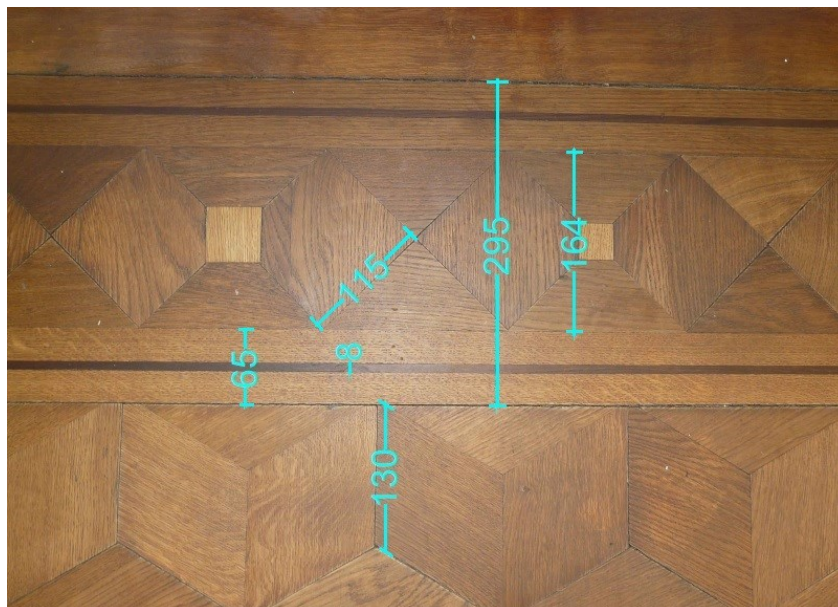

140. Ukseorva detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kunagise krahvinna buduaari põrandat katab rombikujulistest tahvlistest laotud tammepuidust parkett. Rombikujulised parketitahvlid moodustavad kuubimustri. Mõõda ruumi perimeetrit jookseb ruudukujulistest ja kolmnurksetest parketikitahvlistest bordüür. Bordüür on ääristatud heledamast ja tumedamast puidust pikisüüga liistudega. Tumedamad vaheliistud võivad olla valmistatud mustast tammest.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

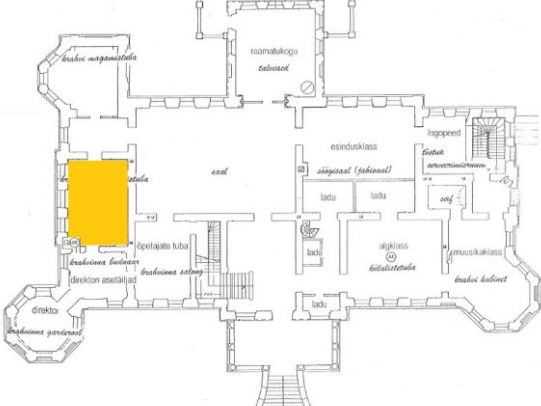
141 Mõõtudega detailvaade.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett restaureeriti 2011. aastal. Restaureerimisel on maksimaalselt säilitatud ajaloolist parketti, tehtud on vaid vajalikke parandusi. Piiratud on kulunud parketilippide asendamisega. Parandused ei järgi parketi mustrit ning on originaalpõrandast heledamat värvi.

Parkett on lihvitud ning õlitatud.³⁶

³⁶ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remont-restaureerimise muinsuskaitse järelvalve aruanne. MKA, s A-9618, lk 10.

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL	KAART NR 57
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1860. aastate teisel poolel		

FOTOD

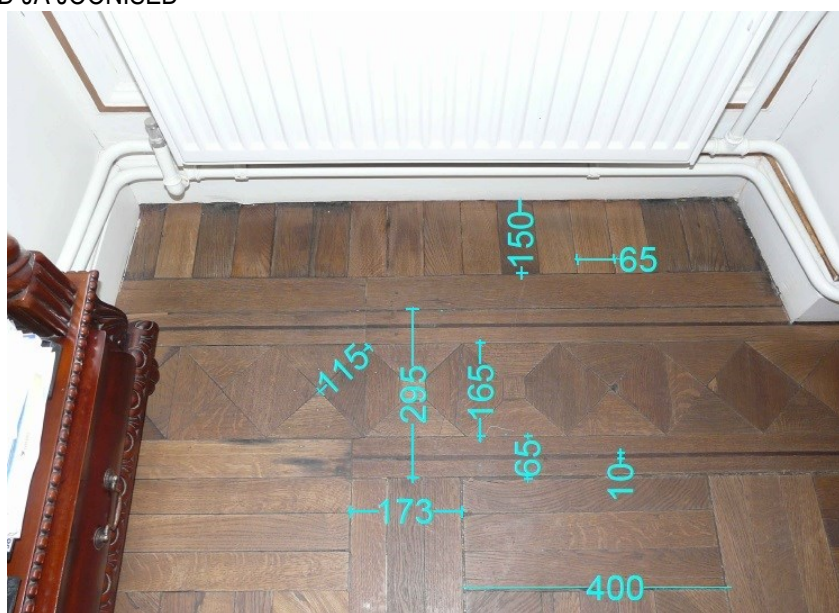

142. Korvpunutismustris parkett.

143. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kunagise krahvinna magamistoa põrandat katab korvpunutismustris tammeparkett. Samaselt krahvinna buduaari parketile, jookseb ka kunagise magamistoa põrandat seinäärses osas ruudukujuliste ja kolmnurksete tahvlite ja liistudega ääristatud bordüür.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

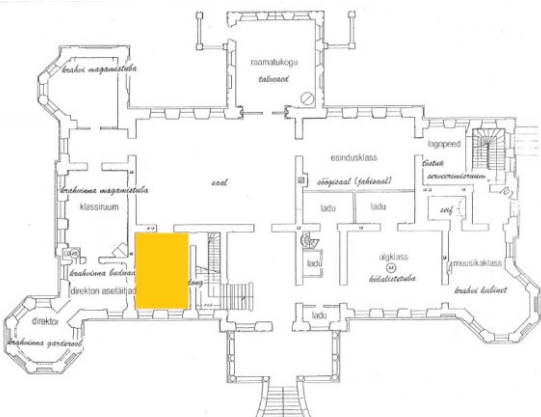
144. Mõõtudega detailvaade.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett restaureeriti 2011. aastal. Parkett on puhastatud, asendatud on üksikuid puuduolevaid parketitahvleid. Parketil on restaureerimisjärgsel perioodil tekkinud uued mehhaanilised kahjustused.

Parkett on lihvitud ning õlitatud.³⁷

³⁷ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remont-restaureerimise muinsuskaitse järelvalve aruanne. MKA, s A-9618, lk 6.

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 58
PÕRANDA TÜÜP (Kilp)parkett		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1860. aastate teisel poolel		

FOTOD

145. Ruumi vaade.

146. Parketi detailvaade.

147. Parkett ukseorvas.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kunagise krahvinna salongi põrandat katab kilpparkett. Igale kilbile on kleebitud ruudu- ja ristimotiividega muster. Parketilapid paiknevad üksteise puidusüü suhtes risti.

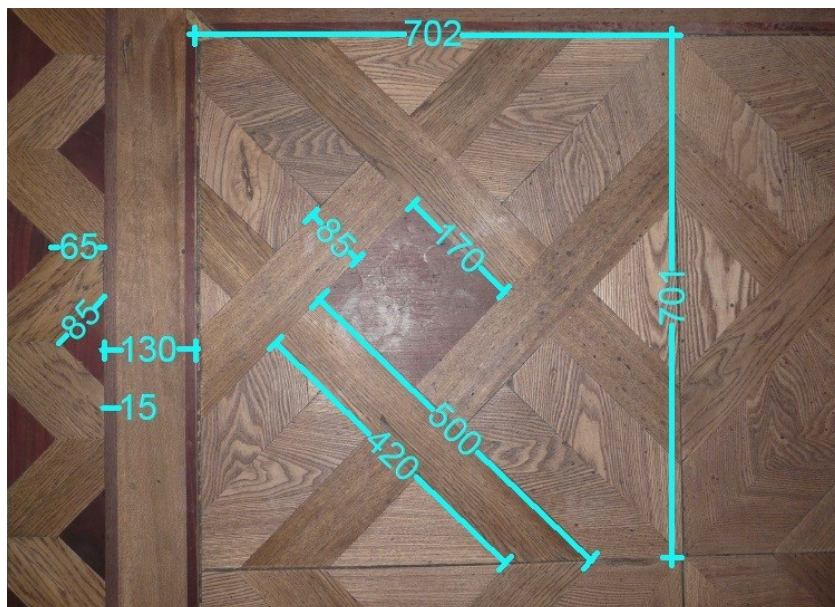
Parketitahvleid ääristab moodulitena valmistatud mööda seina äärt jooksev ruudumustriga bordüür.

Krahvinna buduaari viiva ukse orva kaunistab heledamast puidust väli.

M. Kuldvere koostatud Puurmani mõisa ajaloolises õiendis on parketmaterjalina märgitud tamme, kuid lisaks tammele tõenäoliselt kasutatud ka mahagoni ja saarepuitu.³⁸

³⁸M. Kuldvere, Puurmani mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3114, lk 13.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

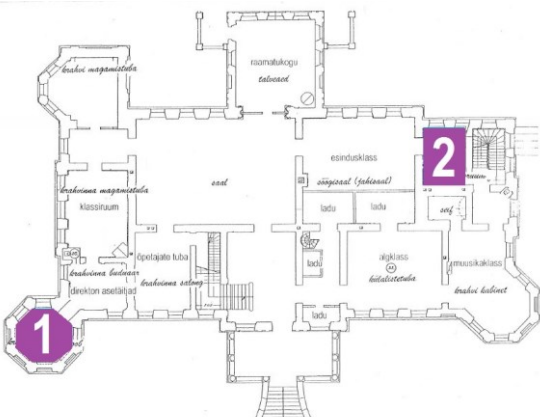

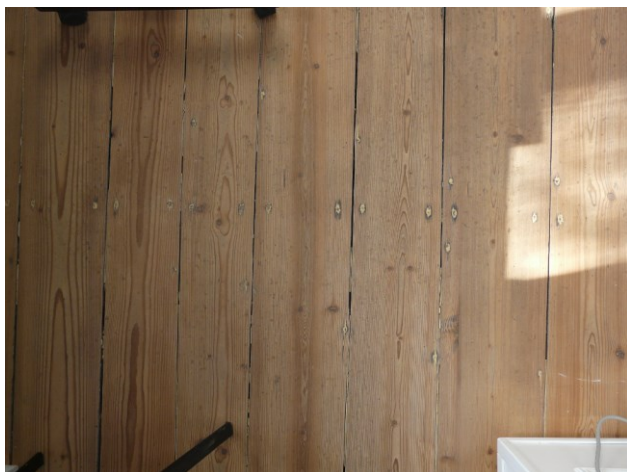
148. Mõõtudega detailvaade.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett restaureeriti 2011. aastal. Pakett on lihvitud ning õlitatud.

Restaureerimisjärgsel perioodil on parketile ilmunud üksikuid uusi mehhaanilisi kahjustusi: parketilipid on kohati kulunud kilbi alusraamini.

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 59
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1860. aastate teisel poolel		

FOTOD

149. Ruum nr 1 laudpõrand.

150. Ruum nr 2 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kahes esimese korruse ruumis on säilinud 155–205 mm laiustest laudadest põrandad.

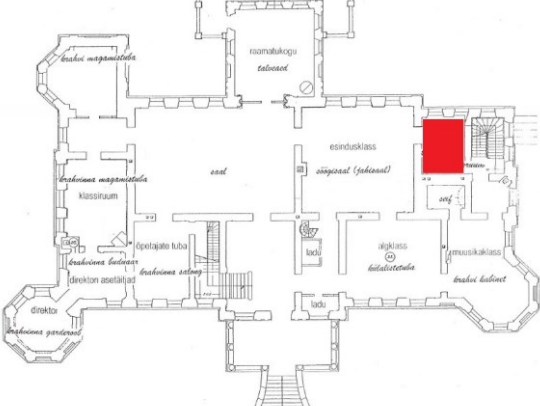
Põrandalaudades on vaadeldavad sepistatud naelad.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 60).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

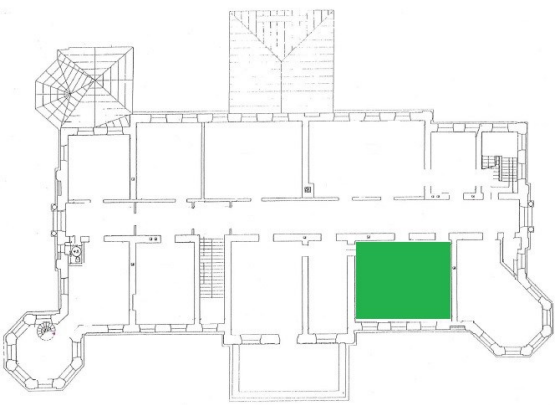
Põrandad restaureeriti 2011. aastal. Mõlema ruumi laudpõrandatelt on eemaldatud hilisemad viimistluskihid, laud on lihvitud ning ebatasasuste ühtlustamiseks on kasutatud põrandakitti.³⁹

³⁹ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remont-restaureerimise muinsuskaitse järelvalve aruanne. MKA, s A-9618, lk 5.

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL	KAART NR 60
MÄRKUSED Profiil on võetud kunagise serveerimisruumi pörandaliistult. Originaalliistu eeskujul on samasuguse profiiliga pörandaliistud paigaldatud restaureerimistöde käigus paljudesse mõisahoonde ruumidesse.		KUUPÄEV 20.04.2015

PÖRANDALIISTU PROFIIL

OBJEKT Puurmani mõis, Jõgevamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 61
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 20.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1860. aastate teisel poolel		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumis on säilinud laudpõrand. ⁴⁰		

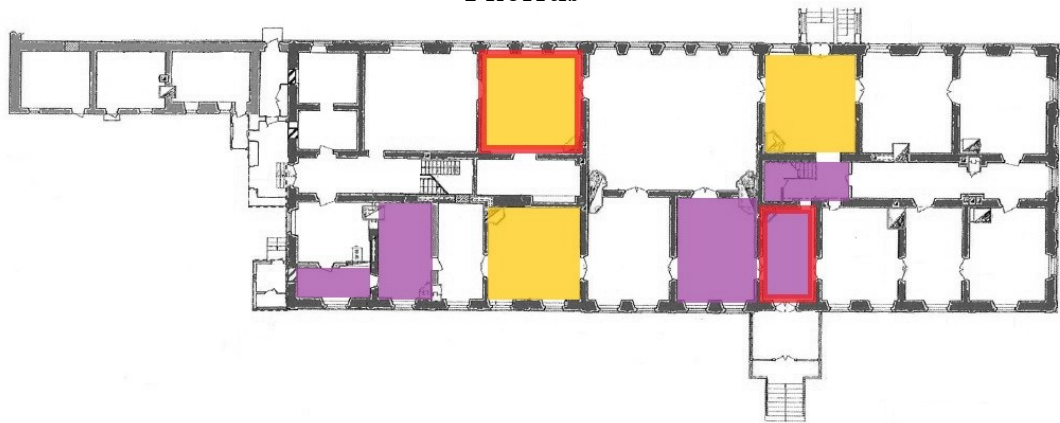
⁴⁰ A. Kulbach, K. Onton, Puurmani mõisa häärber. Arhitektuurne restaureerimiskonseptsioon. MKA, s A-4613, lk 27.

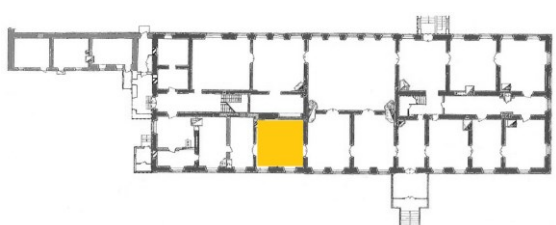

Uue-Põltsamaa mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

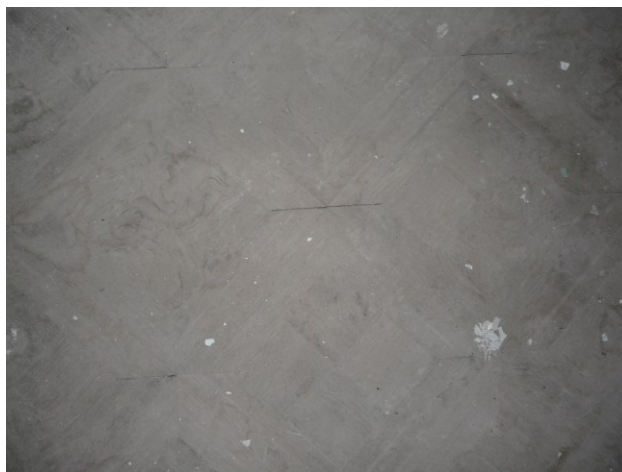
I korrus

OBJEKT Uue-Põltsamaa mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 62
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 24.04.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp* Härrastemaja valmis 1770. aastatel ⁴¹		

FOTOD

151. Parketi detailvaade.

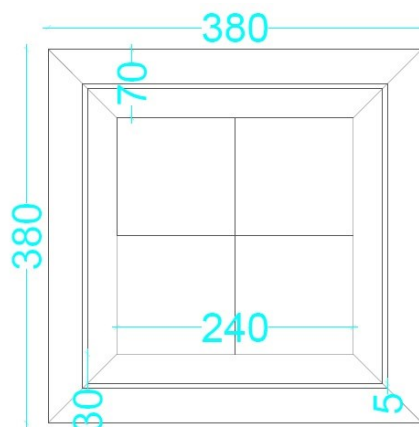
152. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab diagonaalruudustikustriga parkett. Muster kujuneb neljast väiksemast üksteise kõrvale asetatud ruudukujulisest parketitahvlist, mis moodustavad omakorda suurema ruudu. Suurt ruutu raamivad 70 mm laiused eerungnurkadega parketiliistud. Liistudele on liimitud 5 mm laiused spoonribad.

Diagonaalruudustikus põrandavälja raamib mööda seina perimeetrit jooksev 60 mm laiune vahevöö. Vahevöö on omakorda ääristatud kahe kitsama liistuga. Seinapoolne liist on 5 mm laiune ning parketi mustripoolne 13 mm laiune. Parketti raamib 150 mm pikkusest lippidest friis. Friisliid on põranda nurkades lõigatud eerungisse.

Parkett on valmistatud kahest erinevast puiduliigist.

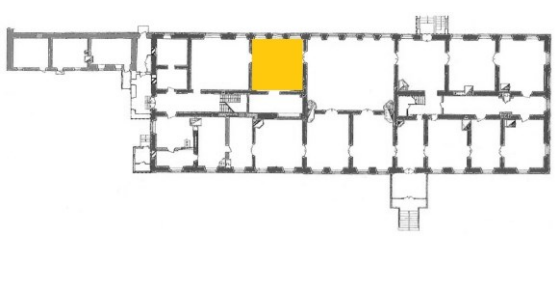
DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

153. Parketi mustrijoonis.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti ei ole varasemalt restaureeritud ning see on halvas seisukorras. Parkett on kaetud paksu tolmu ja liivakihi, mis muudavad parketimustri osaliselt loetamatuks. Parkett on liigniiskuse tõttu märgunud ning pehkinud. Hoone sisekliima muutuste tõttu on osad parketilipid paisunud ning eraldunud aluspõrandast.

⁴¹ M. Siilivask, Uue-Põltsamaa mõisa peahoone. Kultuuriväärtusega hooneosade hooldusjuhend ning muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-11369, lk 2.

OBJEKT Uue-Põltsamaa mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 63
PÕRANDA TÜÜP (Veeder)parkett		KUUPÄEV 24.04.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp * Härrastemaja valmis 1770. aastatel		

FOTOD

154. Ruumi vaade.

155. Parketi detailvaade.

156. Parketimustrit raamiv friis.

157. Lahtised parketilipid.

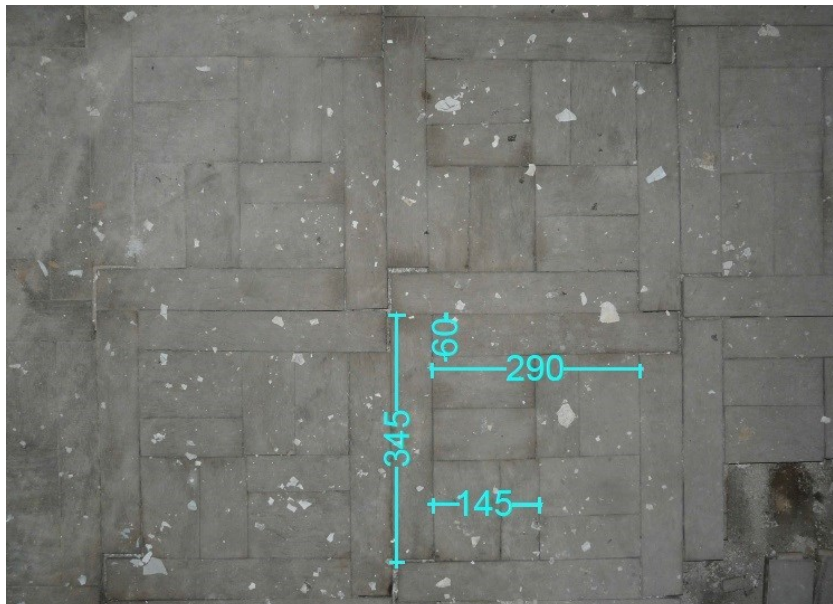
PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrand on kaetud tammeparketiga. Parketilipid on seatud põimikmustrisse. Sarnaselt kaardil nr 62 kirjeldatud parketiga, raamib ruumi muustrilist parketivälja mööda seina perimeetrit jooksev 60 mm laiune vahevöö. Vahevöö on omakorda ääristatud kahe kitsama liistuga, millest seinapoolne on 5 mm laiune ning parketi mustripoolne 13 mm laiune. Parketti raamib 170x75 mm suurustest lippidest friis. Lipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse.

Parketilipid on 20 mm paksused. Lippide äärtes paiknevad 5 mm laiused sooned. Parketilipid on omavahel ühendatud soontesse surutud veederliistudega. Lipid on laotud ilma täiendavate kinnitusteta otse aluspõrandale. Aluspõrand on valmistatud 190–210 mm laiustest laudadest.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 64).

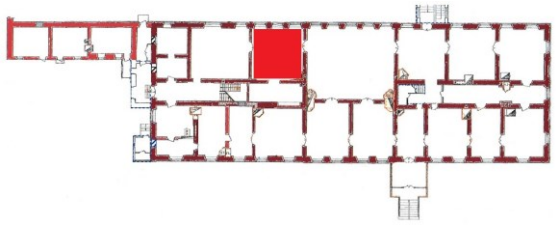
DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

158. Mõõtudega detailvaade.

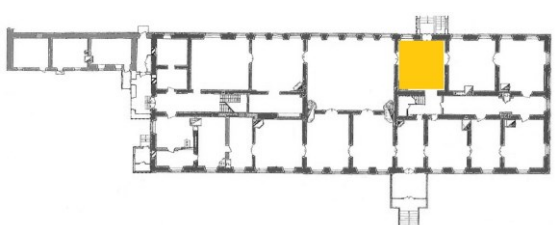
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti ei ole varasemalt restaureeritud ning see on halvas seisukorras. Parkett on kaetud paksu tolmu- ning liivakihi. Aluspõrand ja parketilipid on suurte niiskuskahjustustega. Liigniiskus on põhjustanud parketilippide paisumise ning aluspõrandast eemaldumise. Eriti tugevalt on kahjustunud ruumi edelapoolne parketiosa.

OBJEKT Uue-Põltsamaa mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 64
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikmusteris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 24.04.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Uue-Põltsamaa mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 65
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 24.04.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 20. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1770. aastatel		

FOTOD

159. Ruumi vaade.

160. Parketi detailvaade.

161. Parketi detailvaade.

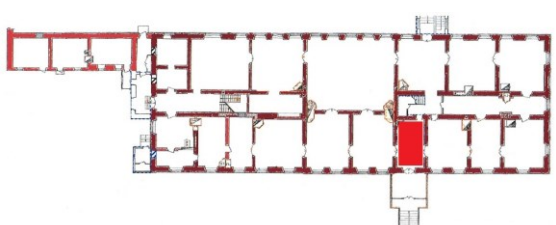
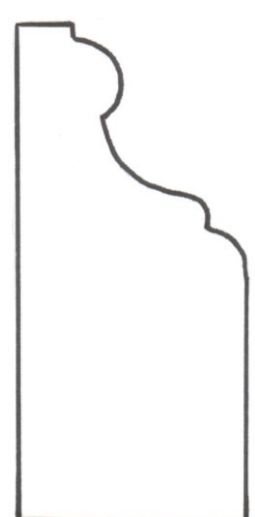
PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab kalasabamustris parkett. Parketilipid on 500x90 mm suured ning 8 mm paksused. Kalasabamustris parketivälja raamib mööda seina perimeetrit jooksev 60 mm laiune pikikiuga vaheliist. Seina ja liistu vahel paiknevad 90x70 mm suurused põranda nurkades eerungisse lõigatud friisilipid.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti ei ole varasemalt restaureeritud ning see on halvas seisukorras. Parkett on kaetud paksu tolmu ning liivakihiga. Liigniiskuse mõjul on parketilipid osaliselt pehkinud ning aluspõranda küljest eraldunud.

OBJEKT Uue-Põltsamaa mõis, Jõgevamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 66
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 24.04.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp – 19. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1770. aastatel		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-end;"> <div style="text-align: center;"> <p>162. Ruum nr 2 laudpõrand.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>163. Ruum nr 4 laudpõrand.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Härrastemaja viies ruumis on säilinud laudpõrandad. Põrandalauade laius jääb vahemikku 210–270 mm. Ruumis nr 4 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 67).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Põrandaid pole varasemalt restaureeritud. Laiad põrandalauad on kõigis ruumides värvitud õlivärviga. Põrandalaudu kattev õlivärv on kulunud ning pragunenud. Põrandatesse on kulunud käigurajad.		

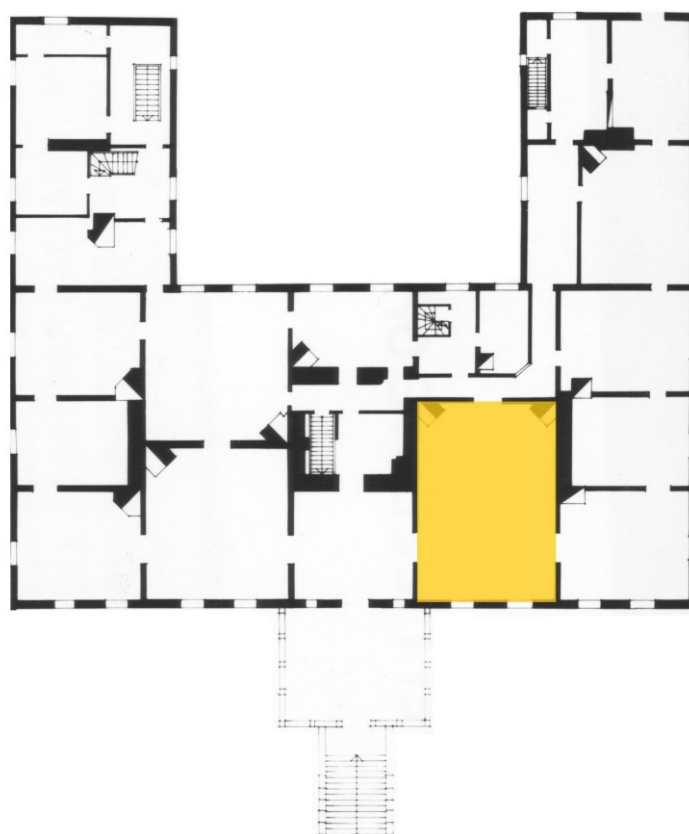
<p>OBJEKT Uue-Põltsamaa mõis, Jõgevamaa Esimene korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 67</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega.</p>		<p>KUUPÄEV 24.04.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

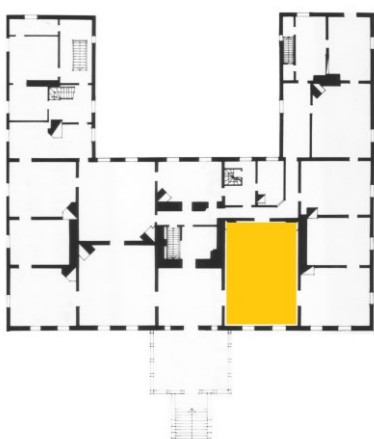

Albu mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõranda paiknemine hoone plaanil

I korrus

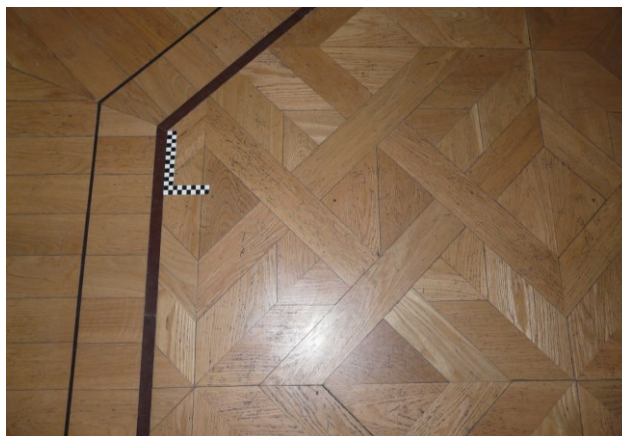
OBJEKT Albu mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 68
PÕRANDA TÜÜP Parkett	KUUPÄEV 06.05.2015	
ORIGINAALPARKETI DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus* Peahoone valmis 18. sajandi alguses ⁴²		

FOTOD

164. Saali vaade.

165. Parketi detailvaade.

166. Detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud tammeparkett.⁴³ Parketimuster moodustub ruudukujulistest 760x760 mm suurustest kilpidest, millele on kleebitud omavahel ristuvad lipid. Põimuvad lipid moodustavad parketiväljal suuri ja väiksemaid omavahel põimuvaid ruute.

Mustrilist parketivälja raamivad kaks mustast tammest vaheliistu, millest seinapoolne on 10 mm laiune ning sisemine 20 mm laiune. Mustrilist parketivälja ääristab friis.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Saali põrandale on paigaldatud 1995.–2000. aastate restaureerimistöõde käigus originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud parkett. Parkett on heas seisukorras. Väiksemad mehhaanilisi kahjustusi on tekitanud saalis asuva klaveri liigutamine. Parkett on kaetud mattlakiga.

⁴² Albu mõis, <http://www.mois.ee/jarva/albu.shtml>, (vaadatud 24.11. 2015).

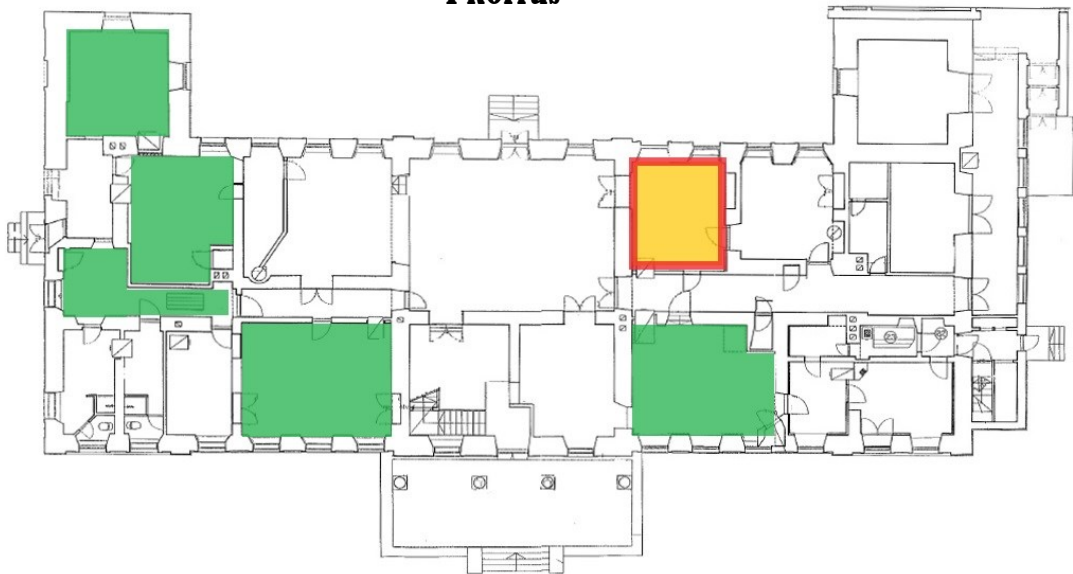
⁴³ N. Rohtla, Albu mõisa peahoone. Sisekujundusprojekt. MKA, s P-11616, lk 6.

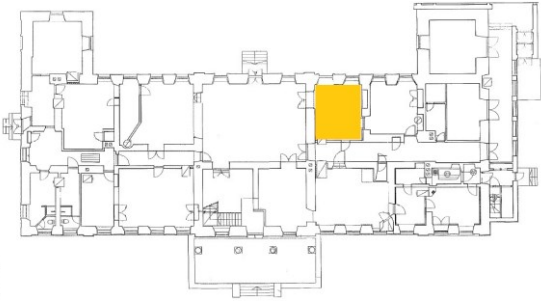

Koigi mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

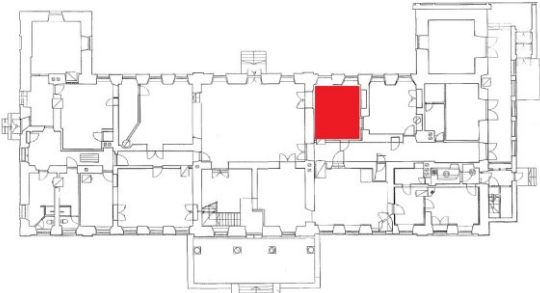

I korrus

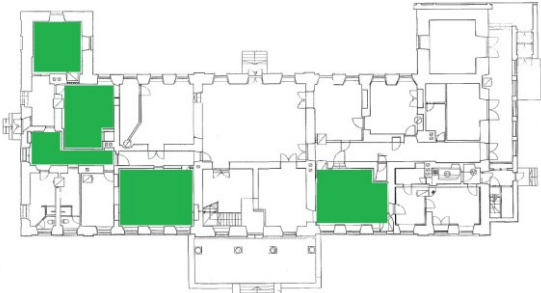

OBJEKT Koigi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 69
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus. Nimetatud perioodil uuendati osaliselt härrastemaja interjööre ⁴⁴ Härrastemaja valmis 1771. aastal ⁴⁵		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>167. Ruumi vaade.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>168. Parketi detailvaade.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumi põrandat katab mõisahoone ainuke originaalparkett. Kalasabamustrisse asetatud saarepuidust parketilipid on 255x125 mm suurused. Parketiväli on raamistatud 30 mm laiuste nurkadest eerungisse lõigatud vaheliistudega. Vaheliistudest seinapool paiknevad 145x125 mm suurused põranda nurkades eerungisse lõigatud friisliipid. Aknaorvades on parketilipid 435 mm pikkused. Parketti raamivad uued põrandaliistud (vt kaart nr 70).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Parkettpõrand on mõisa 2000. aastate restaureerimistöõde käigus puhastatud ning kaetud lakiga.		

⁴⁴ E. Kangilaski, Koigi mõisa peahoone. Teaduslikud uuringud. Arhitektuur-ajalooline ülevaade. MKA, s A-4647, lk 13.

⁴⁵ Samas, lk 7.

<p>OBJEKT Koigi mõis, Järvamaa Esimene korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 70</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud kalasabamustris parkettpõrandat. Profiil on võetud uuest põrandaliistust. Võimalik, et uus põrandaliist on tehtud originaalliistu eeskujul</p>		<p>KUUPÄEV 06.05.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

OBJEKT Koigi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 71
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 1771. aastal		
FOTOD Vähemalt viies esimese korruse ruumis on säilinud laudpõrandad. ⁴⁶		

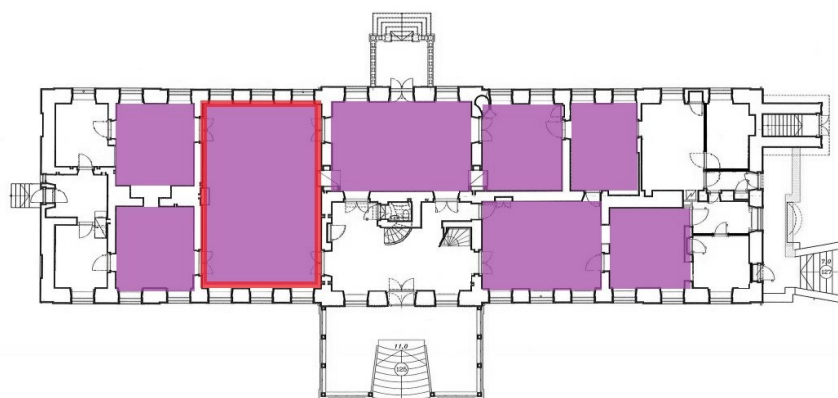
⁴⁶ E. Tohvri, R. Treufeldt, Koigi mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-5269, lk 8.

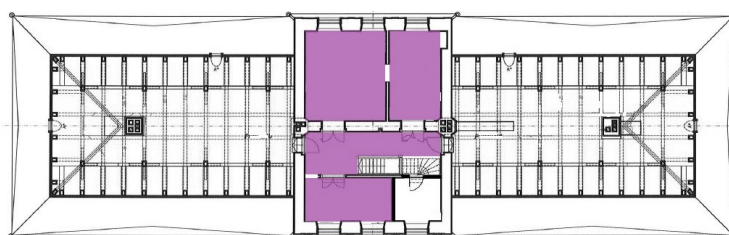
Koordi mõisa härrastemaja

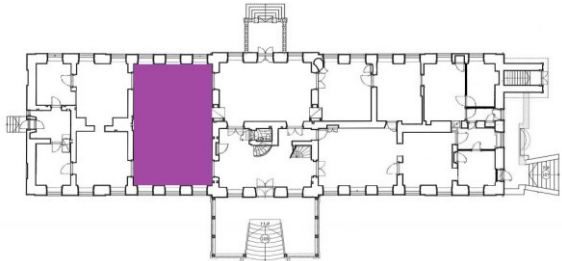
Dokumenteeritud puitpõrandate ja piirdeliistu paiknemine hoone plaanidel

I korrus

II korrus

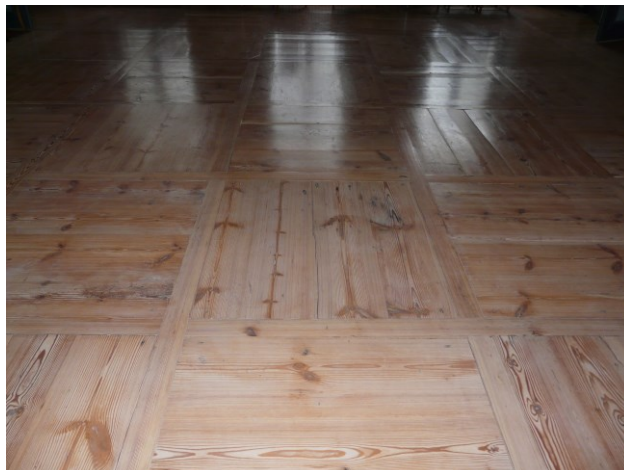

OBJEKT Koordi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 72
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 18. sajandi lõpus ⁴⁷		

FOTOD

169. Saali vaade.

170. Mustrisse laotud laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saalis on säilinud mustrisse laotud kuusepuidust laudadest põrand. 980x260 mm suurused lauad on seatud ruudustikmustrisse. Iga ruut koosneb neljast lauast. Põrandalauad on üle ühe ruudu paigutatud piki- ja ristipidi. Ruute ääristavad u 2060x100 mm suurused lauad, mis moodustavad ruutude vahele raamistiku.

Põrandalauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega.

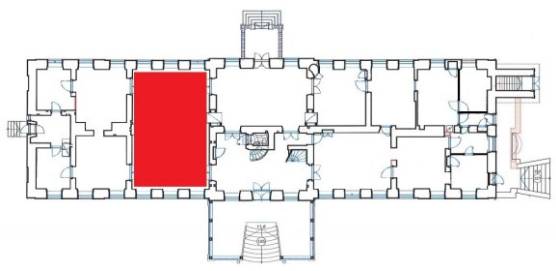
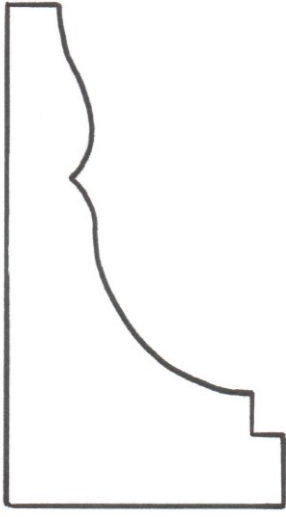
Laudpõrandat raamib põrandaliist (vt kaart nr 73).

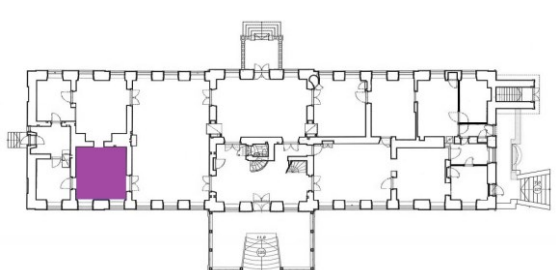
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Laudpõrand on restaureeritud. Laudu on osaliselt plommitud, välja on vahetatud kulunud põrandalauad. Pragusid on täidetud kitsaste puitliistudega. Põrandalauad on lihvitud ning puhastatud varasemast tumedast õlikattest. Põrandalauad on pleegitatud ning kaetud valkja õliga.⁴⁸

⁴⁷ Koordi mõis, <http://www.mois.ee/jarva/koordi.shtml>, (vaadatud 24.11.2015).

⁴⁸ R. Vaiksoo, Koordi mõisa peahoone. Muinsuskaitse aruanne, MKA, s A-6550, lk 31.

OBJEKT Koordi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 73
MÄRKUSED Profiil on võetud saalis paiknevast põrandaliistust. Samasuguse profiiliga liiste leiab ka ülejäänud esimese ja teise korruse ruumidest. Võimalik, et uued põrandaliistud on tehtud originaalliistu eeskujul.		KUUPÄEV 06.05.2015
PÕRANDALIISTU PROFIIIL 		

OBJEKT Koordi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 74
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 18. sajandi lõpus		

FOTOD

171. Ruumi vaade.

172. Päikesemotiiviga põrand keskosa.

PÕRANDA KIRJELDUS

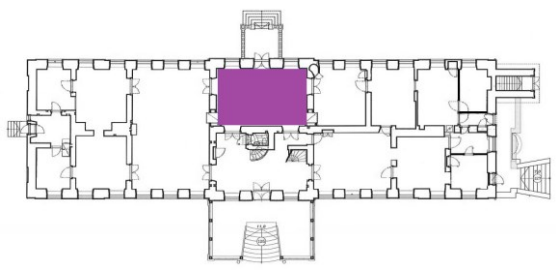
Ruumis on säilinud intarsiatehnikas päikese motiiviga kuusepuidust laudpõrand. Päikese motiiv katab kolme põrandalauda, mis moodustavad 730x730 mm suuruse tastruudu. Ruudu otstest ning kesktelgedelt väljuvad 100 mm laiused „kiired”, mis ulatuvad seinteni. Päikese motiiviga ruutu ja „kiiri” ümbritsevad u 260 mm laiused põrandalauad.

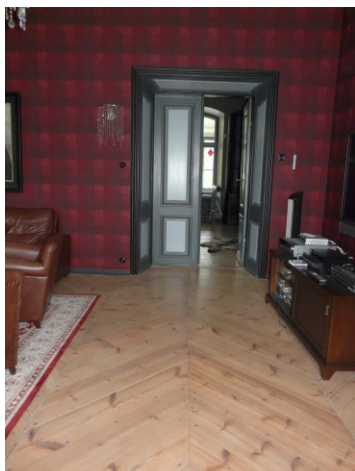
Laudpõrandat raamib põrandaliist (vt kaart nr 73).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

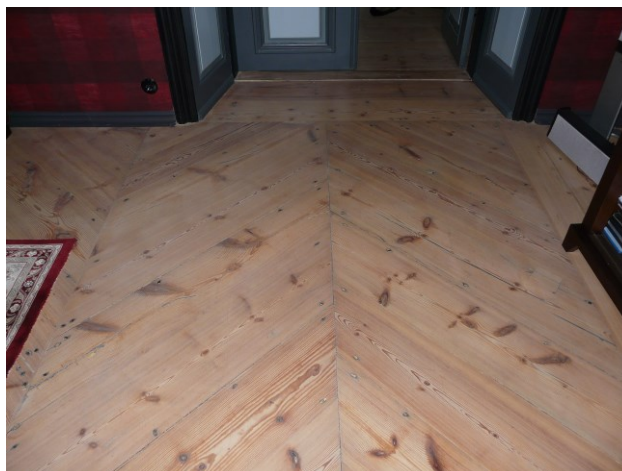
Laudpõrand on puhastatud varasematest viimistluskihtidest ning lihvitud. Põrandalaudade vahelised praod on täidetud kitsaste puitliistudega. Päikesemotiiv ning üle põrandalaudade jooksvad 100 mm laiused „kiired” on kaetud toneeriva õliga. Ülejäänud põrandalauad on pleegitatud ning kaetud valkja õliga.⁴⁹

⁴⁹ R. Vaiksoo, Koordi mõisa peahoone. Muinsuskaitse aruanne, MKA, s A-6550, lk 35.

OBJEKT Koordi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 75
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 18. sajandi lõpus		

FOTOD

173. Ruumi vaade.

174. Põranda detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

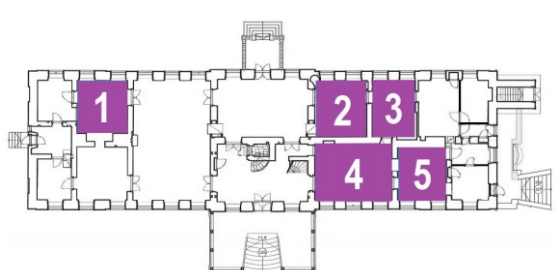
Ruumi põrand on kaetud eerungotstega kalasabamustrisse asetatud kuusepuidust laudadega. Lauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega. Põrandalauad on 970x245 mm suurused.

Laudpõrandat raamib põrandaliist (vt kaart nr 73).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand on varasematest viimistluskihtidest puhastatud, lihvitud ning kaetud valkja õliga. Põrandalauad on kohati plommitud, pragusid on täidetud puitliistudega. Paiguti on lauad uute vastu välja vahetatud.⁵⁰

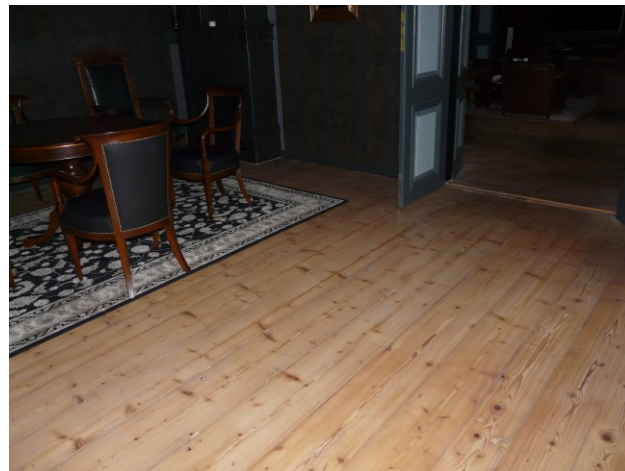
⁵⁰ R. Vaiksoo, Koordi mõisa peahoone. Muinsuskaitse aruanne, MKA, s A-6550, lk 36.

OBJEKT Koordi mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 76
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrandad		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 18. sajandi lõpus		

FOTOD

175. Ruum nr 1 vaade

176. Ruum nr 2 vaade

PÕRANDA KIRJELDUS

Mõisahoonde esimesel korrusel on kuues ruumis säilinud 245-270 mm laiused kuusepuidust põrandalauad. Põrandalauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega.

Laudpõrandat raamib põrandaliist (vt kaart nr 73).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Laudpõrandad on puhastatud varasematest viimistluskihtidest, lihvitud ning kaetud valkja õliga. Kulunud põrandalauad on osaliselt plommitud ning laudade vahelised praod on täidetud kitsaste puitliistudega. Sepistatud naelad on osaliselt kaetud põrandakitiga.⁵¹

⁵¹ R. Vaiksoo, Koordi mõisa peahoone. Muinsuskaitse aruanne, MKA, s A-6550, lk 37.

OBJEKT Koordi mõis, Järvamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 77
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 18. sajandi lõpul		
FOTOD <p style="text-align: center;">177. Ruum nr 4 laudpõrand.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Mõisahooneteise korruse neljas ruumis on säilinud 245–270 mm laiustest kuusepuidust laudadest põrandad. Põrandalauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega. Laudpõrandat raamib põrandaliist (vt kaart nr 73).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Laudpõrandad on puhastatud varasematest viimistluskihtidest ning kaetud valkja õliga. Kulunud põrandalauad on osaliselt plommitud ning laudade vahelised praod on täidetud kitsaste puitliistudega. Sepistatud naelad on osaliselt kaetud põrandakitiga. ⁵²		

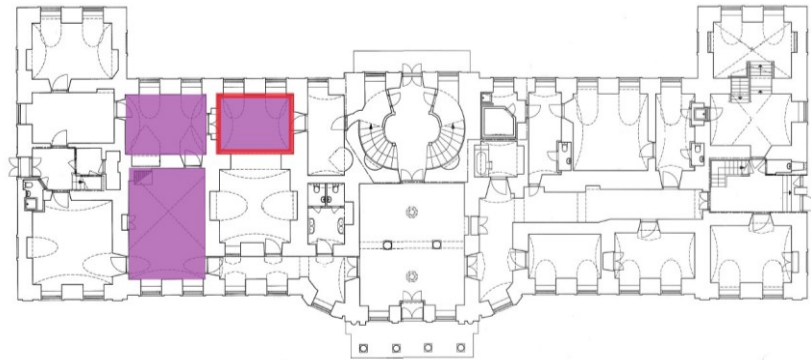
⁵² R. Vaiksoo, 2006. Koordi mõisa peahoone. Muinsuskaitse aruanne, MKA, s A-6550, lk 37.

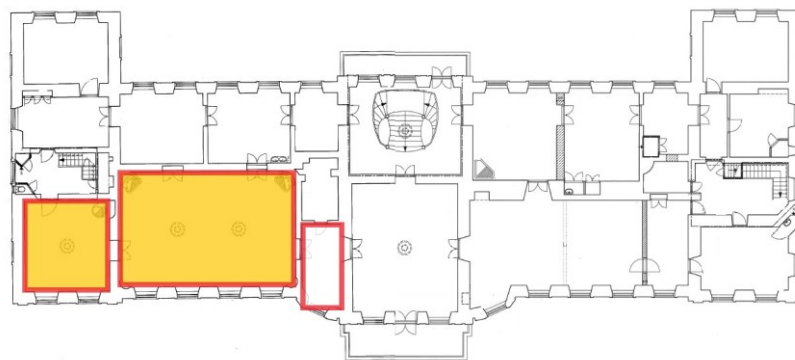
Roosna-Alliku mõisa härrastemaja

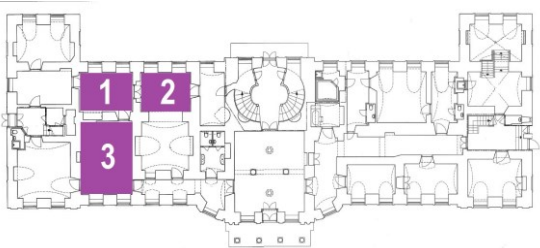
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus

II korrus

OBJEKT Roosna-Alliku mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 78
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp – 19. sajand* Härrastemaja valmis 1780.–1786. aastatel ⁵³		

FOTOD

178. Ruum nr 1 vaade.

179. Ruum nr 1 laudpõrand.

180. Ruum nr 2 vaade.

181. Ruum nr 2 laudpõrand.

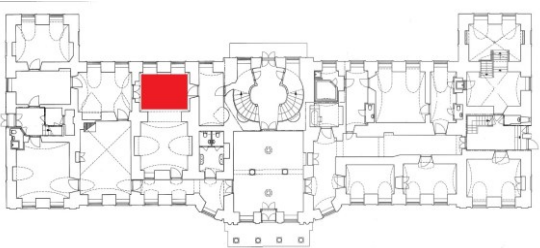

PÕRANDA KIRJELDUS

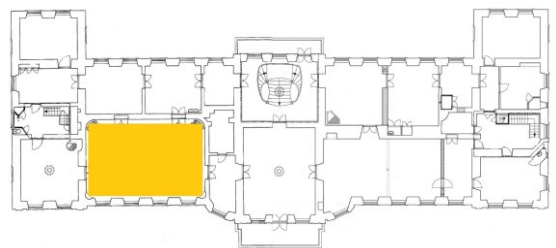
Esimese korruse kolmes ruumis on säilinud laiad põrandalauad. Põrandalauade laius varieerub 250–370 mm. Ruum nr 2 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 79).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandat pole varasemalt restaureeritud. Ruumide laudpõrandad on kulunud ning värvitud õlivärviga. Laiu põrandalauadu on hilisemal perioodil osaliselt uute vastu välja vahetatud.

⁵³ O. Suuder, Roosna-Alliku mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-854, lk 12.

OBJEKT Roosna-Alliku mõis, Järvamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 79
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 06.05.2015
PÕRANDALIISTU PROFIIIL 		

OBJEKT Roosna-Alliku mõis, Järvamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 80
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 06.05.2015
ORIGINAALPARKETI DATEERING 19. sajandi lõpp ⁵⁴ Härrastemaja valmis 1780.–1786. aastatel		

FOTOD

182. Saali vaade.

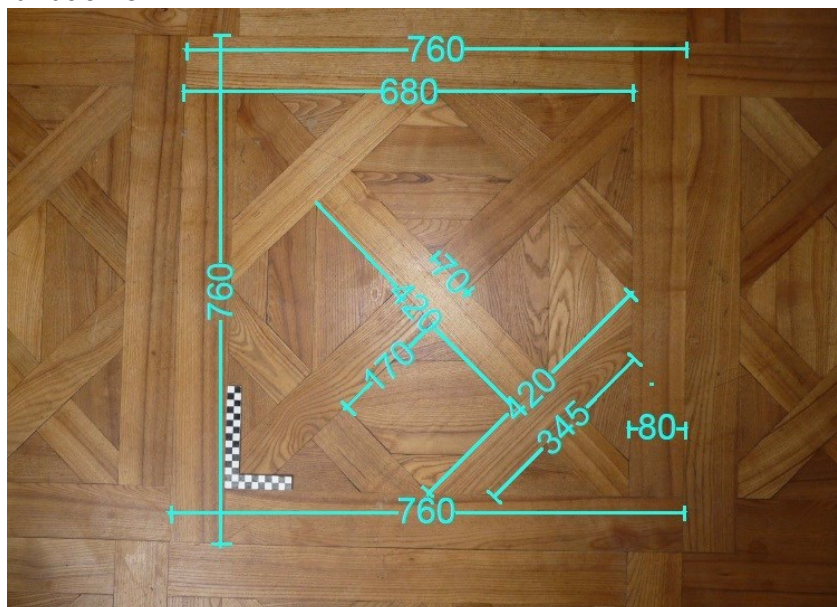
183. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud kilpparkett.⁵⁵ Parketimuster moodustub ruutudest, mida liigendavad ristuvad diagonaalsed lipid. Ruudud on ääristatud põimitud liistudega. Tegemist on 18.–19. sajandil Euroopas levinud parketimustr Chartreuse modifikatsiooniga.

Parkettpõrandat raamib kõrge põrandaliist (vt kaart nr 81).

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

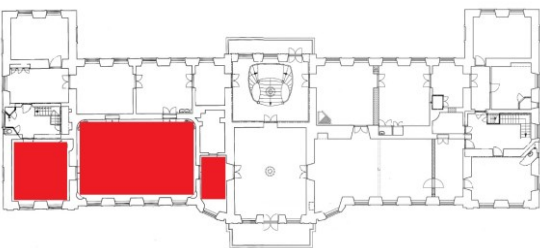
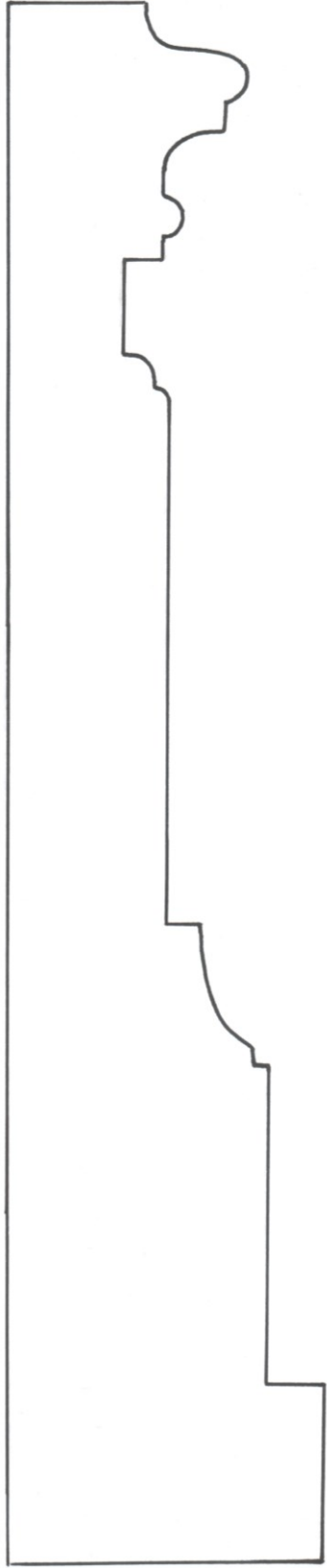
184. Mõõtudega detailvaade.

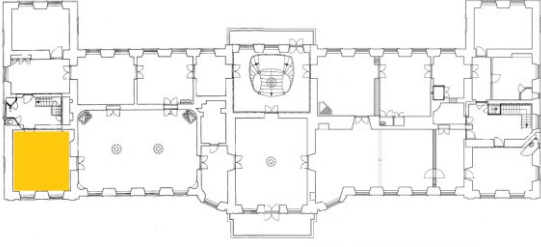
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

1991.–1995. aastatel viidi mõisas läbi restaureerimistööd, mille käigus rekonstrueeriti saali parkett originaalparketi eeskujul.

⁵⁴ N. Rohtla, Roosna-Alliku mõisa peahoone. Restaureerimistööde aruanne, MKA, s A-3103, lk 5.

⁵⁵ Samas.

OBJEKT Roosna-Alliku mõis, Järvamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 81
MÄRKUSED Profiil on võetud Roosa saali põrandaliistult. Samasuguse profiiliga põrandaliistud paiknevad ka Sinises salongis ja vaheruumis. Põrandaliistud ääristavad parkettpõrandaid.		KUUPÄEV 06.05.2015
PÕRANDALIISTU PROFIIIL 		

OBJEKT Roosna-Alliku mõis, Järvamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 82
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 06.05.2015
DATEERING 19. sajandi lõpp ⁵⁶ Härrastemaja valmis 1780.–1786. aastatel		

FOTOD

185. Ruumi vaade

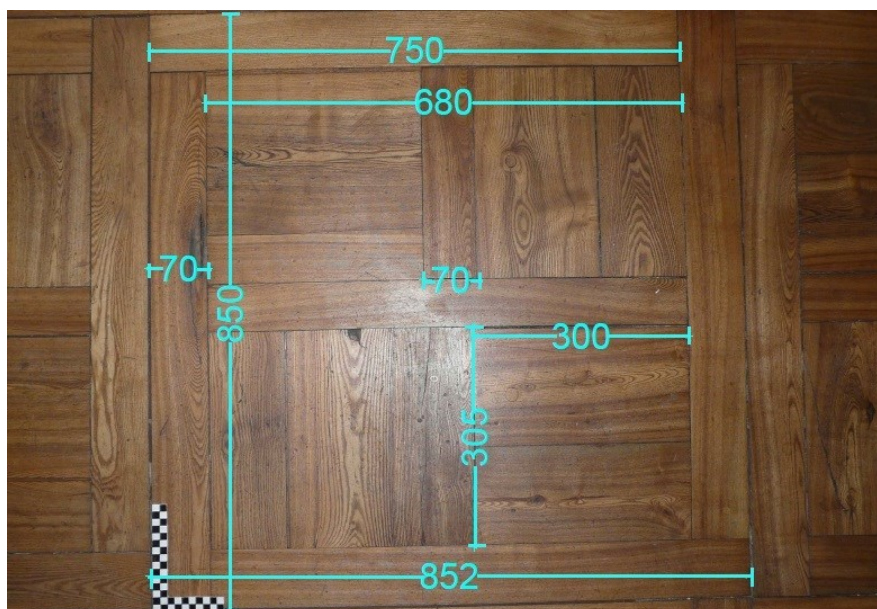

186. Parketi detailvaade

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis paikneb mõisa ainuke täielikult säilinud originaalparkett. Kilpparketi muster moodustub ruutudest, mis on jaotatud kahe täisnurkselt ristuva lipiga neljaks väiksemaks ruuduks. Ruudud on ääristatud põimitud liistudega. Ruudud kulgevad diagonaalselt üle põrandavälja.

Parkettpõrandat raamib kõrge põrandaliist (vt kaart nr 81).

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

187. Mõõtudega detailvaade

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett restaureeriti 1990. aastate restaureerimistöde käigus.⁵⁷ Parkett on puhastatud ning õlitatud.

⁵⁶ N. Rohtla, Roosna-Alliku mõisa peahoone. Restaureerimistöde aruanne, MKA, s A-3103, lk 5.

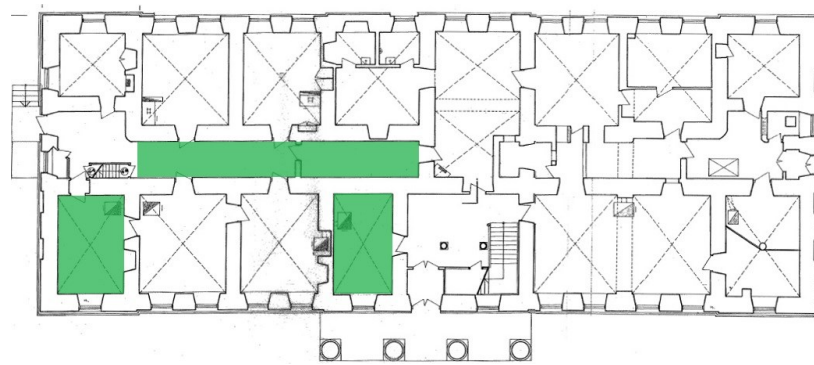
⁵⁷ Samas.

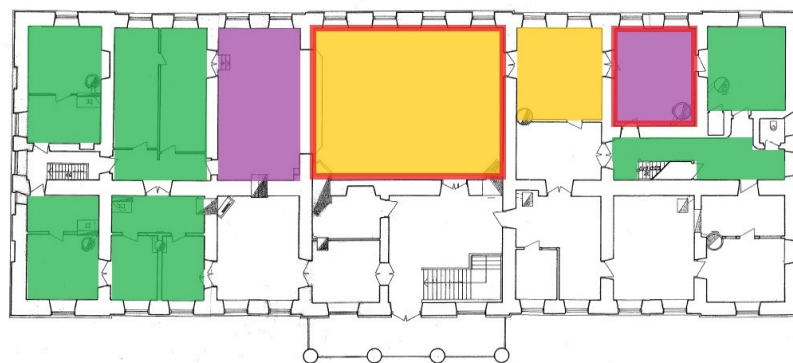
Lihula mõisa härrastemaja

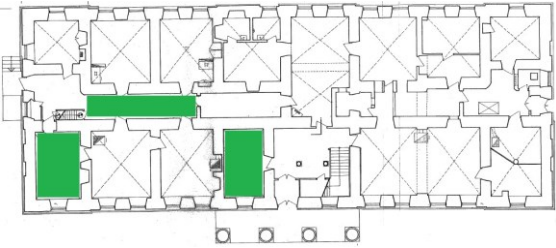
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus

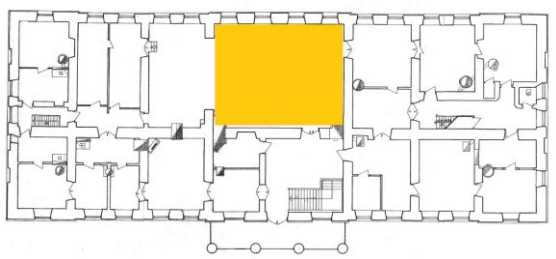
II korrus

OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 83
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 1820.–1840. aastatel ⁵⁸		
PÕRANDA KIRJELDUS Mõisahoonde esimese korruse kolmes ruumis on säilinud laudpõrandad. ⁵⁹		

⁵⁸ L. Krigoltoi, Lihula mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused hoone restaureerimiseks. MKA, s A-8919, lk 8.

⁵⁹ Samas, lk 19–22.

OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 84
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik ⁶⁰ Härrastemaja valmis 1820.–1840. aastatel ⁶¹		

FOTOD

188. Saali vaade.

189. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab saarepuidust parkett.⁶² Põrandat katavad rombikujulised tahvlid, mille küljed on 290 mm pikkused. Rombistikumustris parketivälja raamivad 30 mm laiused tammepuidust pikikiuga vaheliistud.⁶³ Liistu ja seina vahele on mööda ruumi pikemat külge asetatud 1590x100 mm suurused tammepuidust friislauad. Mööda ruumi lühemaid külgi on vaheliistu ja seina vahele asetatud 200x100 cm suurused tammepuidust friisliidid.

Parketi detailid on liimitud laudadest aluspõrandale.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 85).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parketitahvlid on sisekliima muutuste tõttu pragunenud ning murdunud. Paiguti leidub parketi detailide vahel sügavaid pragusid. Aluspõrandast lahti tulnud tahvlid on hilisemal perioodil naelutatud aluspõranda külge. Hävinud parketitahvlid on asendatud vineeriga.

Parkett on määrdunud ning paiguti pleekinud.

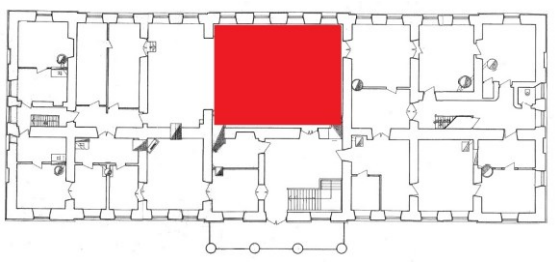
Parkett on kaetud lakiga.

⁶⁰ L. Krigoltoi, 2008. Lihula mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused hoone restaureerimiseks. MKA, s A-8919, lk 8.

⁶¹ Samas, lk 7.

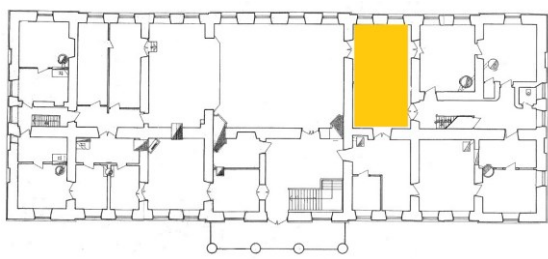
⁶² Samas, lk 8.

⁶³ Samas, lk 8.

OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 85
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud rombistikmusteris parkettpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 04.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 86
PÕRANDA TÜÜP Parkett	KUUPÄEV 04.05.2015	
DATEERING 19. sajandi keskpaik ⁶⁴ Härrastemaja valmis 1820.–1840. aastatel		

FOTOD

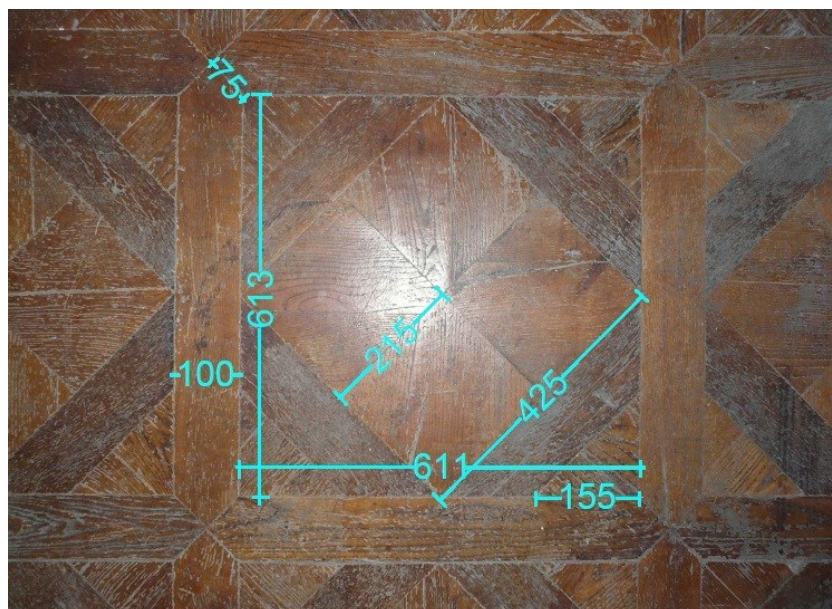

192. Ruumi vaade.

193. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud saare- ja tammepuidust parkett. Parketi korduvmuster moodustub ruutudest, mille keskosas paiknevad neli diagonaalsuunaliselt asetsevat ruudukujulist tahvlit. Tahvleid raamivad diagonaalsed tammepuidust tumedamad lipid. Ruudukujuliste mustriväljade vahele on asetatud kolmnurklõikes otstega risti- ja pikiliistud.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

194. Detail parketimustrist.

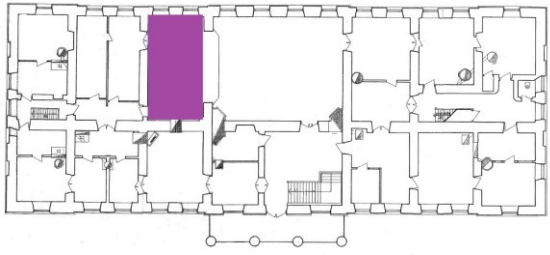

⁶⁴ L. Krigoltoi, 2008. Lihula mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused hoone restaureerimiseks. MKA, s A-8919, lk 8.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

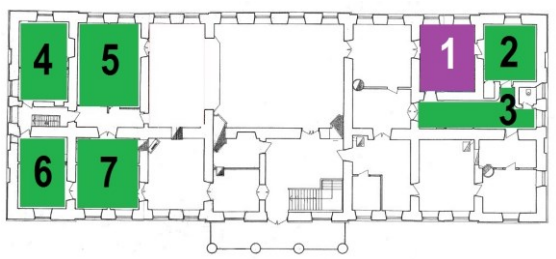
Ruumi põrandat on osaliselt restaureeritud. Ajalooline parkett on säilinud poole ruumi ulatuses. Puuduolev parkett on asendatud laminaatparketiga.

Ajalooline parkett on üldiselt hästi säilinud. Siiski on ruumi sisekliima muutumine on tekitanud ruudukujuliste kilpide ja lippide vahele osaliselt pragusid, mida on täidetud kitsaste puitliistudega.

Parkett on kaetud lakiga.

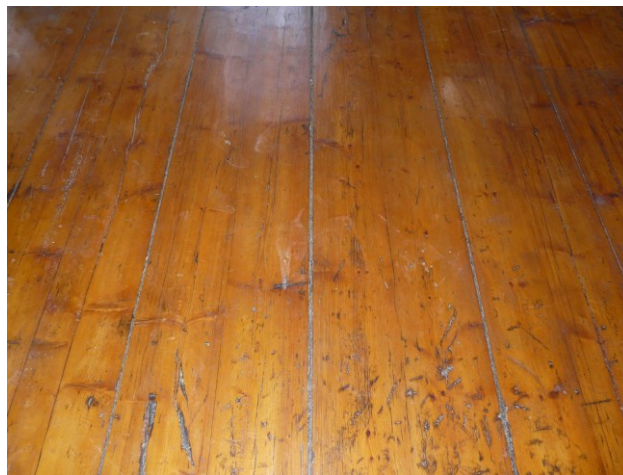
OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 87
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool ⁶⁵ Härrastemaja valmis 1820.–1840. aastatel		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="text-align: center;"> <p>190. Ruumi vaade</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>191. Laudadest aluspõrand</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumi põrandat on ajalooliselt katnud rombistikumustris saareparkett. Rombikujulised parketitahvlid on aluspõrandalt eraldatud ning kaasajal on vaadeldav laudpõrand. Laudpõrand on valmistatud 440-460 mm laiustest laudadest, millel on näha kunagise parketi liimijäljed.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Põrandat ei ole restaureeritud. Laiadest laudadest aluspõrand on määrdunud ning kaetud paakunud liimikihiga.		

⁶⁵ L. Krigoltoi, Lihula mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused hoone restaureerimiseks. MKA, s A-8919, lk 8.

OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 88
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool. Tõenäoliselt hoone ehitusaeg Härrastemaja valmis 1820.–1840. aastatel		

FOTOD

195. Ruum nr 1 vaade.

196. Ruum nr 1 laudpõranda detailvaade.

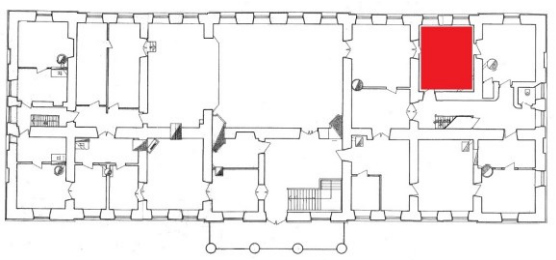
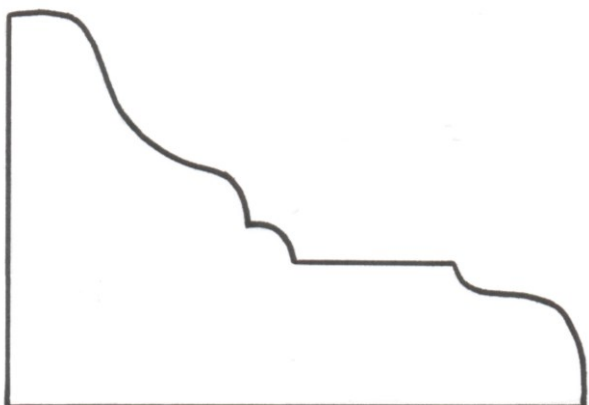
PÕRANDA KIRJELDUS

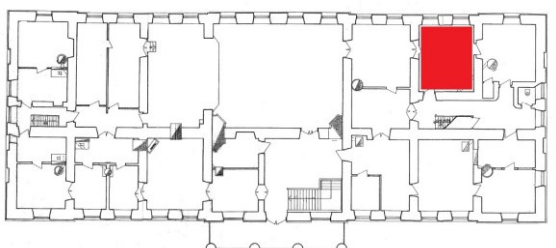
Mõisahooneteise korruse seitsmes ruumis on säilinud laudpõrandad. Ruum nr 1 on säilinud 450–470 mm laiused põrandalauad.

Ruumis nr 1 on säilinud kaks erinevat põranaliistu (vt kaart nr 89, 90).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Ruum nr 1 paiknev laudpõrand on hilisematest värvikihtidest puhastatud ning lakitud. Lauad on hästi säilinud, paiguti leidub mehhaanilisi kahjustusi.

<p>OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 89</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad laudpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega.</p>		<p>KUUPÄEV 04.05.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

OBJEKT Lihula mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 90
MÄRKUSED Põrandaliist on säilinud ruumi läänepoolse seina ääres ning ääristab laudpõrandat.		KUUPÄEV 04.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

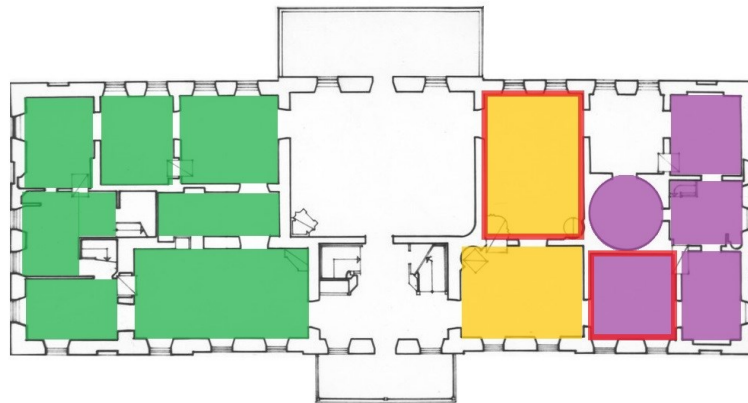
197. Põrandaliist

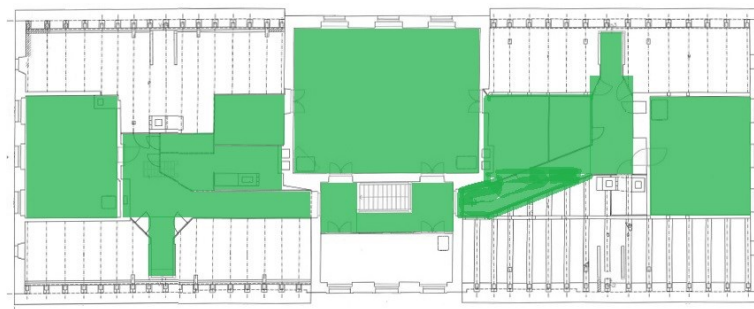
Vatla mõisa härrastemaja

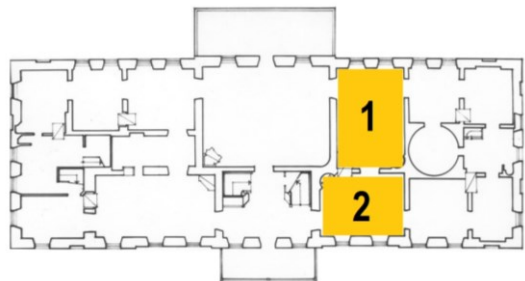
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

II korrus

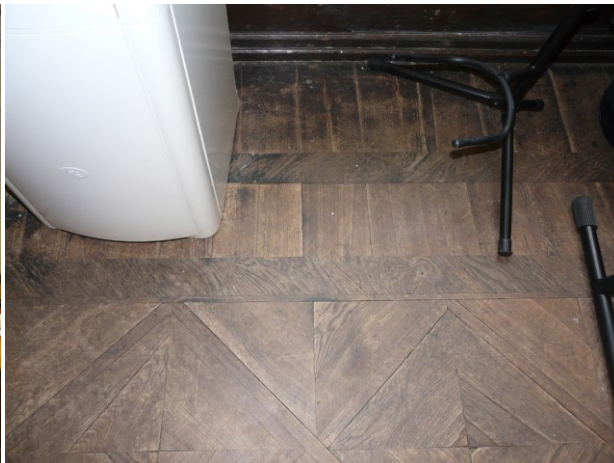
III korrus

OBJEKT Vatla mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 91
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING 19. sajandi algus – 19. sajandi keskpaik ⁶⁶ Härrastemaja valmis 1835. aastaks ⁶⁷		

FOTOD

198. Ruum nr 1 vaade.

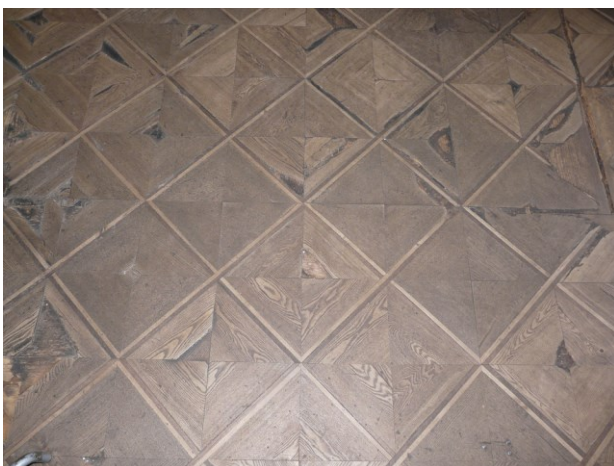
199. Ruum nr 1 parketi detailvaade.

200. Parketi detailvaade.

201. Ruum nr 2 vaade.

202. Ruum nr 2 parketi detailvaade.

203. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Mõisa kahes ruumis on säilinud diagonaalruudustikmustris parkett. Parketimuster koosneb heledas ja tumedas tonaalsuses ruudustikest. Suured ruudustikud koosnevad väiksemastest kolmnurksetest tahvlitest laotud ruutudest. Ruute ümbritsevad kahest erinevast puiduliigist valmistatud liistud. Parketitahvlid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Muustrilist parketivälja raamivad 60 mm laiused diagonaalse puidusüüga vaheliistud. Vaheliistust seinapool paikneb 235 mm pikkustest lippidest friis. Lippide laius varieerub 60–160 mm.

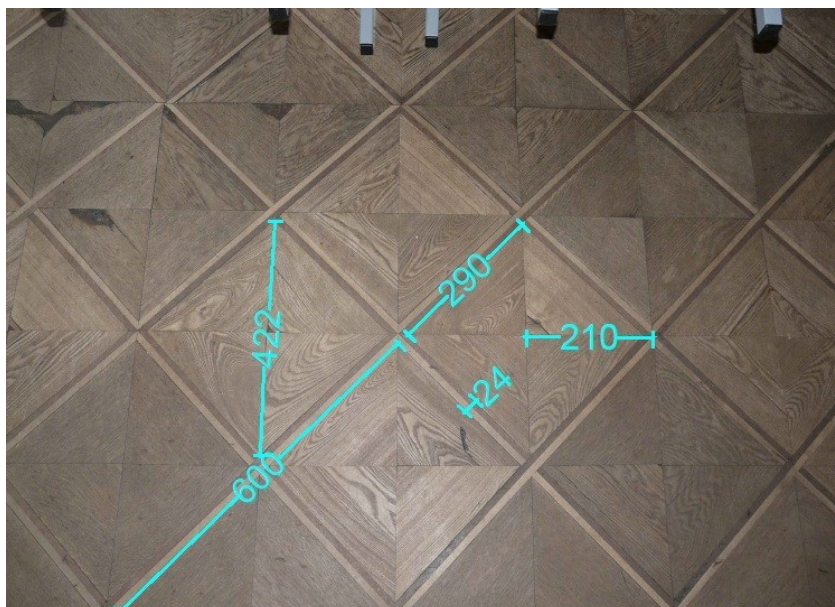
Parketi valmistamisel on kasutatud saare (heledamad kolnurksed tahvlid), tamme (tumedamad kolmnurksed tahvlid ja vaheliistud) ja kase puitu (heledad vaheliistud).

Ruumis nr 1 on säilinud kõrge põrandaliist (vt kaart nr 92).

⁶⁶ J. Jõgi, Vatla mõisa peahoone. Laiendatud arhitektuuriajaloolised eritingimused. MKA, s A-5092, lk 15.

⁶⁷ T. Varrak, Vatla mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3052, lk 17.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

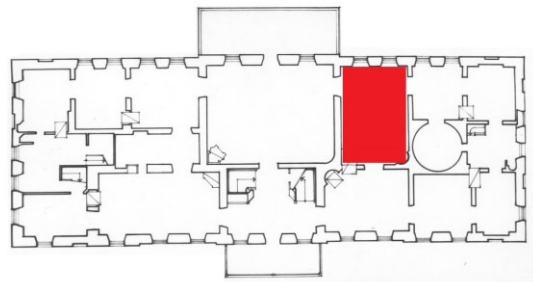
204. Mõõtudega detailvaade.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

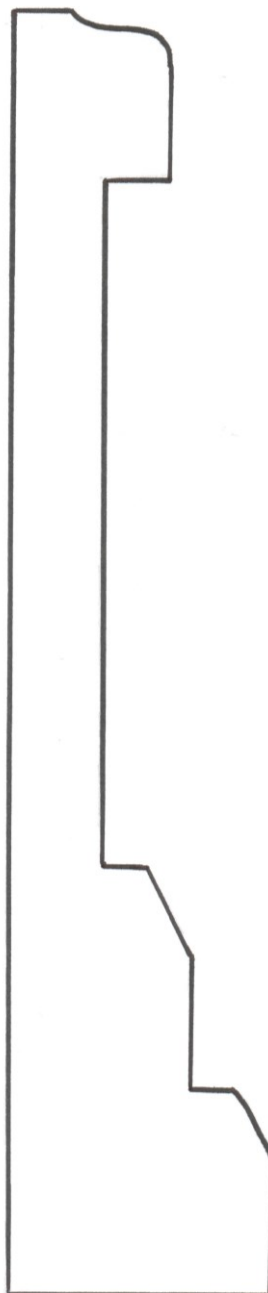
Parketti ei ole varasemalt restaureeritud ning parkett on halvas seisukorras: parketitahvlid on paiguti kulunud aluspõrandani. Ruumide sisekliima muutused on põhjustanud parketilippide ja -tahvlite pragunemise. Kõige halvemas seisus on parkett ruum nr 2 ahju vahetus läheduses.

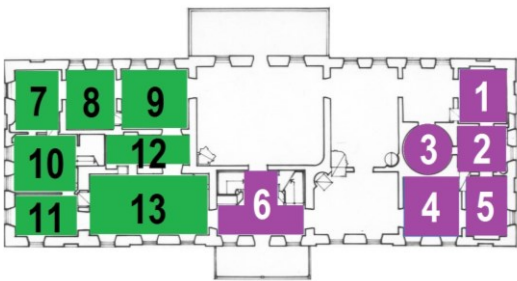
On näha, et mingil ajahetkel on parketti parandatud. Kadunud parketitahvleid on asendatud vineeriga, mis on naelutatud aluspõrandale.

Parkett on määrdunud ning valguse mõjul dekoloreerunud.

OBJEKT Vatla mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 92
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud diagonaalruudustikmustris parkettpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 04.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Vatla mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 93
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool.* Tõenäoliselt hoone ehitusaeg Härrastemaja valmis 1835. aastaks		

FOTOD

205. Ruum nr 1 laudpõrand.

206. Ruum nr 2 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Mõisahooneteise korruse üheteistkümnes ruumis on säilinud laudpõrandad.⁶⁸ Põrandalauad on erineva lausega: 200–290 mm.

Teise korruse vestibüüli laudpõrandas on vaadeldavad põrandalauu ühendavad puidust salapulgad (vt foto nr 203).

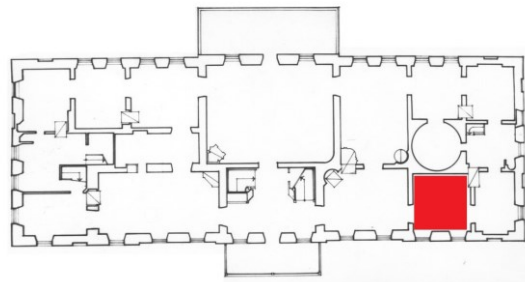
Ruumis nr 10 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 94).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandaid ei ole varasemalt restaureeritud. Laudpõrandatesse on kulunud käigurajad.

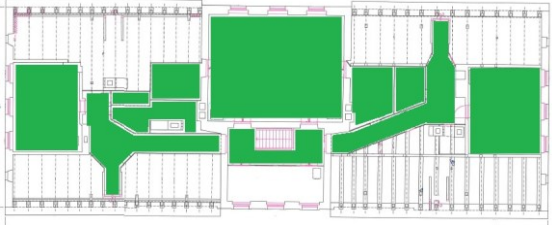
Kõikide ruumide põrandad on kaetud õlivärviga.

⁶⁸ J. Jõgi, Vatla mõisa peahoone. Laiendatud arhitektuuriajaloolised eritingimused. MKA, s A-5092, lk 20.

OBJEKT Vatla mõis, Läänemaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL	KAART NR 94
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega.		KUUPÄEV 04.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Vatla mõis, Läänemaa Katusekorrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 95
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 04.05.2015
DATEERING * Härrastemaja valmis 1835. aastaks		
PÕRANDA KIRJELDUS Katusekorruse kõigis ruumides on säilinud laudpõrandad. ⁶⁹		

⁶⁹ J. Jõgi, Vatla mõisa peahoone. Laiendatud arhitektuuriajaloolised eritingimused. MKA, s A-5092, lk 21.

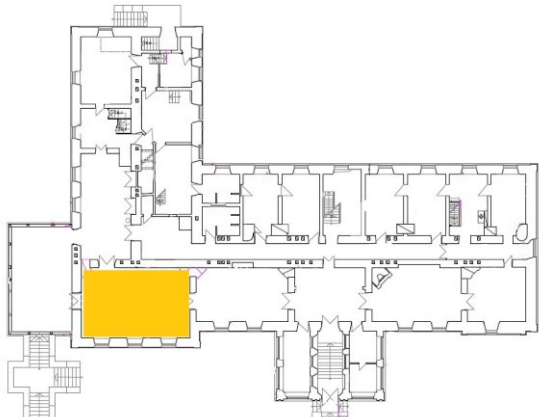

Arkna mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus ja II korrus

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 96
PÕRANDA TÜÜP Parkettpõrand		KUUPÄEV 05.02.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel ⁷⁰		

FOTOD

207. Vaade osaliselt avatud põrandale.

208. Põranda detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab parkettpõrand. Muster kujuneb 600x550 mm suurustest 3–4 lauast koosnevatest ristkülikutest, mida raamivad 180 mm laiused liistud. Ruutude vahelised laudad on 550 mm ja 1740 mm pikkused.

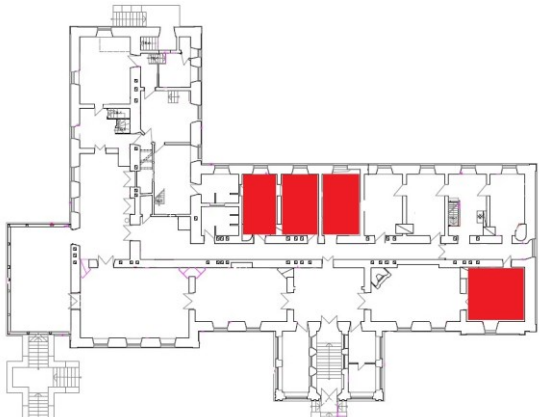
Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 100).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Laudpõrandat pole varasemalt restaureeritud ning seda katab käesoleval ajal hilisem laudpõrand. Laudpõranda puitmaterjal on suures osas kulunud ning osaliselt pehkinud.

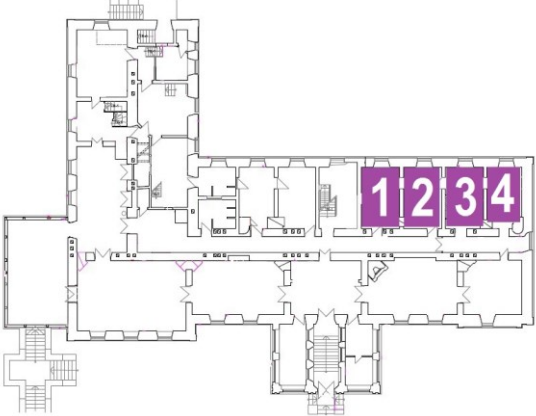
⁷⁰ E. Kangilaski, Arkna mõis. Ajalooline öiend. MKA, s A-3807, lk 17.

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 97
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 05.02.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		
FOTOD <p style="text-align: center;">209. Parketi detailvaade.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumis on säilinud kalasabamustris parkett. Kalasabamustrisse paigutatud lipid on 270x130 mm suurused. Muustrilist parketivälja raamib 30 mm laiune vaheliist. Vaheliistu ja sein vahel paikneb 280 mm pikkustest lippidest friis. Lippide laius varieerub 80–130 mm. Friislipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse. Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 98).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Parketti pole varasemalt restaureeritud. Parketilipid on kulunud ning ruumi sisekliima muutumise tõttu pragunenud. Parkett on kaetud paksu õlivärvikihiga.		

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 98
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad neljas esimese korruse ruumis säilinud puitpõrandaid.		KUUPÄEV 05.02.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 99
PÕRANDA TÜÜP Vineerlaud*		KUUPÄEV 05.02.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		

FOTOD

210. Ruum nr 1 põrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Nelja esimese korruse ruumi põrandaid katavad 840–870 mm laiused arvatavasti tööstuslikult toodetud vineerlaud. Laudade vahele on paigutatud 20 mm laiused vaheliistud. Laudu raamivad eeringisse lõigatud 150 mm laiused friislaud. Ruumides on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 100).

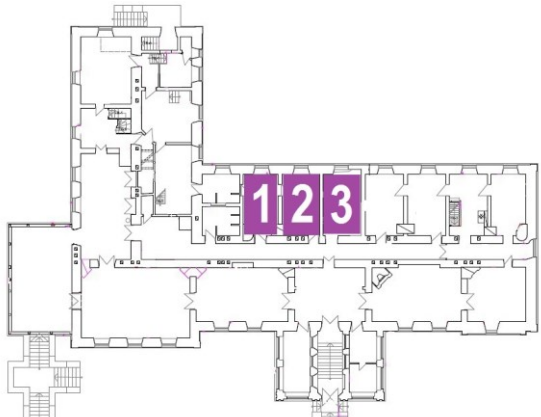

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandaid ei ole varasemalt restaureeritud ning need on hooldamata. Põrandalauad on kaetud mitmete õlivärvi kihtidega. Vaheliistud on niiskuse mõjul deformeerunud ning tõusnud üldisest põrandapinnast kõrgemale.

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 100
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad kuues esimese korruse ruumis säilinud laud- ning parkettpõrandaid.		KUUPÄEV 05.02.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 101
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 05.02.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		
FOTOD <p style="text-align: center;">211. Ruum nr 1 laudpõrand.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Esimese korruse kolmes ruumis on säilinud laudpõrandad. Põrandalauad on 240–250 mm laiused. Laudadest põrandavälja raamivad 200 mm laiused eerungnurkadega friislauad. Ruumides on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 98).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Põrandaid pole varasemalt restaureeritud ning need on hooldamata. Laudpõrandad on kaetud õlivärviga.		

OBJEKT Arkna mõis, Lääne-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 102
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 05.02.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1870.–1880. aastatel		

FOTOD

212. Ruum nr 5 laudpõrand.

213. Ruum nr 6 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Teise korruse üheksas ruumis on säilinud 230–245 mm laiustest laudadest põrandad.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

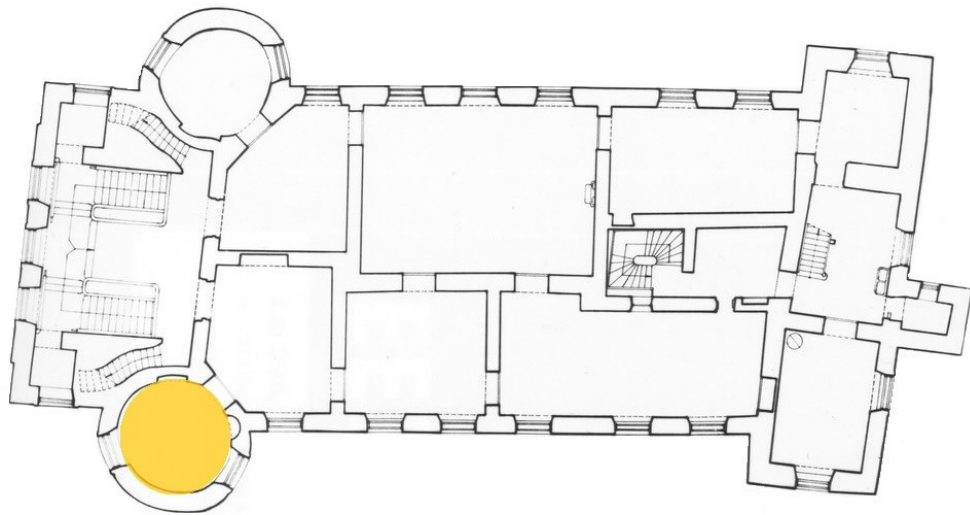
Laudpõrandaid pole varasemalt restaureeritud. Põrandad on suuremate kahjustusteta. Põrandalauad on kaetud õlivärviga.

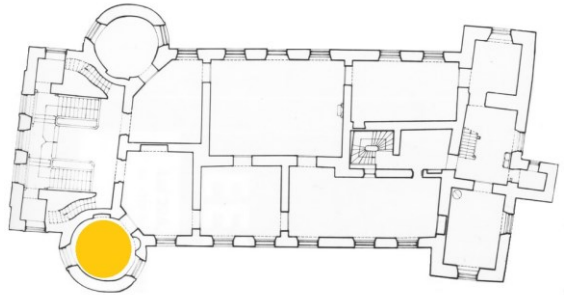

Kilti mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõranda paiknemine hoone plaanil

II korrus

OBJEKT Kiltsi mõis, Lääne-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 103
PÕRANDA TÜÜP (Kilp)parkett		KUUPÄEV 14.05.2015
DATEERING 19. sajandi algus – 19. sajandi keskpaik* Härrastemaja rajati 1790. aastatel endise vasallilinnuse varemetele ⁷¹		

FOTOD

214. Ruumi vaade.

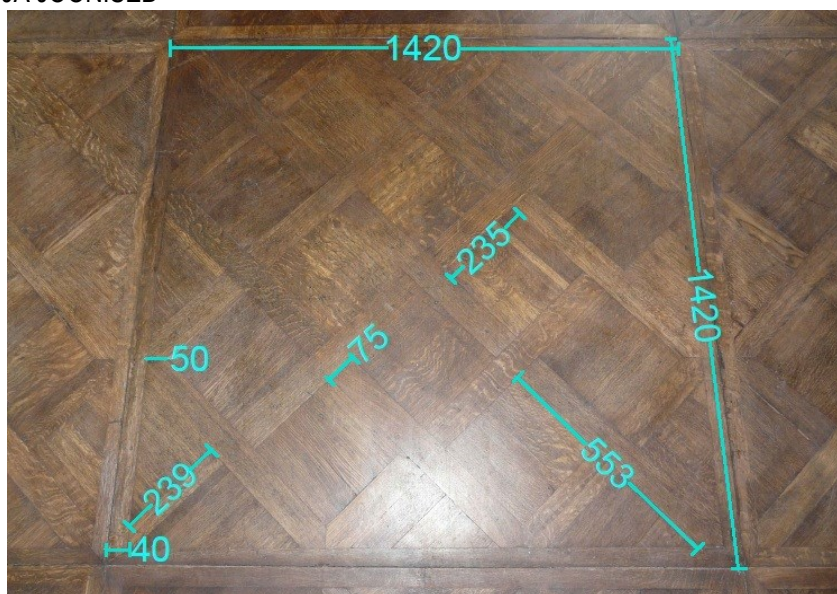
215. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Mõisahoonde põhjapoolse torni teise korruse ruumis on säilinud tammepuidust kilpparkett. Parketi muster moodustub ruudukujulisele alusraamile asetatud diagonaalselt põimuvatest lippidest ja rööbiti paiknevatest ruudukujulistest tahvlitest. Mustrivälja raamivad eerungotstega liistud. Lipid ja tahvlid on kleebitud alusraamile.

Tegemist on ühe populaarseima 18. sajandi lõpus ja 19. sajandi alguses Euroopas levinud parketimustriga, mis kannab nimetust *Parquet de Versailles*.

2010. aastal leiti parketi kilbi alusraamist 1820. aastatest pärinevad maakaardid.⁷²

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

216. Mõõtudega detailvaade.

⁷¹ E. Kangilaski, Kiltsi mõisa peaone. Ajalooline õiend. MKA, s A-62, lk 19.

⁷² Kiltsi lossi põrandaparketi alt paljastusid ajaloolised kaardid. – Virumaa Teataja 24.02.2010, <http://www.virumaateataja.ee/228426/kiltsi-lossi-porandaparketi-alt-paljastusid-ajaloolised-kaardid> (vaadatud 17.09.2015).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett on restaureeritud. Teostatud on üksikuid kohtparandusi. Parkett on õlitatud. Kuna parkett oli enne restaureerimistööd kaetud vineerplaatidega, on ajalooline parkett hästi säilinud.⁷³

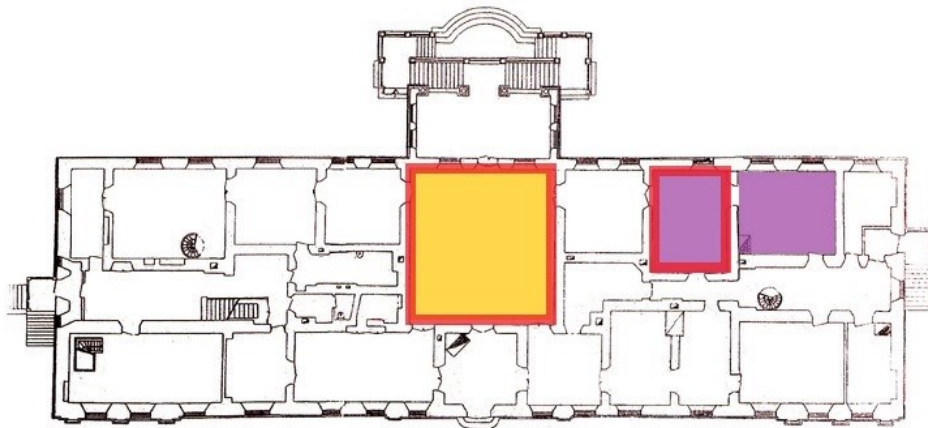
⁷³ Kiltsi lossi põrandaparketi alt paljastusid ajaloolised kaardid. – Virumaa Teataja 24.02.2010, <http://www.virumaateataja.ee/228426/kiltsi-lossi-porandaparketi-alt-paljastusid-ajaloolised-kaardid> (vaadatud 17.09.2015).

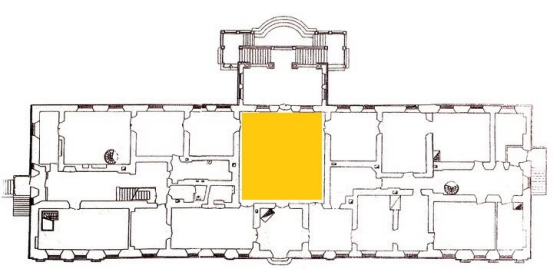

Sagadi mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

I korrus

OBJEKT Sagadi mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 104
PÕRANDA TÜÜP (Veeder)parkett		KUUPÄEV 14.05.2015
DATEERING 19. sajandi lõpp ⁷⁴ Härrastemaja valmis 1750. aastatel. Hoone omandas praeguse kuju 1793.–1795. aastate ümberehituste käigus ⁷⁵		

FOTOD

217. Saali vaade.

218. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab kalasabamustris tammeparkett. Parketilipid on 220x110 mm suurused. Parketivälja raamib 30 mm laiune lippidest vahevöö, mida ääristavad 10 mm laiused tumedamast puidust vaheliistud. Muustrilist parketivälja raamib 165 mm pikkustest lippidest friis. Friislippide laius varieerub 70–100 mm. Parketilippide keskmine paksus on 22 mm. Parketilipid on kinnitatud naeltega aluspõrandale. Lippide külgedes paiknevad sooned, millesse on surutud 4 mm laiused veederliistud.⁷⁶

Parketit ääristab kõrge põrandaliist (vt kaart nr 105).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkettpõrand restaureeriti 2001. aastal. Restaureerimistöde käigus eraldati parkett aluspõrandalt. Aluspõrand tasandati ning teostati väiksemaid parandustöid. Parketi ladumisel otsustati vanast parketist kasutada vaid tervena säilinud lippe. Kogu põrandala ulatuses on säilinud 40% vanast parketist. Uus parkett on valitud originaali eeskujul sarnase tooni ja puidusüü mustriga. Parkett kaeti esialgu õliga, mis ei andnud soovitud esteetilist tulemust. Õlikiht eemaldati ja asendati mattlakiga.⁷⁷

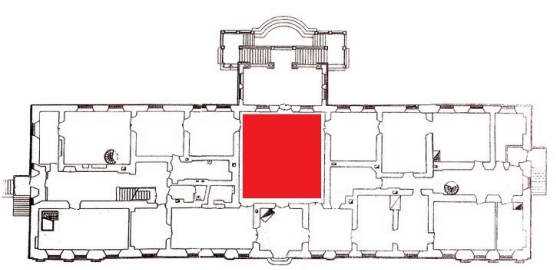
Restaureerimistöde järgselt on saali põrandala keskele jäävate parketilippide vahele tekkinud uued praod.

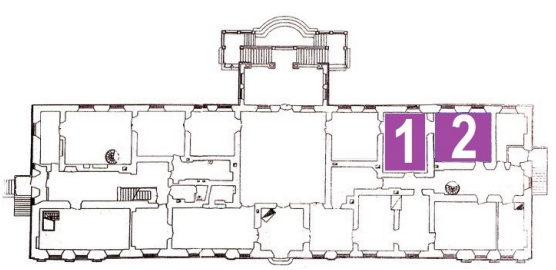
⁷⁴ F. Tomps, Sagadi mõisa peahoone. Aruanne remont-restaureerimistöde kohta 2001. a. MKA, s A-4834, lk 3.

⁷⁵ A. Hein, Sagadi mõis. Arhitektuuriajaloolisi lisandusi. MKA, s A-2517, lk 12–18.

⁷⁶ F. Tomps, Sagadi mõisa peahoone. Saali parketi remont-restaureerimine. Eritingimused. MKA, s A-4654, lk 3.

⁷⁷ Samas, lk 4.

<p>OBJEKT Sagadi mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 105</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud kalasabamustris parkettpõrandat. Võimalik, et ruumis paiknevad uued põrandaliistud on tehtud originaalliistu eeskujul.</p>		<p>KUUPÄEV 14.05.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIL</p>		

OBJEKT Sagadi mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 106
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 14.05.2015
DATEERING 18. sajandi keskpaik – 19. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1750. aastatel. Hoone omandas praeguse kuju 1793.–1795. aastate ümberehituste käigus		

FOTOD

219. Ruum nr 1 laudpõranda detailvaade.

220. Ruum nr 2 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Hoone esimesel korrusel on kahes ruumis säilinud laiadest laudadest põrandad. Ruumis nr 1 (vt foto nr 219) on põrandalauade laius 400 mm ning need on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega.

Teises ruumis säilinud põrandalauad on eelkirjeldatud laudadest peaaegu poole kitsamad. Laudade laius varieerub 230–260 mm.

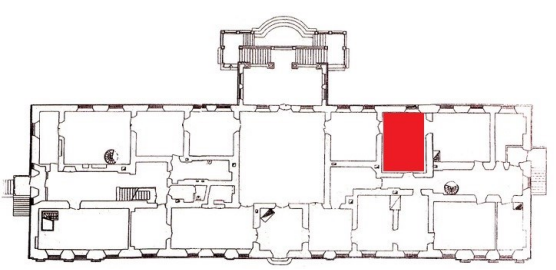
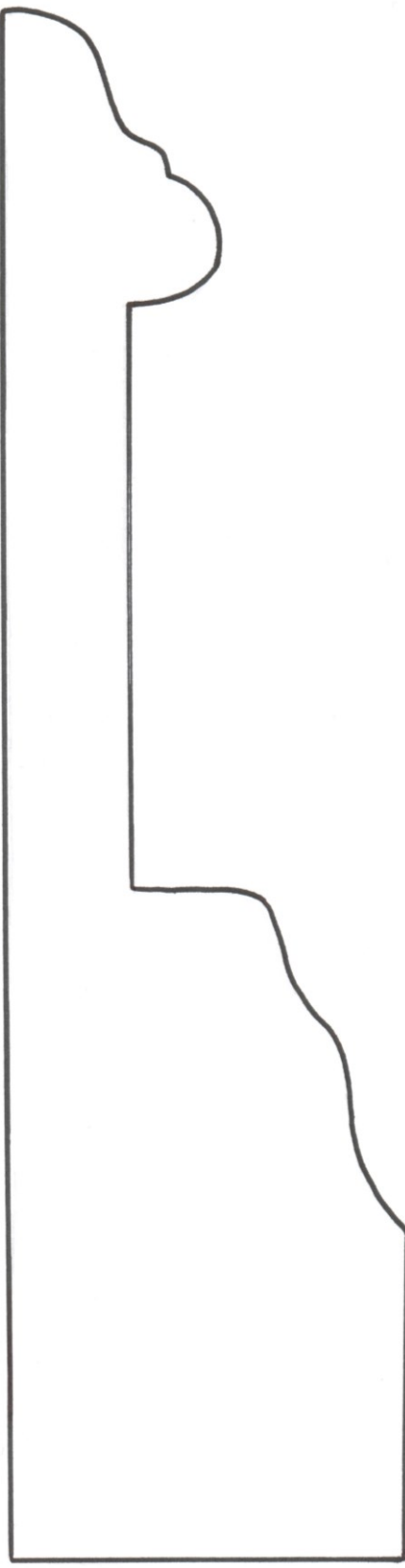
Ruumi nr 1 ääristab laudpõrandat kõrge põrandaliist (vt kaart nr 107).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandad on korrastatud 2000. aastate alguses toimunud restaureerimistöde käigus. Põrandalauad on osaliselt plommitud, täidetud on laudade vahelised praod.

Põrandalauad on õlitatud.⁷⁸

⁷⁸ F. Tomps, Sagadi mõisa peahoone. Aruanne remont-restaureerimistöde kohta 2001. a. MKA, s A-4834, lk 4.

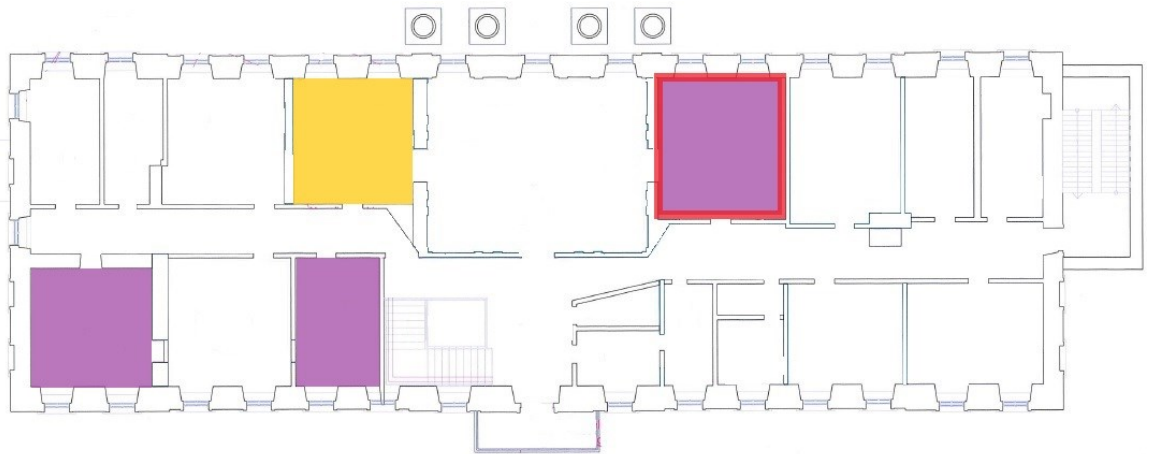
OBJEKT Sagadi mõis, Lääne-Virumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 107
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Võimalik, et ruumis paiknevad uued põrandaliistud on tehtud originaalliistu eeskujul.		KUUPÄEV 14.05.2015
PÕRANDALIISTU PROFIL 		

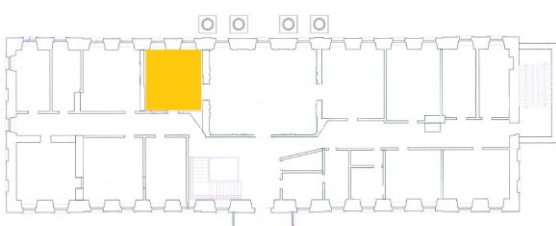

Udriku mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistu paiknemine hoone plaanil

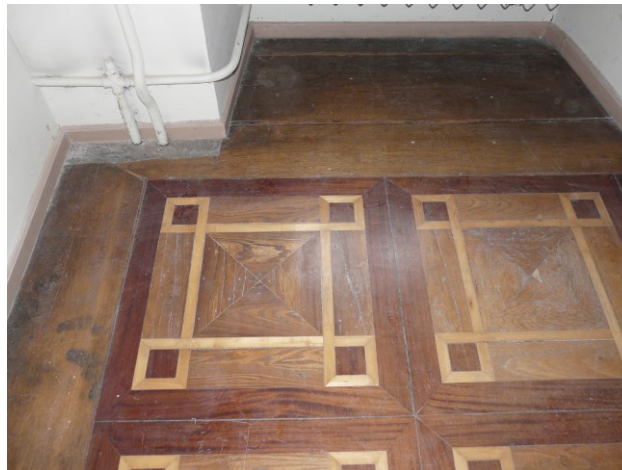
II korrus

OBJEKT Udriku mõis, Lääne-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 108
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 19. sajandi algus – 19. sajandi keskpaik. Nimetatud perioodil uuendati osaliselt mõisa interjööre ⁷⁹ Peahoone valmis 1796.–1803. aastatel ⁸⁰		

FOTOD

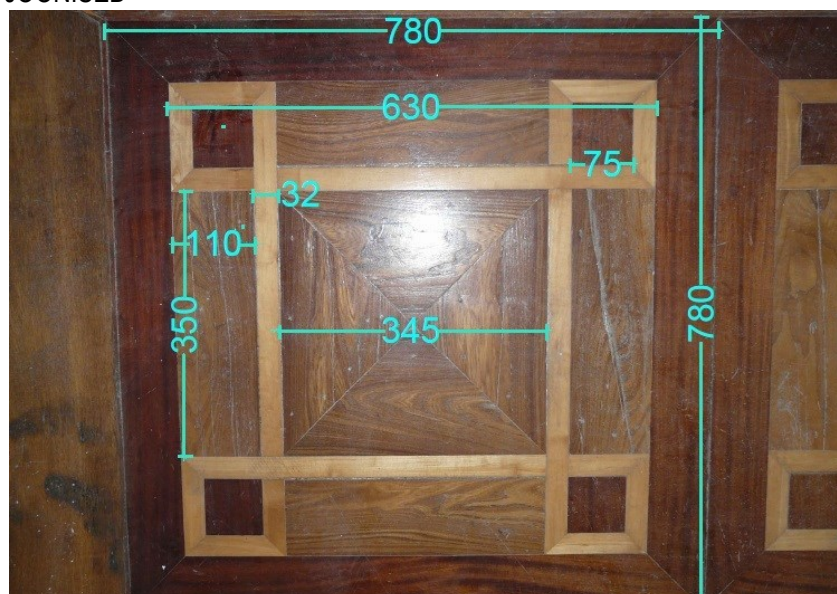

221. Ruumi vaade.

222. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab mõisahoone ainuke täielikult säilinud ajalooline parkettpõrand. Parkett on valmistatud kolmest erinevast puiduliigist. Parketimuster moodustub ruudukujulistest kilpidest, mille äärtes asetsevad tumedamast puidust eerungliistud. Kilpide keskne motiiv kujuneb ruutu paigutatud neljast kolmnurksest tahvlist, mida ümbritsevad heledamast puidust kitsad liistud. Liistud moodustavad ruudu nurkadesse omakorda väikesed ruudud, mis on täidetud tumedast puidust tahvlitega. Keskse ruudu ja tumedast puidust liistude vahele on paigutatud ristkülikukujulised tahvlid. Parketi muustrivälja raamivad eerungurkadega friislauad. Laudade ja parketivälja vahel paikneb vaheliist.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

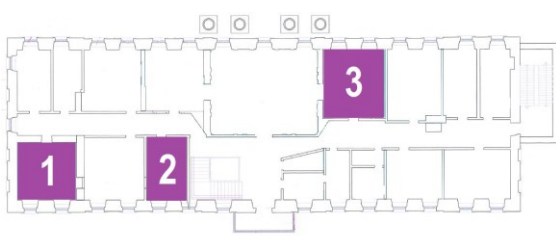
223. Mõõtudega detailvaade.

⁷⁹ E. Ehatamm, Udriku mõisa peahoone. Ajalooline õiend. MKA, s A-43, lk 23.

⁸⁰ Samas, lk 17.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Varasemate restaureerimiste kohta puudub teave. Parkettpõrand on hästi säilinud, leidub vaid üksikuid kulumisest tingitud kahjustusi. Osad parketkilbid on sisekliima muutuste tõttu pragunenud.

OBJEKT Udriku mõis, Lääne-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 109
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 19. sajandi esimene pool* Peahoone valmis 1796.–1803. aastatel		

FOTOD

224. Ruum nr 1 laudpõrand.

225. Ruum nr 2 laudpõrand.

226. Ruumi nr 3 vaade.

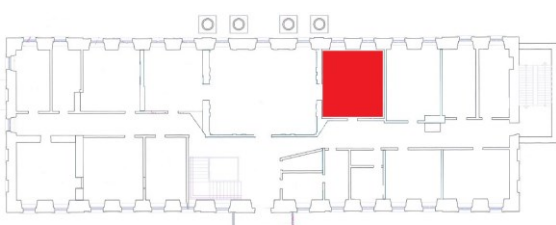

227. Ruum nr 3 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Teise korruse kolmes ruumis on säilinud 255–340 mm laiused põrandalauad.
 Ruumis nr 3 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 110).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Laudpõrandaid ei ole varasemalt restaureeritud. Põrandalauad on kulunud ning kaetud õlivärvi kihtidega.

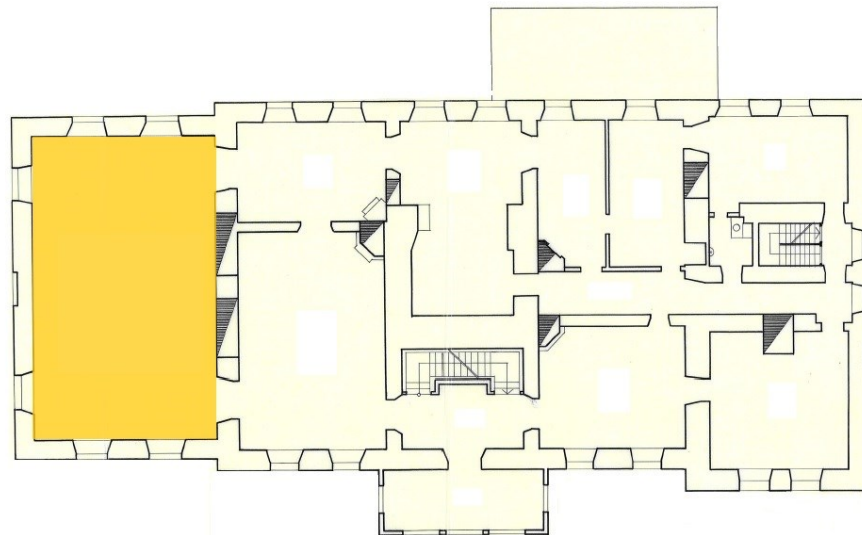
<p>OBJEKT Udriku mõis, Lääne-Virumaa Teine korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 110</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega</p>		<p>KUUPÄEV 28.05.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

Vihula mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõranda paiknemine hoone plaanil

II korrus

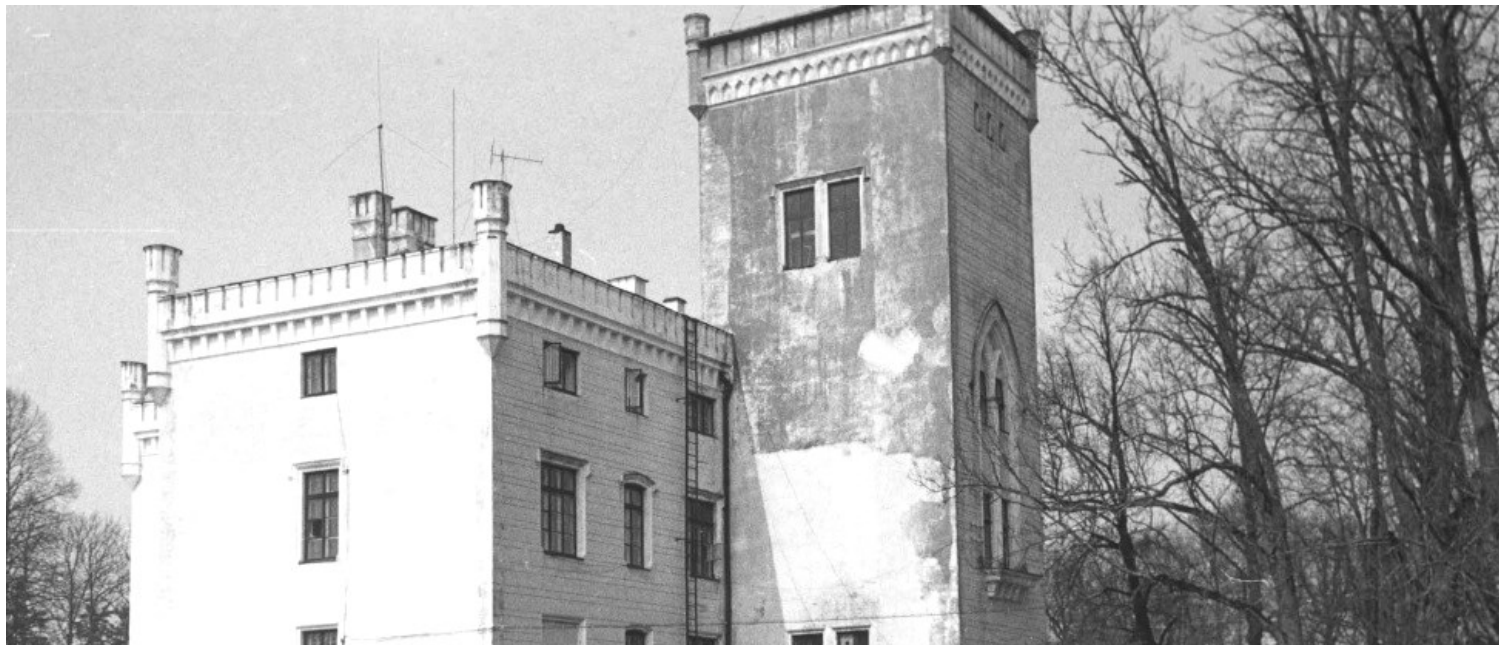

OBJEKT Vihula mõis, Lääne-Virumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 111
PÕRANDA TÜÜP Marketriitehnikas motiiviga parkett		KUUPÄEV 14.05.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Parkett paikneb hoonemahus, mis ehitati 1860.–1870. aastate ⁸¹ Härrastemaja põhikorpuse pärineb 18. sajandi teisest poolest ⁸²		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>228. Saali vaade.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>229. Parketi marketriitehnikas ornament.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Saali põrandal on säilinud marketriitehnikas keskse ornamendiga parkett. Ornamendi valmistamisel on kasutatud pähkli-, mahagoni-, kase- ja tammepuitu. Marketriitehnikas motiiv moodustab parketi keskele ringikujulise stiliseeritud õiesüdamik. Südamikku raamivad voluutjalt põimuvad väädid, mis koonduvad õie kroonlehtedeks. Ornamendi tausta moodustab kalasabamustris tammeparkett. Lipid on 250x125 mm suurused.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Parkettpõrand on restaureeritud hoone üldsiste restaureerimistööde käigus. ⁸³ Ajalooline parkett on säilinud saali keskel 2270x2270 mm suurusel pinnal. Ülejäänud põrand on kaetud originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud kalasabamustris parketiga.		

⁸¹ K. Truu, Muinsuskaitse eritingimused Vihula mõisa peahoone restaureerimiseks. MKA, s A-8443, lk 4.

⁸² A. Hein, Vihula mõis, arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2227/A, lk 30.

⁸³ E. Reiska, Vihula mõisa peahoone II korruse restorani ja III korruse hotellitubade ehitustööd. Muinsuskaitse aruanne. MKA, s A-9367, lk 3.

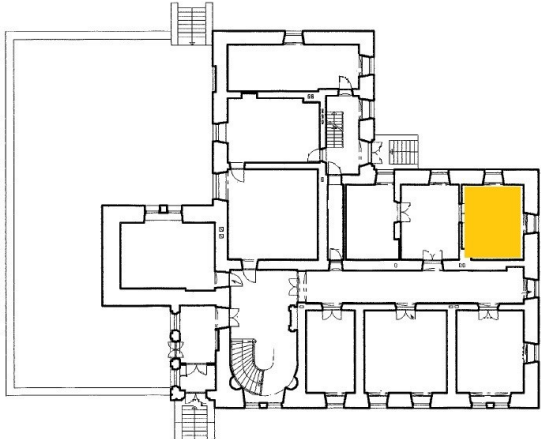

Alu mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

I korrus

OBJEKT Alu mõis, Raplamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 112
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1862.–1875. aastatel ⁸⁴		

FOTOD

230. Ruumi vaade.

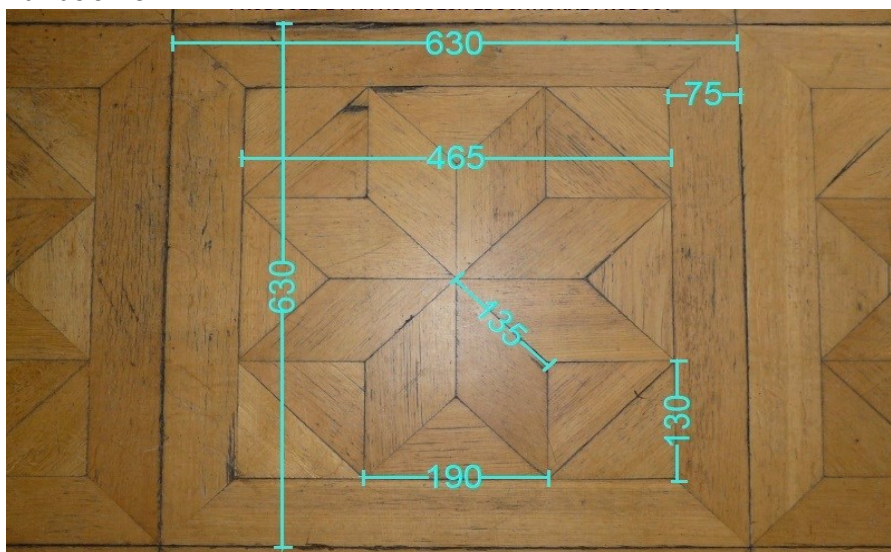

231. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab tähemotiividega ruudustikmustris parkett. Ruute raamivad eerungnurkadega liistud. Mustriolist parketivälja ääristavad tumedamad puidust pikikiuga 10 mm laiused vaheliistud. Liistude ja seina vahel paikneb 265 mm pikkustest lippidest friis. Ruumi läänepoolses ääres jätkub parketimuster u 1/3 parketikiibi ulatuses, mis näitab, et parketikiibid pole täpselt sobinud põrandale.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

232. Mõõtudega detailvaade.

⁸⁴ Alu mõis, <http://www.mois.ee/harju/alu.shtml>, (vaadatud 24.11.2015).

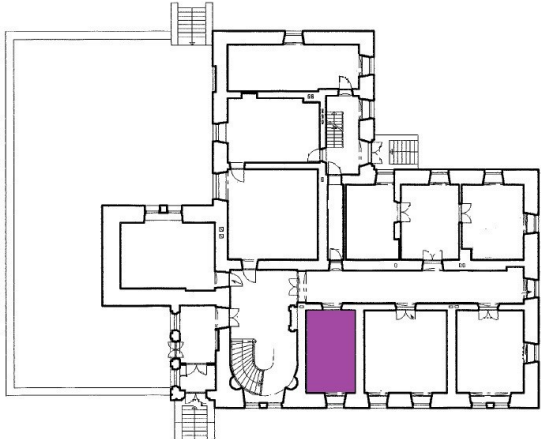
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett on restaureeritud 2000. aastate alguses, toimunud restaureerimistöde käigus.⁸⁵ Parketikiilpide vaheliseid pragusid on täidetud puitliistudega, kinnitatud on lahtiseid lippe.

Parkett on suuremate kahjustusteta. Kõige halvemas seisukorras on seinä ääres paiknevad lipid, mis on osaliselt kuivanud ja pragunenud. Parkett on osaliselt määrdunud ning pleekinud.

Parkett on õlitatud.

⁸⁵ U. Sepp, A. Vaarpuu, Alu mõisahoone. Restaureerimis- ja renoveerimistöde muinsuskaitsejärelvalve aruanne. MKA, s A-5139, lk 3.

OBJEKT Alu mõis, Raplamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 113
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool* Härrastemaja valmis 1862.–1875. aastatel		

FOTOD

233. Ruumi vaade.

234. Põranda detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud 210–240 mm laiused põrandalauad. Ruumi lühemates külgedes paiknevad ülejäänud põrandalauadest ristpidised lauad.

Põrandalauad on kinnitatud laagidele sepistatud naeltega.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2000. aastatel toimunud mõisahoonde restaureerimistööde käigus.⁸⁶ Põrandalauad on osaliselt plommitud, laudade vahelised praod on täidetud põrandakitiga.

Laudpõrand on õlitatud.

⁸⁶ U. Sepp, A. Vaarpuu, Alu mõisahoonde. Restaureerimis- ja renoveerimistööde muinsuskaitsejärelvalve aruanne. MKA, s A-5139, lk 3.

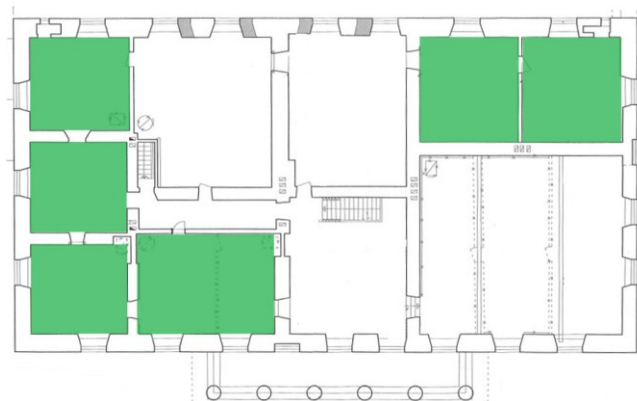
Härgla mõisa härrastemaja

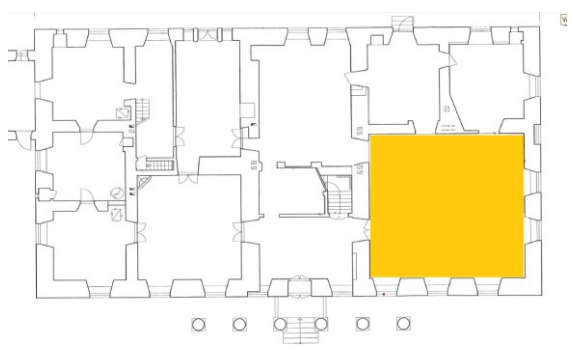
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistu paiknemine hoone plaanidel

I korrus

II korrus

OBJEKT Härgla mõis, Raplamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 114
PÕRANDA TÜÜP 1. kiht- maalitud laudpõrand 2. kiht- kilpparkett 3. kiht- nõukogudeaegne laudpõrand		KUUPÄEV 28.05.2005
DATEERING Maalitud laudpõrand – 18. sajand* Parkett – 19. sajandi esimene pool* Härrastemaja vanim osa võib pärineda juba 17. sajandist. Oma lõpliku kuju sai hoone 1820. aastatel ⁸⁷		

FOTOD

235. Saali vaade.

236. Maalinguga laudpõrand.

237. Detailvaade maalinguga põrandast.

238. Detailvaade maalinguga põrandast.

⁸⁷ Härgla mõis, <http://www.mois.ee/harju/hargla.shtml>, (vaadatud 25.11.2015).

239. Korvpunutismustris parkett.

240. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandal on säilinud kolm põrandakihistust: I kihi moodustavad maalinguga mustrisse seatud põrandalauad, II kihi kilpparkett, III kihi nõukogudeaegne laudpõrand. Põrand on osaliselt avatud maalinguga laudpõrandani.

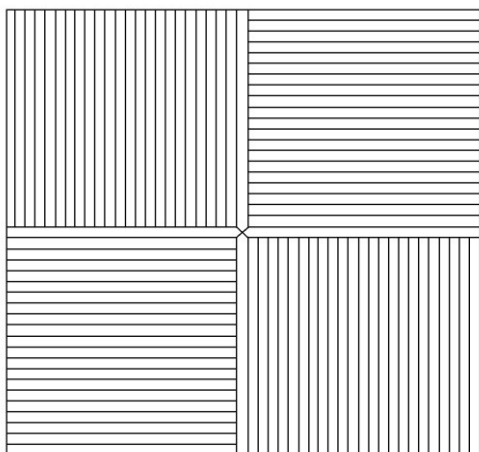
I kihistusena on säilinud 240–250 mm laiustest ning 50 mm paksustest laudadest põrand. Põranda keskelgedelt jooksevad põranda keskele kokku neli kolmnurkotstega lauda, mis moodustavad põranda keskel risti kujutise. Rist jagab põrandavälja neljaks sektoriks.

Põrandalaudu katab ruudustikustriga maaling. Maalingu muster jaotab põrandavälja väiksemateks ruudukujulisteks okrtiooni tahvliteks. Tahvleid ääristab punakaspruun raamistik, millele on tõmmatud valged kontuurid.

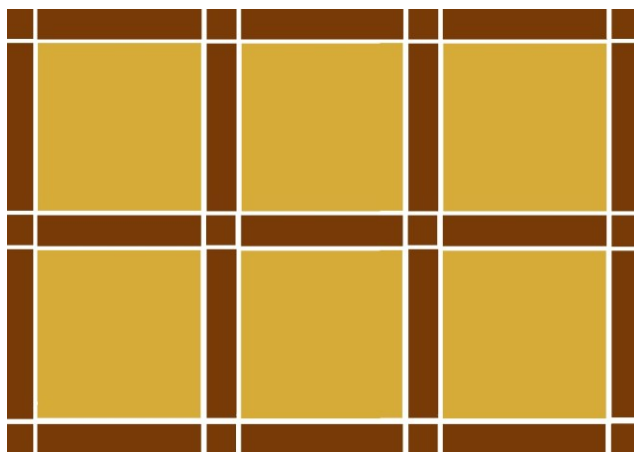
II kihistusena on säilinud maalitud põrandalauadele naelutatud korvpunutismustris kilpparkett. Parkett on valmistatud 700x350 mm suurustest kilpidest, mille alusraami paksus on 45 mm. Põimikmusteri keskele on asetatud 180x180 mm suurused ruudukujulised kilbid. Mustrisse seatud kilpidele on liimitud 5 mm laiused tammepuidust spoonlehed. Kilbid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Kilbid on ühendatud alustahvli soontesse löödud veederliistudega ning naelutatud sepistatud naeltega alumise põranda külge.

III kihistusena katab põrandat nõukogudeaegne laudpõrand.

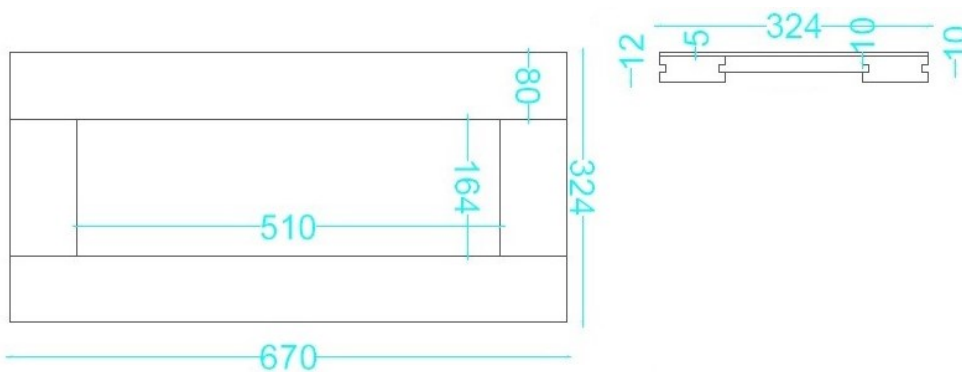
DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

241. Põrandalauade paiknemise skeem.

242. Põranda maalingu muster.

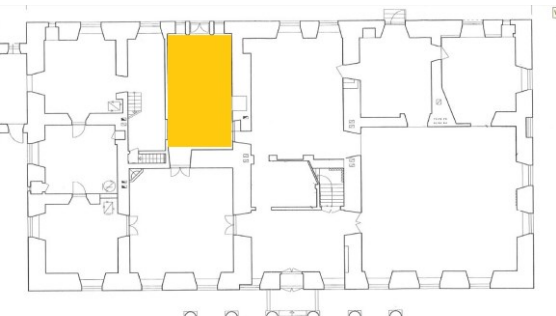
243. Põrandakilbi layouti mõõdud ja joonised.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Ühtegi ruumis säilinud põrandakihistust pole varasemalt restaureeritud.

I kihistuses osaliselt avatud põrandalaudade seisukord võib lugeda rahuldavaks. Kirdepoolse seina äärest on puudu mõned maalitud põrandalauad. Põrandat kattev maaling on kulunud, kuid loetav. Põrandalaudadel leidub üksikuid pindmisi kahjustusi.

II kihistusena põrandat kattev kilpparkett on halvas seisukorras. Maalitud põranda avamiseks on lõhutud suur osa ajaloolisest parketist. Kõige halvemas seisukorras on kilpe katvad spoonlehed, mis on kulunud ning pragunenud. Parketikilpe on kahjustanud ka nõukogudeaegne laudpõrand, mis on naelutatud otse parketikilpidele.

OBJEKT Härgla mõis, Raplamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 115
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus* Härrastemaja vanim osa võib pärineda juba 17. sajandist. Oma lõpliku kuju sai hoone 1820. aastatel		

FOTOD

244. Ruumi vaade

245. Parketi detailvaade

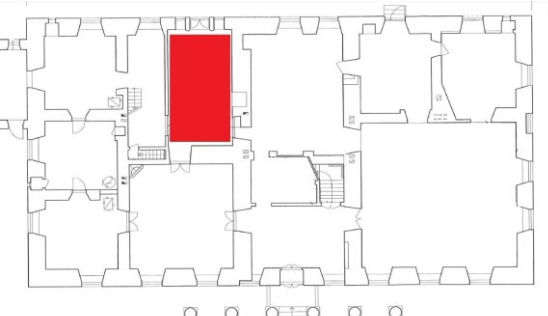
PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud diagonaalruudustikmustris parkett. Parkett on laotud 250x250 mm suurustest ja 10 mm paksustest ruudukujulistest tahvlitest, mis on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Tahvlid on liimitud 220–250 mm laiustest laudadest aluspõrandale.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 116).

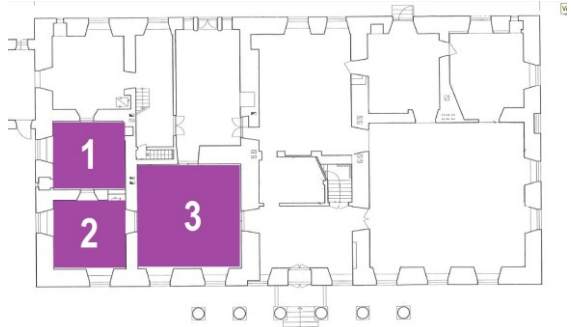

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

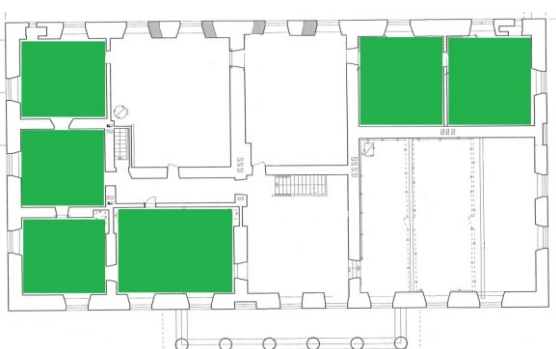
Põrandat pole varasemalt restaureeritud. Tahvlid on osaliselt aluspõranda küljest lahti ning murdunud.

OBJEKT Härgla mõis, Raplamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 116
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikmusteris parkettpõrandat. Profiil on võetud piirdeliistult, mis on kaetud värvikihtidega	KUUPÄEV 28.05.2015	

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Härgla mõis, Raplamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 117
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp–19. sajandi lõpp* Härrastemaja vanim osa võib pärineda juba 17. sajandist. Oma lõpliku kuju sai hoone 1820. aastatel		
FOTOD <p style="text-align: center;">246. Ruum nr 3 laudpõrand.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Esimese korruse kolmes ruumis on säilinud laudpõrandad. Põrandalauad on 240–260 mm laiused.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Põrandaid ei ole varasemalt restaureeritud. Põrandalauad on suuremate kahjustusteta, kuid on kaetud tolmu ja laest pudenenud krohvitükidega.		

OBJEKT Härgla mõis, Raplamaa Katusekorrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 118
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING * Härrastemaja vanim osa võib pärineda juba 17. sajandist. Oma lõpliku kuju sai hoone 1820. aastatel		
PÕRANDA KIRJELDUS Katusekorruse kuues ruumis on säilinud laudpõrandad. ⁸⁸		

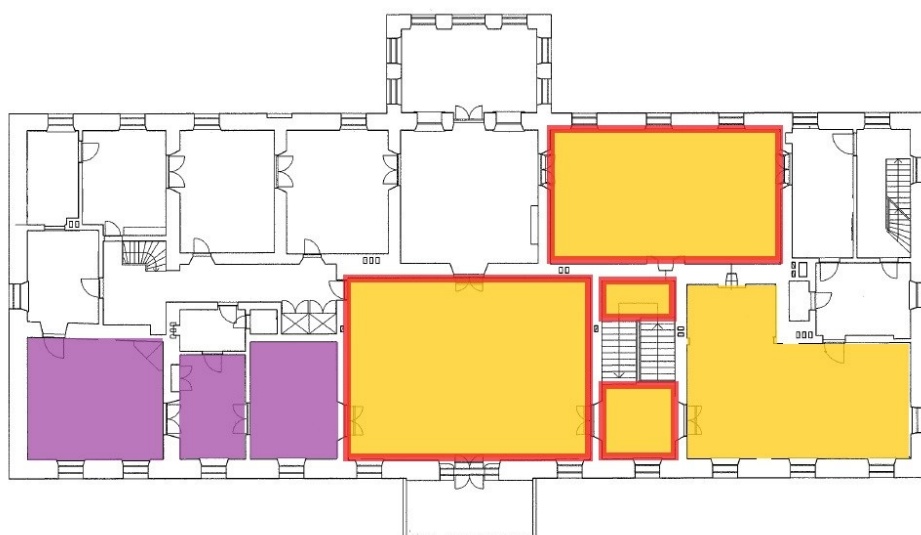
⁸⁸ S. Sorok, Härgla mõis. Mõisa peahoone arhitektuur-ehituslike uuringute aruanne. MKA, s A-11834, lk 5.

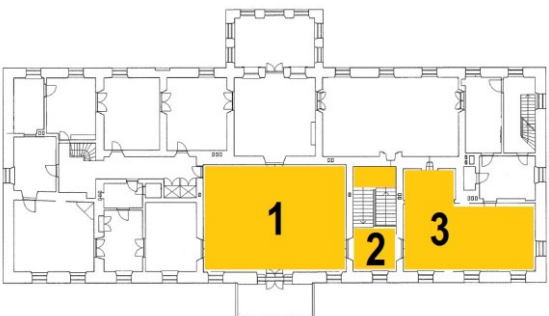

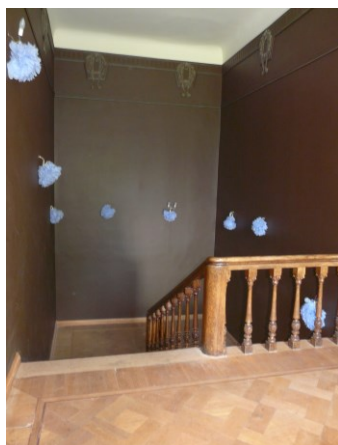
Kehtna mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

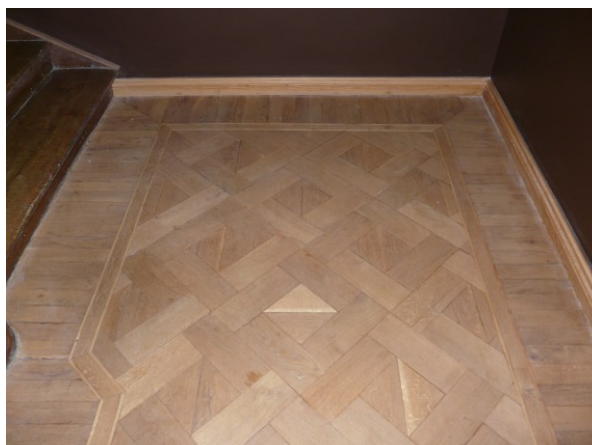
II korrus

OBJEKT Kehtna mõis, Raplamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 119
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus. Härrastemaja süüdati 1905. aasta sündmuste käigus, kuid taastati mõned aastad pärast põlengut ⁸⁹ 1790. aastatel valminud härrastemaja muudeti nii 19. sajandi lõpus kui ka 20. sajandi alguses ⁹⁰		

FOTOD

247. Trepiruumi (ruum nr 2) vaade.

248. Trepiruumi parketi detailvaade.

249. Ruum nr 3 vaade.

250. Ruum nr 4 parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Teise korruse kahes saalis ja trepikojas on säilinud põimikmustris tammeparkett. Parketi muster moodustub 170x170 mm suurustest rööbiti asetatud ruudukujulistest tahvlitest Tahvleid raamivad 280x110 mm suurused põimitud lipid. Mustriiline põrandaväli on ääristatud vahevööga, mida raamivad kaks tumedamast puidust liistu. Välimine vaheliist on 5 mm laiune ning sisemine 10 mm laiune. Vahevöö ja sein vahel paikneb 175x60 mm suurustest lippidest friis. Friislipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse. Lisaks trepikoja põrandale on parketiga kaetud ka trepimäe.

Ruumis nr 1 on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 120).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

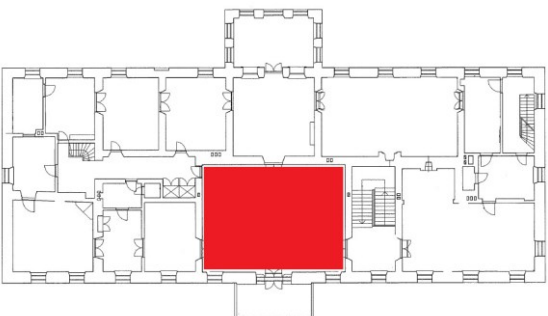
Põrandad restaureeriti 2007. aastal toimunud hoone üldiste restaureerimistööde käigus.⁹¹ Teostatud on üksikuid kohtparandusi. Parketilippide vahelisi pragusid on täidetud puutliistudega. Osaliselt on asendatud tumedamast puidust vaheliiste.

Parkett on õlitatud. Tööde käigus restaureeriti ka põrandate õhutusvõred. Puuduvad võred asendati kooptatega.⁹²

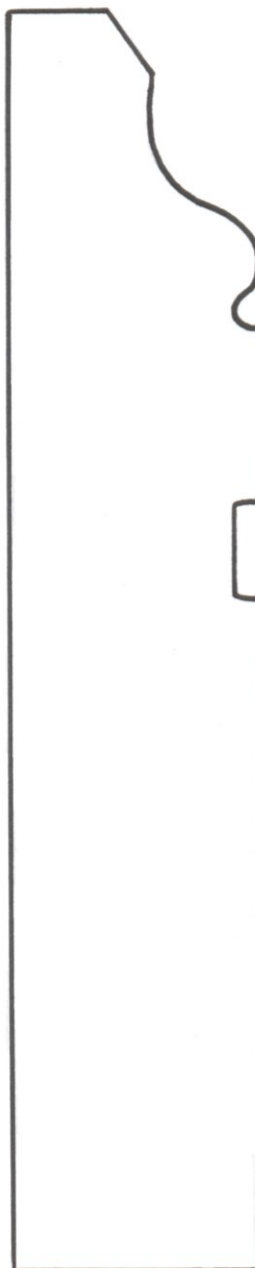
⁸⁹ M. Rähni, Kehtna mõisa peahoone. Väärtuslike detailide ja tarindite inventeerimine. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-5882, lk 5.

⁹⁰ A. N. Hallik, Kehtna mõisa peahoone. Ajalooline õiend. MKA, s P-2407a, lk 35.

⁹¹ M. Rähni, Kehtna mõisa peahoone. 2007. aasta remont- ja restaureerimistööde aruanne. MKA, s A-9405, lk 6.

OBJEKT Kehtna mõis, Raplamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL	KAART NR 120
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud põimikmusteris parkettpõrandat.		KUUPÄEV 28.05.2015

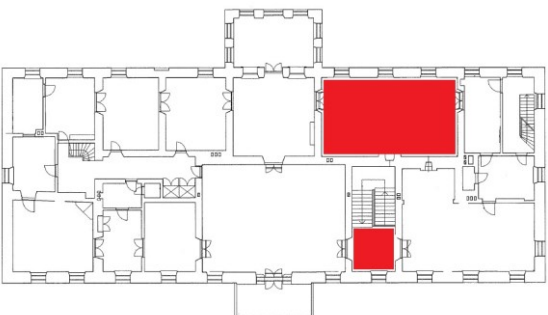
PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Kehtna mõis, Raplamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 121
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus. Härrastemaja süüdati 1905. aasta sündmuste käigus, kuid taastati mõned aastad pärast põlengut 1790. aastatel valminud härrastemaja muudeti nii 19. sajandi lõpus kui ka 20. sajandi alguses		
FOTOD <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="327 571 686 1041"> <p style="text-align: center;">251. Saali vaade.</p> </div> <div data-bbox="702 571 1332 1041"> <p style="text-align: center;">252. Parketi detailvaade.</p> </div> </div>		
PÕRANDA KIRJELDUS Saali põrandat katab kalasabamustris tammeparkett. Parketilipid on 220x105 mm suurused. Kalasabamustris põrandavälja raamib 40 mm laiune vahevöö, mida ääristavad kaks tumedamast puidust vaheliistu. Välimine vaheliist on 5 mm laiune ning sisemine 10 mm laiune. Vahevöö ja seina vahel on paikneb 180x75 mm suurustest parketilippidest friis. Friislipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse. Põranda nurkades paiknevad dekoratiivsed metallist õhutusvõred. Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 122).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Põrandad restaureeriti 2007. aastal toimunud restaureerimistöde käigus. ⁹³ Teostatud on üksikuid kohtparandusi. Parketilippide vahelisi pragusid on täidetud puitliistudega. Osaliselt on asendatud tumedamast puidust vaheliistud. Parkett on õlitatud. Tööde käigus restaureeriti ka põrandate õhutusvõred. Puuduvad võred asendati koopiatega. ⁹⁴		

⁹³ M. Rähni, Kehtna mõisa peahoone. 2007. aasta remont- ja restaureerimistöde aruanne. MKA, s A-9405, lk 6.

⁹⁴ Samas, lk 6.

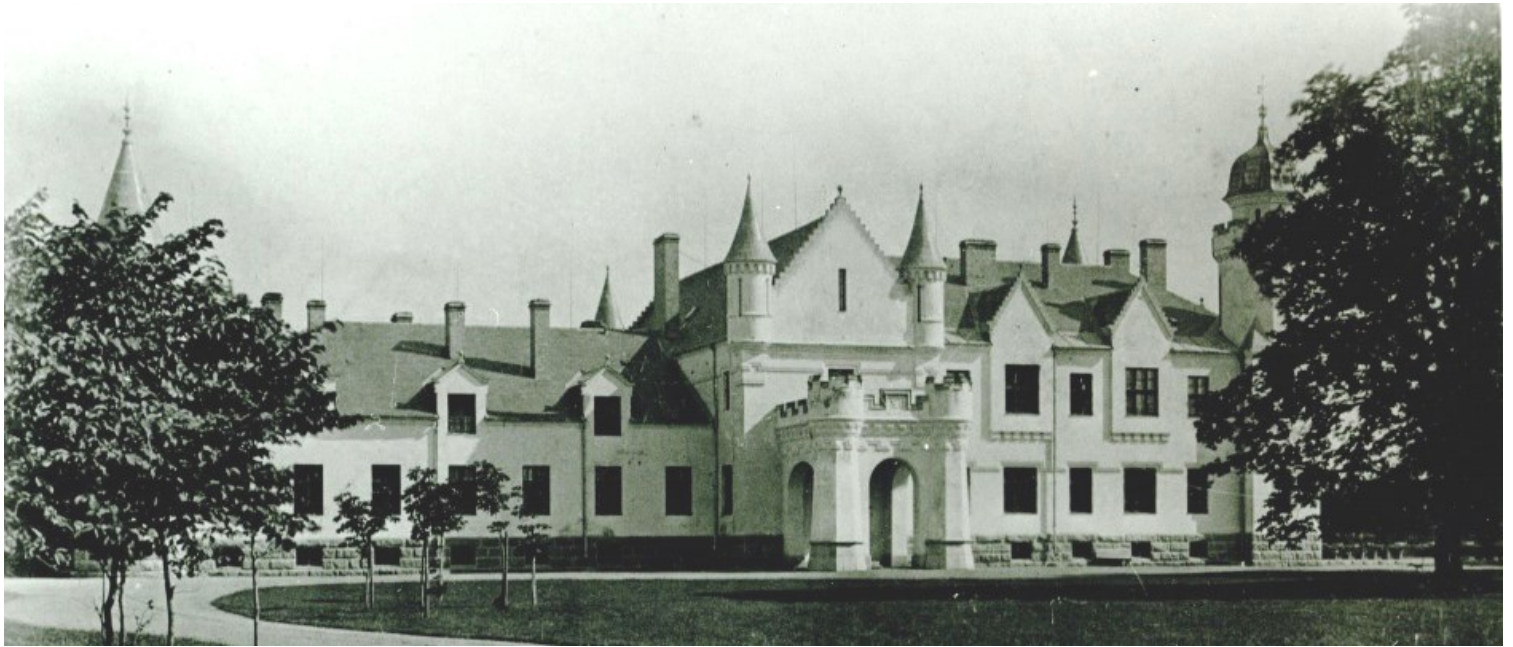
OBJEKT Kehtna mõis, Raplamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 122
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumides säilinud parkettpõrandaid. Originaalliistude profiili eeskujul on valmistatud ka mitmete teiste ruumide põrandaliistud.		KUUPÄEV 28.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Kehtna mõis, Raplamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 123
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 28.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus. Härrastemaja süüdati 1905. aasta sündmuste käigus, kuid taastati mõned aastad pärast põlengut 1790. aastatel valminud härrastemaja muudeti nii 19. sajandi lõpus kui ka 20. sajandi alguses		
FOTOD		
		
253. Vaade anfilaadis paiknevalele ruumidele (ruumid nr 1, 2, 3).	254. Ruum nr 3 laudpõrand.	
PÕRANDA KIRJELDUS Kolmes teise korruse ruumis on säilinud vanad laudpõrandad. Põrandalaudade laius jääb vahemikku 250–260 mm. Lauad on kinnitatud taladele naeltega.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Laudpõrandad restaureeriti 2007. aastal toimunud restaureerimistöde käigus. ⁹⁵ Põrandalauad on puhastatud varasematest viimisluskihtidest ning osaliselt kititud.		

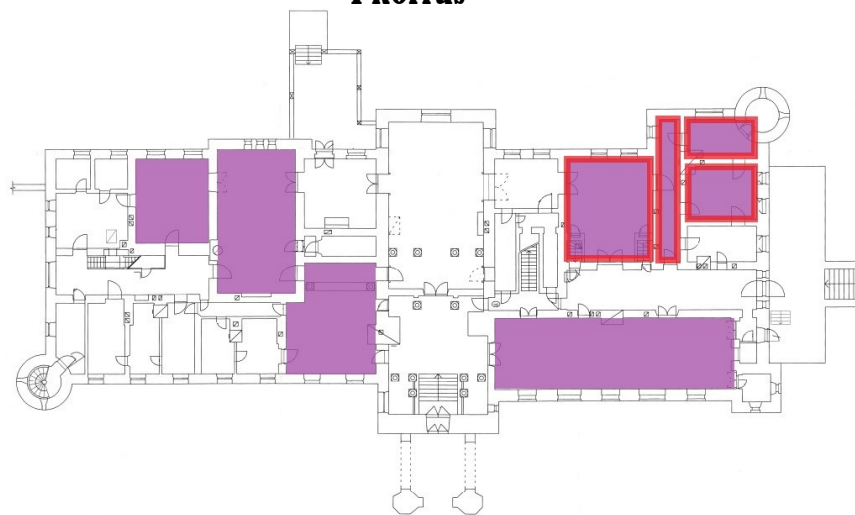
⁹⁵ M. Rähni, Kehtna mõisa peahoone. 2007. aasta remont- ja restaureerimistöde aruanne. MKA, s A-9405, lk 6.

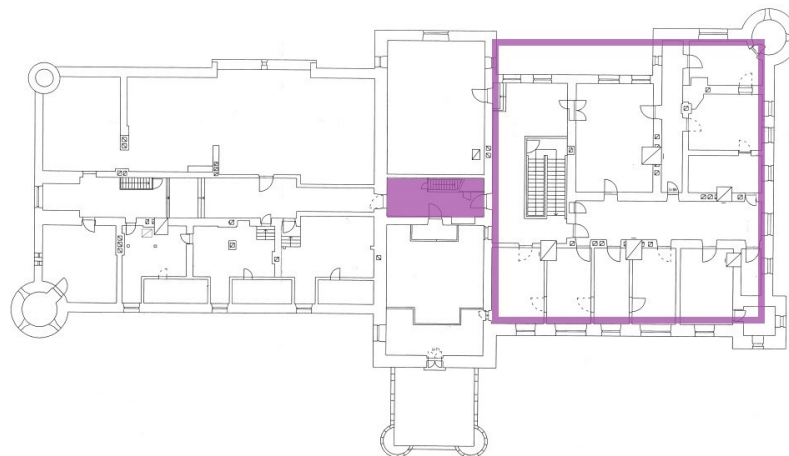
Alatskivi mõisa härrastemaja

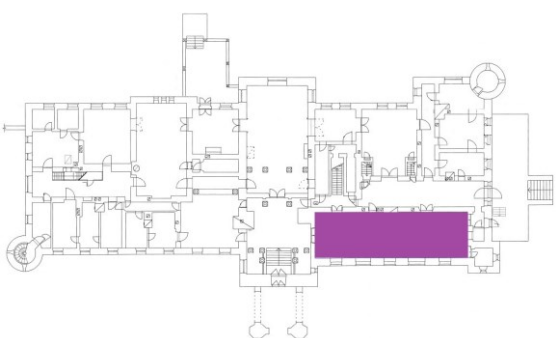
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

I korrus

II korrus

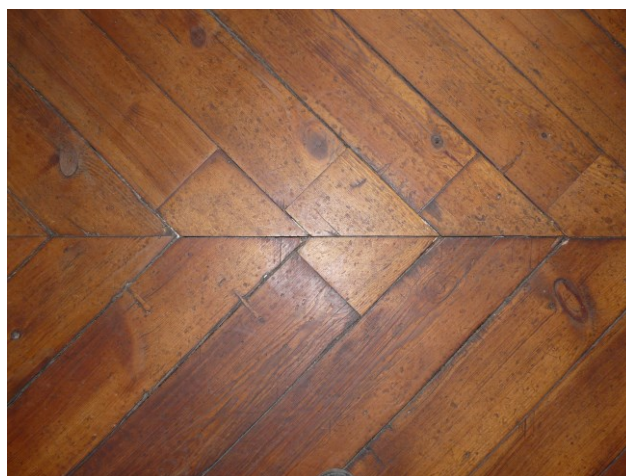
OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 124
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel ⁹⁶		

FOTOD

255. Ruumi vaade.

256. Põranda detailvaade.

257. Plommitud laud.

PÕRANDA KIRJELDUS

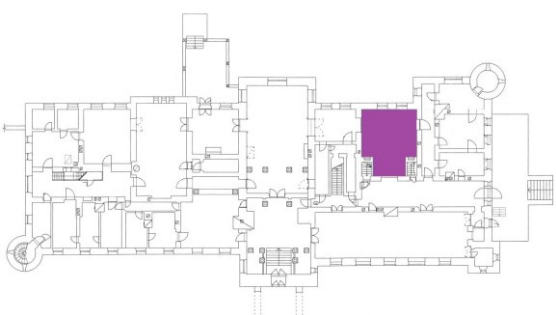
Saali põrand on kaetud kuusepuidust eerungisse lõigatud poolpunnlaudadega. Lauad on 1940x165 mm suurused ning asetatud kalasabamustrisse.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud restaureerimistööde käigus. Kulunud põrandalaudu on osaliselt plommitud. Põrandale on restaureerimisjärgselt lisandunud uued kahjustused: ruumis paikneb klaver, mille liigutamisel on põrandale tekkinud sügavad vaod.

Laudparkett on õlitatud.

⁹⁶ N. Raid, Alatskivi vald, Alatskivi mõis. Alatskivi lossi ajalooline õiend ja eritingimused. MKA, s P-2942, lk 17.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 125
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

258. Ruumi vaade.

259. Parketi detailvaade.

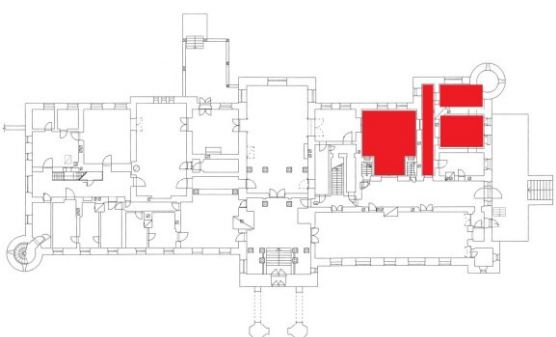
PÕRANDA KIRJELDUS

Kunagises krahvinna magamistoas on säilinud männipuidust poolpunnlaudadest põrand. Lauad on ruumi põhimahus seatud kalasabamustrisse. Lauad on 1205 mm pikad ning 160–165 mm laiad. Kalasabamustris välja raamivad u 300 mm laiused eerungisse lõigatud friislauad. Ruumi edelapoolse külje kitsam ruumiosa põrand on kaetud u 300 mm laiuste põrandalaudadega.

Põrandat ääristab põrandaliist (vt kaart nr 126).

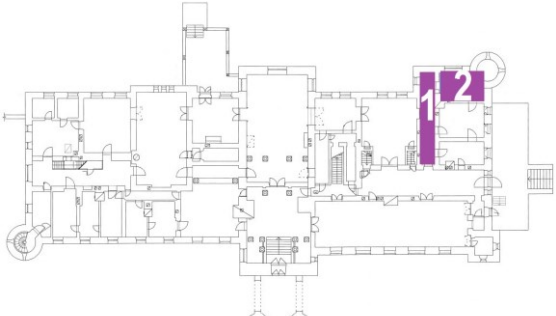
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud hoone üldiste restaureerimistööde käigus. Laudpõrand on puhastatud ning õlitatud toneeriva õliga. Lauad on heas seisukorras, leida võib üksikuid mehaanilisi kahjustusi ning kulumisjälgi.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 126
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumides säilinud laudpõrandaid. Samasuguse profiiliga põrandaliiste leiab ka teise korruse laudpõrandatega ruumidest. Võimalik, et ruumides paiknevad uued põrandaliistud on tehtud originaalliistu eeskujul.	KUUPÄEV 22.04.2015	

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 127
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

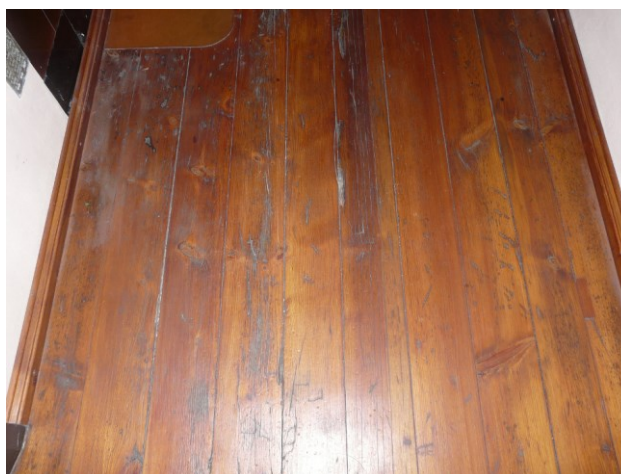

260. Ruum nr 1 vaade.

261. Ruum nr 1 põranda detailvaade.

262. Ruum nr 2 vaade.

263. Ruum nr 2 põranda detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

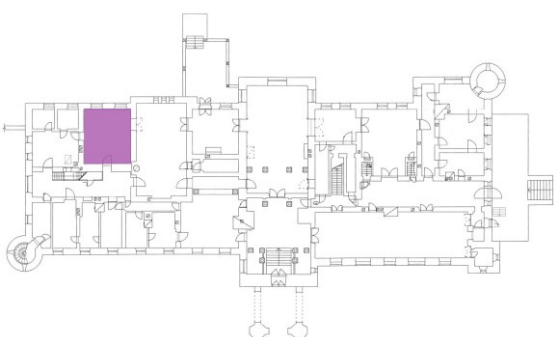
Ruumi põrandaid katavad 110 mm laiused põrandalauad.

Põrand nr 1 põranda välja poolitavad kolm seinaga risti asetatud põrandalauda (vt foto nr 261). Kõrvalruumi viiva ukse orva on paigutatud ristkülikukujuline laudadest kilp.

Laudpõrandaid ääristab põrandaliist (vt kaart nr 126).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud hoone üldiste restaureerimistööde käigus. Põrandalauad on puhastatud ning kaetud toneeriva õliga. Lauad on heas seisukorras, esineb üksikuid mehhaanilisi kahjustusi.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 128
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

267. Ruumi vaade.

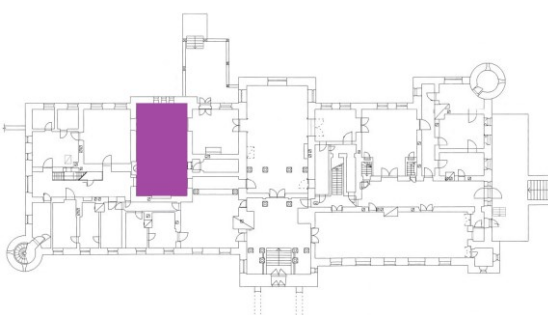
268. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab poolpunnlaudadest kalasabamustris laudpõrand. Lauad on 1185x160 mm suurused ning u 6 mm paksused.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel läbi viidud hoone üldiste restaureerimistööde käigus. Välja on vahetatud kulunud parketiliistud. Uued parketiliistud on võrreldes originaalidega heledamas toonaalsuses ning põrandal eristatavad. Ruumi sisekliima muutused on tinginud laudade kuivamise, mille tulemusena on laudade vahele tekkinud paari millimeetri laiused praod.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 129
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

269. Ruumi vaade.

270. Põranda detailvaade.

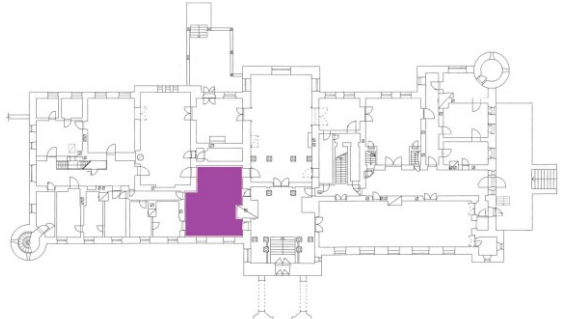
PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud kalasabamustris eerunglaudadest põrand. Saarepuidust laudad on 1250x140 mm suurused.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

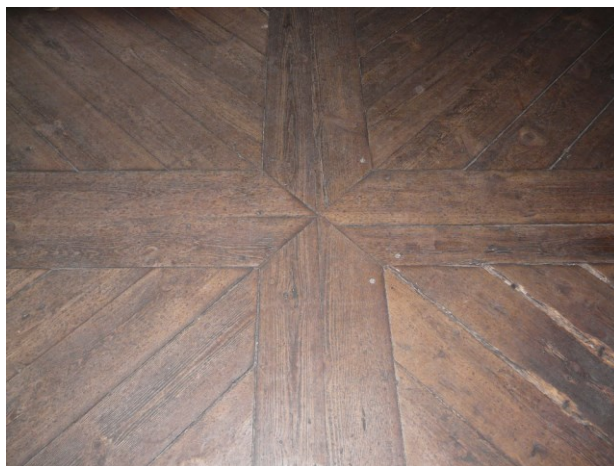
Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud hoone üldiste restaureerimistööde käigus. Laudpõrandat on üksikutes kohtades plommitud ning puhastatud. Ruumi sisekliima muutuste tõttu on parketilaudade vahele tekkinud mõne millimeetri paksused praod.

Laudpõrand on õlitatud.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 130
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

271. Ruumi vaade.

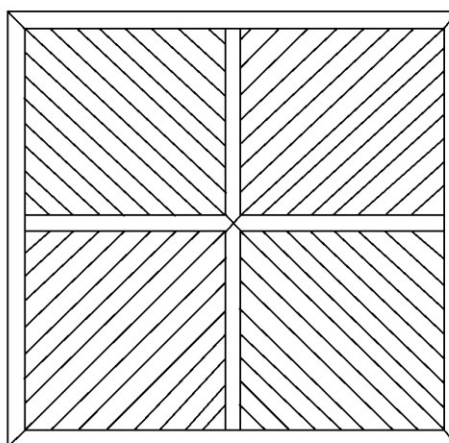
272. Põranda detailvaade.

273. Põrandalaudu ühendavad salapulgad.

PÕRANDA KIRJELDUS

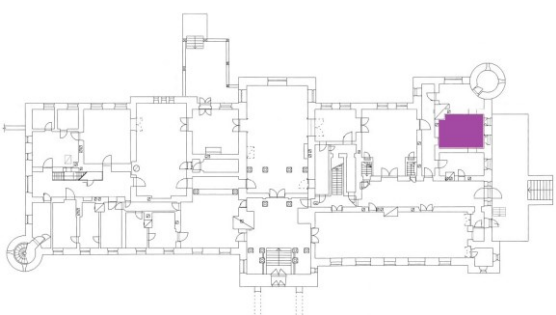
Ruumi põrandat katavad mustrisse laotud põrandalauad. Põranda kesktelgedelt jooksevad kokku neli 350 mm laiust lauda, mis moodustavad põranda keskele risti kujutise. Rist jagab põrandavälja neljaks sektoriks, kuhu on laotatud 45 kraadise nurgaga 200 mm laiused põrandalauad. Põrand on seinte ja kahhelahju äärest raamitud 350 mm laiuste eerungisse lõigatud friislaudadega. Põrandalauad on omavahel ühendatud salapulkadega (vt foto nr 273).

DETAILIDE MÕÕTMED JA JOONISED

274. Põrandalaudade paiknemise skeem.

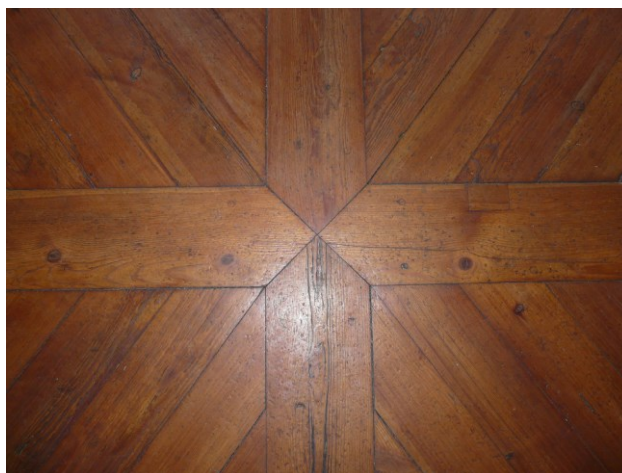
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud hoone üldiste restaureerimistööde käigus. Kulunud põrandalaudu on asendatud uutega. Osaliselt on põrandalauad kulunud salapulkadeni. Kuna nõukogude perioodil seisis ruumi laudpõrandal ahi, on ahjalune põrand osaliselt söestunud. Ruumi sisekliima muutuste tõttu on osad põrandalauad pragunenud. Põrandalauad on õlitatud.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 131
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

264. Ruumi vaade.

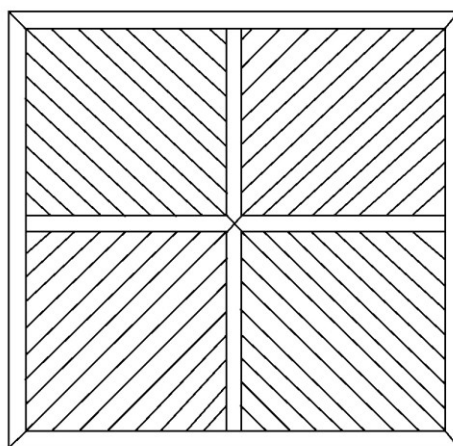

265. Põranda detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud muustrisse laotud kuuselaudadest põrand. Põranda kesktelgedelt jooksevad ruumi keskel kokku neli 215 mm laiust põrandalauda, mis moodustavad risti kujutise. Rist jagab põrandavälja neljaks sektoriks, kuhu on paigutatud diagonaalselt jooksvad u 150 mm laiused põrandalaud. Põrandat ääristavad 215 mm laiused eerungisse lõigatud friislaud.

Laudpõrandat ääristab põrandaliist (vt kaart nr 126).

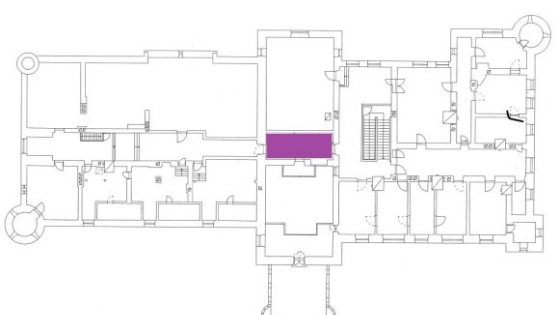
DETAILIDE MÕÖTMED JA JOONISED

266. Põrandalaudade paiknemise skeem.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud hoone üldiste restaureerimistöde käigus. Restaureerimine on piirunud üksikute plommimistega ning puhastamisega.

Põrand on kaetud toneeriva õliga.

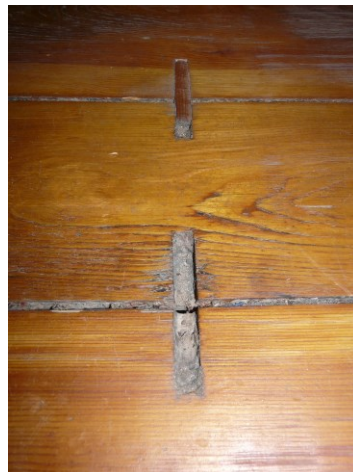
OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 132
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.04.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

275. Ruumi vaade.

276. Põranda detailvaade.

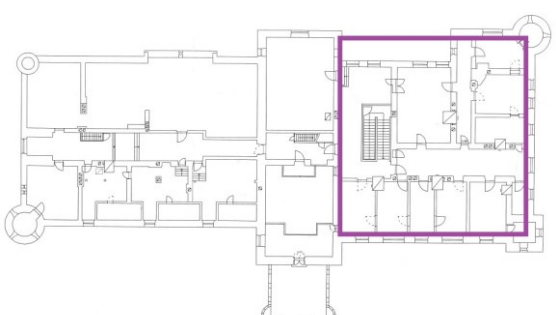
277. Laudu ühendavad salapulgad.

PÕRANDA KIRJELDUS

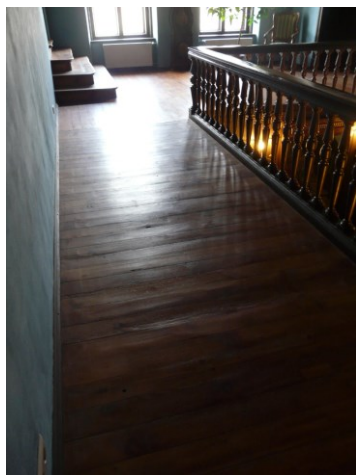
Ruumis on säilinud männipuidust laudpõrand. Põrandalauad on 250–280 mm laiused ning kinnitatud omavahel salapulkadega (vt fotod nr 276, 277). Pulgad on paigaldatud laudadesse paralleelsete ridadena. Laudpõrandat ääristab põrandaliist (vt kaart nr 126).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud hoone üldiste restaureerimistööde käigus. Põrand on puhastatud ning kaetud toneeriva õliga. Põrandalaudadelt puuduvad üksikud salapulgad. Laudadesse on kulunud käigurajad.

OBJEKT Alatskivi mõis, Tartumaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 133
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 22.06.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1880.–1885. aastatel		

FOTOD

278. Ruumi vaade.

279. Teise korruse ruumi vaade.

280. Teise korruse ruumi vaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Härrastemaja teise korruse ruumides on säilinud laudpõrandad. Põrandalauad on valdavalt 11 cm laiused ning nendega on kaetud kõik mõisa teise korruse parema tiiva ruumide põrandad.

Laudpõrandaid ääristab põrandaliist (vt kaart nr 126).

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

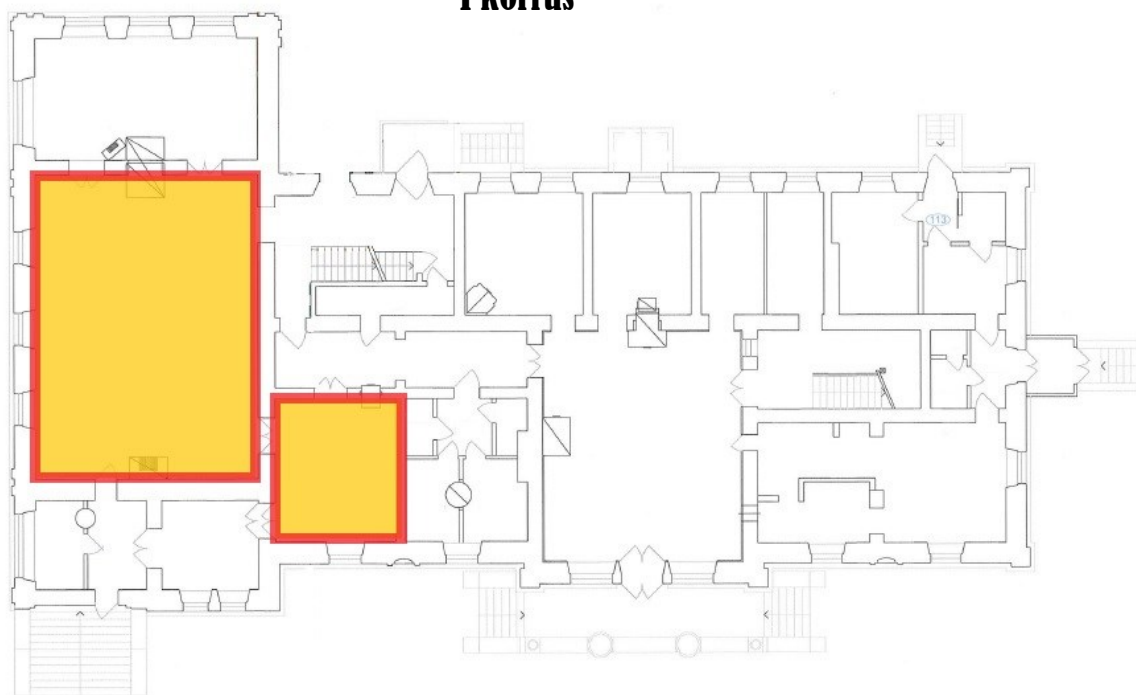
Põrand restaureeriti 2005–2009. aastatel toimunud restaureerimistöode käigus. Põrandad on puhastatud varasematest viimistluskihtidest ning on õlitatud.

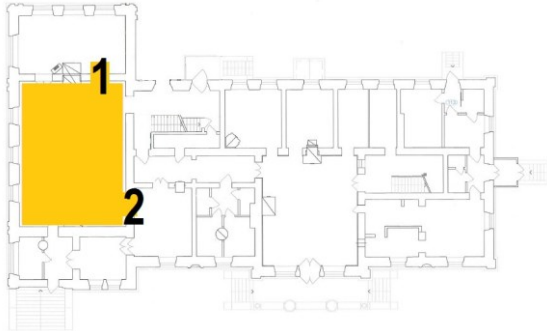

Uderna mõisa härrastemaja

Inventeeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

I korrus

OBJEKT Uderna mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 134
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 11.09.2015
DATEERING 19. sajandi lõpp – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1880. aastatel ⁹⁷		

FOTOD

281. Saali vaade.

282. Parketi detailvaade.

283. Parketiga kaetud ukseorv nr 1.

284. Parketiga kaetud ukseorv nr 2.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab diagonaalruudustikmustris parkett. Originaalparketist on säilinud parketi mustrivälja raamiv vaheliistudega friis. Mingil ajahetkel on põrand keskne parkett asendatud hilisema nõukogudeaegse kilpparketiga. Kilpparketti raamivad tumedamast puidust vaheliistud, mille vahele on asetatud rombikujulised 185x70 mm suurused lipid.

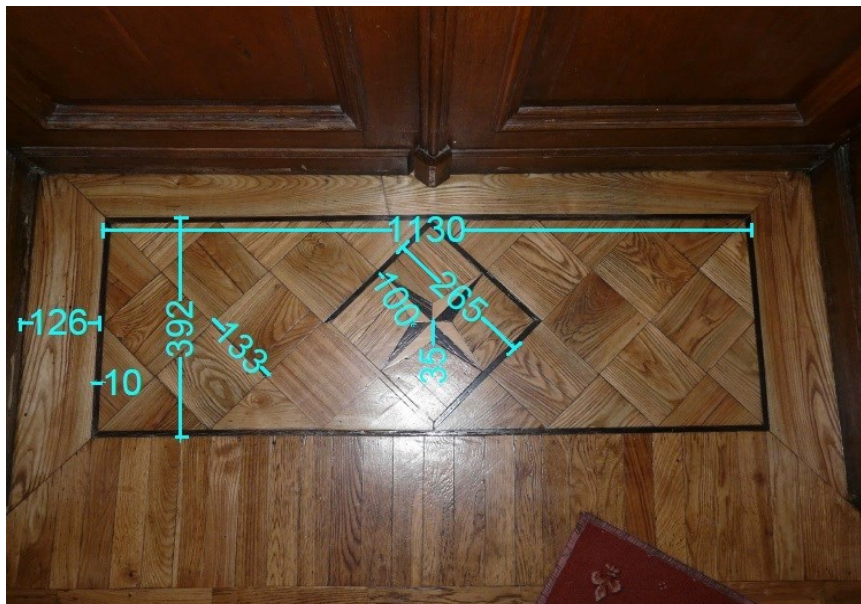
Põrand seina poolne liist on 25 mm laiune, ruudustiku poolne 11 mm laiune. Parketti raamib 246 mm pikkustest lippidest friis. Lippide laius varieerub 115–230 mm. Lisaks friisile on säilinud ka saali ukseorvi kattvad parketiväljad. Ukseorvas nr 1 on vaadeldav tumedamate vaheliistudega eraldatud diagonaalruudustikus riskülikukujuline väli. Ukseorva keskel paikneb intarsiatehnikas neljahaaraline täht. Tähe tausta moodustavad neli diagonaalsuunaliselt asetatud ruudukujulist parketitahvlit, mis on omakorda ääristatud tumedamate vaheliistudega. Ruudustikku raamivad eeringisse lõigatud liistud.

Ukseorvas nr 2 on säilinud diagonaalruudustikus parketiväli. Diagonaalsuunaliselt paiknevaid ruudukujulisi tahvleid raamivad omavahel põimuvad lipid. Põimikmustrit ääristab intarsiatehnikas põimikvöö, mida omakorda raamivad eeringisse lõigatud liistud.

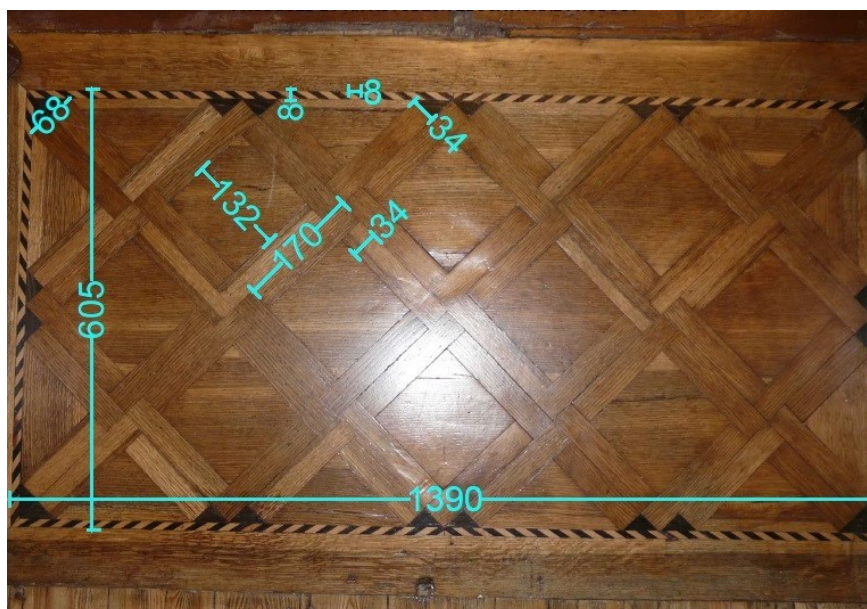
Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 135).

⁹⁷ O. Suuder, Uderna mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused restaureerimis-remonttööde projekti teostamiseks. MKA, s A-9606, lk 4.

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

285. Mõõtudega detailvaade. Ukseorv nr 1.

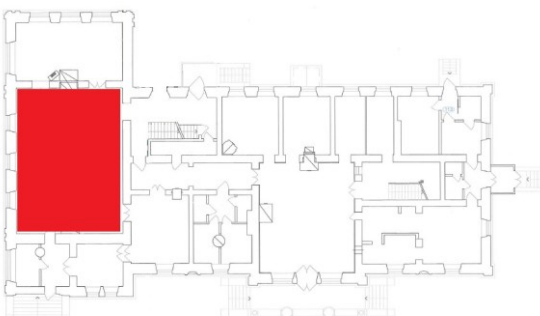

286. Mõõtudega detailvaade. Ukseorv nr 2.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

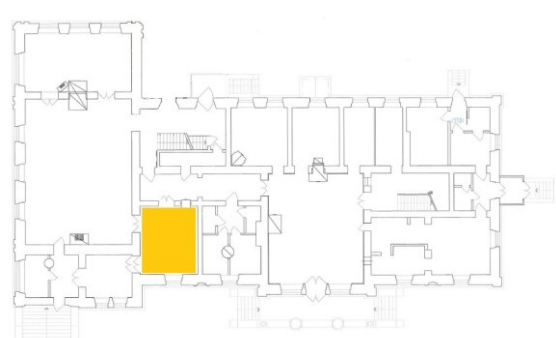
Parkett on restaureeritud. Parkettpõrand on lihvitud ning pahteldatud lihvimistolmu ja laki seguga. Suuremad praod on täidetud tammepuidust liistudega. Põrandat on lakitud 5 korda.⁹⁸

⁹⁸ J. Kulasalu, K. Kallaste, Uderna mõisa peahoone. Restaureerimis- ja ehitustööde muinsuskaitse järelevalve aruanded 2012.–2014. MKA, s A-11723, lk 31.

OBJEKT Uderna mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 135
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikmusteris parkettpõrandat.		KUUPÄEV 11.09.2015

PÕRANDALIISTU PROFIL

OBJEKT Uderna mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 136
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 11.09.2015
DATEERING 19. sajandi lõpp – 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1880. aastatel		

FOTOD

287. Parketi detailvaade.

288. Parketti ääristav bordüür.

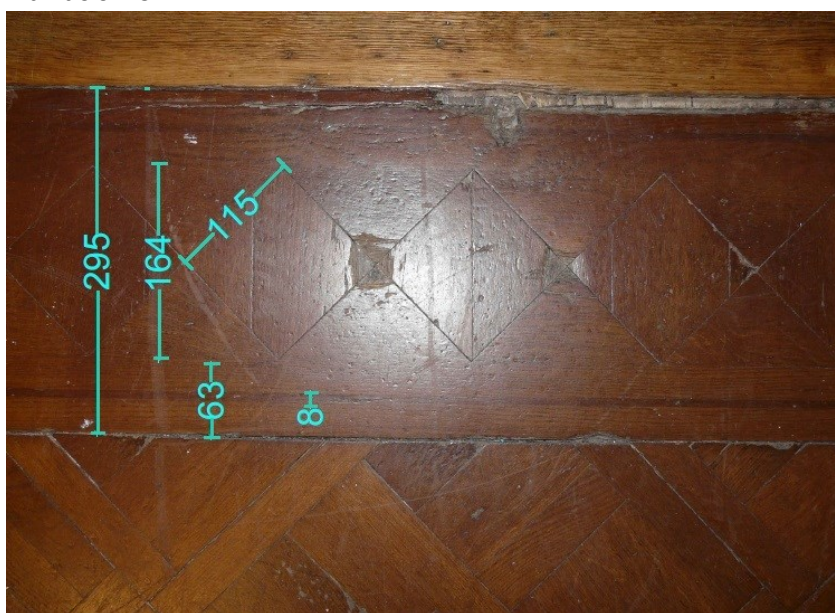
PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab mõisahoone ainuke täielikult säilinud originaalparkett. Parketi põimikmuster moodustub omavahel ristatud 324x35 mm suurustest lippidest, mis jagavad ruudu neljaks väiksemaks ruuduks. Ruudud on 136x136 mm suurused. Ruute raamivad 360x35 mm suurused liistud.

Mööda ruumi perimeetrit jookseb ruudukujulistest ja kolmnurksetest parketikitahvlitest laotud bordüür. Bordüür on ääristatud heledamast ja tumedamast puidust vaheliistudega. Tumedamad vaheliistud võivad olla valmistatud mustast tammest.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 137).

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

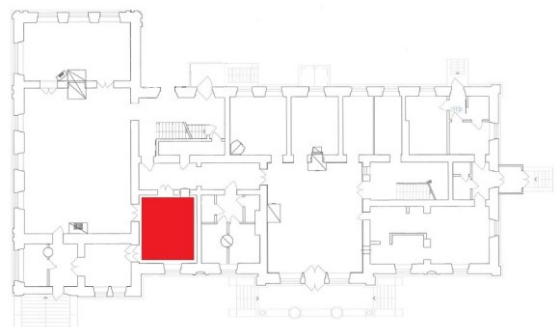

289. Mõõtudega detailvaade.

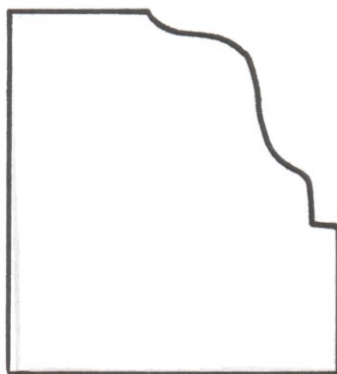
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Teave parketi varasematest restaureerimistest puudub. Parkett on heas seisukorras. Kõige kulunum on ruudustikustriga bordüür, mille osad parketitahvlid on purunenud.

Parkett on kaetud tumepruuni lakiga.

OBJEKT Uderna mõis, Tartumaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 137
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikmusteris parkettpõrandat.		KUUPÄEV 11.09.2015

PÕRANDALIISTU PROFIL

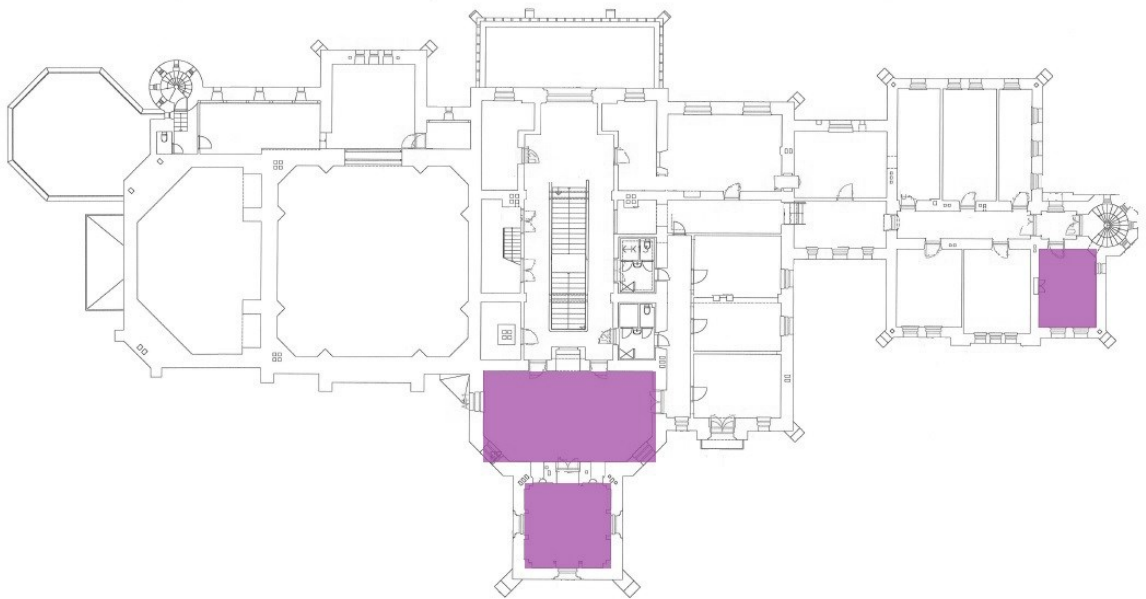

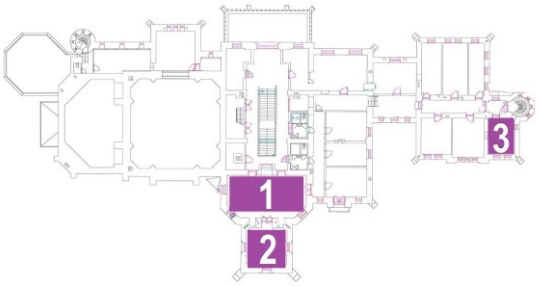

Sangaste mõisa härrastemaja

Inventeeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanil

II korrus

OBJEKT Sangaste mõis, Valgamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 138
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 18.05.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool Härrastemaja valmis 1879.–1883. aastatel ⁹⁹		
FOTOD		
		
<p style="text-align: center;">290. Ruum nr 1 laudpõrand.</p> <p style="text-align: center;">291. Ruum nr 2 põranda detailvaade.</p>		
 <p style="text-align: center;">292. Ruum nr 3 laudpõrand. Laudadele on lõigatud rooma numbrid.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Kolmes teise korruse ruumis on säilinud männipuidust 200–230 mm laiustest laudadest põrandad. Põrandalauad on kinnitatud taladele metallkruvidega. Ruum nr 3 põrandalaudadele on põletatud rooma numbrid: XIX, XVIII, XVII, XVI.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Teave põrandate restaureerimise kohta puudub. Põrandalauad on õlitatud ja heas seisukorras.		

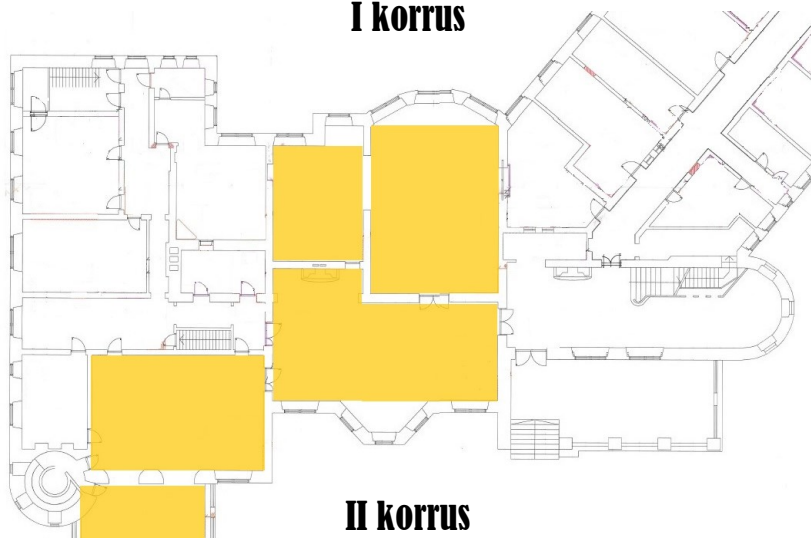
⁹⁹ A. Hein, Sangaste loss. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2641, lk 9.

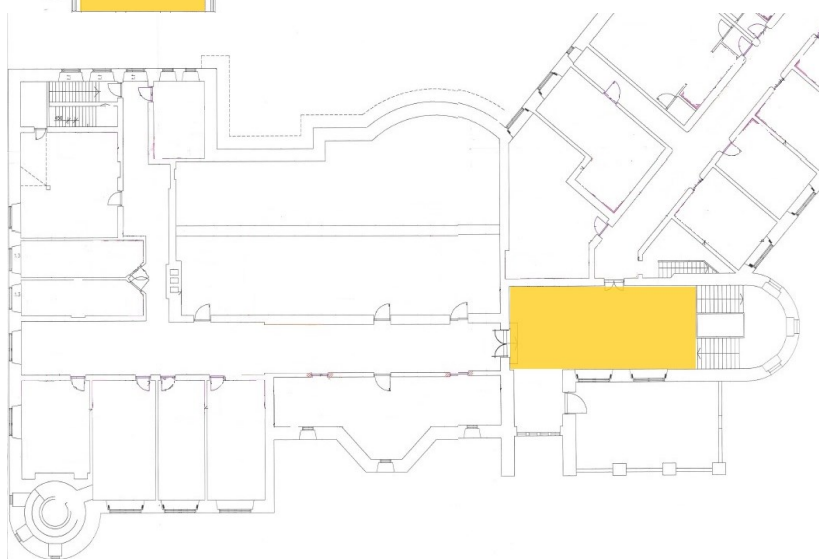
Taagepera mõisa härrastemaja

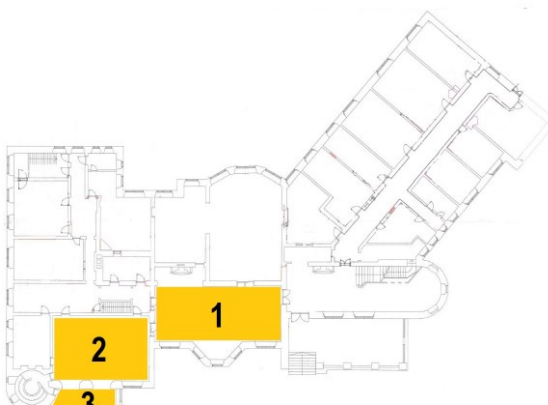
Inventeeritud puitpõrandate paiknemine hoone plaanidel

I korrus

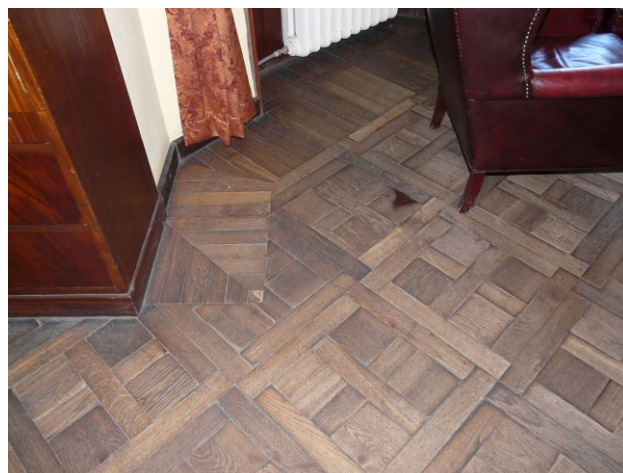
II korrus

OBJEKT Taagepera mõis, Valgamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 139
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 18.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1907.–1912. aastatel ¹⁰⁰		

FOTO

293. Ruum nr 1 vaade.

294. Ruum nr 1 parketi detailvaade.

295. Ruum nr 3 vaade.

296. Ruum nr 4 parketi detailvaade.

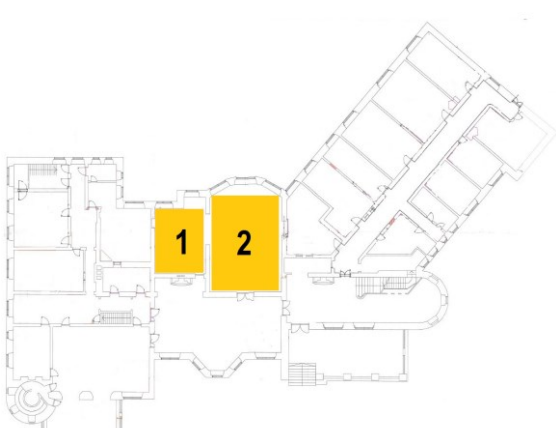
PÕRANDA KIRJELDUS

Kolmes esimese korruse ruumis on säilinud põimikmusteris tammeparkett. Parketi kordumuster moodustub omavahel ristatud 365x70 mm suurustest lippidest. Ristatud lipid jagavad ruudu neljaks sektoriks, kuhu on asetatud 150x150 mm suurused tahvid. Ruute raamivad 440x65 mm suurused liistud. Mustriulist põrandavälja ääristab 400x70 mm suurustest lippidest friis.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Teave parkettpõrandate restaureerimise kohta puudub. Parkettpõrandad on hooldatud ning kaetud õliga.

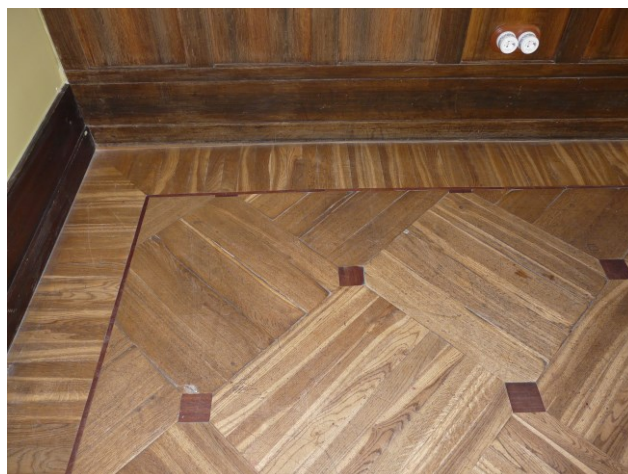
¹⁰⁰ A. Hein, Taagepera loss. Arhitektuuriajalooline ülevaade ja muinsuskaitseks ettekirjutused hoone renoveerimiseks. Detailide inventeerimine. MKA, s A-4582, lk 6.

OBJEKT Taagepera mõis, Valgamaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 140
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 18.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 1907.–1912. aastatel		

FOTOD

297. Saali vaade.

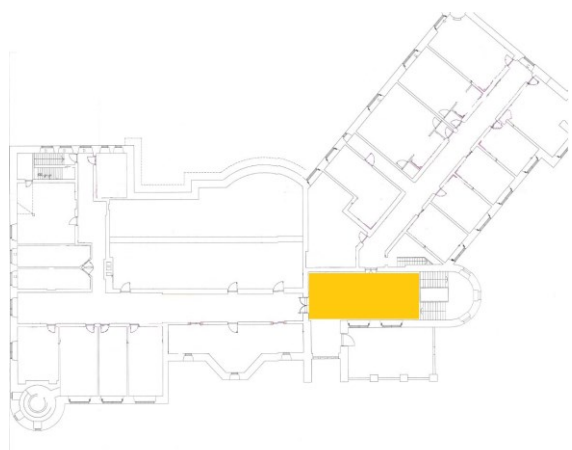
298. Rekonstrueeritud parkett. Ülemises vasakus nurgas on eksponeeritud originaalparketi tahvlid.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumide põrandaid katab originaalparketi eeskujul rekonstrueeritud tammepuidust parkett. Ruudukujuliste tahvlite külgede pikkus on 480 mm. Kilpide nurkadesse on asetatud mahagonist 80x80 mm suurused ruudud. Parketitahvlid on paigutatud üksteise puidusüü suhtes risti. Muustrilist parketivälja raamib mööda seina perimeetrit jooksev 10 mm laiune vaheliist. Liistu ja seina vahel paikneb 285x60 mm suurustest lippidest friis. Lipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse.

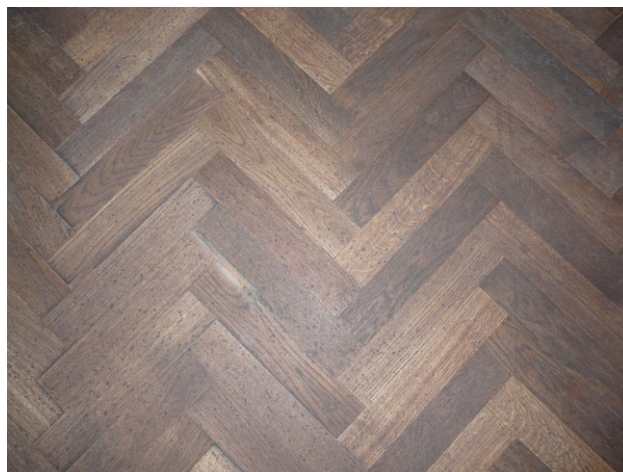
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Ruumi loodepoolses nurgas on eksponeeritud osa friisist ning kolm algupärast parketitahvlit, ülejäänud parkett on rekonstrueeritud originaalparketi eeskujul. Parkett on õlitatud.

OBJEKT Taagepera mõis, Valgamaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 141
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 18.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus (võimalik, et tegemist on ka hilisemast ajast pärineva parketiga) Härrastemaja valmis 1907.–1912. aastatel		

FOTOD

299. Ruumi vaade

300. Parketi detailvaade

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumi põrandat katab kalasabamustris tammeparkett. Parketilipid on 400x80 mm suurused.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

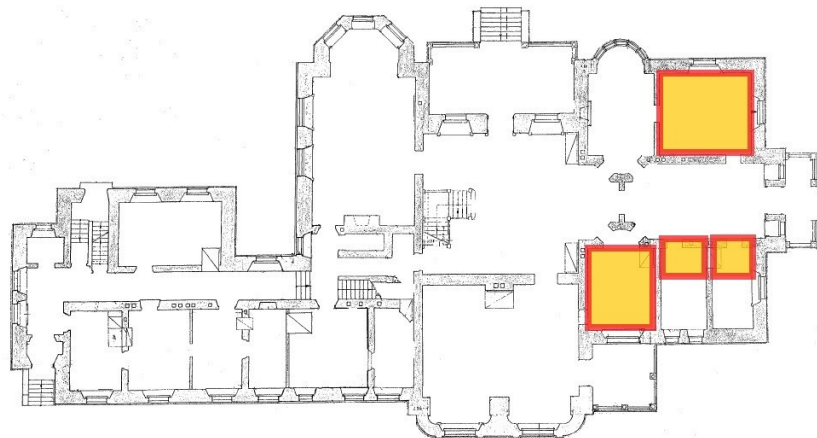
Parkett on lihvitud ja õlitatud.

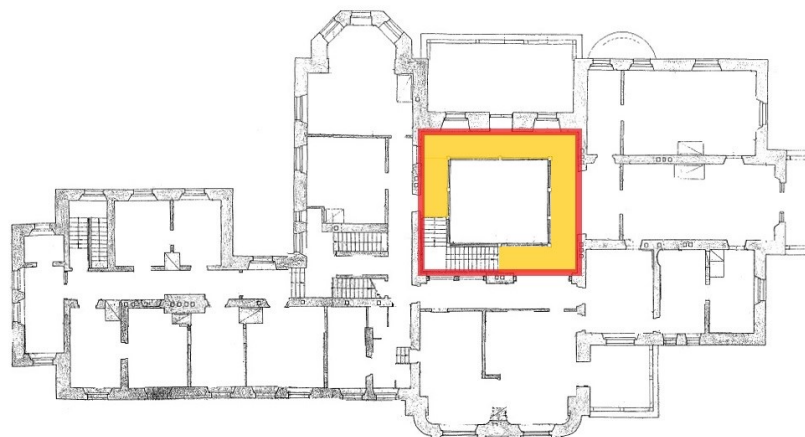
Olustvere mõisa härrastemaja

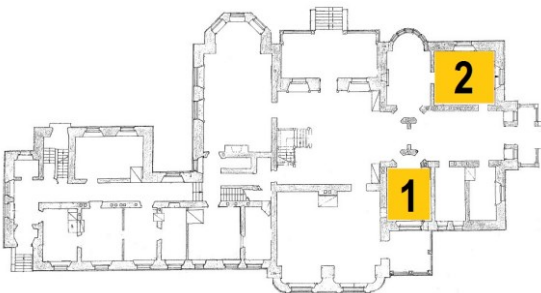
Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanidel

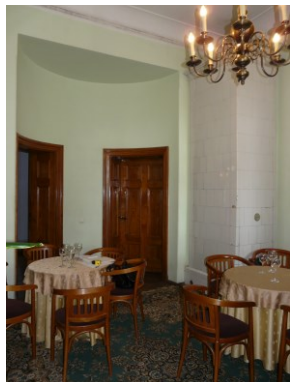
I korrus

II korrus

OBJEKT Olustvere mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 142
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 19.–20. sajandi vahetusel ¹⁰¹		

FOTOD

301. Ruum nr 1 vaade.

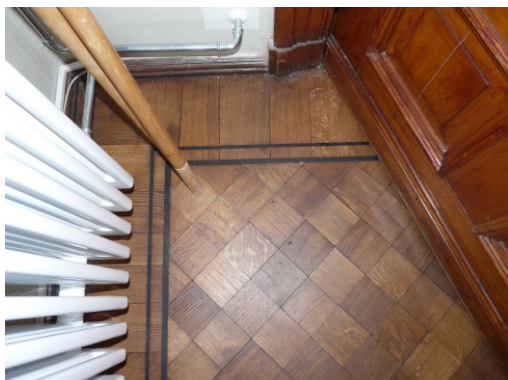
302. Ruum nr 1 parketi detailvaade.

303. Parketiga kaetud ukseorv.

304. Ruum nr 2 vaade.

305. Ruum nr 2 parketi detailvaade.

306. Parketiga kaetud ukseorv.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kahes esimese korruse ruumis on säilinud diagonaalruudustikmustris tammeparketid. Põrandaid katavad 100x100 mm suurused ning u 10 mm paksused ruudukujulised parketitahvlid. Diagonaalruudustikus põrandavälju raamivad 30 mm laiused vahevööd, mida ääristavad kaks tumedamast puidust vaheliistu. Seinapoolne vaheliist on igas ruumis 8 mm laiune, sisemine vaheliist 10 mm laiune. Parkette raamivad u 185 mm pikkustest lippidest friis. Lippide laius varieerub 100–160 mm. Lipid on põranda nurkades lõigatud eerungisse.

Ruumide ukseorvi katavad diagonaalruudustikes ja vaheliistudega eraldatud dekoratiivväljad. Ukseorvades paiknevad ruudukujulised tahvlid on 80x80 mm suurused ning vaheliistud 8 mm laiused. Võimalik, et vaheliistud on valmistatud mustast tammest.

Parketitahvlid ja -lipid on liimitud aluspõrandale.

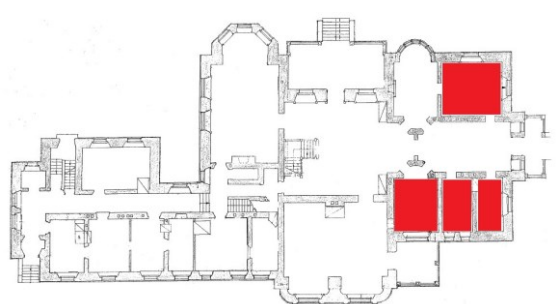

Ruumides on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 143).

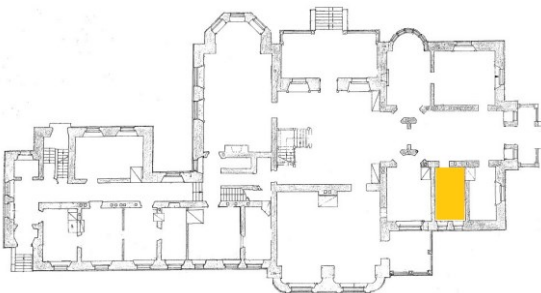

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

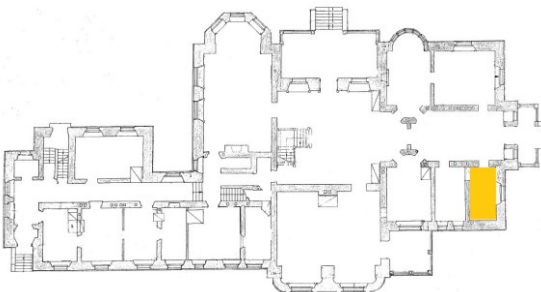
Teave parkettpõrandate restaureerimise kohta puudub. Hilisemal perioodil on osaliselt asendatud hävinud või kaduma läinud parketitahvleid. Ruumide sisekliima muutused on põhjustanud parketitahvlite pragunemise ning osalise deformeerumise.

Parkett on õlitatud.

¹⁰¹ E. Kangilaski, Olustvere mõis. Mõisaansambli arhitektuuriajalooliste uuringute ajalooline õiend. MKA, s A-2951, lk 21.

<p>OBJEKT Olustvere mõis, Viljandimaa Esimene korrus</p>	<p>PAIKNEMINE PLAANIL</p> 	<p>KAART NR 143</p>
<p>MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumides säilinud ruudustikumustris parkettpõrandaid. Samasuguse profiiliga põrandaliistu leiab ka teise korruse trepiruumist.</p>		<p>KUUPÄEV 12.05.2015</p>
<p>PÕRANDALIISTU PROFIIIL</p> 		

OBJEKT Olustvere mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 144
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 19.–20. sajandi vahetusel		
FOTOD		
 <p data-bbox="598 952 1037 985">307. Ukseorva katva parketivälja detailvaade.</p>		
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumis on säilinud parketiga kaetud ukseorv. Ülejäänud ruumi põrand on kaetud nõukogudeaegse lipp-parketiga. Tõenäoliselt on ruumis algselt paiknenud samasugune parkett nagu on kirjeldatud kaardil nr 142. Ruumis on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 143).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Ukseorva katvat parketti pole restaureeritud. Parkett on kulunud ning parketitahvlid on osaliselt pragunenud.		

OBJEKT Olustvere mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 145
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 19.–20. sajandi vahetusel		

FOTOD

308. Ukseorva katva parketivälja detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on osaliselt säilinud originaalparkett. Hävinud on ruumi keskel paiknenud muustriline parketi osa. Originaalparketist on alles friis tumedamast puidust vaheliistutega. Friisliipid on 185 mm pikkused. Liipide laius varieerub 100–160 mm vahel. Põrand on keskel kaetud uue liip-parketiga.

Ruumi ukseorv on kaetud parketiga, mille muster erineb teiste ruumide ukseorvadesse paigutatud parkettide muustrist.

Ukseorva parketilipid on paigutatud korrapäratult, kuna parketilipid on erineva suurusega. Erinevates suurustes parketilippide kokkusobitamise tulemusel moodustub parketitahvlitest ruudumuster. Muster sisaldab nelja 115x115 mm suurust parketitahvli, mis on ääristatud 295x55 mm suuruste liipidega.

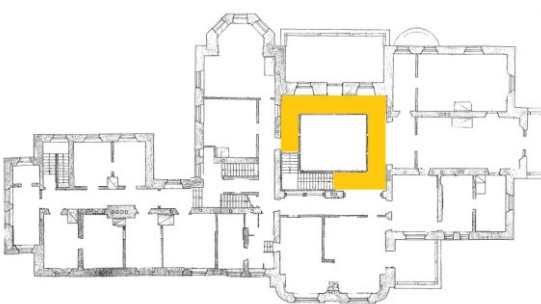
Originaalparketi liipid on liimitud aluspõrandale.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti pole varasemalt restaureeritud. Ruumi keskel paiknenud vana parkett on asendatud kaasaegse parketiga. Võimalik, et ruumi põrandat kattis sarnaselt teiste ruumidega diagonaalruudustikus parkett (vt kaart nr 142).

Originaalparkett on kulunud ning osaliselt määrdunud.

Parkett on õlitatud.

OBJEKT Olustvere mõis, Viljandimaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 146
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 12.06.2015
DATEEÕRING 20. sajandi algus Härrastemaja valmis 19.–20. sajandi vahetusel		

FOTOD

309. Ruumi vaade.

310. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Trepikoja põrandal on säilinud põimikmustris originaalparkett. Parketi korduvmuster tekib ruutudesse seatud kolmnurksetest tahvlitest. Kolmnurksetest tahvlitest moodustuv ruut on 235x235 mm suurune. Ruutude külgi raamivad 295x6 mm suurused põimuvad lipid. Mustrilist parketivälja raamib 30 mm laiune liistudega ääristatud vahevöö. Seinapoolne vaheliist on 8 mm laiune, mustrilise parketiväljaga külgnev vaheliist on 10 mm laiune. Parketti raamib 170 mm pikkustest lippidest friis. Lippide laius varieerub 80–150 mm.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti on restaureeritud. Murdunud lippe on plommitud ning lippide vahele tekkinud pragusid on täidetud kitsaste puitliistudega. Parkett on üldiselt vähe kulunud, esineb üksikuid mehhaanilisi kahjustusi.

Parketilipid on kohati määrdunud ning muutnud värvi.

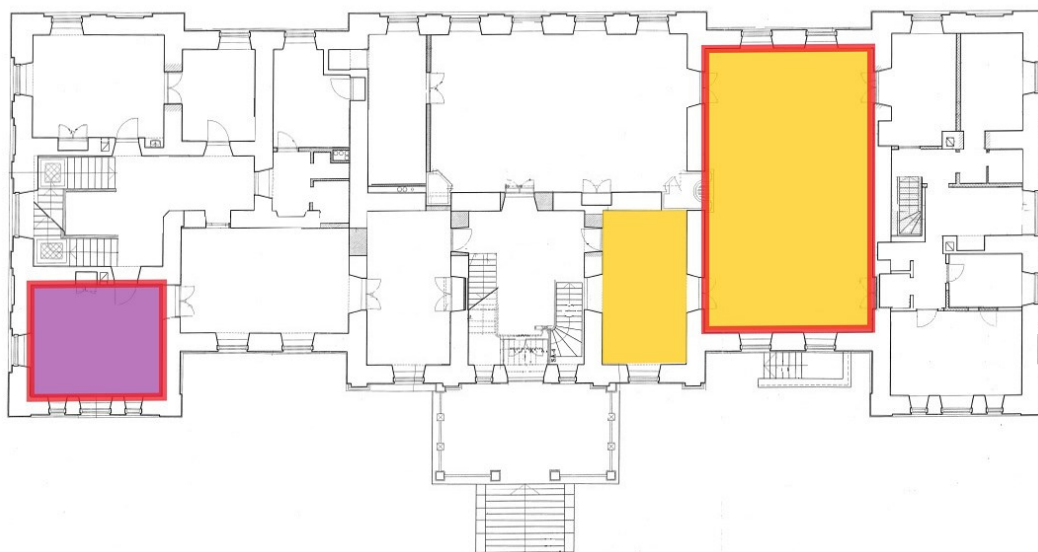
Parkett on õlitatud.

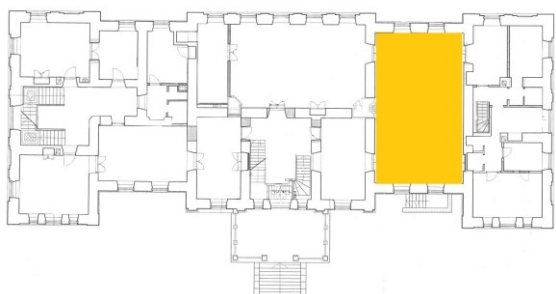

Suure-Kõpu mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

I korrus

OBJEKT Suure-Kõpu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 147
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik* Härrastemaja valmis 1847. aastal ¹⁰²		

FOTOD

311. Saali vaade

312. Parketi detailvaade

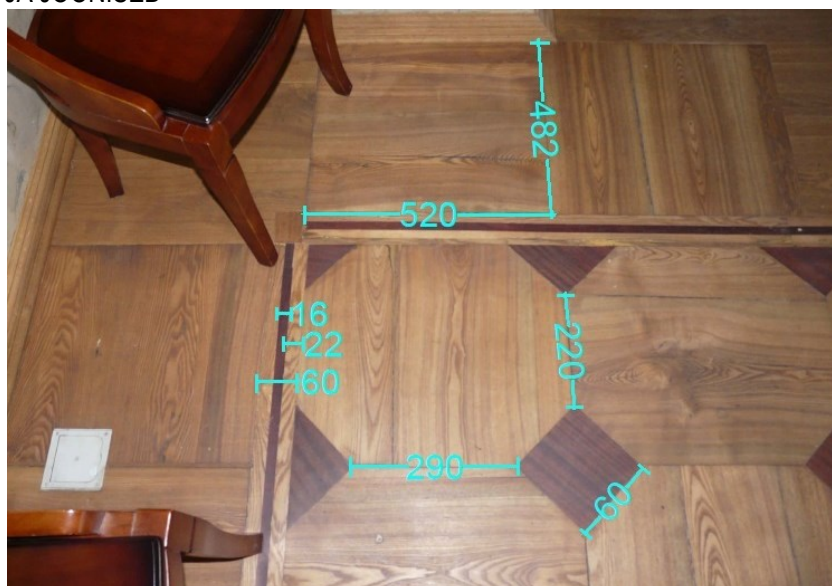
PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab ruudustikmustris parkett. Parketi muster moodustub saarepuidust parketitahvlitest. Tahvlite nurkadesse on asetatud diagonaalselt paiknevad väiksemad ruudukujulised tahvlid. Parkett on valmistatud kahest erinevast puiduliigist. Heledad saarepuidust parketitahvlid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti. Tumedamast mahagonipuidust tahvlite puidusüü kulgeb ülejäänud parketi suhtes diagonaalselt.

Mustrilist parketivälja raamib heledamast ja tumedamast puidust vaheliistud, millest seinapool paikneb ristkülikukujulistest parketitahvlitest friis.

Parketti ääristab põrandaliist (vt kaart nr 148).

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

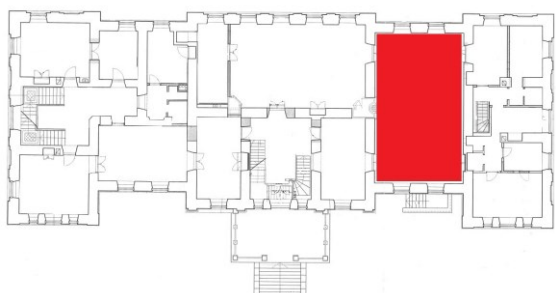

313. Mõõtudega detailvaade.

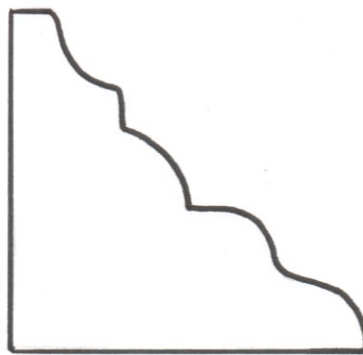
¹⁰² K. Palo, Suure-Kõpu mõisa peahoone. Põhiprojekt. Arhitektuurne osa. MKA, s P-13952, lk 4.

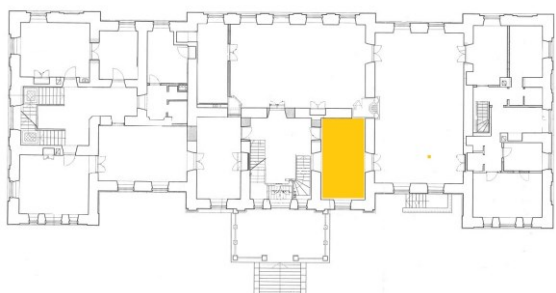
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Saali parkett on 2000. aastate hoone üldiste restaureerimistöde käigus puhastatud ning parandatud. Peamiselt on täidetud parketitahvlite vahelisi pragusid. Parkettpõrand on õlitatud.

OBJEKT Suure-Kõpu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 148
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikmusteris parkettpõrandat. Võimalik, et ruumis paiknevad uued põrandaliistud on tehtud originaalliistu eeskujul.		KUUPÄEV 12.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIL

OBJEKT Suure-Kõpu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 149
PÕRANDA TÜÜP Parkett	KUUPÄEV 12.05.2015	
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 20. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1847. aastal		

FOTOD

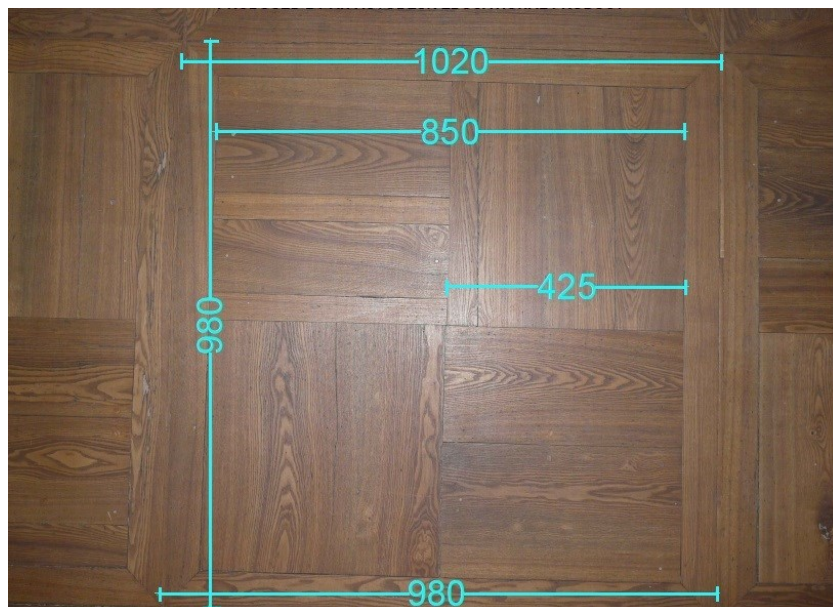

314. Ruumi vaade.

315. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Ruumis on säilinud ruudustikmustris parkett. Ruudu muster kujuneb neljast ruudukujulisest parketitahvlist, mida ümbritsevad eerungnurkadega liistud. Ruudukujulised parketitahvlid on asetatud üksteise puidusüü suhtes ristipidises suunas.

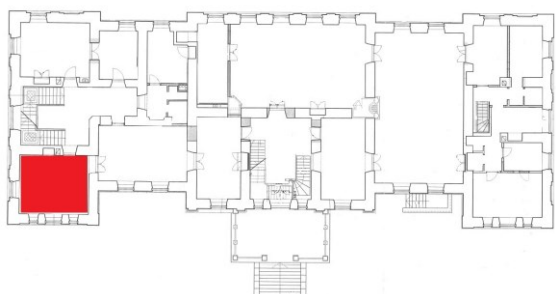
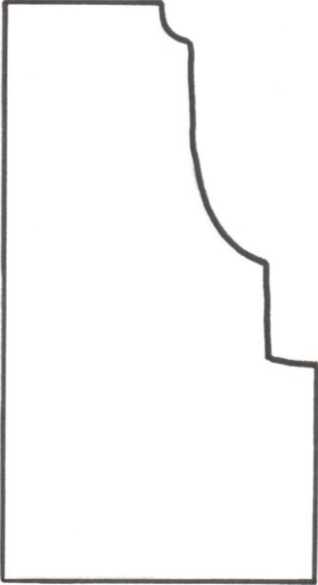
DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

316. Mõõtudega detailvaade.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parkett on 2000. aastate restaureerimistöde käigus restaureeritud. Täidetud on parketitahvlite ja -liistude vahelisi pragusid. Parkett on õliatud.

OBJEKT Suure-Kõpu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 150
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik* Härrastemaja valmis 1847. aastal		
FOTOD		
		
317. Ruumi vaade.	318. Põranda detailvaade.	
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumis on säilinud laudpõrand. Lauad on 280–240 mm laiused. Põrandalauadel on näha kunagise kalasabaparketi liimijäljed. Ruumi parkett on täielikult hävinud. Parketti ääristab põrandaliist (vt kaart nr 151).		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Põrandalauad on puhastatud ning õlitatud, puuduvad suuremad kahjustused.		

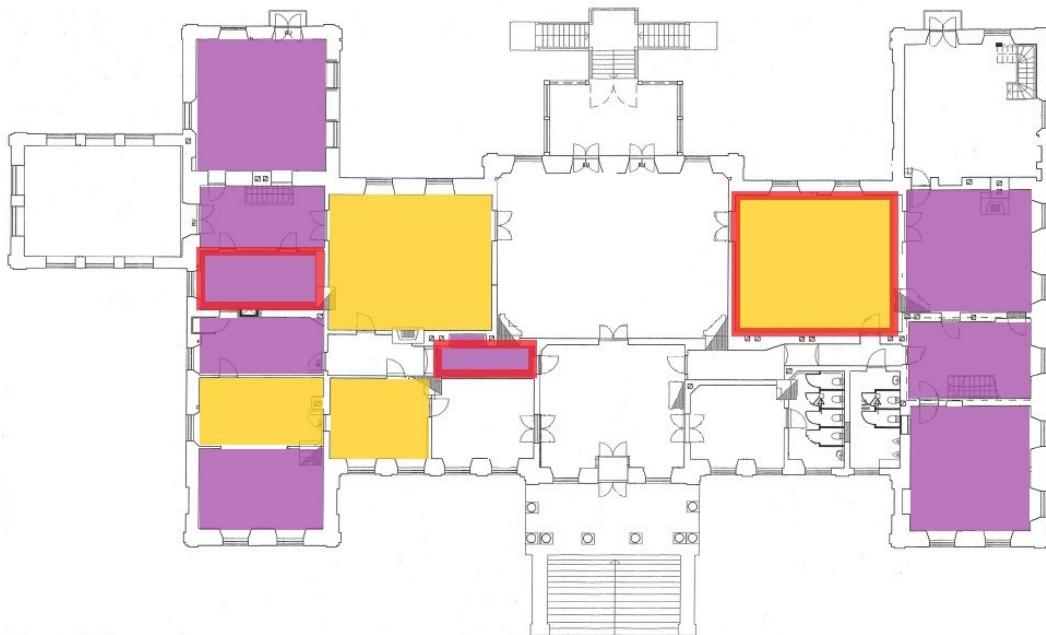
OBJEKT Suure-Kõpu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 151
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Võimalik, et ruumis paiknevad uued põrandaliistud on tehtud originaalliistu eeskujul.		KUUPÄEV 12.05.2015
PÕRANDALIISTU PROFIL 		

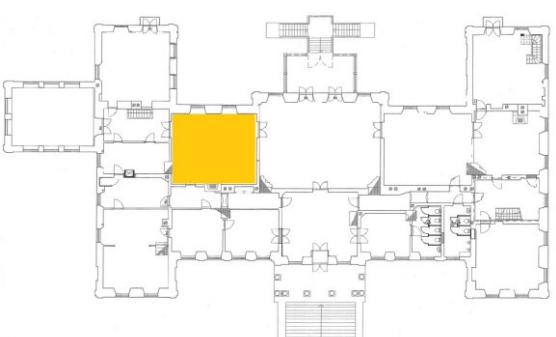

Õisu mõisa härrastemaja

Dokumenteeritud puitpõrandate ja põrandaliistude paiknemine hoone plaanil

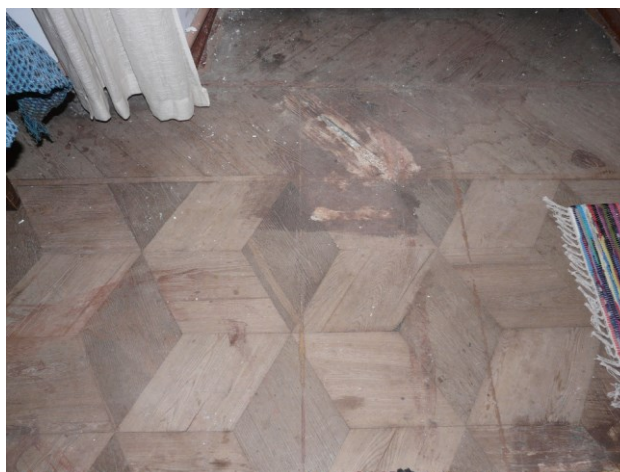
II korrus

OBJEKT Öisu mõis, Viljandimaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 152
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp* Härrastemaja valmis 1760. aastatel. ¹⁰³ Hoonele on tehtud 19. sajandi jooksul mitmeid juurdeehitusi		

FOTOD

319. Saali vaade.

320. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Kaminasaali põrand on kaetud tammeparketiga. Parketimuster moodustub kahes toonis rombikujulistest tahvlitest, mis on asetatud kuubimustrisse. Rombikujuliste parketitahvlite äärte pikkus on 270 mm ning paksus 5 mm. Tahvlid on asetatud üksteise puidusüü suhtes risti.

Mustrilist parketivälja raamib 30 mm laiune vaheliist, millest seinapool paikneb eeringisse lõigatud diagonaallippidest friis. Aknaorvades paiknevad parketilipid on eraldatud 30 mm laiuse vaheliistuga ning moodustavad parketiga külgnevate lippidega kalasabamustri. Lipid on 250x450 mm suurused.

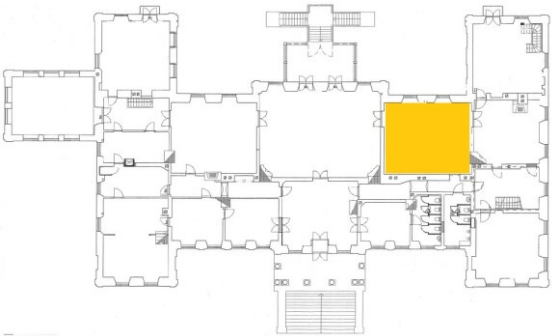
Tahvlid ja lipid on liimitud laudadest aluspõrandale.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandat ei ole varasemalt restaureeritud. Parketitahvlid ja -lipid on kulunud ning osaliselt aluspõranda küljest lahti. Mõisahoone ruumide pidevalt muutuvad niiskusolud on põhjustanud osaliselt tahvlite ja lippide deformeerumist.

Parkett on määrdunud ning pleekinud.

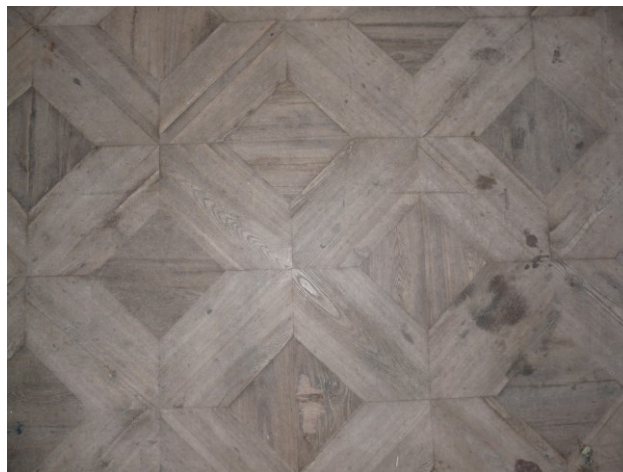
¹⁰³ O. Suuder, Öisu mõisa peahoone. Ajalooline õiend. MKA, s A-111(S), lk 11.

OBJEKT Õisu mõis, Viljandimaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 153
PÕRANDA TÜÜP (Liim)parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp* Härrastemaja valmis 1760. aastatel. Hoonele on tehtud 19. sajandi jooksul mitmeid juurdeehitusi		

FOTOD

321. Saali vaade.

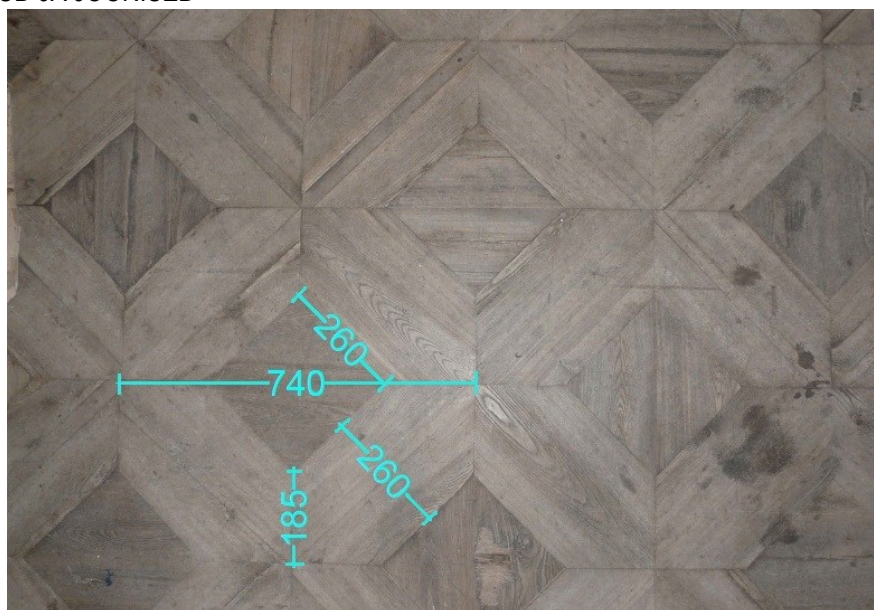
322. Parketi detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

Saali põrandat katab ruudustikmustris parkett. Parketimuster kujuneb rööbiti paigutatud ruudukujulistest parketitahvlistest. Tahvleid ümbritsevad kolmnurkotstega lipid, mis moodustavad lõigatud nurkadega suure ruudu. Parketitahvlid ja -lipid paiknevad üksteise puidusüü suhtes risti ning on liimitud aluspõrandale.

Ruumis on säilinud vana põrandaliist (vt kaart nr 154).

DETAILIDE MÕÖDUD JA JOONISED

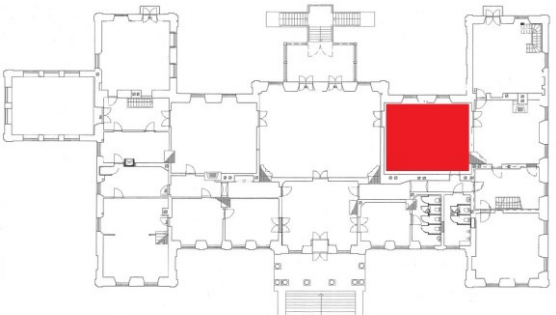

323. Mõõtudega detailvaade.

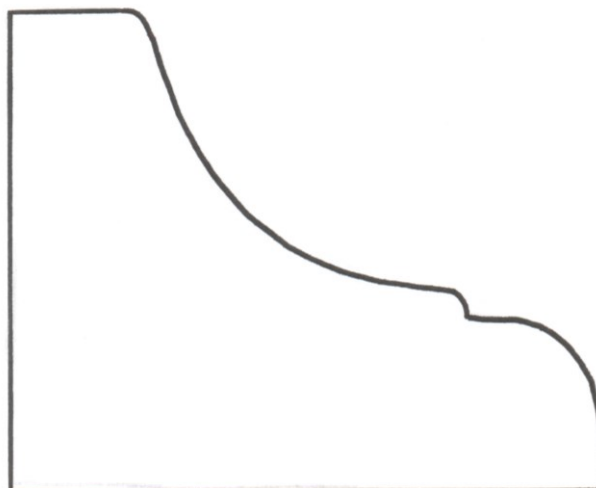
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parkett on käesoleval hetkel vaid osaliselt avatud, ruumi põrand on suuremas osas kaetud ajaloolise parketi külge naelutatud õhukeste vineerplaatidega.

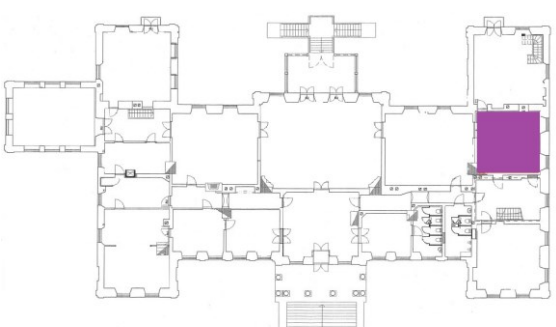
Parkett on määrdunud ning valguse mõjul dekoloreerunud.

OBJEKT Õisu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 154
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud ruudustikumustris parkettpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega	KUUPÄEV 12.05.2015	

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Öisu mõis, Viljandimaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 155
PÕRANDA TÜÜP Parkett		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus* (Võimalik, et tegemist on hilisemast ajast pärineva parketiga) Härrastemaja valmis 1760. aastatel. Hoonele on tehtud 19. sajandi jooksul mitmeid juurdeehitusi		
FOTOD		
		
327. Ruum nr 1 põranda vaade.	328. Ruum nr 2 parketi detailvaade.	
PÕRANDA KIRJELDUS Ruumide põrandaid katab kalasabamustris parkett. Parketilipid on 300x70 mm suurused.		
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED Parketti ei ole varasemalt restaureeritud. Parketilipid on osaliselt kulunud, kuid suuremate kahjustusteta. Parkettpõrandad on kaetud lakiga.		

OBJEKT Õisu mõis, Viljandimaa Teine korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 156
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 18. sajandi lõpp – 19. sajandi algus* Härrastemaja valmis 1760. aastatel. Hoonele on tehtud 19. sajandi jooksul mitmeid juurdeehitusi		

FOTOD

329. Ruumi vaade.

330. Põranda detailvaade.

PÕRANDA KIRJELDUS

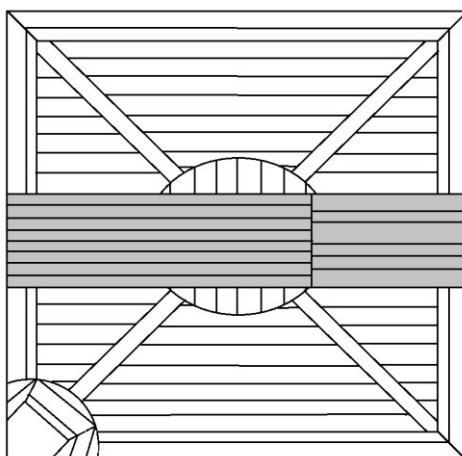
Ruumis on säilinud laudpõrand. Põrandalauad on u 340 mm laiused ning 35 mm paksud.

Põrand erineb ülesehituselt tavalistest laudpõrandatest. Ruumi laudpõranda keskel paikneb ülejäänud põrandalaudadest rististest laudadest ovaal. Ovaali mõõtmed on 2400x1800 mm. Ovaalist kulgevad „kiirtena“ igasse ruumi nurka neli 190 mm laiust põrandalauda. On alust arvata, et tegemist on parketi aluspõrandaga. Olemasolev laudpõrand viitab võimalusele, et see on ehitatud eesmärgiga liikuda koos pealisparketiga ruumi sisekliima muutumisel.

Laudpõrand on ääristatud mööda seina perimeetrit kulgevate kahes reas eerungnurkadega friislaudadega. Välimine lauarida kosneb u 310 mm laiustest laudadest ning sisemine u 190 mm laiustest laudadest.

Põrandalauad on kinnitatud naeltega 210-240 mm laiustele ja 50 mm paksustele laudadest aluspõrandale.

DETAILIDE MÕÕDUD JA JOONISED

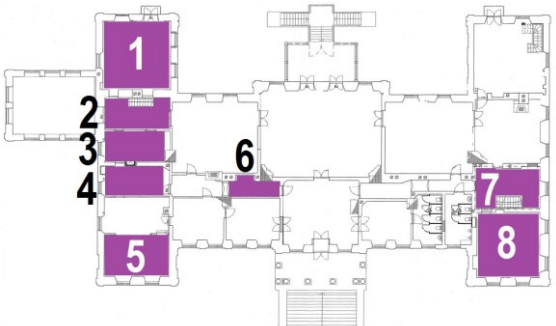

331. Põrandalaudade paiknemise skeem. Halliga on märgitud asendatud laud.

OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Põrandat ei ole restaureeritud. Põrand on puhastamata. Põrandalauad on osaliselt kaetud valge värviga.

Hilisemal perioodil on põranda keskteljel asuvad laud vahetatud välja kitsamate laudade vastu.

OBJEKT Õisu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 157
PÕRANDA TÜÜP Laudpõrand		KUUPÄEV 12.05.2015
DATEERING 18. sajandi teine pool – 19. sajand* Härrastemaja valmis 1760. aastatel. Hoonele on tehtud 19. sajandi jooksul mitmeid juurdeehitusi		

FOTOD

332. Ruum nr 4 laudpõrand.

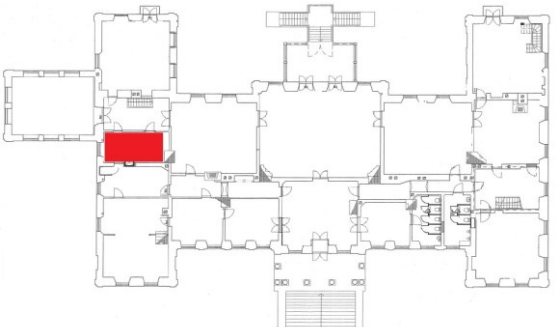
333. Ruum nr 5 laudpõrand.

PÕRANDA KIRJELDUS

Esimese korruse kaheksas ruumis on säilinud laudpõrandad. Laudade laius jääb vahemikku 225–265 mm. Ruumides nr 3 ja 6 on säilinud vanad põrandaliistud (vt kaart nr 158, 159).

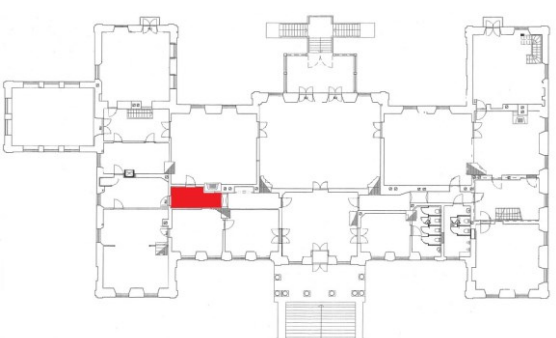
OLUKORD JA VARASEMAD RESTAUREERIMISED

Laudpõrandaid ei ole varasemalt restaureeritud. Põrandad on värvitud õlivärvidega. Laudadesse on kulunud käigurajad.

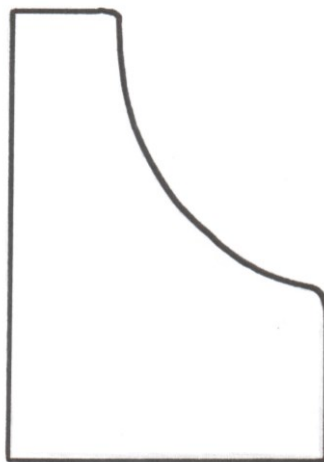
OBJEKT Õisu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 158
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega		KUUPÄEV 12.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

OBJEKT Õisu mõis, Viljandimaa Esimene korrus	PAIKNEMINE PLAANIL 	KAART NR 159
MÄRKUSED Põrandaliistud ääristavad ruumis säilinud laudpõrandat. Profiil on võetud põrandaliistult, mis on kaetud värvikihtidega		KUUPÄEV 12.05.2015

PÕRANDALIISTU PROFIIIL

**LISA 2: EESTI MÕISAHOONETE PUITPÕRANDATE
TÜPOLOOGILISED TABELID**

Tüpoloogilised tabelid

1. Parkettpõrandad

1.1 Ruudustikmustriga parkettpõrandad

1.1.1 Diagonaalruudustikmustriga parkettpõrandad

1.1.2 Väiksemate diagonaalselt paiknevate ruutudega ruudustikmustritega parkettpõrandad

1.1.3 Vaheliistudega liigendatud ruudustikmustritega parkettpõrandad

1.1.4 Põimuvate liistudega liigendatud ruudustikmustriga parkettpõrandad

1.1.5 Erinevate ruudustikmustritega parkettpõrandad

1.2 Kalasabamustriga parkettpõrandad

1.3 Põimikmustriga parkettpõrandad

1.4 Korvpunutismustriga parkettpõrandad

1.5 Lääne-Euroopas levinud *Parquet de Versailles* ja *Chartreuse`i* mustritega parkettpõrandad

1.6 Rombistikmustriga parkettpõrandad

1.7 Kuubimustriga parkettpõrandad

1.8 Tähemustriga parkettpõrandad

1.9 Intarsiamotiividega parkettpõrandad

1.10 Bordüürid

1.11 Vaheliistudega friisid

1.12 Mustriliste parketiväljadega ukseorvad

2. Laudpõrandad

2.1 Maalingutega laudpõrandad

2.2 Mustrisse laotud laudpõrandad

2.2.1 Keskteljel ristuvate laudadega laudpõrandad

2.2.2 Eerungnurksetest laudadest kalasabamustriga laudpõrandad

2.2.3 Kalasabamustriga laudpõrandad

2.2.4 Erinevad mustrisse laotud laudpõrandad

2.3 Eerungnurksete friislaudadega laudpõrandad

1. Parkettpõrandad

1.1 Ruudustikustriga parkettpõrandad

1.1.1 Diagonaalruudustikustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Anija mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 1</p>		<p>19. sajandi teine pool*</p>
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 47</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Olustvere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 142</p>		<p>20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Härgla mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisanket nr 115</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus*</p>
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisanket nr 45</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisanket nr 47</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Suuremõisa mõisa peahoone, I ja II korrus</p> <p>Hiumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 35</p>		<p>20. sajandi algus</p>

1.1.2 Väiksemate diagonaalselt paiknevate ruutudega ruudustikmustritega parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 26</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>
<p>Suure-Kõpu mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 147</p>		<p>19. sajandi keskpaik*</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Taagepera mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Valgamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 140</p>		<p>20. sajandi algus</p>

1.1.3 Vaheliistudega liigendatud ruudustikmustritega parkettpõrandad

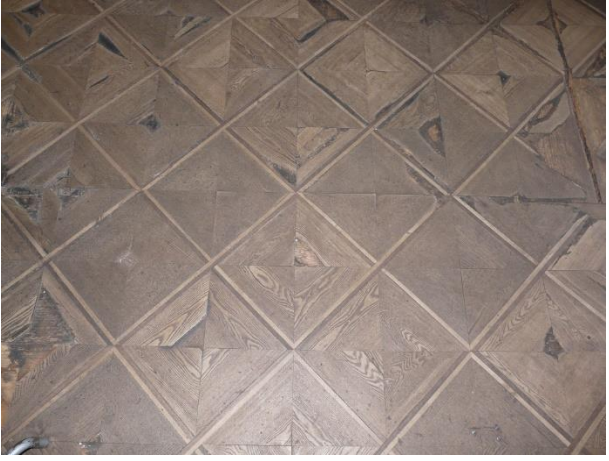
OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Riisipere mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 19</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>
<p>Udriku mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 108</p>		<p>19. sajandi algus – 19. sajandi keskpaik</p>

1.1.4 Põimuvate liistudega liigendatud ruudustikustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Albu mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 68</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus*</p>
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 58</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

1.1.5 Erinevate ruudustikustritega parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Riisipere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 18</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Uue-Põltsamaa mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 62</p>		<p>19. sajand*</p>
<p>Lihula mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Läänemaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 86</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>
<p>Vatla mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Läänemaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 91</p>		<p>19. sajandi algus – 19. sajandi keskpaik</p>

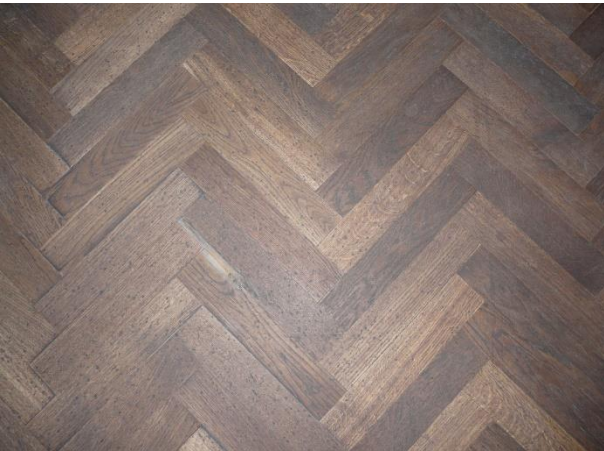
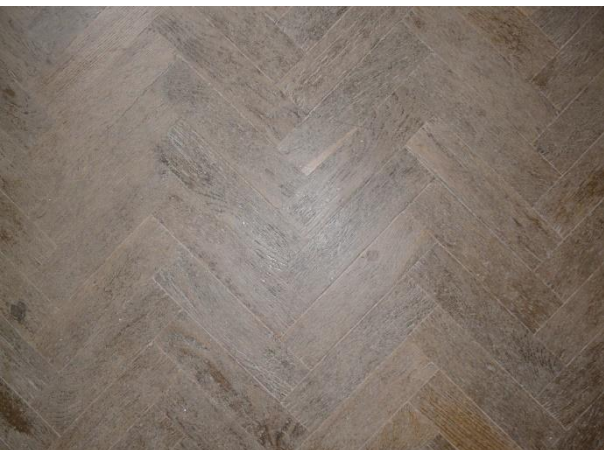
OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Suure-Kõpu mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 149</p>		<p>19. sajandi keskpaik – 20. sajandi algus*</p>
<p>Õisu mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 153</p>		<p>19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp*</p>

1.2 Kalasabamustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Saku mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 21</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Arkna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 97</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Sagadi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 104</p>		<p>19. sajandi lõpp</p>
<p>Koigi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 69</p>		<p>20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Sagadi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 121</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 43</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 55</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Uue-Põltsamaa mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 65</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus*</p>
<p>Taagepera mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Valgamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 141</p>		<p>20. sajandi algus* (võimalik, et tegemist on hilisemast ajast pärit parketiga)</p>
<p>Õisu mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 155</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus* (võimalik, et tegemist on hilisemast ajast pärit parketiga)</p>

1.3 Põimikustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Anija mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 5</p>		<p>19. sajandi teine pool*</p>
<p>Kehtna mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 119</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Kalvi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Ida-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 39</p>		<p>20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Olustvere mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 146</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Kernu mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 8</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>
<p>Roosna-Alliku mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 82</p>		<p>19. sajandi lõpp</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Uderna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 136</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Taagepera mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Valgamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 139</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Uue-Põltsamaa mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 63</p>		<p>19. sajand*</p>

1.4 Korvpunutismustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Härgla mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 114</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>
<p>Suuremõisa mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Hiumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 31</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 27</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Saku mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 22</p>		<p>19. sajandi keskpaik*</p>
<p>Saku mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 57</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

1.5 Lääne-Euroopas levinud „Parquet de Versailles“ ja Chartreuse`i mustritega parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Kolga mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 11</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Kiltsi mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 103</p>		<p>19. sajandi algus – 19. sajandi keskpaik*</p>
<p>Kolga mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 12</p>		<p>19. sajandi esimene pool*</p>
<p>Roosna-Alliku mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 80</p>		<p>19. sajandi lõpp</p>

1.6 Rombistikmustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Lihula mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Läänemaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 84</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 25</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 25</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 25</p>		<p>19. sajandi keskpaik</p>

1.7 Kuubimustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 56</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Õisu mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 152</p>		<p>19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp*</p>

1.8 Tähemustriga parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Alu mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 112</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 54</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

1.9 Intarsiamotiividega parkettpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Kolga mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 9</p>		<p>19. sajandi keskpaik – 19. sajandi teine pool*</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Kalvi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Ida-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 38</p>		<p>20. sajandi algus</p>

1.10 Bordüürid

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 54</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 58</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 56, 57</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Uderna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 58</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Kalvi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Ida-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 38</p>		<p>19. sajandi algus</p>

1.11 Vaheliistudega friisid

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Suuremõisa mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Hiumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 35</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 45</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 49</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 51</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Taagepera mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Valgamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 140</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Alu mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 112</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Koigi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 69</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Kalvi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Ida-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 39</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Sagadi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 104</p>		<p>19. sajandi lõpp</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Uue-Põltsamaa mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 63</p>		<p>19. sajandi keskpaik – 19. sajandi lõpp*</p>
<p>Uderna mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 134</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Kehtna mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 119</p>		<p>20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Kehtna mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 121</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Olustvere mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 142</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Olusvere mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 146</p>		<p>20. sajandi algus</p>

1.12 Mustriliste parketiväljadega ukseorvad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Suuremõisa, mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Hiumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 35</p>		<p>20. sajandi algus</p>
<p>Mäetaguse mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Ida-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 40</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>
<p>Lustivere, mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 45</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

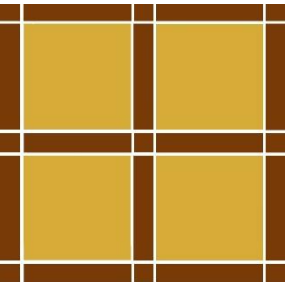

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Lustivere, mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 43</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Lustivere, mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 45</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Olustvere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 142</p>		<p>20. sajandi algus</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Lustivere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 43</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Puurmani mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Jõgevamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 58</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Uderna mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 134</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>

<p>Uderna mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 143</p>		<p>19. sajandi teine pool – 20. sajandi algus</p>
<p>Olustvere mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 145</p>		<p>20. sajandi algus</p>

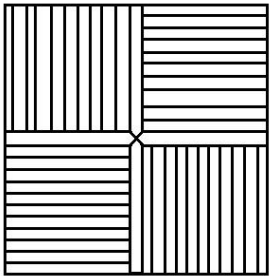

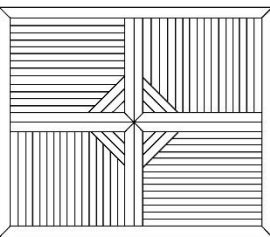

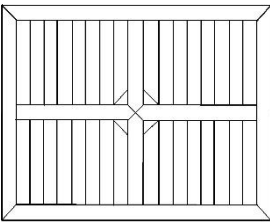
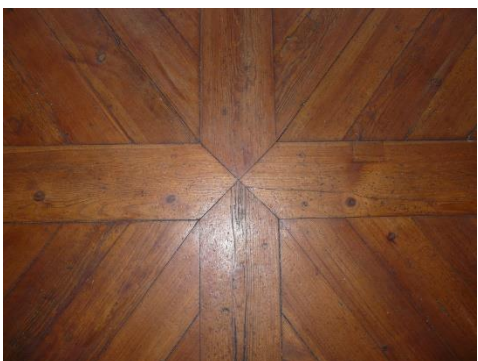
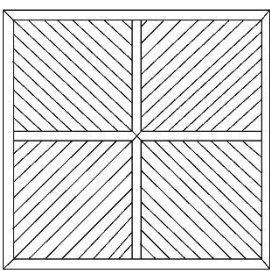
2. Laudpõrandad

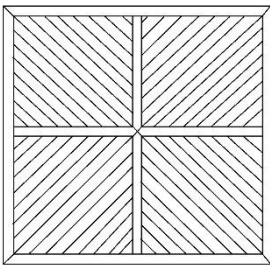
2.1 Maalingutega laudpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	MUSTRIJONIS	DATEERING
<p>Härgla mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 114</p>			18. sajand*
<p>Kolga mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 13</p>			18. sajandi teine pool*
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 28</p>		-	18. sajandi lõpp – 19. sajandi algus

2.2 Muustrisse laotud laudpõrandad:

2.2.1 Keskteljel ristuvate laudadega laudpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	MUSTRIJONIS	DATEERING
<p>Härgla mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Raplamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 114</p>			18. sajand*
<p>Kolga mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 15</p>			18. sajandi lõpp*
<p>Kolga mõisa peahoone, III korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 17</p>			19. sajandi esimene pool
<p>Alatskivi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 131</p>			19. sajandi teine pool

OBJEKT	DETAILVAADE	MUSTRIJONIS	DATEERING
<p>Alatskivi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 130</p>			<p>19. sajandi teine pool</p>

2.2.2 Eerungnurksetest laudadest kalasabamustriga laudpõrandad

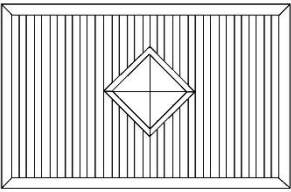

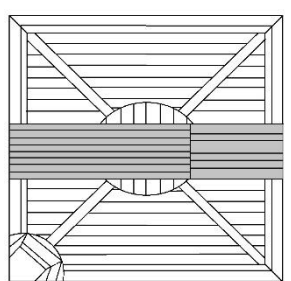

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Alatskivi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 124</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>
<p>Alatskivi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 129</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Koordi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 75</p>		<p>*</p>

2.2.3 Kalasabamustriga laudpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Alatskivi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 125</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>
<p>Alatskivi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Tartumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 128</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>

2.2.4 Erinevad mustrisse laotud laudpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	MUSTRIJONIS	DATEERING
<p>Kolga mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 14</p>			18. sajandi lõpp*
<p>Õisu mõisa peahoone, II korrus</p> <p>Viljandimaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 156</p>			18. sajandi lõpp – 19. sajandi algus*
<p>Koordi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 72</p>		-	*
<p>Koordi mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Järvamaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 74</p>		-	*

2.3 Eerungnurksete friislaudadega laudpõrandad

OBJEKT	DETAILVAADE	DATEERING
<p>Vääna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Harjumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 29</p>		<p>18. sajandi teine pool*</p>
<p>Arkna mõisa peahoone, I korrus</p> <p>Lääne-Virumaa</p> <p>Täiendav info: inventeerimisankeet nr 101</p>		<p>19. sajandi teine pool</p>

Kasutatud allikate loetelu

- Ehatamm, E.**, Udriku mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-43.
- Ernesaks, M.**, Anija mõisa ajaloolis-arhitektuurne õiend. MKA, s A-3794.
- Hallik, A. N.**, Kehtna mõisa peahoone ja park. Ajalooline õiend. MKA, s P-2407-a.
- Hein, A.**, Vihula mõis. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2227/A.
- Hein, A.**, Mäetaguse mõis. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2494.
- Hein, A.**, Sagadi mõis. Arhitektuuriajaloolise lisandusi. MKA, s A-2517.
- Hein, A.**, Sangaste loss. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2641.
- Hein, A.**, Taagepera loss. Arhitektuuriajalooline ülevaade ja muinsuskaitsetised ettekirjutused hoone renoveerimiseks. Detailide inventeerimine. MKA, s A-4582.
- Hermat, M.**, Suuremõisa mõis. Esialgne ajalooline õiend. MKA, s P-1694.
- Jõgi, J.**, Vatla mõisa peahoone. Laiendatud arhitektuuriajaloolised eritingimused. MKA, s A-5092.
- Kangilaski, E.**, Kolga mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3362.
- Kangilaski, E.**, Kilti mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-62.
- Kangilaski, E.**, Kernu mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-1395.
- Kangilaski, E.**, Arkna mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-2807.
- Kangilaski, E.**, Olustvere mõis. Mõisaansambli arhitektuuriajalooliste uuringute ajalooline õiend. MKA, s A-2951.
- Kangilaski, E.**, Koigi mõisa peahoone. Teaduslikud uuringud. Arhitektuur-ajalooline ülevaade. MKA, s A-4647.
- Keskküla, M.**, Kalvi mõisa peahoone restaureerimistööde aruanne. MKA, s A-4857.
- Krigoltoi, L.**, Lihula mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused hoone restaureerimiseks. MKA, s A-8919.
- Kukkur, A.**, Kalvi mõisa arhitektuur-ehitusliku osa tööjoonised. Saali parketi taastamise tööjoonised. MKA, s P-2005.
- Kukkur, A.**, Kolga mõisa peahoone. Restaureeritavate ruumide põrandate katted. MKA, s P-1629.
- Kulasalu, J., Kallaste, K.**, Uderna mõisa peahoone. Restaureerimis- ja ehitustööde muinsuskaitse järelevalve aruanded 2012.–2014. MKA, s A-11723.
- Kulbach, A., Onton, K.**, Puurmani mõisa peahoone. Esimese korruse ja fassaadi remonti- restaureerimise muinsuskaitse järelevalve aruanne. MKA, s A-9618.

Kulbach, A., Onton, K., Puurmani mõisa häärber. Arhitektuurne restaureerimiskonseptsioon. MKA, s A-4613.

Kuldvere, M., Puurmani mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3114.

Maiste, J., Riisipere mõis. Ajalooline õiend. Köide I. MKA, s A-1347.

Mäeväli, S., Vääna mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-2485.

Männisalu, M., Kalvi mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-2142.

Männisalu, M., Saku mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-251.

Palo, K., Suure-Kõpu mõisa peahoone. Põhiprojekt. Arhitektuurne osa. MKA, s P-13952.

Põlgast, E., Vääna mõisa saali parketi restaureerimine ja eksponeerimine. Lõputöö. Tartu Kõrgem Kunstikool, Mööbliosakond. Tartu, 2015.

Raid, N., Alatskivi mõis. Alatskivi lossi ajalooline õiend ja eritingimused. MKA, s P-2942.

Reiska, E., Vihula mõisa peahoone II korruse restorani ja III korruse hotellitubade ehitustööd. Muinsuskaitse aruanne. MKA, s A-9367.

Rohtla, N., Albu mõisa peahoone. Sisekujundusprojekt. MKA, s P-11616.

Rohtla, N., Roosna-Alliku mõisa peahoone. Restaureerimistöde aruanne, MKA, s A-3103.

Rähni, M., Kehtna mõisa peahoone. Väärtuslike detailide ja tarindite inventeerimine. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-5882.

Rähni, M., Kehtna mõisa peahoone. 2007. aasta remont- ja restaureerimistöde aruanne. MKA, s A-9405.

Sepp, U., Vaarpuu, A., Alu mõisahoone. Restaureerimis- ja renoveerimistöde muinsuskaitsealase järelvalve aruanne. MKA, s A-5139.

Siilivask, M., Uue-Põltsamaa mõisa peahoone. Kultuuriväärtusega hooneosade hooldusjuhend ning muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-11369.

Sorok, S., Härgla mõis. Mõisa peahoone arhitektuur-ehituslike uuringute aruanne. MKA, A-11834.

Suuder, O., Õisu mõisa peahoone. Ajalooline õiend. MKA, s A-111(S).

Suuder, O., Roosna-Alliku mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-854.

Suuder, O., Lustivere mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-7569.

Suuder, O., Uderna mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused restaureerimisremonttööde projekti teostamiseks. MKA, s A-9606.

Tohvri, E., Treufeldt, R., Koigi mõisa peahoone. Muinsuskaitse eritingimused. MKA, s A-5269.

Tomps, F., Sagadi mõisa peahoone. Saali parketi remont-restaureerimine. Eritingimused. MKA, s A-4654.

Tomps, F., Sagadi mõisa peahoone. Aruanne remont-restaureerimistööde kohta 2001. a. MKA, s A-4834.

Truu, K., Muinsuskaitse eritingimused Vihula mõisa peahoone restaureerimiseks. MKA, s A-8443.

Vaiksoo, R., Koordi mõisa peahoone. Muinsuskaitse aruanne, MKA, s A-6550.

Varrak, T., Vatla mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3052.

Üprus, H., Kolga mõisa peahoone. Ajalooline õiend. MKA, s P-915.

Kasutatud interneti allikate loetelu

Albu mõis, <http://www.mois.ee/jarva/albu.shtml>, (vaadatud 24.11.2015).

Alu mõis, <http://www.mois.ee/harju/alu.shtml>, (vaadatud 24.11.2015).

Härgla mõis, <http://www.mois.ee/harju/hargla.shtml>, (vaadatud 25.11.2015).

Kiltsi lossi põrandaparketi alt paljastusid ajaloolised kaardid. – Virumaa Teataja 24.02.2010, <http://www.virumaateataja.ee/228426/kiltsi-lossi-porandaparketi-alt-paljastusid-ajaloolised-kaardid> (vaadatud 17.09.2015).

Koordi mõis, <http://www.mois.ee/jarva/koordi.shtml>, (vaadatud 24.11.2015).

Suuremõisa loss, <http://suuremoisa-loss.eu/cms/index.php/ee/lossi-lugu/loss>, (vaadatud 25.08.2015).

Vahelehtedel kasutatud mõisahoonete fotod

Anija mõisa härrastemaja – Maiste, J., Tilk, K., Anija mõisa kaitse alla võtmise ettepanekud, lk 3. http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A363/Anija_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Kernu mõisa härrastemaja – Maiste, J., Kernu mõisa peahoone esifassaad. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2012/fotodjpg/harju_koh/Scan-120614-P-K86-4.jpg, (vaadatud 18.03.2016).

Kolga mõisa härrastemaja – Maiste, J., Kolga mõisa inventariseerimistoimik, lk 18. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0014573.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Riisipere mõisa härrastemaja – Maiste, J., Riisipere mõis. Ajalooline õiend, II köide, MKA, s A-1348, lk 10. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0011598.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Saku mõisa härrastemaja – Harjumaa Muuseum (HMK): F 1246, <http://muis.ee/museaalview/1268955>, (vaadatud 18.03.2016).

Vääna mõisa härrastemaja – Maiste, J., Vaade esifassaadile.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2012/fotodjpg/harju_vab/Scan-120613-P-38.jpg, (vaadatud 18.03.2016).

Suuremõisa mõisa härrastemaja – Ranniku, V., Hiiu Suuremõisa peahoone,

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=photolibrary&action=view&id=5991>, foto nr 16522, (vaadatud 18.03.2016).

Kalvi mõisa härrastemaja – Männisalul, M., Kalvi mõis. Ajalooline õiend, MKA, s P-2142, lk 62. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0001973.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Mäetaguse mõisa härrastemaja – Ernesaks, M., Mäetaguse mõis. Ettekirjutused arhitektuurimälestise korrastamiseks, MKA, s A-2268, lk 17.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2014/pdf/eraT-0-76_001_0012526.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Lustivere mõisa härrastemaja – Maiste, J., Tilk, K., Lustivere mõisa kaitse alla võtmise ettepanekud, lk 3. http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A238/Lustivere_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Puurmani mõisa härrastemaja – Suuder, O., Puurmani mõisa peahoone.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2012/fotodjpg/jogeva/Scan-120616-P-V310-1.jpg, (vaadatud 18.03.2016).

Uue-Põltsamaa mõisa härrastemaja – Kangilaski, E., Uue-Põltsamaa mõis. Ettekirjutused arhitektuurimälestise korrastamiseks, MKA, s A-1642, lk 12.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2014/pdf/eraT-0-76_001_0011895.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Albu mõisa härrastemaja – Joonuks, H., Albu mõisa inventeerimistoimik, lk 32.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0014896.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Koigi mõisa härrastemaja – Kangilaski, E., Koigi mõis. Teaduslikud uuringud. Arhitektuur-ajalooline ülevaade, lk 29.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/era5025_002_0005675.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Koordi mõisa härrastemaja – Joonuks, H., Koordi mõisa inventeerimistoimik, lk 13.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0014929.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Roosna-Alliku mõisa härrastemaja – Maiste, J., Roosna-Alliku mõis. Ajalooline õiend, MKA, s A-854, lk 38. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0011082.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Lihula mõisa härrastemaja – Suuder, O., Lihula mõis. Ettekirjutused mõisaansambli korrastamiseks, MKA, s A-1274, lk 11. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2014/pdf/eraT-0-76_001_0011523.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Vatla mõisa härrastemaja – Ernesaks, M., Vatla mõis. Ettekirjutused mõisaansambli korrastamiseks, MKA, s A-1438, lk 12. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2014/pdf/eraT-0-76_001_0011688.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Arkna mõisa härrastemaja – Arkna mõisa ülevaade, lk 8.

http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A228/Arkna_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Kiltsi mõisa härrastemaja – Kangilaski, E., Kiltsi mõis. Ajalooline õined, MKA, s A-62, lk 45. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0010264.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Sagadi mõisa härrastemaja – Hein, A., Sagadi mõisa peahoone esifassaad.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2012/fotodjpg/laane_viru_3/Scan-120614-P-V480-1.jpg, (vaadatud 18.03.2016).

Udriku mõisa härrastemaja – Ehatamm, E., Udriku mõis. Ajalooline õiend. MKA, s A-43, lk 42. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0010244.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Vihula mõisa härrastemaja – Arike, U., Vihula mõisa peahoone.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2012/fotodjpg/laane_viru_1/Scan-120615-P-V436-5.jpg, (vaadatud 18.03.2016).

Alu mõisa härrastemaja – Maiste, J., Tilk, K., Alu mõisa kaitse alla võtmise ettepanekud, lk 3.

http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A326/Alu_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Härgla mõisa härrastemaja – Maiste, J., Tilk, K., Härgla mõisa kaitse alla võtmise ettepanekud, lk 3. http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A326/Hargla_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Kehtna mõisa härrastemaja – Maiste, J., Kehtna mõisa inventariseerimistoimik, lk 23.

http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0016218.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Alatskivi mõisa härrastemaja – Meriste, E., Lisandusi Alatskivi mõisa ajaloolisele õiendile.

MKA, s A-617, lk 57. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0010837.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Uderna mõisa härrastemaja – Suuder, O., Tilk, K., Härgla mõisa kaitse alla võtmise ettepanekud, lk 4. http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A361/Uderna_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Sangaste mõisa härrastemaja – Hein, A., Sangaste loss. Arhitektuuriajalooline ülevaade. MKA, s A-2641, lk 60. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0012900.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Taagepera mõisa härrastemaja – Kulasalu, J., Taagepera mõis. Ajalooline õiend. MKA, s P-3542, lk 25. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0003474.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Olustvere mõisa härrastemaja – Kangilaski, E., Olustvere mõis. Mõisaansambli arhitektuuriajalooliste uuringute ajalooline õiend. MKA, s A-2951, lk 42. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0013218.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Suure-Kõpu mõisa härrastemaja – Suure-Kõpu mõisa ülevaade, lk 9. http://register.muinas.ee/ftp/Fotokogu/A124/Suure-Kõpu_mois.pdf, (vaadatud 18.03.2016).

Õisu mõisa härrastemaja – Suuder, O., Õisu mõis. Ajalooline õiend, MKA, s A-111, lk 42. http://register.muinas.ee/ftp/DIGI_2013/pdf/eraT-0-76_001_0010312.pdf, (vaadatud 18.03.2016).